

HET BEKKEN VAN DE BRUGSE POLDERS

**OP WEG NAAR
INTEGRAAL WATERBELEID EN -BEHEER**

Ministerie van de
Vlaamse Gemeenschap

STEEKKAART BEKKEN VAN DE BRUGSE POLDERS

1. GEOGRAFISCH EN ADMINISTRATIEF

- oppervlakte : 1.046 km²
- aantal inwoners : 365.000
- provincies : West-Vlaanderen (3/4) en Oost-Vlaanderen (1/4)
- gemeenten : 29 (10 volledig in bekken)
- aantal polders en wateringten : 15 (8 bijna volledig in bekken)
- geografische eenheden : strand en duinen, zeepolders, Noord-Vlaamse Zandstreek (Houtland en Veldgebied), Zandlemig Binnen-Vlaanderen (Centrale Heuvelstreek in uiterste zuiden) en Vlaamse vallei (ten oosten van Afleidingskanaal)
- reliëf :
 - 0 à 5 m TAW: polders met intens micro-reliëf
 - 5 à 20 m: TAW Noord-Vlaamse Zandstreek, Vlaams vallei
 - 20 à 50 m: Centrale heuvelstreek, plateaus van Wijnendale (51 m) en Tielt (50 m), op grens tussen bekken van de Brugse Polders en IJzer-/Leiebekken
- neerslag : 1.049 mm/jaar (2001) KMI-station te Oostkerke
985 mm/jaar (2000) KMI-station te Oostkerke

2. WATERKWALITEIT & WATERZUIVERING (2000)

2.1. Waterkolom (2002)

- Belgische Biotische Index (BBI, op 40 meetplaatsen)
- slechte kwaliteit: 42,5% * matige kwaliteit: 42,5% * goede kwaliteit: 15%
- Prati-index voor zuurstofverzadiging (PIO, op 75 meetplaatsen)
- verontreinigd: 36% * matig verontreinigd: 53,3% * aanvaardbaar: 15%

2.2. Waterbodem (1997- 2000)

- gemiddelde Triade-eindbeoordeling: 2,9 = matig verontreinigd
- niet verontreinigd: 8% * licht verontreinigd: 33% * matig verontreinigd: 21% * sterk verontreinigd: 38%

2.3. Waterzuivering

- zuiveringsgraad : 75%
- aantal RWZI's : 8 (Oostende (650.750 IE), Brugge (375.000 IE), Heist (102.000 IE), Knokke (70.000 IE), Eeklo (47.500 IE), Aalter (33.000 IE), Maldegem (14.000 IE), Jabbeke (1.582 IE))
- aantal KWZI's : 1 (Middelburg; 330 IE)

3. WATERKWANTITEIT

- lengte waterlopen
 - Bevaarbare: 171 km
 - Onbevaarbare: gerangschikte: 1.188km, 1ste categorie: 83 km; 2de categorie: 467 km; 3de categorie: 638 km
 - niet-gerangschikte : lengte niet bepaald
- aanwezige debietsmeters ; gemiddeld debiet 2000 :
 - Afleidingskanaal van de Leie, Adegem (Balgerhoeke) ; 12,13 m³/s
 - Kanaal Gent-Oostende, Varsenare ; 6,7 m³/s (januari - mei 2000)
 - Kerkebeek, St.-Michiels ; 0,72 m³/s
 - Kerkebeek, Loppem ; 0,55 m³/s
 - Ede, Maldegem ; 0,47 m³/s
 - Hertsbergebeek, Oostkamp ; 1,23 m³/s
 - Rivierbeek, Oostkamp ; 0,68 m³/s
- peilmeters: AMWA, HIC

4. ECOLOGIE

- ecologisch zeer waardevolle waterlopen:
 - Boerekreek, Oostpolderkreek, Blokkreek, Roeselarekreek en Molenkreek te Sint-Laureins;
 - Hoekevaart, Vuile Vaart en Dievegatkreek te Knokke-Heist;
 - Zuid-over-de-Lievegeleed, Lapscheuregat en naamloze kreekrestand te Damme;
 - Mouwbeek, Plaatsebeek, Watermolenbeek en Veldbeek te Zedelgem
- vogelrichtlijngebieden en beschermde habitats:
 - Poldercomplex (Blankenberge, Brugge, Damme, De Haan, Jabbeke, Knokke-Heist, en Zuienkerke): duinmoerassen, oude kleiputten, dijken, krekken en hun oevervegetatie
 - Het Zwin en aangrenzende polders (Knokke-Heist): schorren, slikken, krekken en hun oevervegetatie
 - Krekengebied (Assenede, St-Laureins): krekken, plassen, dijken

HET BEKKEN VAN DE BRUGSE POLDERS

OP WEG NAAR
INTEGRAAL WATERBELEID EN -BEHEER

74458

VLIZ (vzw)
VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
FLANDERS MARINE INSTITUTE
Oostende - Belgium

Ministerie van de
Vlaamse Gemeenschap

Inhoudstafel

Voorwoord	4
Inleiding	7
1. Water als kostbare grondstof	9
2. Integraal waterbeheer	11
3. Het stroomgebied	13
4. Het bekken van de Brugse Polders	19
5. Het watersysteem	21
5.1. Neerslag	22
5.2. Neerslag in het bekken van de Brugse Polders	23
5.3. Grondwater	26
- Infiltratiegebieden	
- Kwelgebieden	
- Databank Ondergrond Vlaanderen	
5.4. Grondwater in het bekken van de Brugse Polders	29
5.5. Waterlopen	34
- Meanders	
5.6. Waterlopen in het bekken van de Brugse Polders	39
- Meanderende en rechtlijnige waterlopen in de polders	
5.7. Waterrijke gebieden	46
5.8. Waterrijke gebieden in het bekken van de Brugse Polders	46

5.9. Overstromingsgevoelige gebieden	49
5.10. Overstromingsgevoelige gebieden in het bekken van de Brugse Polders	52
- Rol van de Polders en Wateringen	
6. De waterketen	55
6.1. De kwaliteit van het oppervlaktewater	58
6.2. De kwaliteit van het oppervlaktewater in het bekken van de Brugse Polders in 2000	59
- Kleinschalige waterzuivering	
6.3. Waterbodems	67
6.4. Waterbodems in het bekken van de Brugse Polders	68
6.5. Effecten op de grondwaterkwaliteit	70
6.6. Kwetsbaarheid van het grondwater in het bekken van de Brugse Polders	71
6.7. Invloed op de oppervlaktewaterkwantiteit	74
6.8. Oppervlaktewaterkwantiteit in het bekken van de Brugse Polders	75
6.9. Verdroging	78
6.10. Verdroging in het bekken van de Brugse Polders	79
6.11. Ecologische kwaliteit van waterlopen	79
6.12. Ecologische kwaliteit van de waterlopen in het bekken van de Brugse Polders	82
7. Integraal waterbeleid en -planning	91
7.1. Integraal waterbeleid	91
7.2. Integraal waterbeleid in het bekken van de Brugse Polders	94
7.3. Bekkenbeheerplannen	94
7.4. Bekkenbeheerplan voor het bekken van de Brugse Polders	96
7.5. Deelbekkens	97
7.6. Wetgeving	98
8. Decreet betreffende het integraal waterbeleid	101
9. Toelichting door de minister	149
Referenties	157
Adressen	158
Colofon	162

A photograph of a riverbank. In the foreground, there is a stone wall or dike covered with green plants and many small yellow flowers. The river is calm, reflecting the sky and the surrounding greenery. In the background, there are trees and a distant shoreline under a blue sky with some clouds.

Voorwoord

Het Vlaams Parlement heeft op 9 juli 2003 eindelijk, na meerdere pogingen tijdens het voorbije decennium, het decreet betreffende het integraal waterbeleid goedgekeurd.

Op 14 november 2003 werd dit decreet in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. In elk geval is dit een grote stap in de goede richting.

Het huidige decreet beperkt zich tot titel I "Doelstellingen, beginselen, organisatie, voorbereiding en opvolging van het integraal waterbeleid". De Kaderrichtlijn Water van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 vormt de ruggengraat van dit decreet. De kaderrichtlijn is vooral gericht op het bereiken van milieudoelstellingen, maar besteedt ook aandacht aan kwantitatieve aspecten van het waterbeheer en aan multifunctioneel gebruik van watersystemen. De versnippering van de bevoegdheden voor waterbeheer heeft vaak geleid tot inefficiënt beheer en meermaals tot dramatische situaties. Om de vooropgestelde doelstellingen van het decreet in de watersystemen in Vlaanderen te bereiken en om komaf te maken met de versnippering, is geopteerd voor de planmatige aanpak van het waterbeleid in 11 bekkens en in deelbekkens op het lokale niveau. Er is reeds gestart met de opmaak van bekkenbeheerplannen en maatregelenprogramma's. Deze dienen te vertrekken vanuit een analyse van de

bestaande toestand, van een evaluatie van de druk van de menselijke activiteiten op het watersysteem, en van de noden van de verschillende sectoren inzake water. Een economische analyse zal moeten toelaten een kostenefficiënte combinatie van maatregelen uit te werken

Een geïntegreerde benadering van het watersysteem is een enorme uitdaging voor de Vlaamse Regering. De Kaderrichtlijn Water schetst weliswaar het 'kader voor de communautaire maatregelen' betreffende het waterbeleid, maar de invulling door het Vlaamse Gewest blijft onder meer omwille van de dichte bebouwing, het intensieve bodemgebruik en de complexe wetgeving een delicate opdracht. De wetgeving inzake het watersysteem en de waterketen heeft onder meer betrekking op - of raakvlakken met - oppervlaktewaterkwaliteit, grondwaterkwaliteit, drinkwaterkwaliteit, meststoffen, afvalstoffen, natuurbehoud en de ecologische kwaliteit van oppervlaktewater en waterrijke gebieden, bescherming van landschappen, beheer van de open ruimten, landbouw, visserij, toerisme, energie en transport. Door de overstromingsproblemen die zich de voorbije jaren in Vlaanderen gesteld hebben is de nood aan "Ruimte voor Water" in het Vlaams Parlement reeds meerdere malen ter sprake gekomen. Met dit decreet wenst de Vlaamse Regering daarom ook de band tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening te versterken.

De uitvoering van het decreet zal uiteraard financiële implicaties hebben. Enerzijds stelt zich het probleem van de complexiteit van een integrale benadering van het watersysteem en van de reorganisatie van het huidige waterbeheer, zoals voorgesteld in het decreet. Anderzijds zal een efficiënter waterbeleid, met beter afgestemde maatregelen, besparingen in de uitgaven kunnen genereren. Ook met economische aspecten van het watersysteem zoals mobiliteit zal in de toekomst meer rekening moeten gehouden worden. Met het oog op een vereenvoudiging van de 'waterwetgeving' zal dit decreet nog verder aangevuld worden met meer specifieke decretale bepalingen in titels betreffende onder meer het beheer van oppervlaktewateren en waterkwaliteit. Op dit ogenblik wordt alvast een eerste uitvoeringsbesluit voorbereid betreffende een aantal praktische uitvoeringsmodaliteiten van het huidige decreet.

Vanwege de Vlaamse Regering gaat tevens ruime aandacht naar een maximale betrokkenheid van belangengroepen en burgers bij het integraal waterbeleid. Ook daarom genieten de opmaak en verspreiding van deze brochure over integraal waterbeleid in het bekken van Brugse Polders bij alle betrokkenen en belangengroepen mijn volle steun.

Ludo Sannen,
Vlaams Minister van Leefmilieu, Landbouw
en Ontwikkelingssamenwerking

DE AMBTENARENWERK GROEP

Staande (van links naar rechts): Hendrik Vermeulen (Vlaamse Landmaatschappij), José Vandevijvere (Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Waterbedeling), Daniël Demeyere* (Nieuwe Polder van Blankenberge), Wilfried Godderis (bekkencoördinator, AMINAL, afdeling Natuur), Boudewijn De Schepper (gemeente Maldegem), Wim Van Isacker* (Vlaamse Landmaatschappij), Jozef Gorissen (stad Brugge), Mathias Vanden Bulcke (planningsverantwoordelijke van het bekken van de Brugse Polders, AMINAL, Afdeling Water).

Zittende (van links naar rechts): Jan Desaeveer (Provincie West-Vlaanderen: Technische Dienst Waterlopen), Jacques Leliaert (AMINAL, afdeling Water), Dirk Vitse (Administratie Waterwegen en Zeewezen, afdeling Waterwegen Kust), Dirk Van Craeynest (Zwinpolder)

* uitgenodigd

Inleiding

In het voorjaar 1998 werd onder impuls van het Vlaams Integraal Wateroverlegcomité het bekken van de Brugse Polders opgericht. Daarbij werd een ambtenarenwerkgroep samengesteld met vertegenwoordigers van overheidsinstanties die direct betrokken zijn bij het waterbeleid. Gezien de complexiteit van integraal waterbeleid werd in 2001 beslist om een algemene brochure over de belangrijkste aspecten van het integraal waterbeleid samen te stellen. De ambtenarenwerkgroep heeft daarbij nauw samengewerkt om daadwerkelijk tot een integrale benadering te komen. De voorbije 2 jaar werd ook gewacht op de goedkeuring van het decreet betreffende het integraal waterbeleid om de brochure te publiceren. Anderzijds werden een aantal begrippen, op basis van dit recent goedgekeurd decreet, geherdefinieerd en de tekst zoveel mogelijk geactualiseerd.

Deze brochure is bedoeld voor personen die van ambtswege of om persoonlijke redenen geïnteresseerd zijn in het waterbeleid en -beheer in het bekken van de Brugse Polders, zoals ambtenaren van waterbeherende instanties, milieuambtenaren van gemeenten en steden, vertegenwoordigers van landbouworganisaties en natuurverenigingen, grote bedrijven, studiebureaus, en anderen. Per hoofdstuk worden de algemene begrippen van de nieuwe aanpak van het integraal waterbeleid en -beheer toegelicht: de noodzaak van een integrale benadering, integraal waterbeheer, stroomgebied, watersysteem (met de deelaspecten neerslag, grondwater, waterlopen, waterrijke gebieden en overstromingsgevoelige gebieden), waterketen (met de deelaspecten

oppervlaktewaterkwaliteit, waterbodems, grondwaterkwaliteit, oppervlaktewaterkwantiteit, verdroging en ecologische kwaliteit), beleidsintegratie, bekkenbeheerplannen, en een opsomming van de belangrijkste wetgeving.

Waar mogelijk worden de algemene begrippen eveneens per hoofdstuk naar de concrete situatie van het bekken van de Brugse Polders vertaald, en zoveel mogelijk met foto's, kaarten, schema's, grafieken en cijfermateriaal geïllustreerd.

Na meer dan een decennium overlegd te hebben is de Vlaamse Regering tijdens deze legislatuur er op 9 juli 2003 in geslaagd om het decreet betreffende het integraal waterbeleid goed te keuren. Alhoewel er nog titels van dit decreet en uitvoeringsbesluiten in de nabije toekomst zullen volgen, werd het nuttig geacht de integrale versie van het huidige decreet in deze brochure weer te geven. Na een voorwoord krijgt de minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, de h. Ludo Sannen, ook het laatste woord met de toelichting die hij gaf aan de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening betreffende dit decreet.

Wilfried Godderis
Bekkencoördinator van de Brugse Polders
Februari 2004

1. Water als kostbare grondstof

Water wordt in deze brochure als één groot samenhangend systeem beschouwd en vormt de basis voor integraal waterbeleid en beheer. Het geheel van menselijke invloeden op het watersysteem wordt de waterketen genoemd. De waterketen bestaat uit winning, distributie, gebruik, zuivering en lozing of hergebruik van water.

Het feit dat waterlopen worden aangepast, dat oppervlaktewater wordt vervuild, en dat grondwater wordt opgepompt veroorzaakt tal van effecten voor de mens alsook voor dieren en planten. Er wordt heel veel water gebruikt. Het is nu bijna evident om altijd en overal over leidingwater te beschikken. Toch was dat tot 50 jaar geleden in Vlaanderen niet vanzelfsprekend. Stromend water in huis was een luxe. Op het platteland moest iedereen zich behelpen met een eigen waterput. In de stad waren er gemeenschappelijke pompen. Zuiver drinkwater was schaars en moeilijk te verkrijgen. Ondertussen is er veel veranderd. Maar een eeuw geleden waren vele beken en rivieren in Vlaanderen nog zuiver en rijk aan vis. Ook dat is, spijtig genoeg, veranderd. Het **waterbeheer in Vlaanderen** zit in vele **verschillende hokjes**.

De afdeling Water van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap waakt over de kwaliteit en de kwantiteit van het grondwater. De **drinkwatermaatschappijen** gebruiken zowel grondwater als oppervlaktewater voor de productie en verdeling van drinkwater. **In Vlaanderen wordt gemiddeld 120 liter water per persoon per dag gebruikt.** Zo komt er een grote hoeveelheid huishoudelijk afvalwater in de riolering terecht.

Alhoewel het laatste decennium een belangrijke inhaaloperatie voor de **afvalwaterzuivering** is uitgevoerd, stroomt anno 2002 nog steeds **43% van alle rioolwater ongezuiverd in beken en**

rivieren. De Vlaamse Milieumaatschappij bereidt de waterzuivering voor en Aquafin bouwt en beheert collectoren en rioolwaterzuiveringsinstallaties. In Vlaanderen is tot 2010 nog minstens 5 miljard euro nodig voor de bouw van nieuwe riolen, collectoren en rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) om alle huishoudelijk afvalwater te zuiveren. De Europese Unie tikt België trouwens op de vingers omdat er onvoldoende snel gewerkt zou worden aan de zuivering van het stedelijk afvalwater. De snelle afvoer van de neerslag via verharde oppervlakken en gekanaliseerde beken en rivieren, samen met wijzigingen in het bodemgebruik, leidt tot piekdebieten met verhoogde risico's op overstromingen. Door die versnelde afvoer (en drainering) vermindert de infiltratie. Gecombineerd met het oppompen van steeds meer grondwater, daalt het grondwaterpeil.

De waterlopen worden door verschillende instanties beheerd. Diverse administraties van de **Vlaamse overheid** beheren de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen en bij deze laatste zijn de taken ook nog eens verdeeld tussen de **provincies, gemeenten, polders en wateringen.**

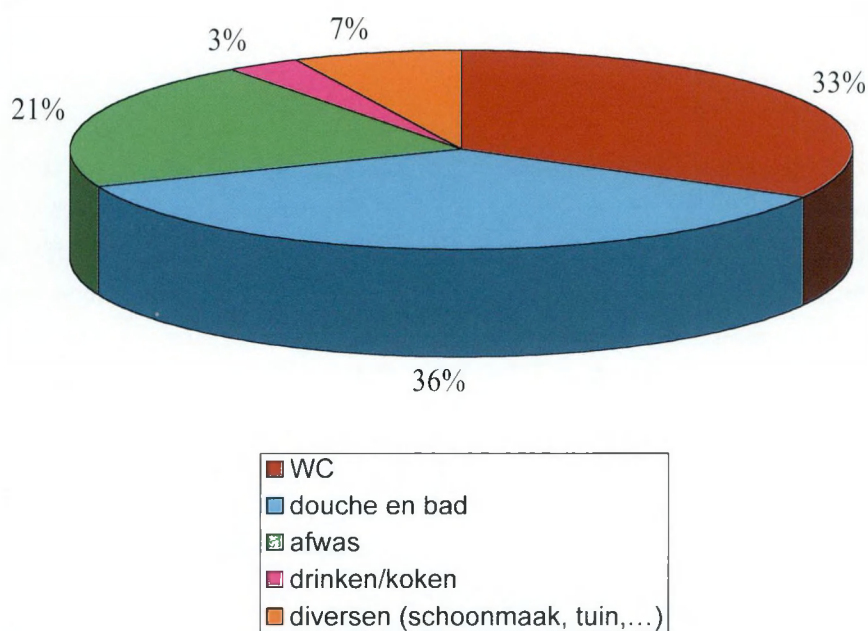
Daardoor gebeurt het dat er soms **verschillende doelen** nagestreefd worden, met **allerlei gevolgen.** Bij die gevolgen horen zowel overstromingen als de verdroging van waterrijke gebieden.

Om problemen te voorkomen of op te lossen, moet het waterbeheer in Vlaanderen beter gecoördineerd worden. Om meer samenhang te krijgen, wordt nu gestreefd naar integraal waterbeheer, rekening houdend met alle elementen van de waterketen en met aandacht voor alle beleidsdomeinen, zoals ook de ruimtelijke ordening. Het is daarbij erg belangrijk om de draagkracht van het

watersysteem steeds te respecteren.

De aandacht voor water wordt niet alleen vanuit het belang voor het menselijk welzijn bekeken. Er dient ook zorg gedragen te worden voor waterlopen en hun omgeving als natuurlijke systemen waar voldoende kwaliteit en ruimte is voor soortenrijke levensgemeenschappen.

Aanwending van leidingwater in Vlaanderen (120 l/dag.persoon)

2. Integraal waterbeheer

Integraal waterbeheer omvat de coördinatie en integratie van alle aspecten van het watersysteem zodat dit op een doelmatige manier beheerd en hersteld wordt. Het dient te voldoen aan de kwaliteitsdoelstellingen voor het ecosysteem en voor het huidige multifunctionele gebruik, zonder de multifunctionaliteit voor de komende generaties in het gedrang te brengen. De doelstellingen en de afweging van functies en landgebruik moeten vertrekken van een grondige kennis van de werking van het watersysteem en zijn natuurlijke randvoorwaarden.

Bij integraal waterbeheer wordt het **watersysteem** als een geheel benaderd. Er wordt gestreefd naar een duurzaam gebruik en beheer van hemelwater, grondwater en oppervlaktewater. Dat betekent dat het waterbeheer op meerdere functies wordt afgestemd, zonder dat alle functies tegelijk prioritair zijn. Integraal waterbeheer is een vorm van samenwerking om het watersysteem te ontwikkelen en te beheren zodat het voldoet aan zowel basis-, natuurgerichte als mensgerichte functies. De **basisfuncties** omvatten de morfologische diversiteit, afvoer van ijs, water en sediment, de aanvoer van water en waterberging. Vroeger stonden vooral de mensgerichte functies voorop. Deze zijn gericht op land- en tuinbouw (sproei- en irrigatiewater, veedrenking), industrie (scheepvaart, proces- en productiewater, elektriciteit en koelwater, effluentlozingen, delfstoffenwinning), aquacultuur en beroepsvisserij, recreatie en drinkwaterwinning. Bij de **natuurgerichte functies** horen het behoud en herstel van de morfologische diversiteit van waterlooptypes, van de biodiversiteit aan soorten of populaties van planten en dieren. Bij deze functies horen tevens paaiplassen voor vissen, vismigratie, verziltingsproblematiek, waterberging, natuurverbinding en biologische zelfreiniging. Integraal waterbeheer betekent zowel de samenhang en samenwerking van alle

componenten binnen het watersysteem, als een afweging van prioriteiten en het maken van keuzes. Er is bij integraal waterbeheer een inhoudelijke en een organisatorische integratie nodig, ondersteund door een juridische onderbouwing. Een inhoudelijke integratie omvat zowel de beleidsrelevante informatie over het huidige en gewenste beheer van het watersysteem als een strikt wetenschappelijke ecosysteemkennis. Bij de organisatorische integratie gaat het erom alle betrokkenen efficiënt te laten samenwerken en zo te komen tot een breed gedragen planning en beleid. Vaak dienen keuzes gemaakt te worden.

Een belangrijk element is het formuleren van doelstellingen voor de verschillende aspecten van het watersysteem. Bij het nemen van beheermaatregelen is een goede kennis van het watersysteem noodzakelijk. Deze steunt op de integratie van diverse disciplines, waaronder hydrografie, hydrologie, geologie, geomorfologie, ecologie, sociologie, bestuurskunde, economie en technische bouwkunde.

Mensgerichte functie van waterlopen: recreatie op het kanaal Gent-Oostende

Natuurgerichte functie: behoud van diversiteit (zicht op Hockevaart)

3. Het stroomgebied

Het oppervlaktewater in een watersysteem kan afgebakend worden in stroomgebieden. Volgens de Europese kaderrichtlijn wordt een stroomgebied gedefinieerd als een gebied waarvan het water via stromen, rivieren en eventueel meren door één riviermond, estuarium of delta, in zee stroomt. In Vlaanderen onderscheiden we de stroomgebieden van de IJzer, de Brugse Polders, de Schelde en de Maas.

Integraal waterbeheer gaat uit van een gebiedsgerichte aanpak. De stroomgebiedbenadering vormt hierbij een essentiële en noodzakelijke basis.

Een **stroomgebiedsdistrict** wordt gevormd door één of meer aan elkaar grenzende stroomgebieden met de bijbehorende grond- en kustwateren. Het stroomgebiedsdistrict wordt omschreven als de voornaamste eenheid voor stroomgebiedbeheer. De stroomgebieden van de IJzer en de Brugse Polders vormen samen met het stroomgebied van de Schelde het internationaal **stroomgebiedsdistrict van de Schelde**.

De stroomgebieden van de IJzer, Schelde en Maas zijn op basis van waterscheidingslijnen afgebakend. Deze lijnen geven de scheiding aan tussen het hemelwater dat in de richting

van de IJzer, de Schelde of de Maas afvloeit. Het stroomgebied van de Brugse Polders daarentegen is eerder op kunstmatige wijze afgebakend.

De stroomgebieden zijn in het Vlaamse Gewest op hun beurt, net zoals de verschillende watersystemen, geografisch afgebakend in **11 rivierbekkens**. Ze worden gekenmerkt door hun hydrologische, geomorfologische, ecologische en functionele samenhang.

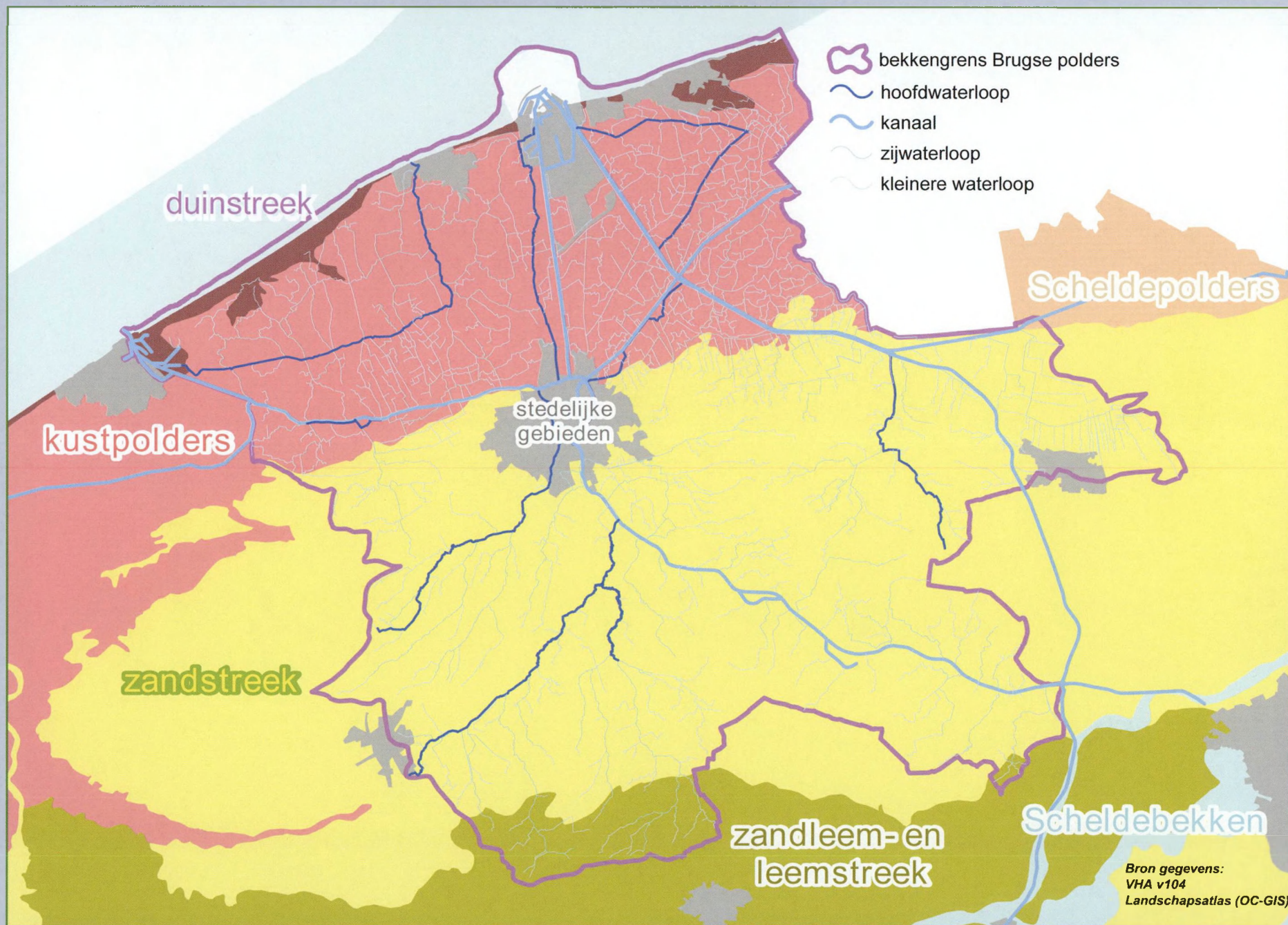
De indeling in stroomgebieden en rivierbekkens geldt niet voor het diepere grondwater. De voeding en de beweging van dat grondwater spelen zich in een veel groter gebied af. Hier vormen de watervoerende lagen de basis van het grondwatersysteem.

Grensoverschrijdende stroomgebieden

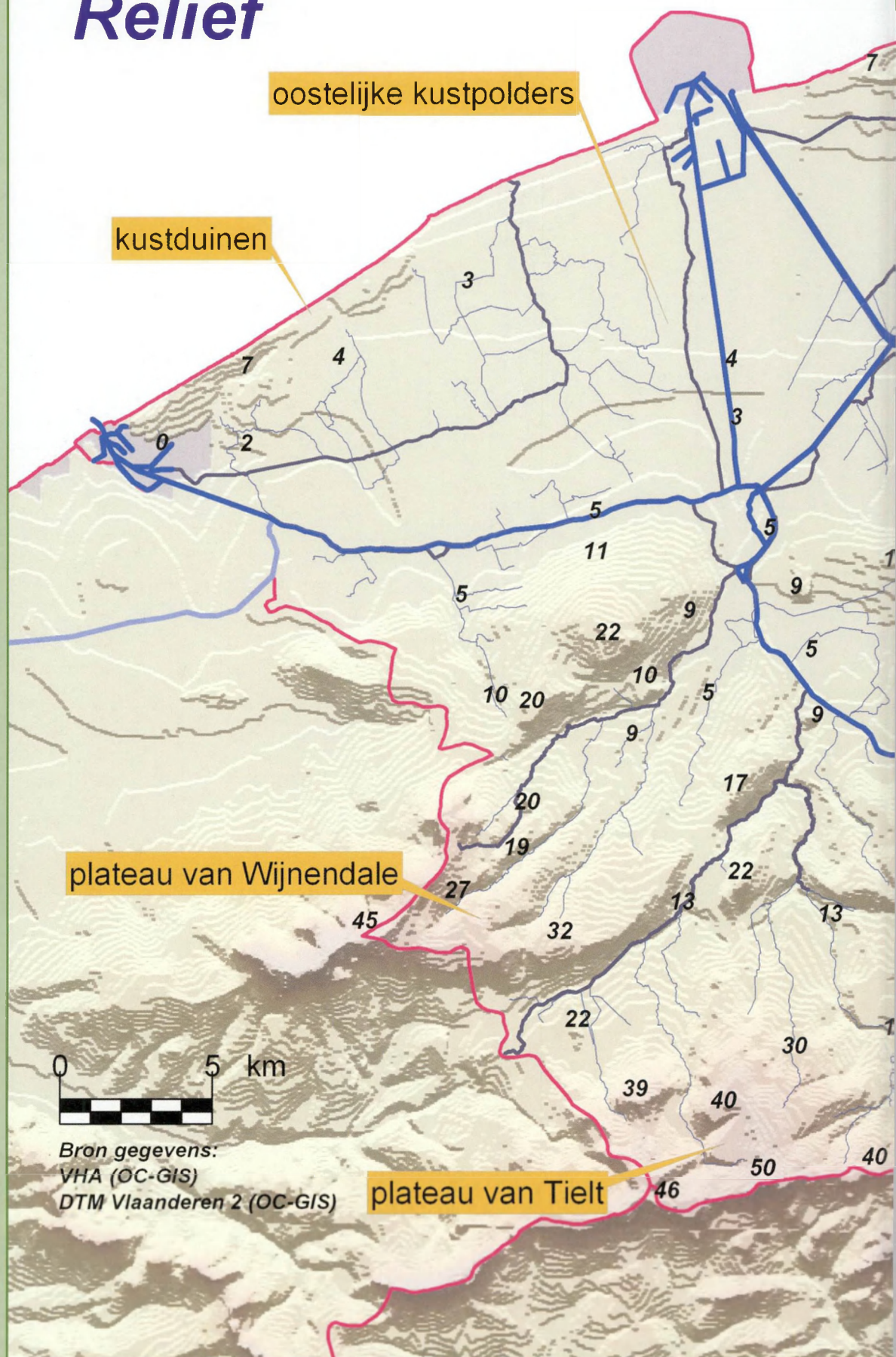

Oppervlakte in km² van de 11 rivierbekkens

Geografische streken: duinstreek, polderstreek en zandstreek

Reliëf

Luchtfoto
van de
waterrijke
Dudzeelse
Polders

4. Het bekken van de Brugse Polders

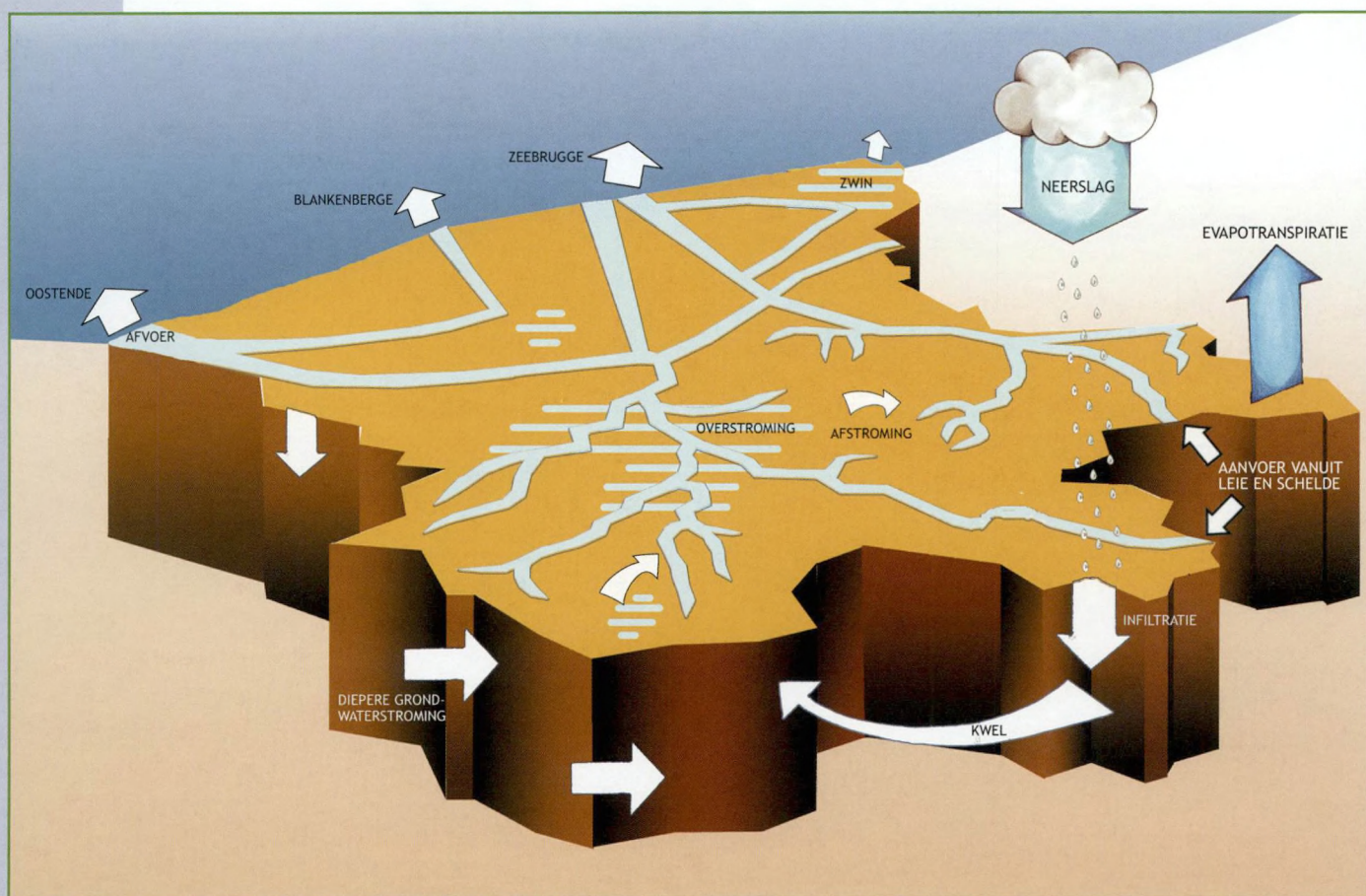
Het bekken van de Brugse Polders is één van de 11 rivierbekkens in Vlaanderen. Dit bekken wordt gerekend tot het stroomgebiedsdistrict van de Schelde.

Het bekken van de Brugse Polders grenst in het noorden aan de Noordzee en Nederland. In het westen wordt het bekken begrensd door het IJzerbekken, in het zuiden door het Leiebekken en in het oosten door het bekken van de Gentse Kanalen. De totale oppervlakte beslaat ca **1.046 km²**.

Het bekken behoort geografisch tot de **duinstreek, polderstreek en de zandstreek van Binnen-Vlaanderen**. De polderstreek situeert zich tussen de duinen en de 5 m TAW hoogtelijn, grosso modo op de lijn Ettelgem-Brugge-Middelburg. Ten zuiden daarvan is de zandstreek gelegen. Tot de vrij vlakke

zandstreek behoren ook het Plateau van Wijnendale, het Houtland, de Vlaamse Vallei, de cuesta van Oedelem en de rug van Aalter. De totale lengte aan bevaarbare, gerangschikte waterlopen bedraagt bij benadering 1359 km. De afwatering gebeurt door het nog relatief natuurlijk bekenstelsel in de zandstreek ten zuiden van Brugge en het kunstmatig beken- en kanalenstelsel in de polders naar de Noordzee.

Het bekken van de Brugse Polders kan onderverdeeld worden in verschillende afwateringsbekkens.

Schematische voorstelling van het watersysteem

Zicht op het Zuidervaartje te Damme

5. Het watersysteem

Het watersysteem is een geografisch afgebakend, samenhangend en functioneel geheel van oppervlaktewater, grondwater, waterbodems, oevers en technische infrastructuur. Tot het watersysteem behoren eveneens de daarin voorkomende levensgemeenschappen en alle bijhorende fysische, chemische en biologische processen.

Waterlopen vormen de meest zichtbare elementen in het watersysteem. Het **oppervlaktewatersysteem** wordt onder natuurlijke omstandigheden gevoed door de neerslag en vanuit het **grondwatersysteem**. Het hele complexe netwerk van waterlopen met hun lengte, dichtheid, structuur en graad van natuurlijkheid is een weerspiegeling van de al even complexe relaties in het oppervlaktewatersysteem. Water en sediment worden verzameld en afgevoerd via waterlopen: grachten, sloten, beken, vaarten, kanalen, rivieren, en stromen. Al het water dat door een waterloop wordt afgevoerd, komt per definitie uit hetzelfde stroomgebied. Het hele netwerk van waterlopen bepaalt de hydrografie van een stroomgebied. Vroeger werd er niet zelden gedacht in termen van oppervlaktewater en grondwater als gescheiden systemen, met een gescheiden beheer. Ook maakte men een onderscheid tussen de waterkwaliteit en de waterkwantiteit,

zonder rekening te houden met de relaties tussen beide. Er werd teveel uitsluitend naar het water zelf en de technische infrastructuur gekeken. Ecologische aspecten kwamen weinig of niet aan bod. Ook de waterbodems, de oevers, de van water afhankelijke levensgemeenschappen met alle kenmerken en bijbehorende processen maken deel uit van het watersysteem.

Een grondige kennis van het natuurlijk functioneren van het watersysteem is noodzakelijk om te komen tot integraal waterbeheer. Ook de historische situatie is van belang om de actuele toestand te begrijpen en eventuele problemen op te lossen.

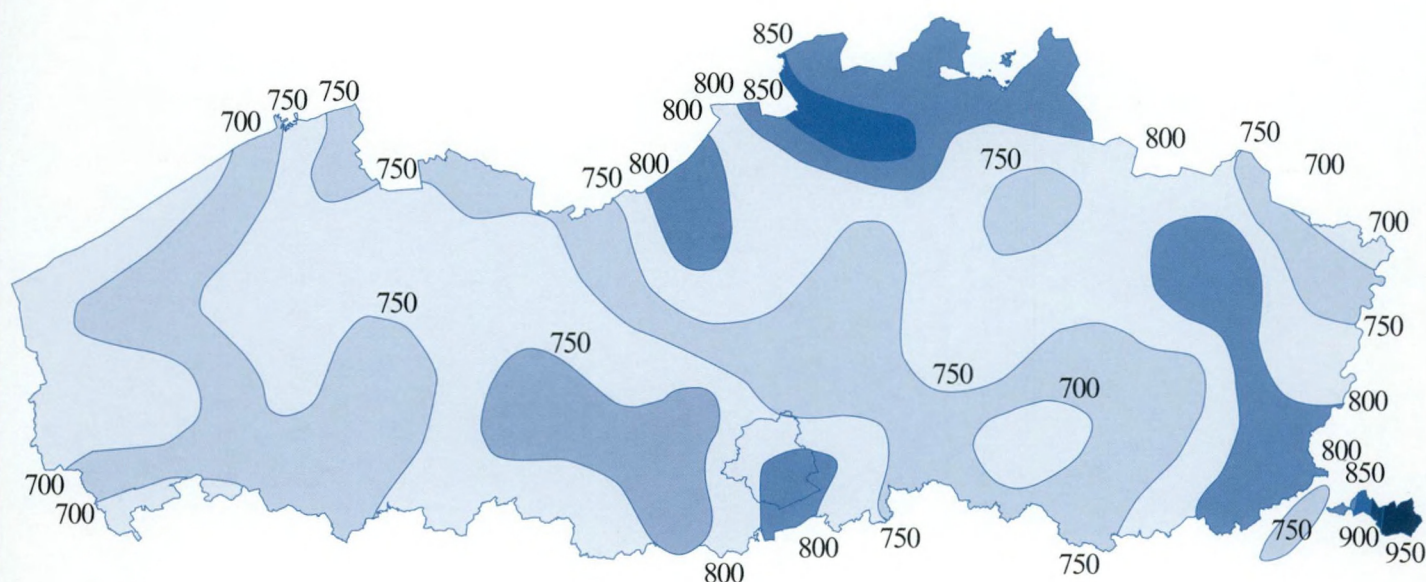
Essentieel is een goed begrip van de **dynamiek van het watersysteem**. Het gaat daarbij niet louter over een optelsom van deelsystemen, maar over de complexe interactie tussen deelsystemen, processen en verschillende schaalniveaus. Samen vormen ze de **hydrologische kringloop**.

5.1. Neerslag

Onder natuurlijke omstandigheden bepaalt het klimaat, samen met de geologie, het functioneren van het watersysteem. Een van die klimaatsfactoren is de neerslag. Een deel van de neerslag - precipitatie - die op de bodem valt, zal verdampen: rechte reeks - evaporatie - en na opname door planten - transpiratie. Er wordt aangenomen dat in Vlaanderen **60 à 70 % van de neerslag evapotranspireert**. Een deel van het water zal in de bodem dringen - **infiltratie** - en dienen als voeding voor de diepere watervoerende lagen.

Vlaanderen heeft een gematigd Atlantisch klimaat met een jaarlijks neerslagoverschot dat beschikbaar is voor de voeding van het grond- en het oppervlaktewater. De hoeveelheid neerslag per etmaal varieert met de tijd en is afhankelijk van de ligging. Bij onweersbuien kan de neerslag in een korte periode zeer sterk verschillen van plaats tot plaats. De gemiddelde neerslag per jaar verschilt in Vlaanderen ook bijvoorbeeld van de kust tot de Kempen, maar dat verschil is beperkt.

Gemiddelde jaarlijkse neerslag (l/m²) in Vlaanderen

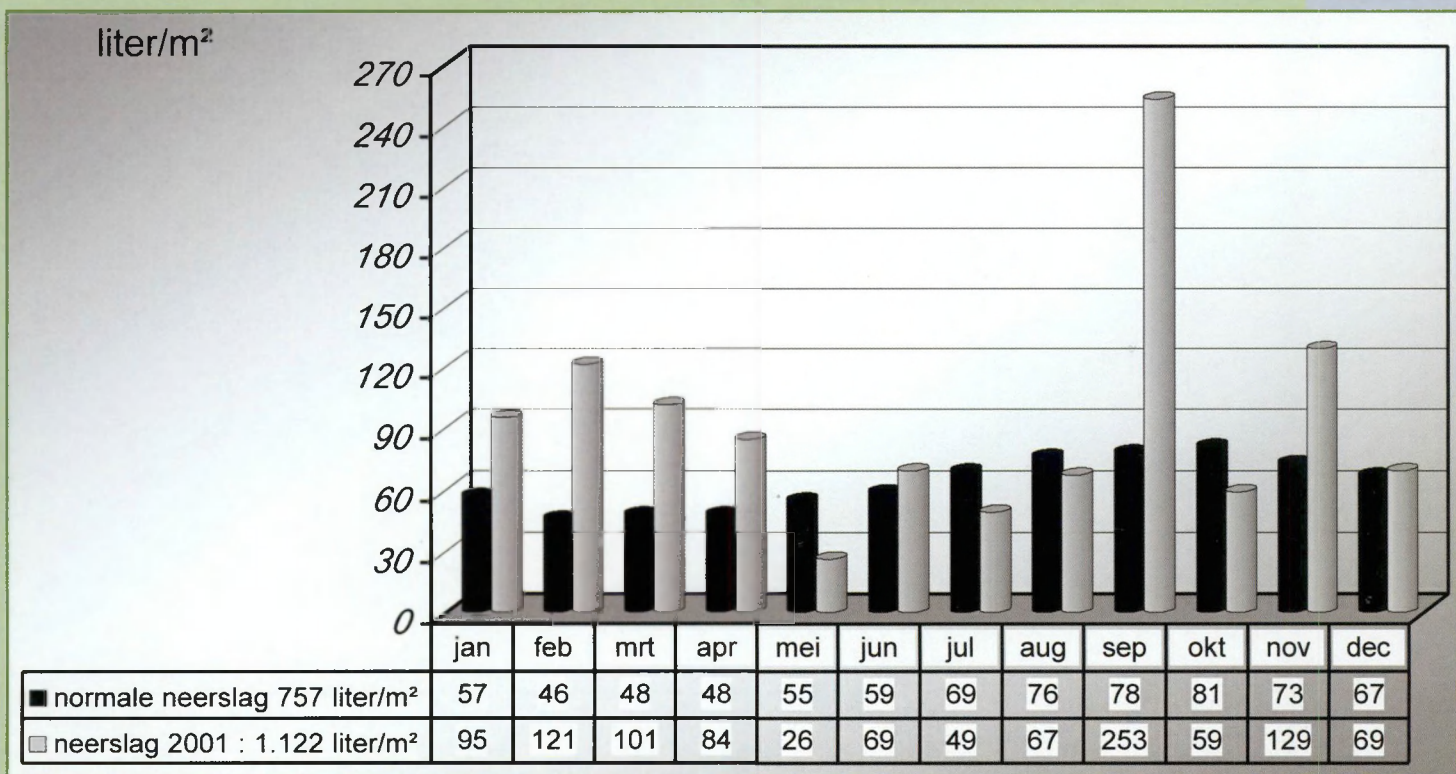
5.2. Neerslag in het bekken van de Brugse Polders

De neerslagwaarden die op het **KMI-station te Assebroek** worden gemeten kunnen als representatief worden beschouwd voor het bekken van de Brugse Polders. Binnen het bekken bestaan er weliswaar verschillen doch de afwijking is zeer klein.

De normale maandelijkse neerslag vertoont op jaarbasis een vloeiende curve met een hoogtepunt in de herfst (oktober) en een dieptepunt in de winter (februari). De gemiddelde jaarlijkse neerslag voor Brugge bedraagt **757 mm**.

De werkelijke neerslagwaarden kunnen soms sterk verschillen van de gemiddelde neerslagwaarden. In onderstaande grafiek zijn voor het jaar 2001 de maandelijkse gemeten waarden uitgezet tegenover de normale waarden. De maand september valt op met een totale hoeveelheid van 253 mm/m². In vergelijking met de normale neerslag van 78 mm/m² is dit meer dan een verdrievoudiging.

Neerslag te Assebroek: normale waarden en de waarden gemeten in 2001

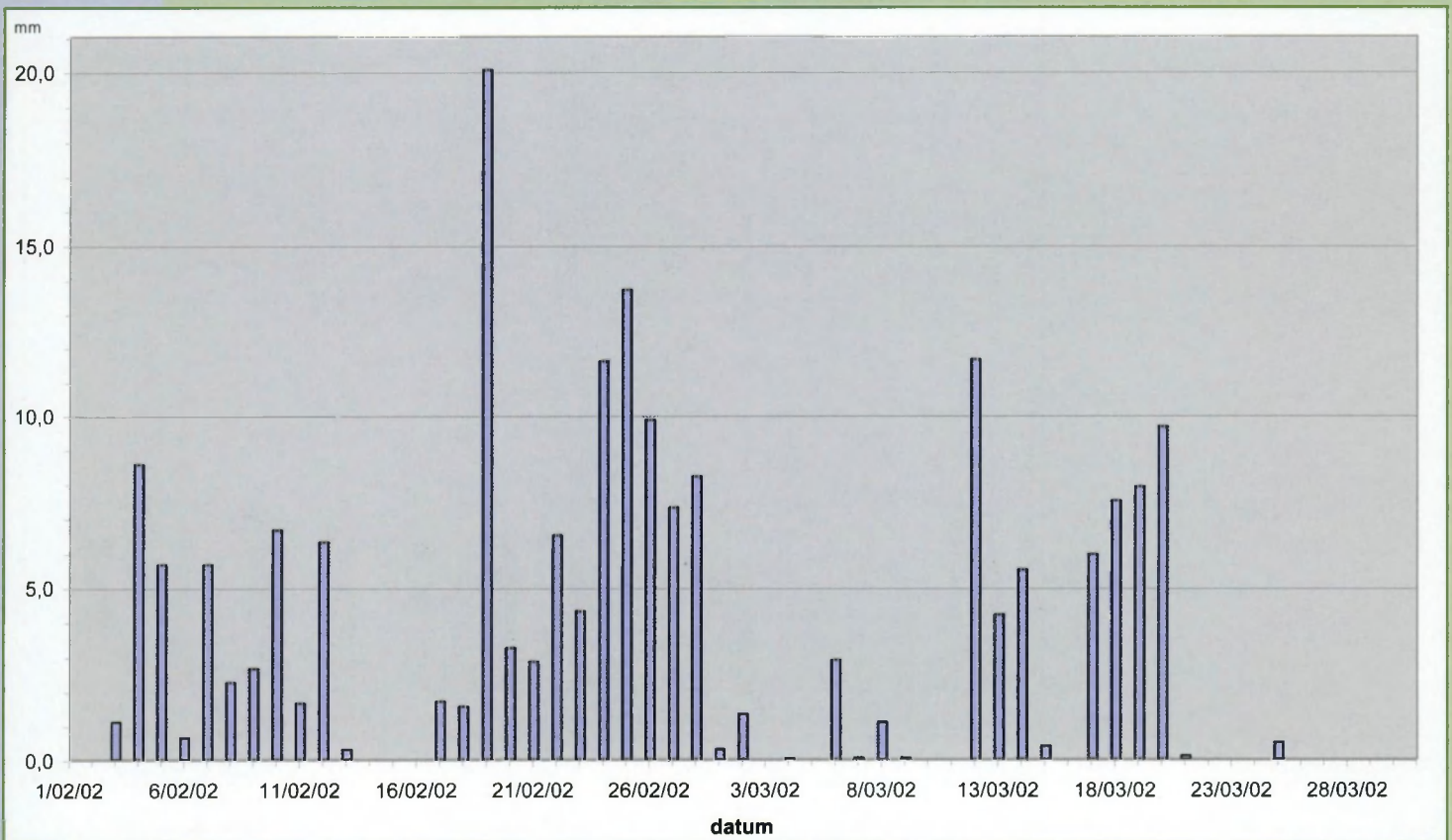
Peilen en debieten in de waterlopen van het bekken van de Brugse Polders

Waterlopen in de zandleemstreek, zoals de Kerkebeek en de Rivierbeek, zijn **neerslagbeken**. De peilen en de debieten van deze beken zijn sterk afhankelijk van de neerslag en variëren daarom zeer sterk in de loop van het jaar. In droge periodes komen de beken bijna leeg te staan en vervoeren nagenoeg geen water. In regenrijke periodes kunnen de peilen en debieten hoog oplopen.

Daarbij komen hier en daar overstromingen voor. Zo varieert het peil van de Kerkebeek te Sint-Michiels van 3,20 m tot 5,20 m TAW (waterdiepte van 0,05 m tot 2 m). Het debiet varieert daarbij van 0 tot meer dan 10 m³/sec.

De meeste **polders** ontwateren **gravitair** naar zee via uitwateringssluizen te Oostende, Blankenberge en Zeebrugge. Alleen bij laag

Dagelijkse neerslag in februari en maart 2002 in het gebied van de Rivierbeek

tij kunnen deze uitwateringssluizen geopend worden en kan water worden geloosd. Daardoor kennen de waterlopen een snel variërend en sterk wisselend debiet, van nagenoeg stilstaand water tot een maximaal debiet bij laag tij.

Vier poldergebieden worden bemalen op het kanaal Gent-Oostende via de gemalen Katte,

Stegere, Kwetshage-Paddegat in de Nieuwe Polder van Blankenberge en het gemaal op de Hoofdsloot in de Polder Sint-Trudoledeken. In deze gebieden kunnen de gewenste peilen beter gehandhaafd worden. Als niet gepompt wordt staat het water in de waterlopen vrijwel stil; bij pompen kunnen hoge debieten optreden.

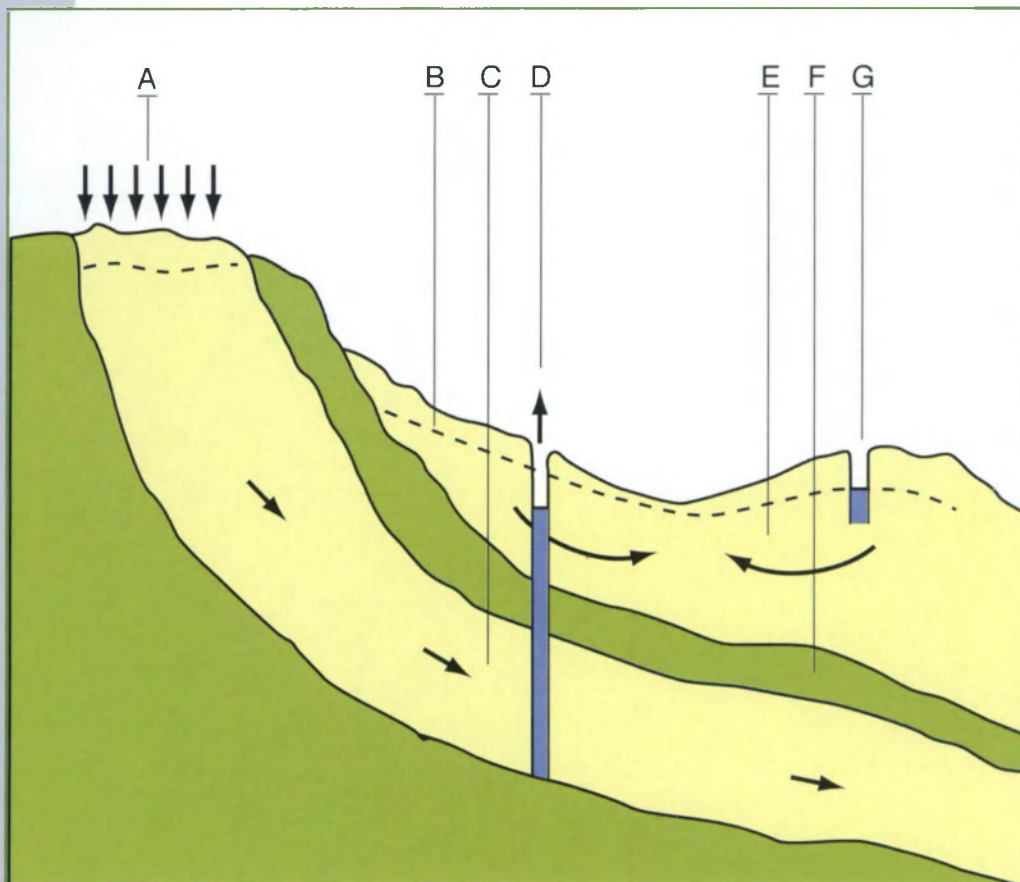
Debietschommelingen in de Rivierbeek in februari en maart 2002

5.3. Grondwater

Het grondwater vormt een onderdeel van het watersysteem. Een grondwatersysteem bestaat uit **infiltratie- en kwelgebieden**. Het grondwatersysteem wordt door infiltratie van neerslag of oppervlaktewater gevoed. Water verlaat het grondwatersysteem door migratie naar de oppervlakte, naar het oppervlaktewater, gedeeltelijk via bron- of kwelwater of door verdamping. Zolang het water in de grond zit, blijft het deel uitmaken van het grondwatersysteem, zelfs als het zich ondergronds tientallen kilometers verplaatst. Watervoerende lagen, aquifers of grondwaterlagen genoemd, bestaan uit materiaal met een hogere porositeit (onder andere zand en grind). Het gedeelte van de bodem waarvan alle poriën gevuld zijn met water, is de verzadigde zone. De top van de verzadigde zone noemt men de

grondwatertafel of grondwaterspiegel. Als het grondwater via de poriën in de bodem vrij en direct in contact staat met de atmosfeer, spreken we van een freatische watervoerende laag. Soms wordt ook de term vrije grondwaterspiegel gebruikt, wat wijst op het vrij schommelen van de grondwatertafel onder atmosferische druk. Een afgesloten watervoerende laag is van de atmosfeer gescheiden door een slecht of zeer slecht doorlatende laag (b.v. kleilaag). Het waterpeil kan niet stijgen tot zijn werkelijke stijghoogte omdat ondoorlatend materiaal het 'dak' van de watervoerende laag afsluit. Hierdoor staat het water onder druk. Waar een afgesloten watervoerende laag aan het oppervlak komt, ligt het voedingsgebied of infiltratiegebied. Waar grondwater aan de oppervlakte komt spreekt men van kwelgebieden.

Schema van de
grondwaterstromingen

Infiltratiegebieden

Infiltratiegebieden zijn die plaatsen waar **de neerslag naar het grondwater** doorsijpelt. Het grondwater blijft niet ter plaatse, maar dringt naar dieper gelegen gebieden door. Door een toegenomen verharde oppervlakte

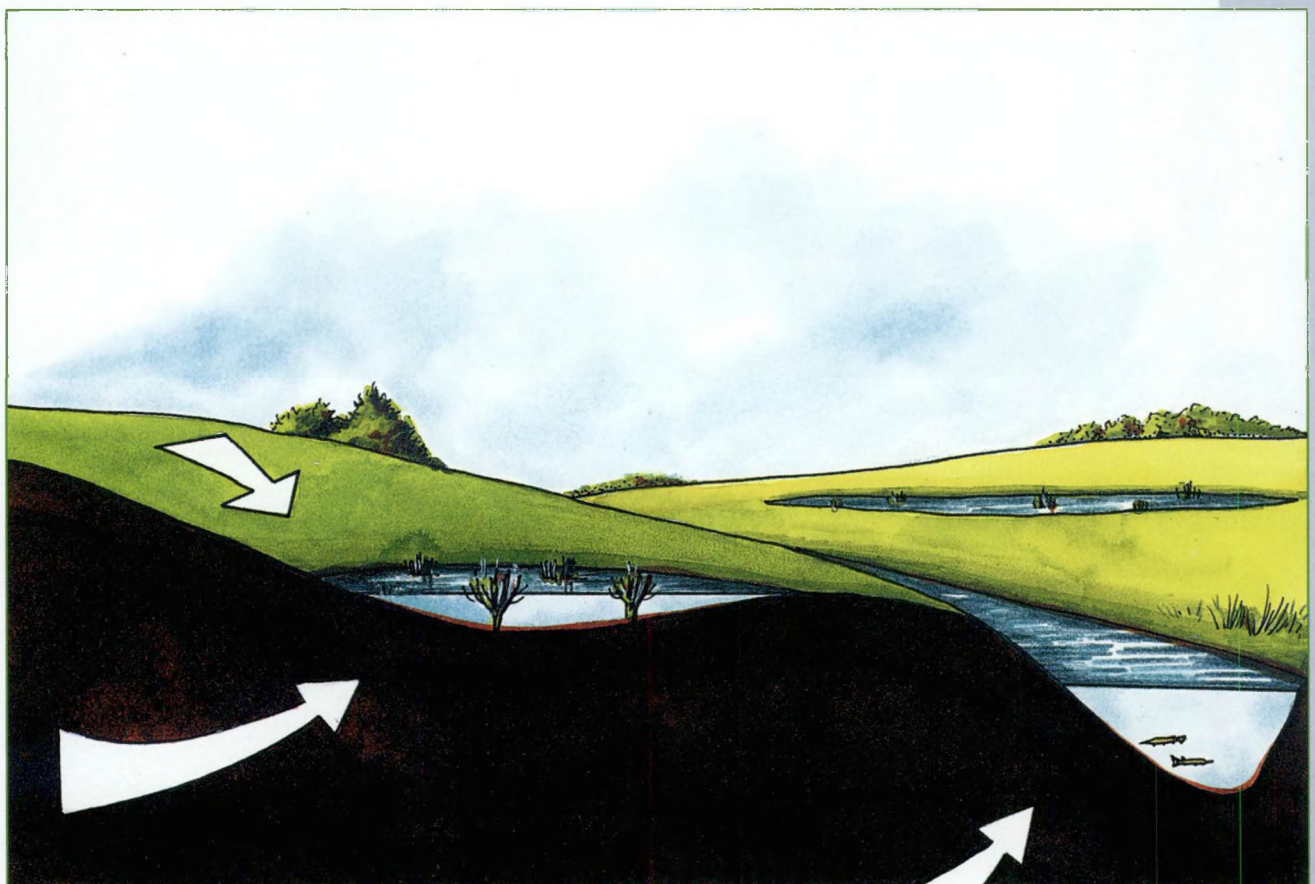
(met bebouwing, wegen, ...) wordt de neerslag veel sneller afgevoerd, en krijgt het regenwater minder de kans om in de grond te dringen, en daardoor daalt de grondwaterspiegel.

Kwelgebieden

Kwelgebieden zijn die plaatsen waar in principe voortdurend **water aan de oppervlakte** komt: hier is sprake van een opwaartse grondwaterstroming. De kwel wordt veroorzaakt door het feit dat de bewegende grondwaterstroom op een ondoordringbare basis botst, onder de grond verder gaat en in een lager gelegen gebied, meestal een vallei, tot aan het maaiveld gestuwd wordt.

Het verschil tussen een infiltratiegebied en een kwelgebied heeft gevolgen voor de schommelingen van de grondwatertafel in deze gebieden. In een infiltratiegebied is het grondwaterpeil sterk afhankelijk van de neerslag en zijn de schommelingen veel groter dan in een kwelgebied. Een kwelgebied wordt in principe nagenoeg continu gevoed door die kwel, waardoor een kwelgebied veel minder

Voeding van kwelgebieden

gevoelig is voor de neerslagschommelingen. Een tweede belangrijk verschil is de samenstelling van het grondwater. In een infiltratiegebied wordt het grondwater vooral gevoed door neerslag. De samenstelling van het grondwater lijkt hier sterk op regenwater, dat van nature zwak zuur en arm aan mineralen is. In een kwelgebied is de invloed van het regenwater beperkt en heeft het aangevoerde kwelwater normaal een andere samenstelling. Deze is afhankelijk van de verblijftijd in de bodem en de aard van de lagen, waarmee het water in contact gekomen is. Bij contact met de ondergrondse lagen kan

een hele reeks mineralen in oplossing gaan, meegevoerd, omgezet of achtergebleven zijn. In eenzelfde valleigebied kan de samenstelling van het grondwater op verschillende plaatsen heel sterk verschillen, wat een heel belangrijke invloed zal uitoefenen op de levensgemeenschappen die afhankelijk zijn van de aard en de hoeveelheid van het beschikbare grondwater. Zogenaamde **kwelindicatoren** zijn planten die sterk afhankelijk zijn van de samenstelling van het grondwater, dat bijvoorbeeld fosfaatarm en/of basenrijk kan zijn.

Databank Ondergrond Vlaanderen

De Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) stelt zich tot doel om de gegevens van de Vlaamse ondergrond te verzamelen, te interpreteren en op een gestandaardiseerde wijze in een databank onder te brengen. Meer bepaald wordt via de DOV de geologische, hydrogeologische en geotechnische informatie gebundeld om nadien op een efficiënte manier toegankelijk te worden gemaakt voor de overheid, de wetenschappelijke wereld, de studiebureaus en de burger. Deze databank is te raadplegen op dov.vlaanderen.be

5.4. Het grondwater in het bekken van de Brugse Polders

De samenstelling van het grondwater verschilt grosso modo naargelang de streek: duingebied, polders en zandstreek. Reeds in de jaren '60 is er onderzoek naar de grondwatersamenstelling in het oostelijk kustgebied gedaan. Er werd recentelijk een ecohydrologische studie van dit poldergebied uitgevoerd.

In de **duinen** bevindt zich een **zoetwaterbel**, die op sommige plaatsen tot aan de tertiaire kleilaag op 25 à 55 m diepte reikt en waardoor het indringen van zout water naar het achterliggende gebied verhinderd wordt. Waar de tertiaire ondergrond uit zandige sedimenten opgebouwd is staat het zeewater wellicht in contact met diepe waters van de kustvlakte. De **polders** worden algemeen gekenmerkt door **zoute of brakke waters onder een zoetwaterlaag**, die varieert van 2 m tot 25 m dikte. De **ondiepe verzilte zones** komen meestal op gronden in klei-op-veengebieden, veenplaten of komgebieden voor. De belangrijkste gebieden met zout grondwater dicht onder het maaiveld zijn: de Uitkerkse Polders, de polders te Vlissegem-Klemskerke, de polder te Stalhille, de Meetkerkse Moeren,

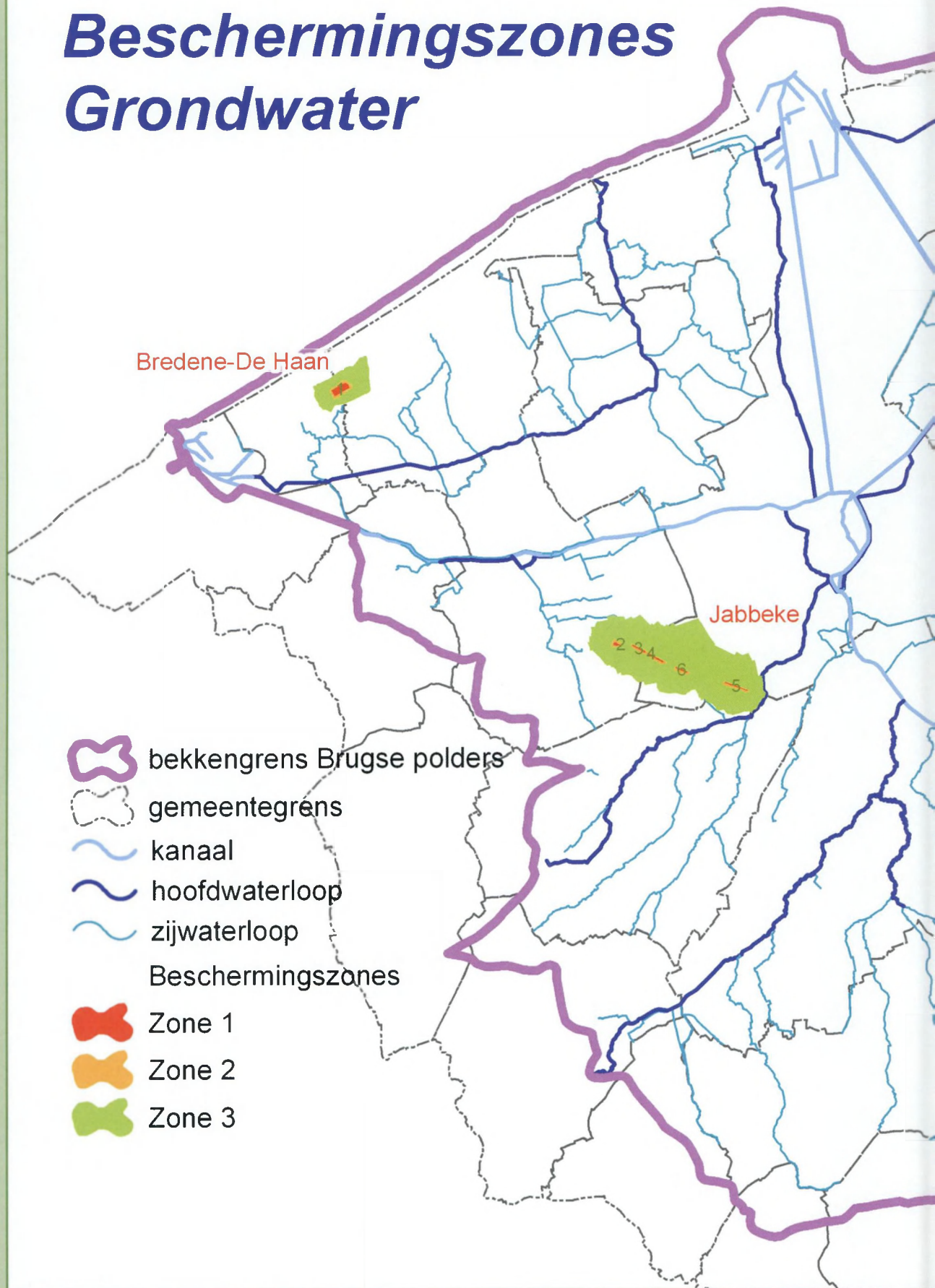
een smalle zone langs het Boudewijnkanaal, en een zone langs de Zwinnevaart tot het Zwin. Waar zilt kwelwater opwelt, stroomt het meestal direct in de waterlopen en/of krekken. De ontzilting verloopt zeer traag.

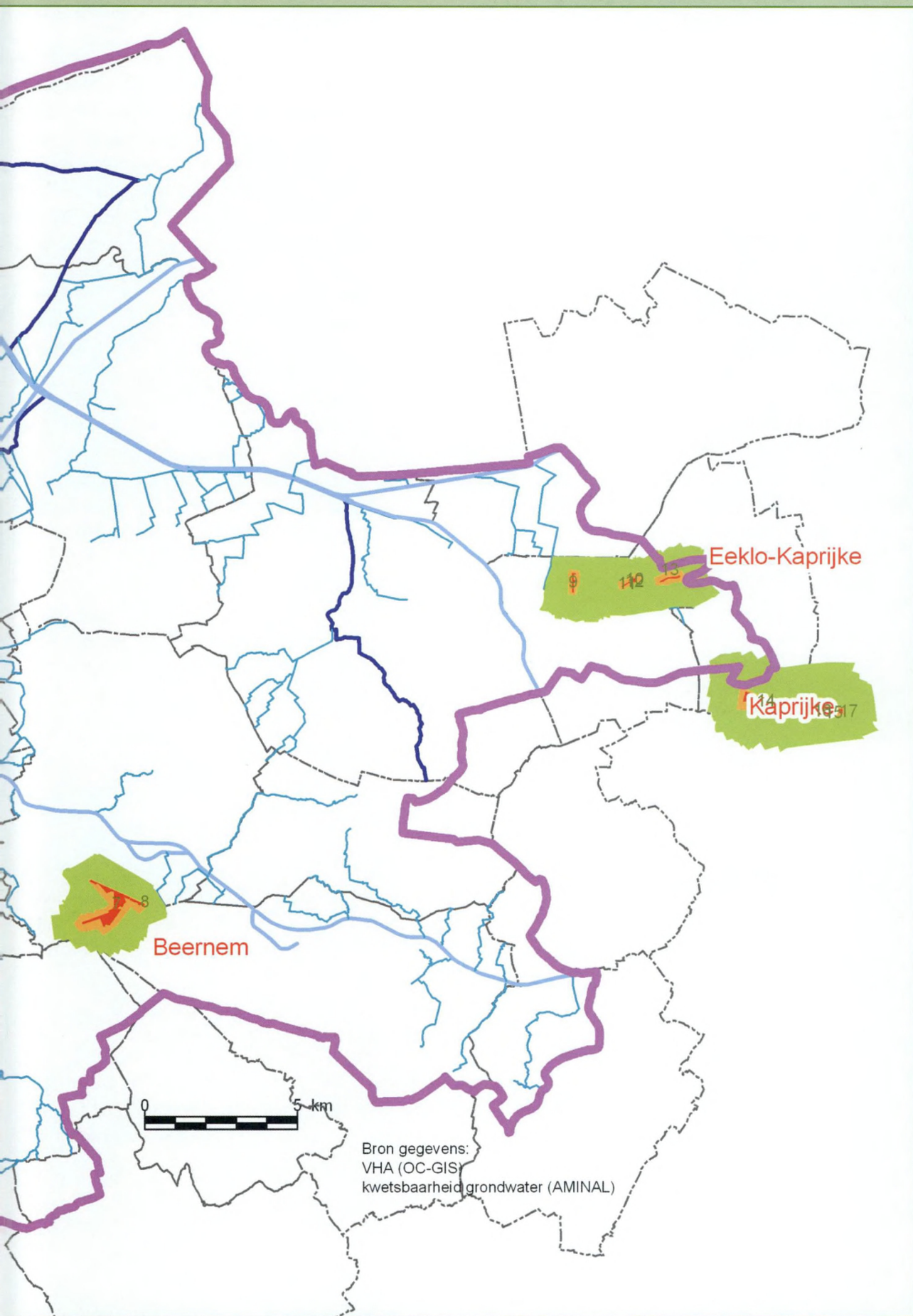
De **zones met een dikke zoetwaterlaag** vormen vaak een geulvormig patroon en vallen meestal met de kreekruggen samen. De zuidergrens van de verzilte gebieden valt nagenoeg samen met de poldergrens, waar het grondwater er minder brak tot matig zoet is. In de overgangszone tussen de polders en de zandstreek, zoals in de Kwetshage ten zuiden van het kanaal Brugge-Oostende, treedt trouwens zoetwaterkwel vanuit de zandstreek op.

Vermeldenswaardig is dat ook de grote waterlopen een rol schijnen te spelen: zo geeft het Boudewijnkanaal, dat zout water bevat, aanleiding tot verzilting in de onmiddellijke omgeving. Omgekeerd heeft de Blankenbergse Vaart een drainerende functie op het grondwater, terwijl de Damse Vaart het brakke water schijnt te verdringen.

In de **zandstreek** bezit het grondwater een **zoet karakter**.

Beschermingszones Grondwater

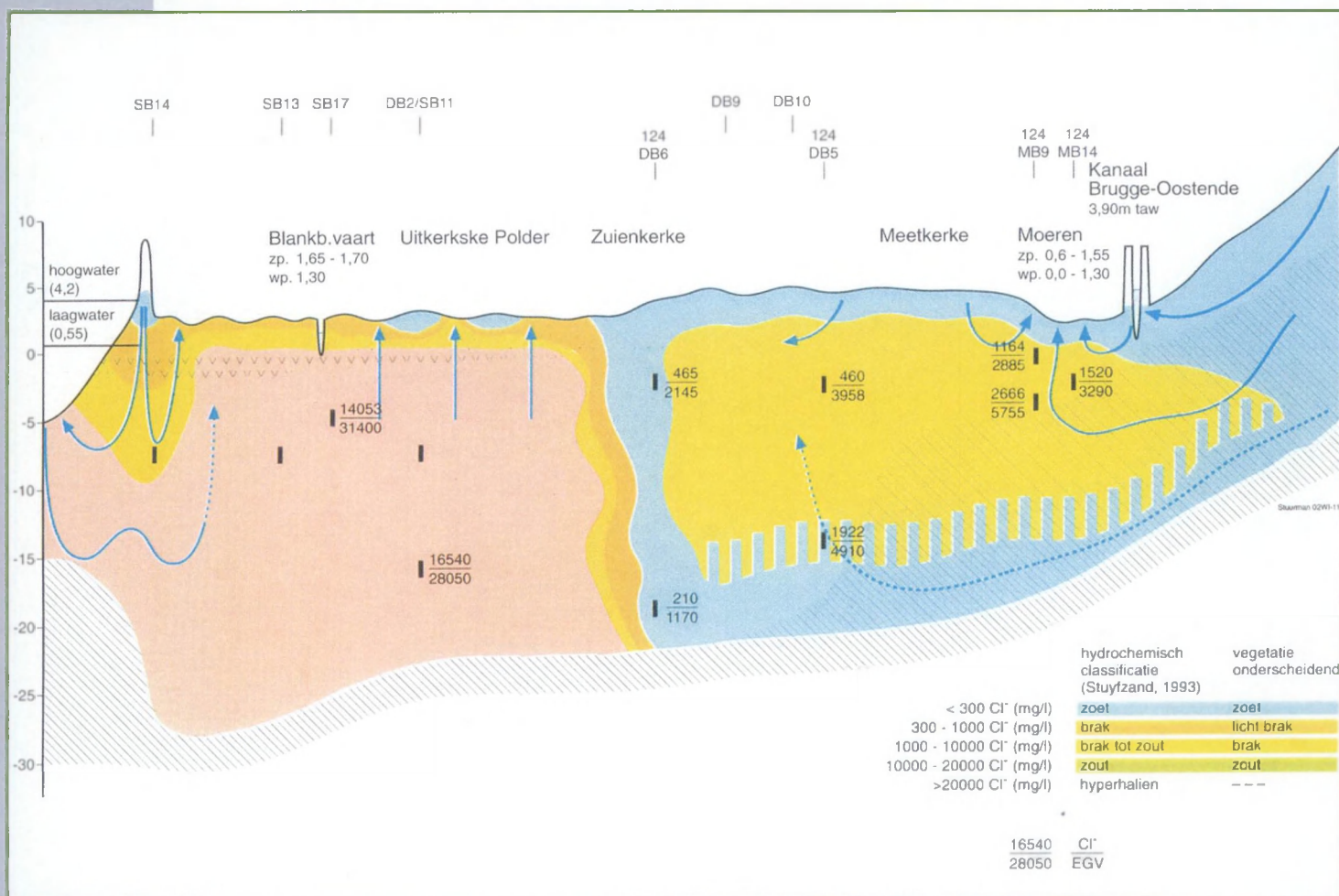
Grondwateronttrekkingen

Door de gemeente **Knokke-Heist** wordt grondwater uit de zoetwaterlens gewonnen, terwijl de **VMW** recentelijk haar freatische winning in de duinen **te Bredene** afgebouwd heeft. Er zijn vrij grote, **private grondwaterputten** in de kleigronden van het oostelijk havengebied van Brugge en de oostelijke Zwinpolder, terwijl men elders in de

polders in de kreekrugzones vaak kleine grondwaterputten aantreft. Wegens het zoute karakter wordt geen grondwater in de ondiepe verzilte poldergebieden gewonnen.

Door middel van peilputten volgt de Vlaamse overheid de grondwaterstanden op.

Hydrogeologisch N-Z profiel, met aanduiding van de grondwaterstromen, vanaf de overgangszone Zandstreek-Polders (de Kwetshage) tot aan de zee te Blankenberge

Peilputten grondwater op de afgedekte geologische (Tertiair) kaart

Peilputten volgens watervoerende laag (HCOV code)

- 0100 - Quartaire Aquifersystemen
- 0600 - Ledo-Paniseliaan-Brusseliaan Aquifersysteem
- △ 0700 - Paniseliaan Aquitard
- 0800 - Ieperiaan Aquifer
- ⊙ 0900 - Ieperiaan Aquitardsysteem
- 1000 - Paleoceen Aquifersysteem
- 1300 - Sokkel

lithostratigrafie tertiair

- L. Watervliet
- L. Bassevelde
- L. Onderdijke
- L. Buisputte
- L. Zomergem
- L. Onderdale
- L. Ursel
- L. Asse
- L. Wemmel
- L. Oedelem
- L. Beernem
- L. Vlierzele
- L. Pittem
- L. Merelbeke
- L. Egem
- L. Kortemark
- L. Aalbeke
- L. Moen

Beheerder / Eigenaar / Doelstelling peilput

- AMINAL, meetreeksen van voldoende kwaliteit
- AMINAL, meetreeksen van onzekere kwaliteit
- AMINAL, gebruik voor tijdelijke projecten
- Vlaamse of Belgische overheden of instanties
- drinkwatersmaatschappijen (VMW, ...)
- privé bedrijven (Toyota/ ...)

- gemeentegrens
- kanaal
- hoofdwaterloop

0 5 km

Bron gegevens:
VHA (OC-GIS)
Afgedekte Geologische Kaart (ANRE)
databank grondwater (AMINAL, Water)

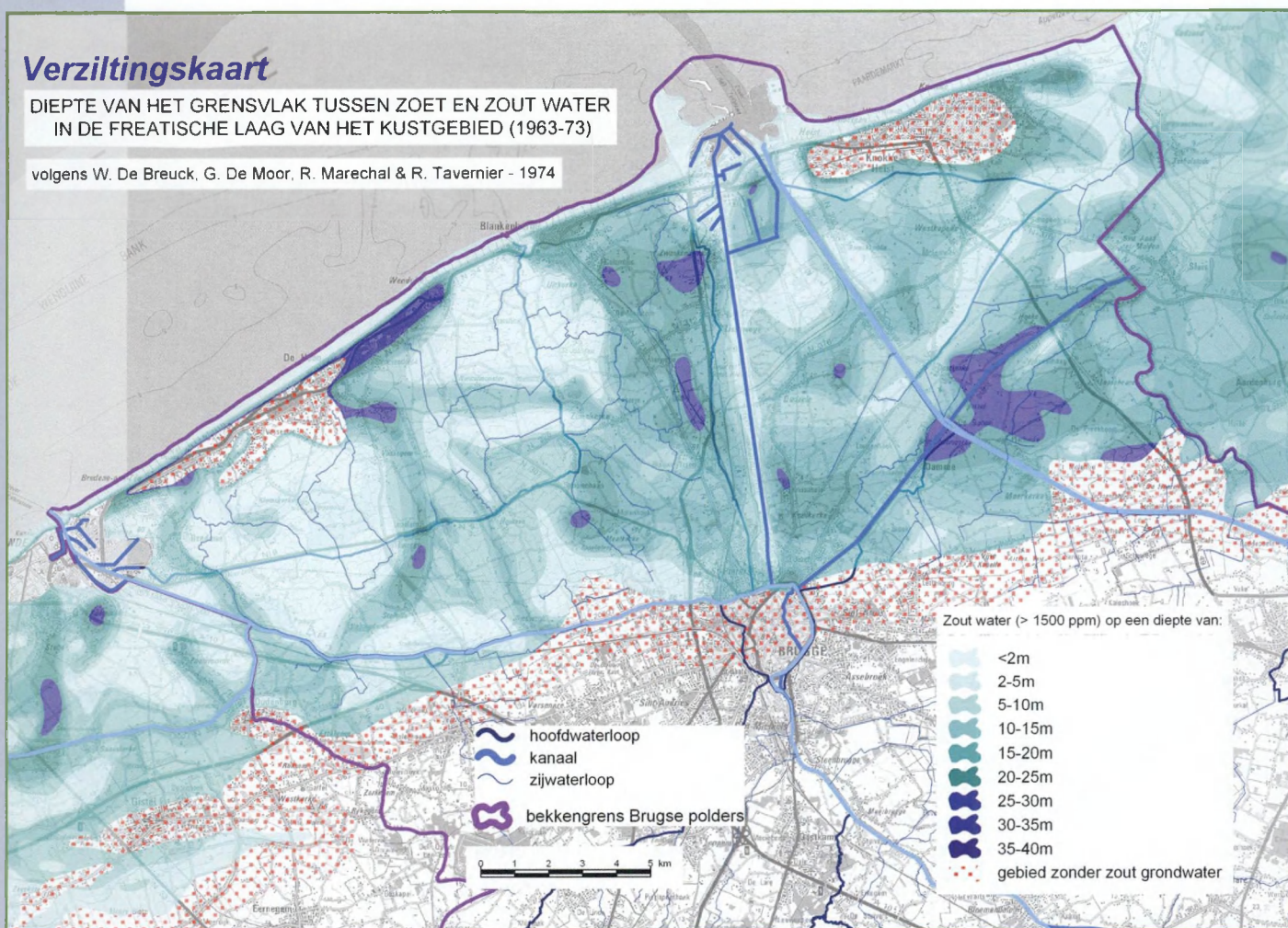
Datum gegevens:
v19 & v42

opgesteld door: Mathias Vanden Bulcke - juli 2003
MVG - AMINAL - Zandstraat 255 - 8200 Sint-Andries

Verziltingskaart

DIEPTE VAN HET GRENSSLAK TUSSEN ZOET EN ZOUT WATER
IN DE FREATISCHE LAAG VAN HET KUSTGEBIED (1963-73)

volgens W. De Breuck, G. De Moor, R. Marechal & R. Tavernier - 1974

Diepte van het zoet-zout grensvlak in het poldergebied Brugge-Oostende-Knokke

5.5. Waterlopen

De waterlopen worden in verschillende groepen en categorieën ingedeeld. Vooreerst dient onderscheid te worden gemaakt tussen de **bevaarbare waterlopen of waterwegen** en de onbevaarbare waterlopen. Alle waterwegen zijn opgenomen in een koninklijk besluit van 1992. Onbevaarbare waterlopen zijn alle waterlopen die niet in dit koninklijk besluit zijn vermeld.

De **onbevaarbare waterlopen** worden ingedeeld in twee hoofdgroepen. De waterlopen waarvan het stroomgebied minstens 100 ha bedraagt worden door de wet van 28 december 1967 gerangschikt in 3 categorieën. De waterlopen waarvan het stroomgebied minder dan 100 ha bedraagt zijn

niet gerangschikt. In bepaalde gevallen laat de wetgever uitzonderingen toe.

De **gerangschikte waterlopen** worden als volgt gedefinieerd:

- waterlopen van 1e categorie hebben een stroomgebied van minstens 5.000 ha;
- waterlopen van 3e categorie vertrekken stroomafwaarts het punt waar het stroomgebied 100 ha bedraagt (punt van oorsprong) tot de gemeentegrens of tot de uitmonding in een andere waterloop;
- waterlopen van 2e categorie zijn die waterlopen die noch onder de eerste noch onder de derde categorie vallen.

De **waterwegen** worden beheerd door de Administratie Waterwegen en Zeewezen (**AWZ**). Het **Boudewijnkanaal** vormt hierop een uitzondering en wordt beheerd door de Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen (**MBZ**).

De **onbevaarbare waterlopen van 1e categorie** worden beheerd door de **Afdeling Water** van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De **provincie** is belast met het beheer van de waterlopen van de **2e categorie**; de waterlopen van de **3e categorie** worden **door de gemeenten** beheerd.

Binnen de polders is echter de **polderwet** van toepassing. Dit betekent dat de polders binnen hun gebied het beheer voeren over de onbevaarbare waterlopen van de 2e en 3e categorie.

De niet-gerangschikte waterlopen zijn van belang voor de lokale waterafvoer. In de gebieden van Polders en Wateringen worden deze waterlopen meestal ingedeeld in 4e en 5e categorie. De niet-gerangschikte ingeschreven waterlopen of polderwaterlopen of onbevaarbare waterlopen van 4e categorie zijn waterlopen van collectief belang die door en ten laste van de polder of watering onderhouden worden. Tot de niet-gerangschikte niet-ingeschreven waterlopen of niet-ingeschreven polderwaterlopen of onbevaarbare waterlopen van 5e categorie behoren de zogenaamde treksloten, kavelsloten en andere grachten onder welke benaming ook, die in rechtstreekse of onrechtstreekse verbinding staan met de al dan niet gerangschikte waterlopen.

Sinds 1997 worden de liggingplannen en

diverse bijbehorende gegevens van de **waterlopen** door de Afdeling Water van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ingebracht in een **digitaal systeem, de Vlaamse Hydrografische Atlas (VHA)** als onderdeel van het Geografisch Informatie Systeem (GIS-Vlaanderen).

De gerangschikte onbevaarbare waterlopen zijn met hun naam en nummer opgenomen in de atlassen van de onbevaarbare waterlopen die bijgehouden worden door de Provinciale Technische Diensten. De polder en wateringbesturen vullen de liggingskaarten meestal aan met de niet-gerangschikte waterlopen die zij onderhouden.

Grachten zijn kunstmatige, gegraven watergangen. Afwateringsgrachten zijn aangelegd voor de afvoer van hemel- en grondwater. In de polders kunnen deze grachten in de zomermaanden ook voor irrigatie worden gebruikt. Bermsloten of baangrachten horen bij de weginrichting en dienen om het afstromende hemelwater van het wegdek op te vangen. Afhankelijk van de doorlaatbaarheid van de bodem infiltreert het water naar de ondergrond of wordt het afgevoerd. Met het grachtenstelsel wordt het geheel van alle grachten in een gebied aangeduid. De laatste decennia zijn heel wat grachten gedempt of ingebuisd en omgevormd tot rioleringen. Het opnieuw inschakelen van open grachten voor opvang, berging, vertraagde afvoer en infiltratie van neerslag kan bijdragen tot het afzwakken van wateroverlast.

Positieve effecten van grachten kunnen zijn (cf. Code Goede Praktijk)

- verbetering van de zuivering van afvalwater door te vermijden dat regenwater in de riolering terecht komt;
- zuivering van licht verontreinigd afvalwater en drainwater van de landbouwgronden;
- vertraagde afvoer en infiltratie van neerslag;
- verbindingselementen in het landschap.

Meanders

Meanders zorgen voor een vertraagde afvoer en voor een grotere komberging. Een kronkelende waterloop heeft een grotere lengte dan een rechtgetrokken waterloop en kan meer water vasthouden. Dat beperkt verder stroomafwaarts in het stroomgebied de risico's op hoge piekdebieten en op overstromingen. Meanders maken dat er onder invloed van het kronkelend verloop verschillen in stroomsnelheid en diepte ontstaan, met stroomkuilenpatroon (of pool-patroon) als gevolg. Op de ondiepe plaatsen is de stroming vrij turbulent en kan er veel zuurstof in het water worden opgenomen. Dat is van belang voor het zelfreinigend vermogen van de waterloop. De wat ruwere bodem bestaat hier meestal uit vrij grof materiaal en dat zijn ideale paai- en voedselplaatsen voor vissen.

De diepere plekken zijn een meer stabiele leefomgeving met vaak veel organisch materiaal.

Meanders zelf zijn niet stabiel: door de dynamiek van de rivier verschuiven meanders continu. Zo ontstaan ook voortdurend nieuwe holle en bolle oevers. De holle oevers van een kronkelende waterloop zijn ideale schuilplaatsen voor vissen. Deze schuilplaatsen bieden bescherming tegen predators en tegen (te) sterke stroming. Afgekalfde oevers zijn belangrijk als broedplaats voor vogelsoorten zoals de ijsvogel en de oeverwaluw die er nestgangen in graven.

Meander

Luchtfoto van
de meanderende
Hertsbergebeek

5.6. Waterlopen in het bekken van de Brugse Polders

De waterlopen in het **zuidelijk deel** van het Bekken van de Brugse Polders zijn typische **laaglandbeken**. Ze zijn van nature ondiep ingesneden en hebben een klein verval en een geringe stroomsnelheid wat ze reeds vanaf de bovenloop een min of meer sterk meanderend verloop geeft. Het **noordelijk deel** van het bekken bestaat uit ingepolderde gebieden met een uitgebreid net van typische polderwaterlopen. Veel van de waterlopen in de polders werden door de mens uitgegraven en hebben daarom een eerder rechtlijnig verloop. Ze hebben nagenoeg geen verval en zijn relatief ondiep. Het grootste deel van de polders voert het overtollige hemelwater gravitair af naar zee. Water kan alleen geloosd worden als het polderpeil hoger staat dan het zeepeil. Daardoor kennen de waterlopen een snel variërend en sterk wisselend debiet, van nagenoeg stilstaand water bij hoog tij tot een maximaal debiet bij laag tij.

Het bekken van de Brugse Polders kan ingedeeld worden in **verschillende afwateringsbekkens**:

1. bekkens die direct afwateren naar zee

- ☐ aan de Noordede
- ☐ van de Blankenbergse Vaart
- ☐ van de Lisseweegse Vaart
- ☐ van het Boudewijnkanaal
- ☐ het Zwin
- ☐ van de haven van Oostende

2. bekkens van het Schipdonkkanaal

(Afleidingskanaal van de Leie) vanaf de monding van de Vaart van Eeklo (exclusief) tot de monding van de Ede (inclusief)

3. bekkens die afwateren naar het kanaal Gent-Oostende

- ☐ van het kanaal Gent-Oostende vanaf het Afleidingskanaal van de Leie (het Schipdonkkanaal tot en met de Hoofdsloot
- ☐ van de Rivierbeek
- ☐ van de Katte
- ☐ van de Stegere
- ☐ van de Kwetshage-Paddegat

4. bekkens van het Leopoldkanaal

- ☐ van de Eivoordebeek, Ronselarebeek, Romboutswerve
- ☐ Noordoostelijk mondingsgebied van het Leopoldkanaal
- ☐ van het Leopoldkanaal van de stuw te Sint-Laureins tot de Damse Vaart
- ☐ van het Zuidervaartje

In normale omstandigheden loost het Zuidervaartje gravitair in het Leopoldkanaal doorheen 6 kokers onder het Schipdonkkanaal te Oostkerke. In de zomer is het water van het Zuidervaartje te veel vervuild en wordt het debiet continu overgepompt naar het Schipdonkkanaal. Het gemaal, dat naast de lozing op het Leopoldkanaal is gelegen, is uitgerust met 2 pompen met een capaciteit van 1,2 m³/sec elk.

Het bekken van het Zuidervaartje kan verder ingedeeld worden in de deelbekkens:

- van de Kerkebeek
- van de Lijsterbeek
- van het Sint-Trudoledeken
- van het Zuidervaartje vanaf de Lorquinstuw tot de monding

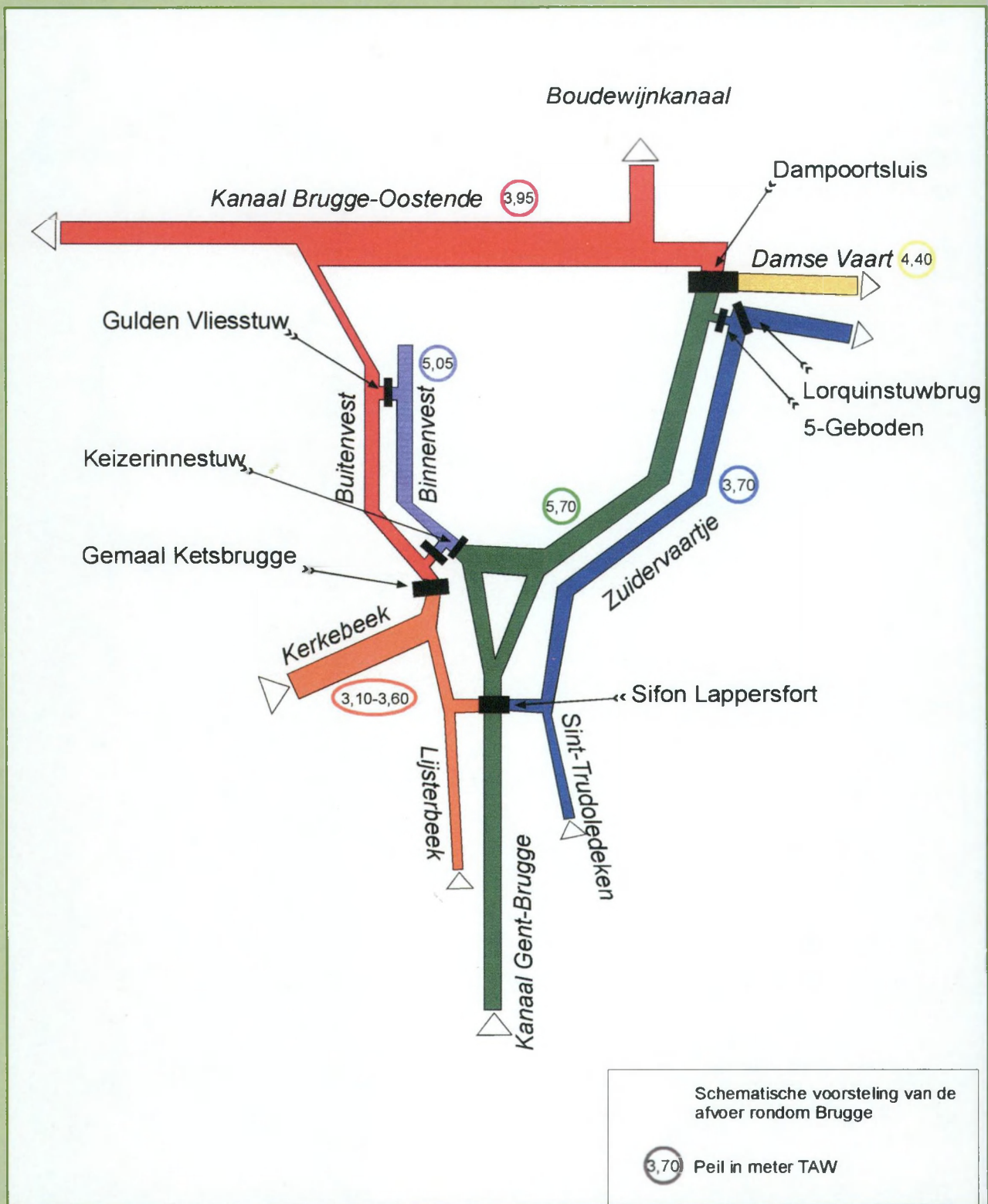
In normale omstandigheden watert de Kerkebeek, samen met de Lijsterbeek, af naar het Zuidervaartje. Een teveel aan oppervlaktewater uit de stroomgebieden van de Kerkebeek en de Lijsterbeek kan via het pompemaal van de Ketsbrugge verpompt worden naar het kanaal Brugge-Oostende.

De stad Brugge wordt omringd door de Kerkebeek, het Zuidervaartje, de Damse Vaart, het kanaal Gent-Brugge, het kanaal Brugge-Oostende, het Boudewijnkanaal, de Binnenvestingsgracht en de Buitenvestingsgracht. Deze waterlopen staan met elkaar in verbinding via stuwen, sluizen, sifons en het gemaal Ketsbrugge.

Meanderende en rechtlijnige waterlopen in de polders

Vanaf het begin van de jaartelling tot rond het jaar 400 bestond de kustvlakte voor een groot deel uit een uitgestrekt zoetwatermoeras. Rond 400 werd bijna heel dit gebied overstroomd, waarna zich schorren en 2-5 km brede krek en smallere **getijdegeulen** vormden. **Rond 800** was het krekenselsel echter nagenoeg compleet verland en begon de **ware inpoldering**. Sommige getijdegeulen werden bewaard en opgenomen in het netwerk van waterlopen die voor de afwatering zorgden. Tot op heden volgen de meanderende polderwaterlopen nog grotendeels de loop van die vroegere getijdegeulen. In de loop van de eeuwen werden echter nieuwe, rechtlijnige sloten gegraven om de afwatering in de polders te verbeteren. Deze **rechtlijnige waterlopen** zijn echter pas na de inpoldering door de landbouwers aangelegd.

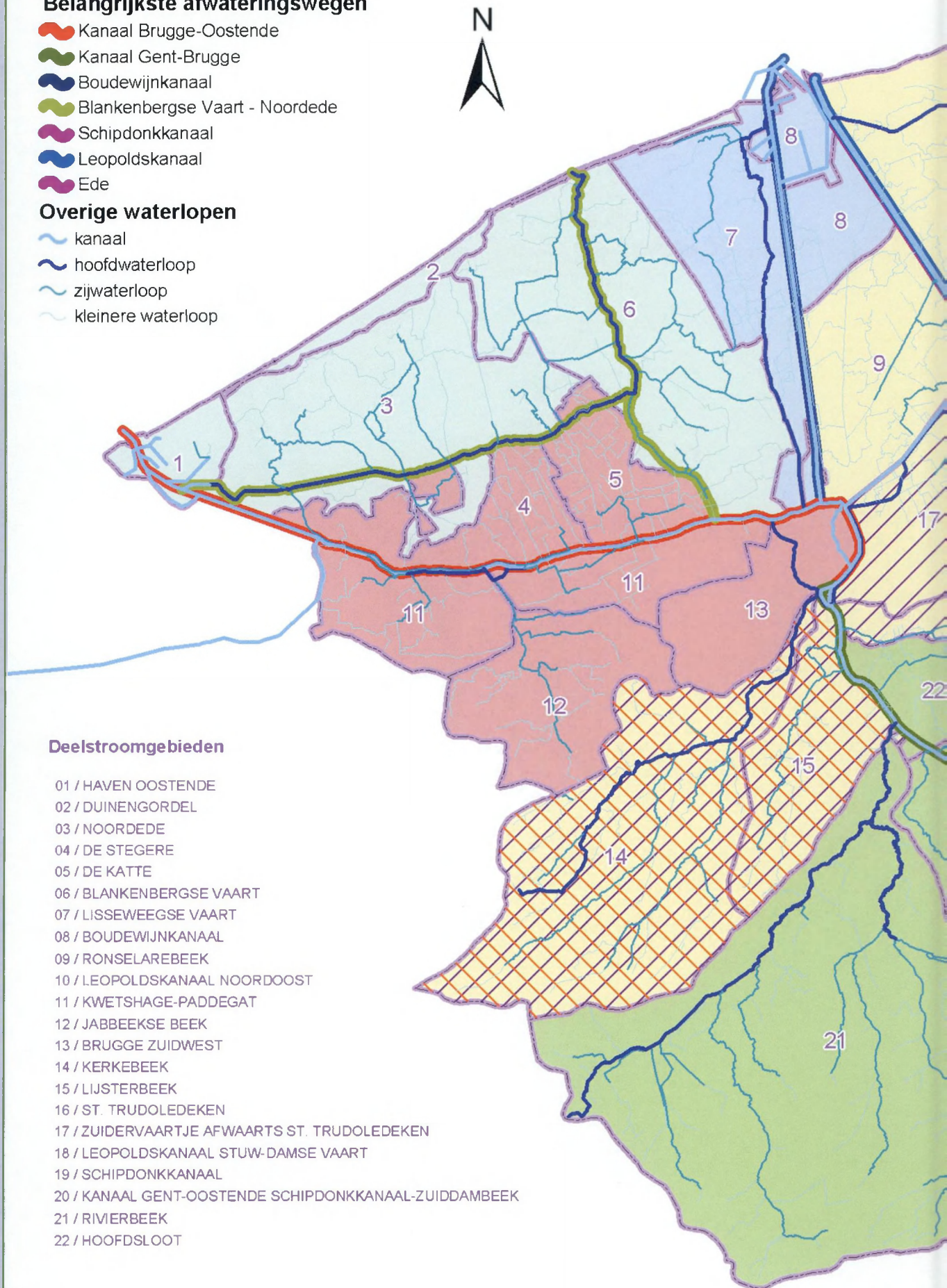
Schematische voorstelling van de afvoer rond Brugge (streefpeilen in meter TAW ook weergegeven)

Belangrijkste afwateringswegen

- Kanaal Brugge-Oostende
- Kanaal Gent-Brugge
- Boudewijnkanaal
- Blankenbergse Vaart - Noordede
- Schipdonkkanaal
- Leopoldskanaal
- Ede

Overige waterlopen

- kanaal
- hoofdwaterloop
- zijwaterloop
- kleinere waterloop

Deelstroomgebieden

- 01 / HAVEN OOSTENDE
- 02 / DUINENGORDEL
- 03 / NOORDEDE
- 04 / DE STEGERE
- 05 / DE KATTE
- 06 / BLANKENBERGSE VAART
- 07 / LISSEWEEGSE VAART
- 08 / BOUDEWIJNKANAAL
- 09 / RONSELAREBEEK
- 10 / LEOPOLDSKANAAL NOORDOOST
- 11 / KWETSHAGE-PADDEGAT
- 12 / JABBEKSE BEEK
- 13 / BRUGGE ZUIDWEST
- 14 / KERKEBEEK
- 15 / LIJSTERBEEK
- 16 / ST. TRUDOLEDEKEN
- 17 / ZUIDERVAARTJE AFWAARTS ST. TRUDOLEDEKEN
- 18 / LEOPOLDSKANAAL STUW-DAMSE VAART
- 19 / SCHIPDONKKANAAL
- 20 / KANAAL GENT-OOSTENDE SCHIPDONKKANAAL-ZUIDDAMBEEK
- 21 / RIVIERBEEK
- 22 / HOOFDSLOOT

Bekken van de Brugse polders

Afstromingsgebied normale omstandigheden

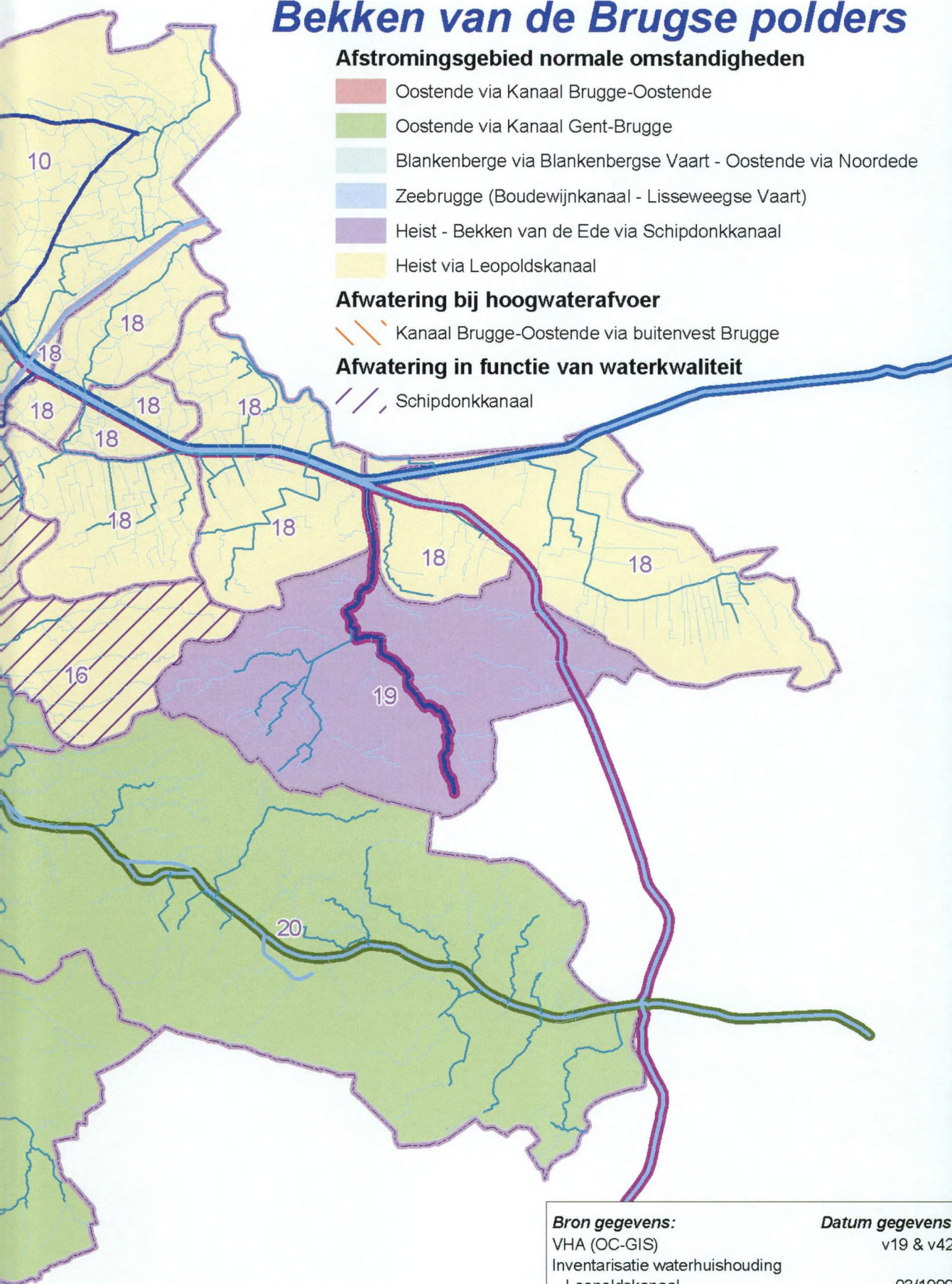
- Oostende via Kanaal Brugge-Oostende
- Oostende via Kanaal Gent-Brugge
- Blankenberge via Blankenbergse Vaart - Oostende via Noordede
- Zeebrugge (Boudewijnkanaal - Lisseweegse Vaart)
- Heist - Bekken van de Ede via Schipdonkkanaal
- Heist via Leopoldskanaal

Afwatering bij hoogwaterafvoer

- Kanaal Brugge-Oostende via buitenvest Brugge

Afwatering in functie van waterkwaliteit

- Schipdonkkanaal

Bron gegevens:

VHA (OC-GIS)
Inventarisatie waterhuishouding
Leopoldskanaal
Stroomgebiedenkaart VLM

Datum gegevens:

v19 & v42
03/1999
1990

opgesteld door: Mathias Vanden Bulcke - juni 2003
MVG - AMINAL - Zandstraat 255 - 8200 Sint-Andries

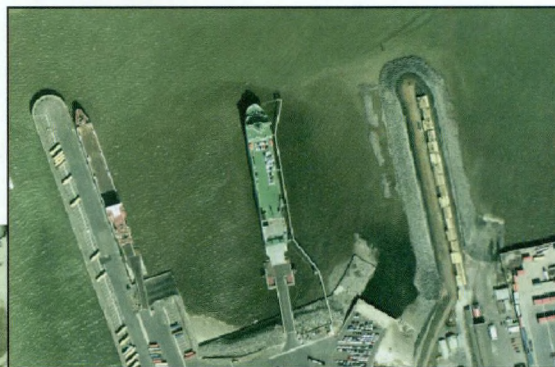

Keersluis te Beerneem op het kanaal Brugge-Gent

Leopoldskanaal

Keersluis teUitwatering in de haven
van Zeebrugge

Schipdonkkanaal en Leopoldkanaal
overwelfd in 3 kokers

5.7. Waterrijke gebieden

De term waterrijke gebieden wordt in het decreet van 9 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid gedefinieerd als gebieden met moerassen, vennen, veen- of plasgebieden, natuurlijk of kunstmatig, blijvend of tijdelijk, met stilstaand of stromend water, zoet, brak of zout, met inbegrip van zeewater, waarvan de diepte bij eb niet meer is dan zes meter. In feite is dit een verzamelnaam voor meren, rivieren met hun oeverzones, moerassen, kwelgebieden, overstromingsgebieden, estuaria,... Waterrijke gebieden kunnen het hele jaar door of een deel van het jaar onder water staan. Ze kunnen erg verschillend zijn, afhankelijk van de hydrologie, de geografische ligging en de vegetatie. Vaak vormen ze de overgang tussen terrestrische en aquatische ecosystemen.

Waterrijke gebieden **fungeren als buffer**, als een natuurlijke spons. Zo kunnen ze overstromingen helpen voorkomen. Waterrijke gebieden worden soms omschreven als 'de nieren van het landschap', door hun uitermate belangrijke functies in de hydrologische en biochemische cycli. Ze spelen een belangrijke rol als bron, opvang en omzet van chemisch, biologisch en genetisch materiaal. Deze gebieden zuiveren vervuild water en leveren een substantiële bijdrage bij de opvang van nutriënten, in het bijzonder stikstofverbindingen en sediment. Waterrijke gebieden behoren tot de **meest waardevolle ecosystemen** op aarde en zijn het leefgebied van een zeer grote verscheidenheid van wilde planten en dieren.

5.8. Waterrijke gebieden in het bekken van de Brugse Polders

Het bekken van de Brugse Polders wordt voor een groot deel ingenomen door de polders. De poldergebieden hebben een heel eigen karakter dankzij de specifieke ontstaanswijze en exploitatie. De nabijheid van de zee drukt een zilte stempel op de vegetatie. De kustpolders zijn onder meer van belang voor een aantal specifieke moeras- en waterplanten zoals bijvoorbeeld Lidsteng, Waterpunge, Slanke waterbies, Stompbladig sterrekroos, Ruwe bies en Schorrezoutgras en een aantal die ze gemeen hebben met slikke- en schorregebieden zoals Zeekraal en Klein schorrekruid. De uitgestrekte weilandcomplexen zijn vrij gevarieerd door de overgang tussen nattere depressies en drogere hoger gelegen gedeelten, en de overgang

tussen brakke en niet brakke gebieden. Ze zijn vooral belangrijk als broed-, pleister-, en overwinteringsplaats voor een aantal vogels. Zo is het **weidegebied rond Damme** internationaal belangrijk als de grootste ganzenpleisterplaats van het land. Kolgans en Kleine rietgans overwinteren er in grote aantallen, en ook Roodhalsgans, Brandgans, Grote rietgans en Grauwe gans kan men er waarnemen. De Kleine rietgans is veruit de meest waardevolle, omdat op sommige ogenblikken bijna de hele populatie uit Spitbergen in dit poldergebied aanwezig kan zijn.

Ecologisch waardevolle weidecomplexen in de polders zijn onder meer de Uitkerkse Polders, de lage weiden van Ramskapelle, de

weilanden tussen Lissewege en Dudzele aan weerszijden van het Boudewijnkanaal, de weiden in de achterhaven van Zeebrugge, het weilandcomplex "Speye", de weilanden en de oude vestingen van Damme, de Meetkerkse Moeren, Kwetshage, Paddegat, Klemskerke-Vlissegem, . .

De **Lage Moere van Meetkerke** is een uitgestrekte depressie die maar 1 à 2 meter hoger ligt dan de zeespiegel. De vochtigste gedeelten worden als hooiweide of hooiland uitgebaat. Dit gebeurde tot voor de laatste decennia vrij extensief. Het aantal plantensoorten was er zeer hoog, maar door intensivering zijn de waardevolle vegetaties teruggedrongen tot enkele relictten.

Omwille van de uitzonderlijke waarden werden, in uitvoering van de Europese Vogelrichtlijn, 9.349 ha poldercomplex als speciale beschermingszone aangeduid. Dit poldercomplex strekt zich uit over de gemeenten Blankenberge, Brugge, Damme, De Haan, Jabbeke, Knokke-Heist en Zuienkerke. In dit gebied werden naast duinmoerassen, oude kleiputten, moerasbosjes, dijken, kreken en hun oevervegetaties, alsook poldergraslanden en hun microreliëf als beschermde habitats aangeduid.

Rond het bekende natuurreservaat het Zwin werden, in uitvoering van de Europese Vogelrichtlijn, **1.821 ha als speciale beschermingszone** aangeduid.

Zilte vegetatie in de achterhaven van Zeebrugge

Ook in de **zandstreek** zijn er een aantal heel belangrijke waterrijke gebieden. De **Gemene- en Lo-weiden, Assebroekse meersen en Chartreuzen in Assebroek** zijn een complex van vooral graslanden met talrijke populieren- en knotwilgenrijen. Het is een belangrijk refugium voor soorten als Dotterbloem, Koekoeksbloem, Brede orchis, Tweerijige zegge, Voor de fauna is dit praktisch onbewoond gebied zeer interessant. We kunnen er Witgatje, Wulp, Regenwulp en Houtsnip als belangrijke foerageergasten beschouwen. Steenuil en Gekraagde roodstaart zijn er belangrijke broedvogels. De talrijke grachten en sloten zijn geschikte broedplaatsen voor Groene kikker, Bruine kikker, Kleine watersalamander en Alpenwatersalamander en de Gewone pad. De Assebroekse meersen zijn een natuurlijk overstromingsgebied en spelen een cruciale rol in het waterbeheer.

Verspreid in de **vallei van de Bergbeek** liggen er nog enkele Dotterbloemgraslanden met onder meer Dotterbloem, Tweerijige zegge, Moerasspirea, Moeraszegge en Trosdraaik. Een zeer belangrijk beekstelsel is dat van de **Rivierbeek, de Waardammebeek en de Hertsbergebeek**. Dergelijke meanderende beken zijn in Vlaanderen een zeldzaamheid geworden. De kronkelende loop van de beken wordt door populieren gemarkeerd. De valleigraslanden zijn door intensivering echter vrij soortenarm. Enkele van de beekbegeleidende beekdalbossen zijn floristisch zeer interessant vanwege het voorkomen van Bosgeelster en Gulden boterbloem en vanwege de groeiplaatsen van Stengelloze sleutelbloem, Slanke sleutelbloem en hun hybriden.

Waterloop met rietkraag als rust-, voeder- en broedplaats voor watervogels

Overwinterende ganzen in de poldergraslanden rond Damme

5.9. Overstromingsgevoelige gebieden

Een overstromingsgebieden is een gebied dat door bandijken, binnendijken, valleiranden of op andere wijze begrensd is, op regelmatige tijdstippen al dan niet op gecontroleerde wijze overstroomt of kan overstroomen en dat als dusdanig een waterbergende functie vervult of kan vervullen. IN opdracht van AMINAL, afdeling Water, zijn de natuurlijke en actuele overstromingsgebieden in Vlaanderen in kaart gebracht, op basis van hun ligging of hun bodemkundige karakteristieken. Van nature overstroombare gebieden (NOG) zijn die gebieden die door hun ligging of "van nature" kwetsbaar zijn voor overstroming. De polders liggen enkele meters boven de zeespiegel liggen en zouden, zonder kustverdediging, overstroomen. In de zandstreek betreft het meersen en valleien waar de beken van nature bij extreme neerslag en te grote debieten kunnen naar uitwijken. Voordat de mens de woon- en landbouwgebieden in of in de nabijheid van deze overstroombare zones door middel van dijken en bemaling begon af te schermen, hebben overstromingen de polder- en valleibodems vele eeuwen uitgeschuurd maar er ook slib afgezet. Op basis van de

relatief gedetailleerde Belgische bodemkaart werden de **van nature overstroombare gebieden** in kaart gebracht. De volgende zones worden onderscheiden:

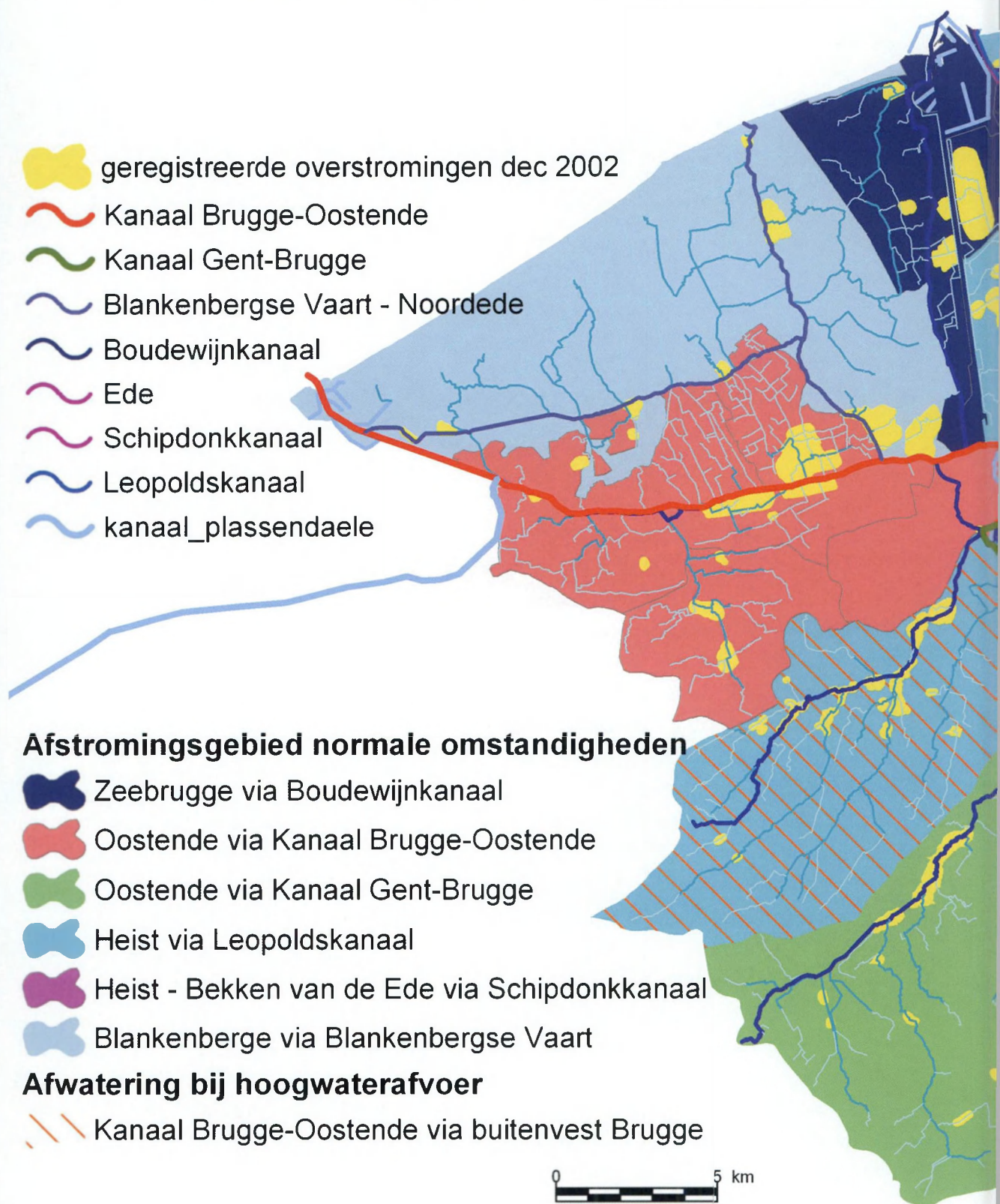
- ☐ **de polders;**
- ☐ **de alluvia** of overstromingen vanuit waterlopen;
- ☐ **de colluvia** of overstromingen door afvloeiend water van hoger gelegen gebieden.

Aangezien onnauwkeurigheden niet kunnen uitgesloten worden en er voor de bebouwde zones geen bodemkaarten beschikbaar zijn, is de NOG kaart voor verbetering vatbaar.

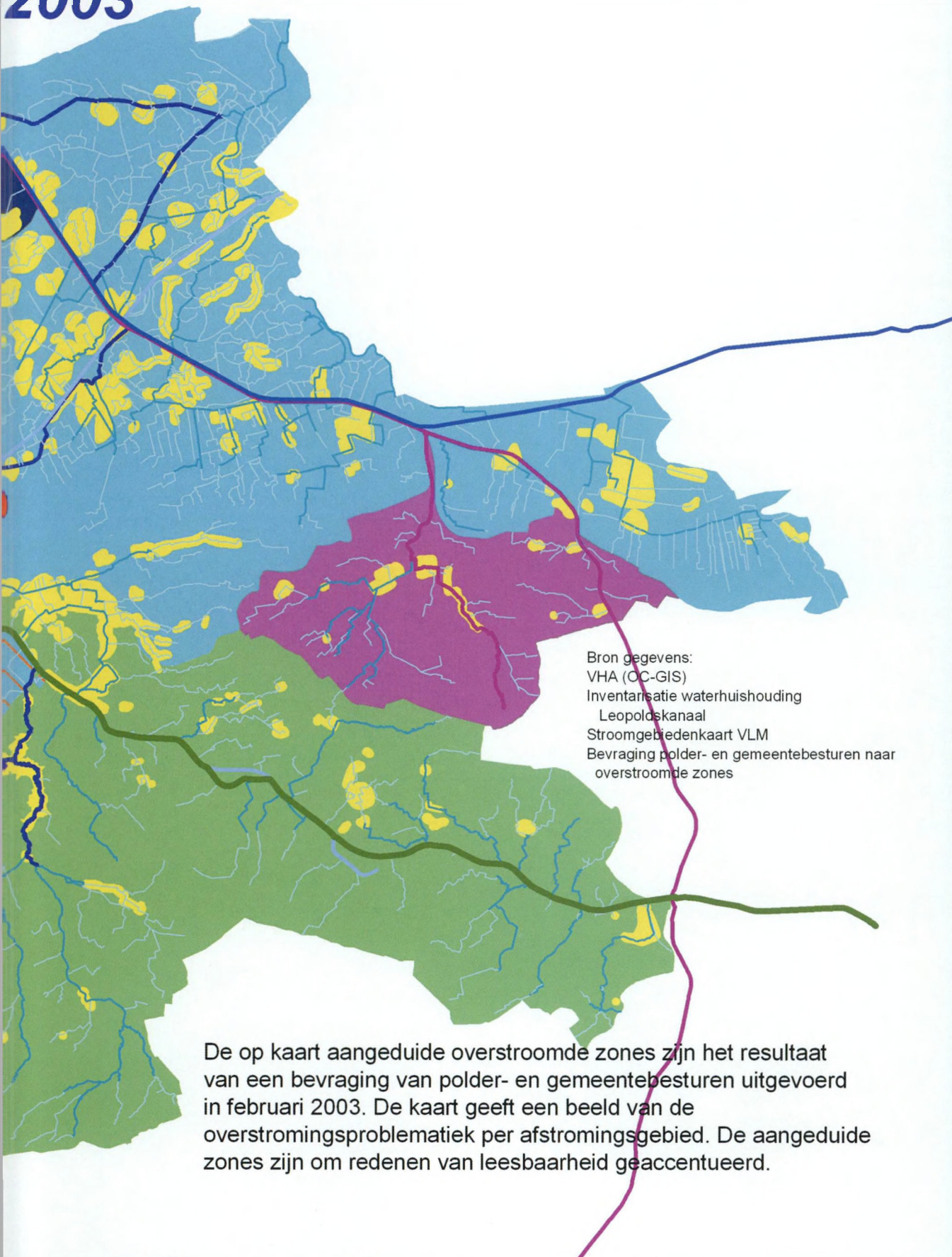
De "**recent overstroomde gebieden**" (ROG) daarentegen zijn op basis van de diverse gegevens van **wateroverlast in de periode 1998-2000** kartografisch vastgelegd.

Beide kaarten zijn bedoeld om de bevoegde overheden, voornamelijk de Administratie voor Ruimtelijke Ordening van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de gemeentebesturen, alsook de burgers te wijzen op de overstromingsgevoeligheid van deze gebieden.

overstromingen jaarwissel 2002

2003

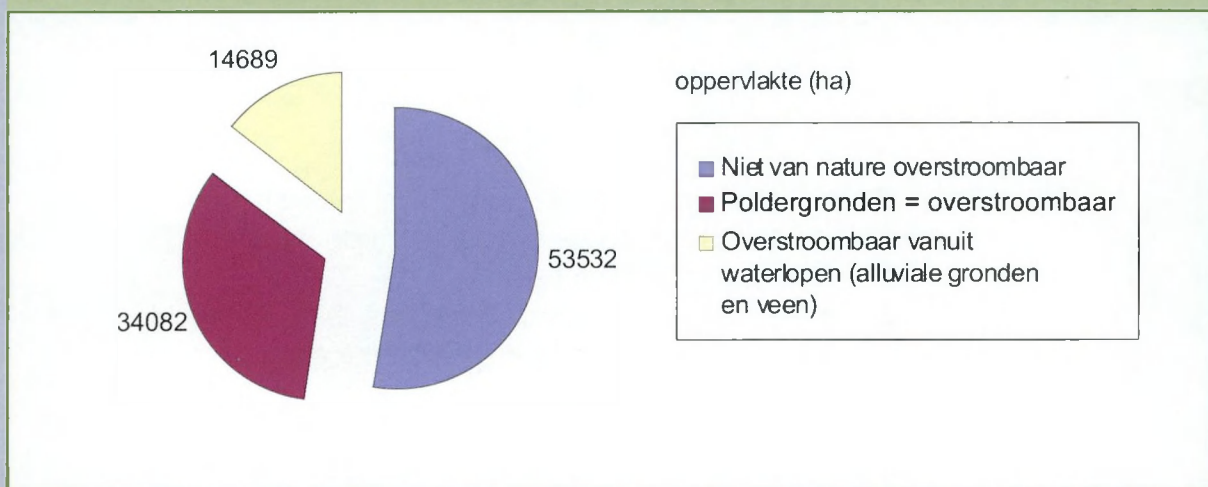
De op kaart aangeduide overstroomde zones zijn het resultaat van een bevraging van polder- en gemeentebesturen uitgevoerd in februari 2003. De kaart geeft een beeld van de overstromingsproblematiek per afstromingsgebied. De aangeduide zones zijn om redenen van leesbaarheid geaccentueerd.

5.10. Overstromingsgevoelige gebieden in het bekken van de Brugse Polders

Aangezien de **polders op 2 à 5 m TAW** (boven de zeespiegel bij laagwater te Oostende) liggen, zijn ze van nature zeer gevoelig voor overstromingen vanuit de zee. Bij de St Elisabethvloed van 19 november 1404 werden 3.000 ha overstroomd en drong de zee tot 15 km landinwaarts. De allerlaatste belangrijke overstroming door de zee dateert van 1 februari 1953. De verdediging van de kust tegen overstromingen van de kustvlakte valt onder de verantwoordelijkheid van de Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ). Duurzaam en geïntegreerd beheer van de kustzone staat voorop. Bij de beveiliging tegen overstroming houdt AWZ rekening met de verwachte stijging van de zeespiegel en andere risico's zoals zware stormen bij vloed. Naast harde maatregelen nabij bebouwde zones krijgen op andere plaatsen zachte maatregelen, zoals zandsuppleties, helmaanplantingen en rijshouthagen de voorkeur. AWZ probeert, waar mogelijk, kustverdediging met natuurbeheer en recreatie te verzoenen. Uiteraard zijn de polders, op basis van de Belgische bodemkaart, als van nature overstroombare gebieden aangeduid.

In de **zandstreek** zijn de **van nature overstroombare gebieden** in de **beekvalleien en meersen** gesitueerd. Na decennia lang een zeer strakke bedijking van de grote waterlopen voorzien te hebben, werden er in de tweede helft van de 20e eeuw woningen, industriële gebouwen en wegen in deze overstroombare gebieden gebouwd. De vele harde oppervlaktes, die de natuurlijke infiltratie van de regen in de ondergrond ter plaatse afremmen, de snellere afvoer van het water in de gekanaliseerde waterlopen en het gebrek aan natuurlijke waterberging vormden aanzienlijke problemen qua waterbeheersing. Bij extreme neerslag kwamen niet steeds de natuurlijke wachtbekkens maar ook bebouwde zones onder water. Afdeling Water en andere waterbeheerders willen daarom opnieuw "ruimte voor water". Dit gebeurt onder andere door de herwaardering van natuurlijke overstromingsgebieden, de natuurtechnische milieubouw van de oevers van waterlopen en zelfs hermeandering van de waterlopen in de **valleigebieden, zoals deze van de Kerkebeek en de Hertsbergebeek**.

Oppervlakte in ha overstroombare en niet-overstroombare gronden

Zandsuppletie als kustverdediging

Duinen als bescherming van het achterland tegen de zee

Rijsthouthagen in de duinen als bescherming tegen zandverstuiving

Rol van de Polders en Wateringen

Vrijwel iedereen kent de polders als de aardrijkskundige streek in West- en Oost-Vlaanderen. Minder bekend is het feit dat het waterbeheer in die streek door lokaal ingestelde openbare besturen, de Polders en Wateringen, uitgeoefend wordt.

De Vlaamse kustvlakte werd van de 4e tot de 8e eeuw nog vaak door de Noordzee overstroomd. In die periode zijn dikke lagen vruchtbaar slib afgezet. Reeds vanaf het eind van de 10e eeuw is men begonnen met de inpoldering. De Vlamingen en de Hollanders blonken uit in de bedijking van de schorren, en bezorgd hen wereldfaam. De inpoldering heeft ongeveer 900 jaar geduurd en eindigde in 1872 met de bouw van de Internationale Dijk, waarbij het Zwin tot zijn huidige oppervlakte teruggedrongen werd. Het valt op dat de polderdorpen en de hoeves op natuurlijke hoogten gebouwd werden. Terwijl vroeger de Noordzee een groot gevaar van overstromingen betekende, is het tegenwoordig het gebiedseigen water en het gebiedsvreemd water uit het achterland. De dreiging van de Noordzee wordt door vele mensen wel eens uit het oog verloren. . Weinigen die in de polders komen geven er zich rekenschap van dat al het water **slechts**

twee keer per dag bij laag water in zee kan geloosd worden. Bij zeer hevige neerslag en enorme hoeveelheden gebiedsvreemd water is **de lozing in zee vaak problematisch**, voornamelijk bij stormachtige wind uit N-W richting. Samen met de AWZ dienen de polderbesturen er over te waken dat waterschade aan woningen en landbouwgronden zoveel mogelijk beperkt blijft. Dit gebeurt door middel van gemalen, sluizen en stuwen. Daarnaast zijn de onderhoudswerken van de polderwaterlopen van belang: het herstellen van inkalvende oevers, maaien van oevers en ruimen van het overtollige slib om het waterpeil in het vernuftige afwaterings- en bevoeiingssysteem optimaal te handhaven. **Zolang de veiligheid van de bewoners niet in het gedrang komt**, zoeken de polderbesturen ook naar **"ruimte voor water"** door de herwaardering van natuurlijke overstromingsgebieden, de creatie van wachtbekkens, de inrichting van beekoevers met natuurtechnische profielen en plasbermen, en een aangepast peilbeheer waarbij de principes van het integraal waterbeheer toegepast worden.

6. De waterketen

De waterketen bestaat uit winning, distributie, gebruik, lozing, zuivering en hergebruik van water. Dit geheel van gebruiksfuncties hangt samen met het watersysteem en zijn kwaliteit.

In de waterketen bestuderen we het geheel van menselijke invloeden op het watersysteem. De ontwikkeling van gebruiksfuncties als bewoning, landbouw, scheepvaart- en havenactiviteiten, ... veroorzaakte een sterke verandering van het ruimtegebruik binnen een stroomgebied.

Een grote oppervlakte van de open ruimte wordt nu in beslag genomen door bebouwing en infrastructuur. De oppervlakte aan verharde, ondoorlatende terreinen is sterk toegenomen en daardoor ook de oppervlakkige en snelle afvoer van de neerslag. Afname van de oppervlakte aan infiltratiegebieden resulteert in een afname van kwel en een verdroging van waterrijke gebieden. Dat is niet alleen te wijten aan de effecten van de urbanisatie, maar eveneens aan de toenemende onttrekking van grondwater. Het eindresultaat is een algemene daling van het grondwaterpeil. Op landbouwgronden gebeurt een uitspoeling van nutriënten en bestrijdingsmiddelen die zich in grond- en oppervlaktewater concentreren. De kwaliteit van het grondwater wordt tevens bedreigd door lekkende rioleringen en ondergrondse opslagtanks.

Het bodemgebruik van de resterende onbebouwde ruimte, in het bijzonder in de landbouw, is de voorbije tientallen jaren ook steeds intensiever geworden. Snelle afstroming betekent niet zelden ook erosie of afvoer van bodemmateriaal en een verhoogde

sedimentatie in waterlopen.

Bij de grote rivieren zijn bijna altijd ingrijpende werken uitgevoerd voor de scheepvaart: afsnijding van meanders, verdieping van de rivier, vastleggen van de oevers, bouw van kaaimuren en aanlegsteigers, ...

Vele waterlopen zijn de voorbije decennia ook genormaliseerd: verbreed, verdiept en rechtgetrokken. Bestaande greppels, sloten en grachten die zorgden voor de berging van oppervlaktewater en infiltratie van de neerslag zijn vooral in de bebouwde omgeving dichtgegooid of ingebuisd. Door deze ontwikkelingen is de frequentie van de piekafvoeren sterk verhoogd zodat ook de risico's op overstromingen vergroot zijn. De snellere afvoer veroorzaakt stroomafwaarts problemen met overstromingen, wat aanleiding geeft tot ingrijpende veranderingen van natuurlijke waterloopstructuren, met heel negatieve gevolgen voor de habitats in en langs de waterlopen.

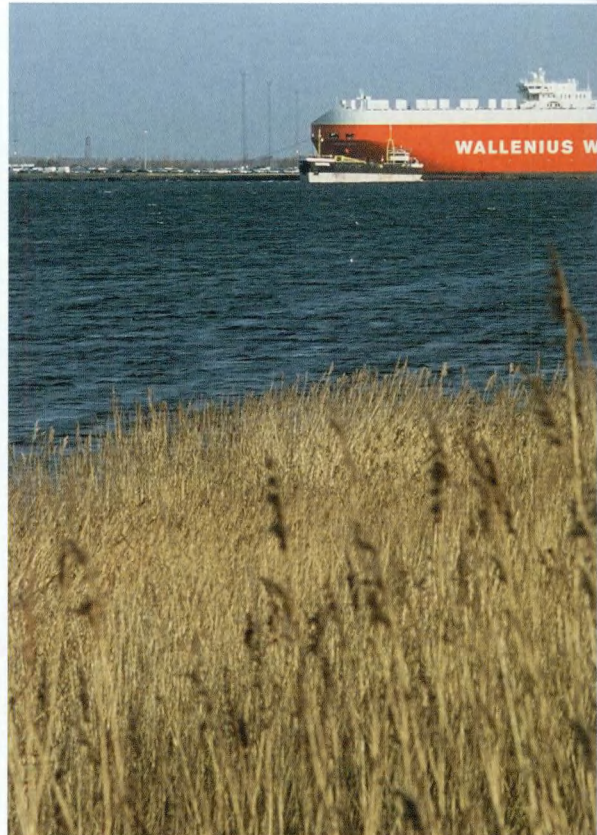
Lozingen van ongezuiverd afvalwater (met de impact van overstorten) geven dan uiteindelijk vaak de genadeslag aan de sterk verstoorde levensgemeenschappen in beken en rivieren. In elk van de Vlaamse rivierbekkens hebben de bovengenoemde veranderingen zich in de waterketen voorgedaan en spelen zich nog steeds af. Ook in het bekken van de Brugse Polders is de menselijke invloed zeer groot.

Schematische voorstelling van de invloed van de mens op het watersysteem

Reien te Brugge

Scheepvaart

Wilde eenden op de verstevigde oevers van een kanaal

6.1. De kwaliteit van het oppervlaktewater

De verschillende menselijke activiteiten in de waterketen hebben een grote invloed op de kwaliteit van het oppervlaktewater. De waterkwaliteit is ook **cruciaal voor** de productie van **drinkwater** en voor het **recreatief medegebruik** van oppervlaktewater, maar ook essentieel voor **levensgemeenschappen**.

Na de Tweede Wereldoorlog is de industrialisering in **Vlaanderen** sterk toegenomen en is het huishoudelijk waterverbruik erg gestegen net als in de rest van Vlaanderen. De zuivering van industrieel en huishoudelijk afvalwater hield echter geen tred met de toegenomen lozingen, met als gevolg een verregaande verontreiniging van het oppervlaktewater. Ondertussen zijn de regelgeving voor en de controle op industriële lozingen sterk verbeterd en zijn heel wat bedrijven overgegaan tot het zelf zuiveren van hun afvalwater. Met de oprichting van Aquafin in 1990 is de zuivering van huishoudelijk afvalwater in een stroomversnelling geraakt. Maar niet alleen de lozingen van industrie en huishoudens vervuilen het oppervlaktewater. De diffuse **verontreiniging door de landbouw**, met name de mest en bestrijdingsmiddelen, vormt op vele plaatsen in Vlaanderen een probleem. Het terugdringen van te hoge mestgiften en een reductie van het gebruik van bestrijdingsmiddelen zijn nodig om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren.

Verder is er ook een diffuse verontreiniging door **deposities uit de lucht** van onder andere bedrijven, verkeer, corrosie van materialen, ... Om een duidelijk beeld te hebben van de evolutie van die waterkwaliteit beheert de Vlaamse Milieumaatschappij een meetnet van meer dan 2900 meetpunten. Elk jaar wordt fysisch-chemisch op bijna 1000 punten, minstens 12 keer per meetpunt per jaar, en biologisch op bijna 900 punten, 1 keer per

jaar, bemonsterd. In het fysisch-chemisch meetnet wordt een basispakket van parameters onderzocht. Op een geselecteerd aantal meetpunten wordt het basispakket aangevuld met de meting van een aantal extra parameters, zoals bijvoorbeeld bestrijdingsmiddelen. Een belangrijke parameter voor de beoordeling van de waterkwaliteit is de opgeloste zuurstof, die van groot belang is voor het zelfzuiverend vermogen van de waterloop en voor de levensgemeenschappen in het water.

De Vlaamse Milieumaatschappij hanteert voor de **beoordeling in waterkwaliteitsklassen de zogeheten Prati-index voor zuurstofverzadiging (PIo)**, waarbij de waterloop in de beoordelingsklasse 1 (niet verontreinigd) tot 5 (zwaar verontreinigd) wordt gerangschikt.

De **fysisch-chemische beoordeling** kan sterk afhankelijk zijn van externe factoren zoals plotse regenbui, accidentele lozing, Om de effecten op langere termijn op levensgemeenschappen te kunnen beoordelen, wordt ook de **biologische waterkwaliteit** bepaald. Dat gebeurt door de soorten en aantallen van macro-invertebraten, dit zijn de met het blote oog zichtbare ongewervelden zoals insecten, platwormen, bloedzuigers, kreeftachtigen, ... te onderzoeken. De resultaten worden weergegeven in een **Belgische Biotische Index (BBI)** op een schaal van 0 (uiterst slechte kwaliteit) tot 10 (zeer goede kwaliteit). De Belgische Biotische Index geeft een geïntegreerd beeld van de chemische, fysische en biotische karakteristieken van water, waterbodem en oevers.

**De databank van de VMM
is te raadplegen op: <http://www.vmm.be>**

6.2. De kwaliteit van het oppervlaktewater in het bekken van de Brugse Polders in 2000

In 1990 werd nog altijd 47 % van alle huishoudelijk afvalwater in het bekken van de Brugse Polders zonder enige vorm van zuivering in beken en rivieren geloosd. Begin 2001 werd 76 % van alle huishoudelijk afvalwater gezuiverd. De investeringen die in de periode 1990-2001 hiervoor noodzakelijk waren, bedragen ca. 56,5 miljoen euro. Na uitvoering van het investeringsprogramma (2007-2008) zal de zuiveringsgraad stijgen tot 84 %. In totaal zal, sinds de oprichting van Aquafin, in het bekken meer dan 125,6 miljoen euro zijn geïnvesteerd in bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur.

In 2000 werden op **60 plaatsen** in het bekken biologische staalnames verricht ter bepaling van de **Belgische Biotische Index (BBI)**. Het **fysisch-chemisch onderzoek** werd op 71 meetplaatsen uitgevoerd.

Gedurende de vorige jaren bleek het oppervlaktewater van het kanaal Gent-Oostende verontreinigd. In 2000 was dit enkel te Aalter het geval, maar elders was het kanaal matig fysico-chemisch verontreinigd. Het kanaal wordt gekenmerkt door een verhoogd chemisch zuurstofverbruik (CZV) en lage zuurstofgehalten (dit laatste voornamelijk in de meer stroomopwaarts gelegen delen) en door verhoogde stikstof- en fosfaatgehalten. Opwaarts Brugge wordt het kanaal negatief beïnvloed door o.a. de Rivierbeek. De Rivierbeek is nog steeds sterk vervuild, al is er een opmerkelijke verbetering vastgesteld. Het bekken van de Rivierbeek is nog vervuild met ongezuiverd huishoudelijk afvalwater van de (deel-)gemeenten Wingene, Zwevezele en Hertsberge.

Het kanaal Brugge-Sluis, beter gekend als de Damse Vaart, vertoont zowel op hydrobiologisch als fysico-chemisch vlak een sterke verbetering, en een goede kwaliteit voor het eerst sinds 1989 ter hoogte van Brugge alsook aan de Nederlandse grens.

De Noordede had een zeer slechte kwaliteit nabij Bredene. De vervuiling, afkomstig van het overstort van de rioleringen van Bredene, wordt gekenmerkt door hoge fosfaatgehalten, concentraties aan zwevende stoffen en zowel zuurstoftekorten als zuurstofoververzadigingen.

De kwaliteit van het Afleidingskanaal van de Leie, ook het Schipdonkkanaal genoemd, is hydrobiologisch matig tot slecht en fysico-chemisch verontreinigd. Over het gehele Schipdonkkanaal worden de parameters chemisch zuurstofverbruik, totaal ijzer en totaal fosfor overschreden. Geregeld wordt de concentratie aan zwevende stoffen ook overschreden, vooral ter hoogte van Nevele, en werden hoge ammoniumconcentraties gemeten.

Het Zuidervaartje vertoont een matige hydrobiologische kwaliteit en is fysico-chemisch verontreinigd, waarbij de parameters voor fosfaat en ijzer overschreden worden.

De Ede, die te Maldegem in het Schipdonkkanaal uitmondt, heeft een matige kwaliteit en wordt gekenmerkt door hoge nitraatconcentraties.

In het Leopoldkanaal opwaarts de RWZI van Heist wordt een matig verontreinigde kwaliteit vastgesteld, afwaarts een sterk verontreinigde kwaliteit. Te Sint-Laureins wordt een goede kwaliteit vastgesteld.

Het Boudewijnkanaal wordt ter hoogte van Dudzele gekenmerkt door een sterk brak karakter met hoge chlorideconcentraties zodat de biologische waterkwaliteitsbepaling onmogelijk is. Gebaseerd op de Prati-index werd het Boudewijnkanaal als matig verontreinigd beschouwd, en blijkt het chemisch zuurstofverbruik geregeld overschreden.

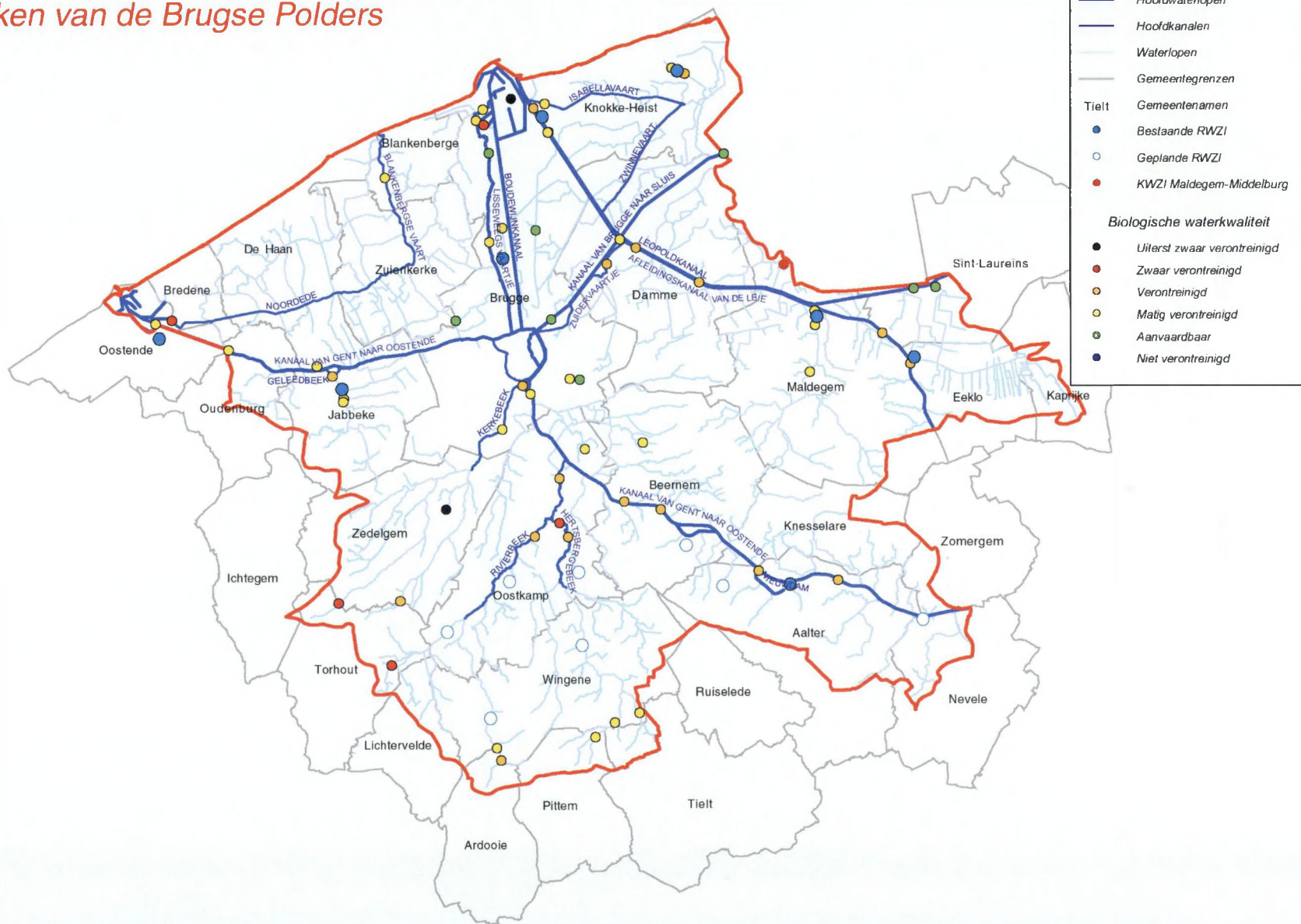
De biotische index van polderwaterlopen scoort dikwijls matig omwille van hun brak karakter en de eutrofiëring. Hun indexwaarden mogen daarom niet vergeleken worden met

analoge cijferwaarden in zoet water. Het zoutgehalte is er soms onnatuurlijk hoog door ontwatering en peilverlaging, wat kwel van fossiel zeewater veroorzaakt of doet toenemen. Inzake de verontreiniging door meststoffen werden in het kader van het **Mest Actie Plan 26 meetplaatsen** opgevolgd. In de periode tussen juli 1999 en juni 2000 werd op 16 meetplaatsen de 50 mg/l nitraatdrempel overschreden, terwijl dit in de periode tussen juli 2000 en februari 2001 op 14 plaatsen het geval was.

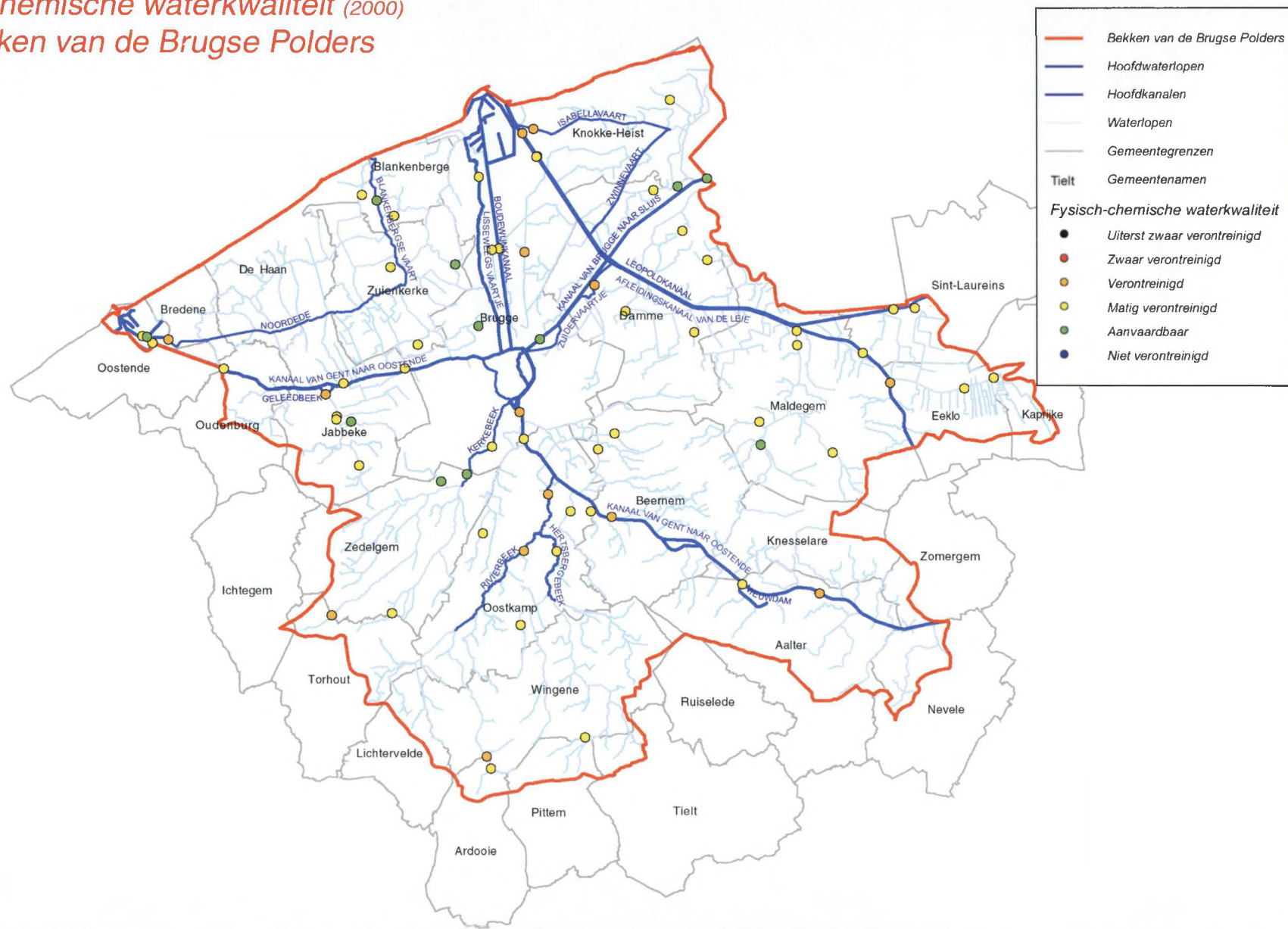
Lozing te Westkapelle

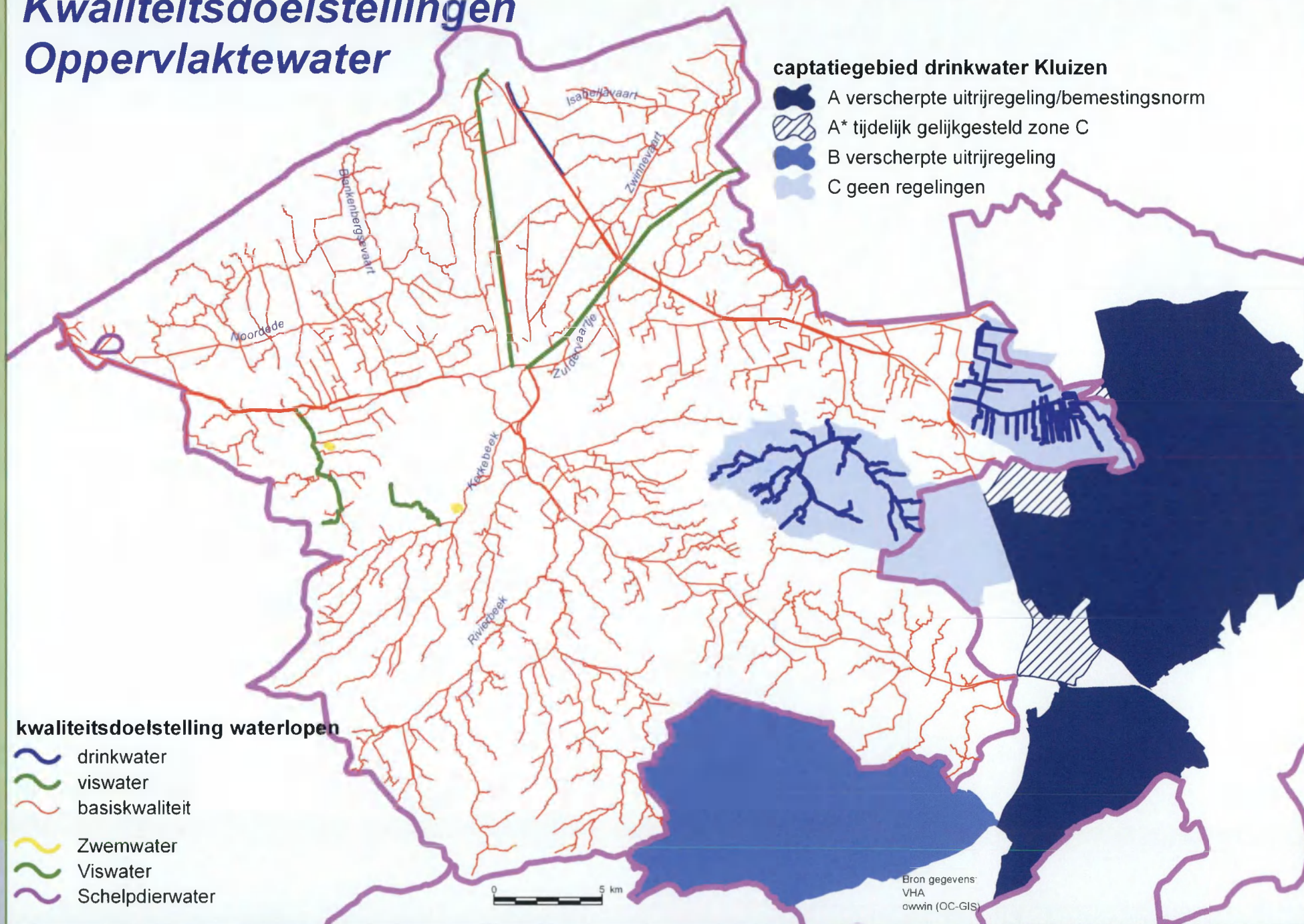
*Biologische waterkwaliteit (2000) en RWZI's
in het bekken van de Brugse Polders*

*Fysisch-chemische waterkwaliteit (2000)
in het bekken van de Brugse Polders*

Kwaliteitsdoelstellingen Oppervlaktewater

Nabezinktank van de RWZI te Brugge

Beluchter van de RWZI te Brugge

Kleinschalige Waterzuivering

Naar schatting zal maximaal 16 % van alle huishoudens in het bekken van de Brugse Polders in de toekomst niet aangesloten kunnen worden op een grotere rioolwaterzuiveringsinstallatie. Ongeveer 13 % zal zelfs niet kunnen aansluiten op een riool en zal dus zelf moeten instaan voor de zuivering of voor de **"individuele behandeling van afvalwater"** (IBA).

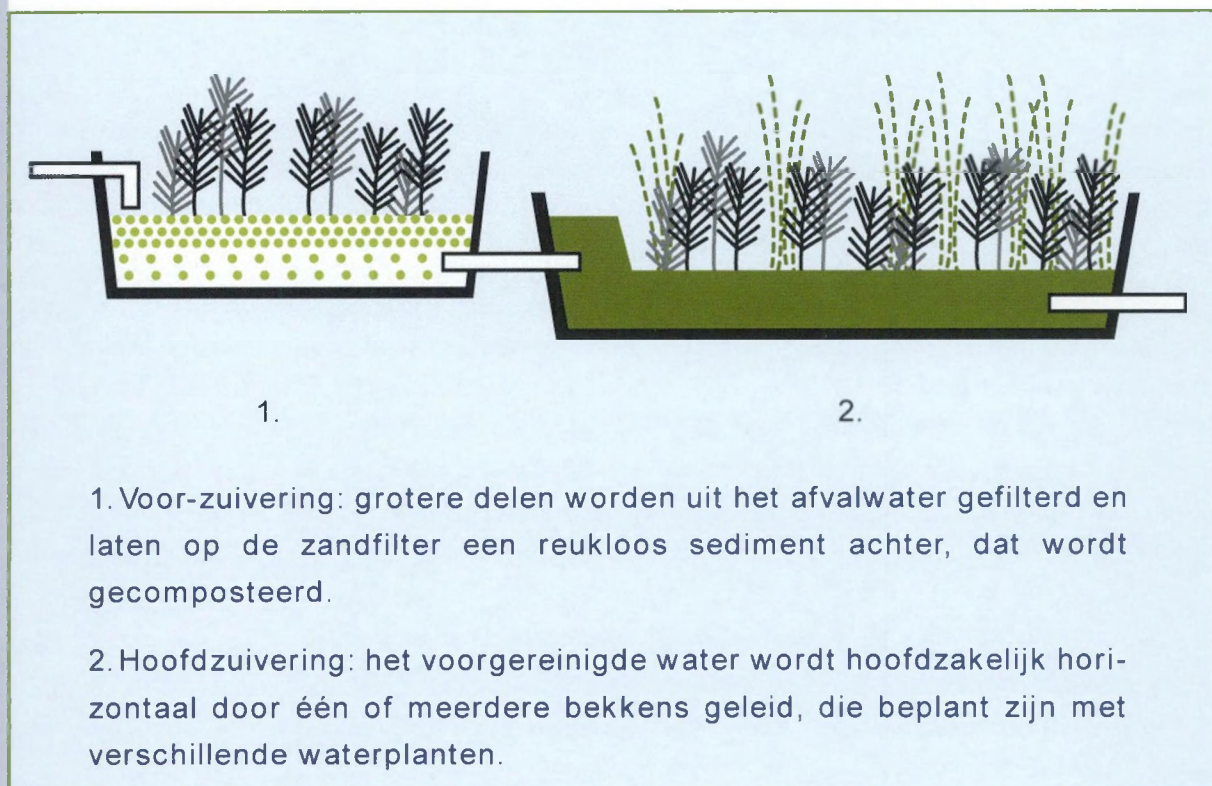
Er wordt gesproken over **kleinschalige waterzuiveringsinstallatie** (KWZI) als het gaat over installaties voor de zuivering van het afvalwater van **woonkernen met minder dan 500 inwoners**. In technische termen heet dat dan 500 inwonersequivalenten (IE). Op een totaal van 6 miljoen Vlamingen zou ongeveer 7 % of 420.000 IE in aanmerking komen voor kleinschalige waterzuivering. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de bouw van installaties tussen 20 en 500 IE. Aquafin is verantwoordelijk voor de installaties groter dan 200 IE. Zowel de gemeenten als Aquafin kunnen installaties tussen 500 en 2000 IE bouwen.

Bij individuele behandeling van afvalwater wordt een hoeveelheid huishoudelijk afvalwater van 1 tot 20 IE gezuiverd.

Kleinschalige waterzuivering bestaat uit:

- een voorbehandeling door voorbezinking, vetafscheiding of gebruik van een septische put;
- de biologische zuivering met compacte systemen of plantensystemen;
- eventueel een nabehandeling door nabezinking en/of een plantenfilter.

Er werd in het bekken van de Brugse Polders slechts 1 gemeentelijke kleinschalige waterzuivering, namelijk te Middelburg (Maldegem) met een capaciteit van 330 IE, aangelegd en deze is in 2001 in werking getreden. In 2001 bestonden al zeer concrete plannen voor de KWZI's ter sanering van de dorpskernen van Hoeke en Lapscheure (Damme), maar de uitvoering ervan heeft vertraging opgelopen omwille van problemen inzake grondverwerving.

Schema van kleinschalige waterzuivering met planten

Aanleg van kleinschalige waterzuiveringinstallatie (KWZI) te Middelburg

6.3. Waterbodems

Waterbodems worden beschouwd als bodems die altijd of een groot deel van het jaar onder water staan. Over het algemeen zijn er in een waterbodem twee belangrijke lagen te onderscheiden: de historische bodem en de bovenste sedimentlaag, die de meest actieve zone van de waterbodem vormt. Er bestaan zeer intensieve interacties tussen de bovenste laag van de waterbodem en de waterkolom. Voortdurend is er zwevend materiaal uit de waterbodem in het oppervlaktewater aanwezig. Wanneer de kleine zwevende deeltjes beladen met verontreinigende stoffen bezinken, vormt dat een probleem voor de waterbodemkwaliteit. Ook als het oppervlaktewater gezuiverd is, worden nog vervuilde deeltjes uit het vroeger afgezette, vervuilde slib nageleverd.

De waterbodem is niet alleen van groot belang voor het aquatisch milieu. Bij ruimingswerken komt specie vrij. Verontreinigd slib vormt een groot probleem. Het kan niet op de oevers worden gedeponerd en kan niet meer gebruikt worden. Daarom moet het, als het

niet meer gezuiverd kan worden, als een afvalstof in slibdeponieën geborgen worden. In opdracht van de afdeling Water is er voor heel Vlaanderen een gestandaardiseerde methode ontwikkeld voor de bemonstering en de fysisch-chemische, ecotoxicologische en biologische analyse van waterbodems: de zogeheten Triade-beoordeling. Die beoordeling is toegepast op 620 meetpunten in de 11 Vlaamse bekkens. Na de Triadebeoordeling kan de waterbeheerder overgaan tot een geïntegreerde kwaliteitsevaluatie, die uitgedrukt wordt als een Globale Saneringsprioriteit.

In de periode 1995-1997 werd in opdracht van afdeling Water met medewerking van de VMM door het Provinciaal Instituut voor Hygiëne en de Universiteit Gent onder coördinatie van de Universiteit Antwerpen een grootscheeps onderzoek uitgevoerd in Vlaanderen op in totaal 440 meetplaatsen. In maart 2000 is de VMM gestart met de uitbouw van een waterbodem meetnet.

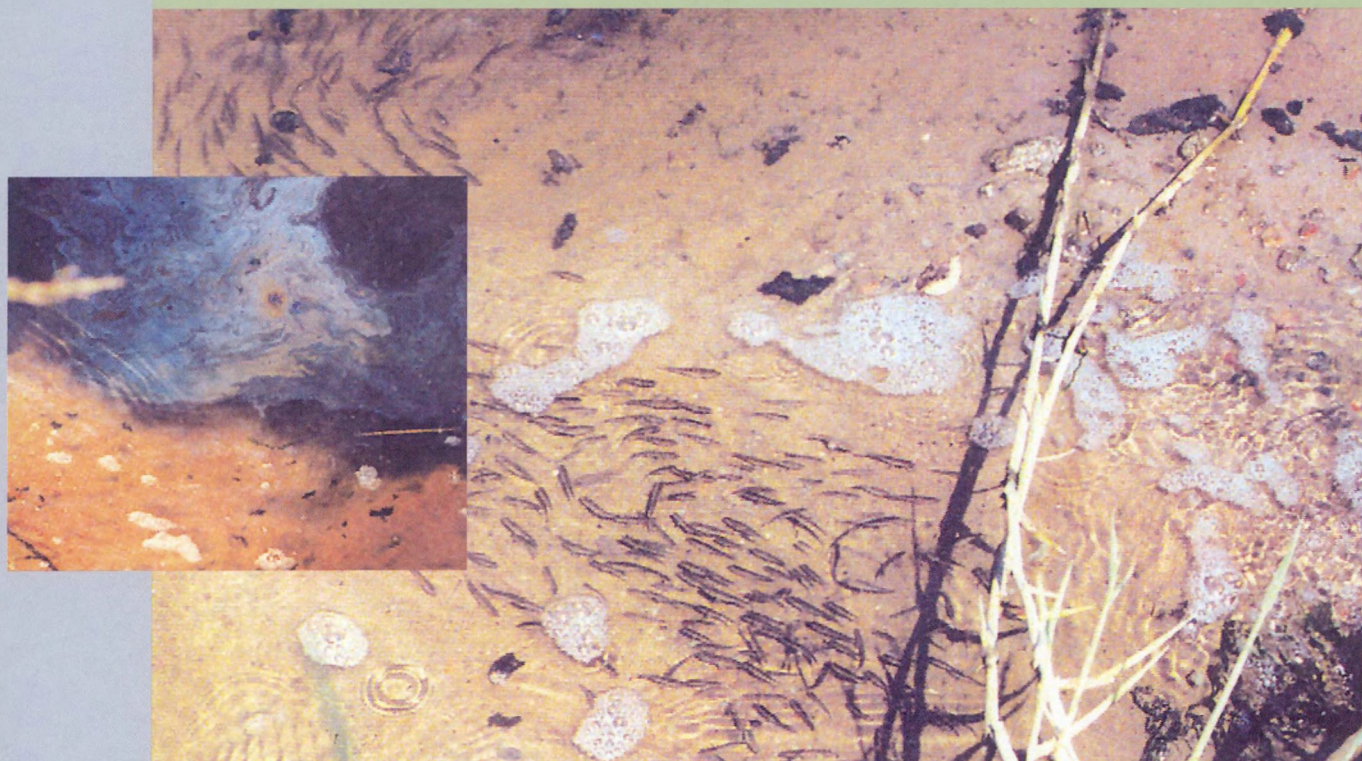
Het meetnet van het waterbodemonderzoek is te raadplegen op:
www.mina.vlaanderen.be/instrumenten/data/water/bodemonderzoek/1.htm

6.4. Waterbodems in het bekken van de Brugse Polders

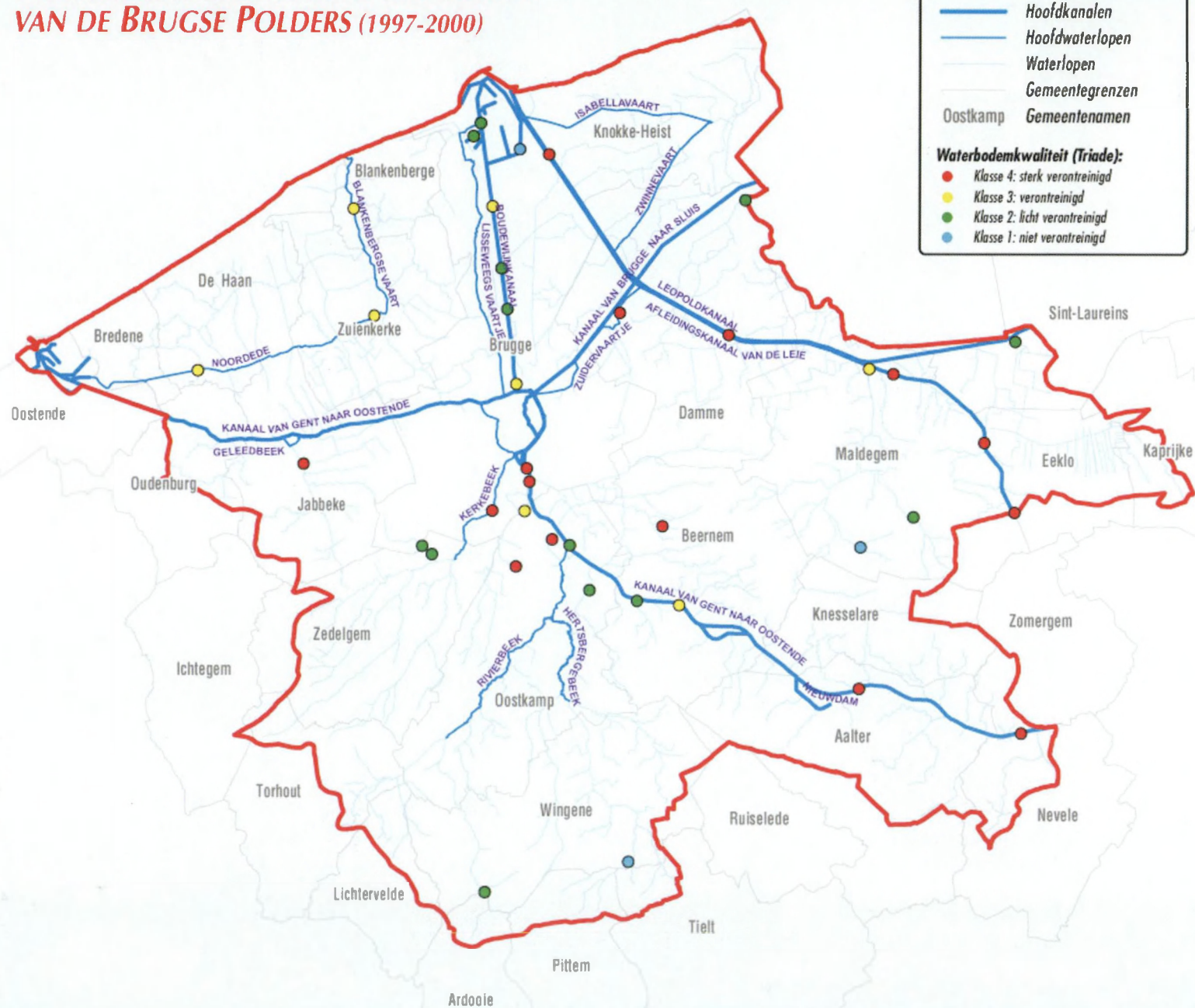
Sinds 2000 wordt door VMM een routinematig meetnet van waterbodems uitgebouwd. In onderstaande grafiek zijn de meetresultaten van bovenvermelde studie alsook de meetresultaten van VMM van de meetplaatsen gelegen in het bekken van de Brugse Polders opgenomen. Deze gegevens hebben betrekking op de periode 1997-2000. In deze periode werden in het bekken in totaal op 39 plaatsen in 23 verschillende waterlopen waterbodemstalen genomen en geanalyseerd. De waterbodem vertoonde slechts op 3 meetplaatsen, namelijk in de Splenterbeek te Aalter, het verbindingsdok te Zeebrugge en de Ringbeek te Tielt geen vervuiling. 13

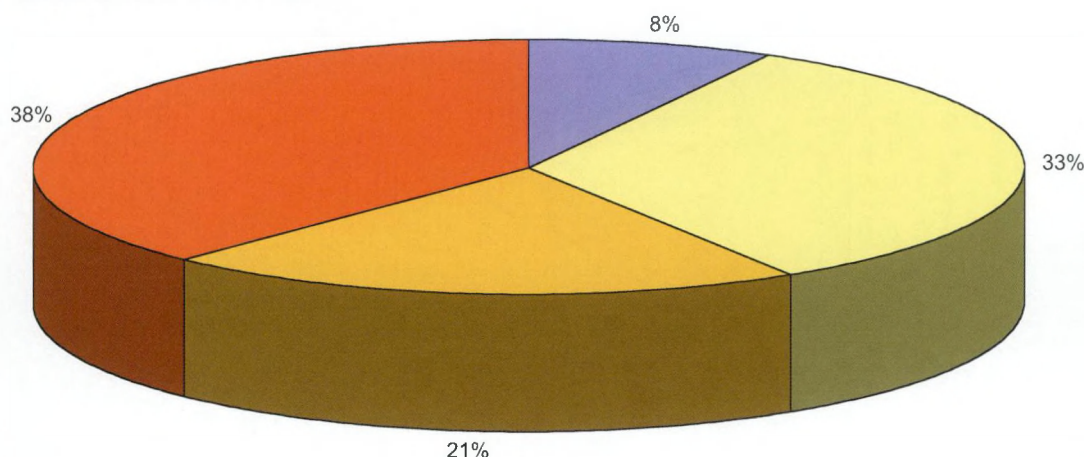
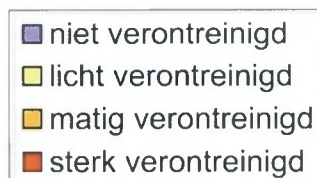
meetplaatsen toonden een lichte vervuiling. Op 8 meetplaatsen werd een matige verontreiniging vastgesteld, terwijl op 15 meetplaatsen er een sterke verontreiniging werd geconstateerd. Deze meetplaatsen waren o.m. gelegen op de Jabbeekse Beek te Jabbeke (afwaarts lozing RWZI Jabbeke), Groenstraatbeek te Oedelem (afwaarts lozing Derere Industries), St.-Trudoledeken te Brugge, de Fonteinbeek en Listebeek te Oostkamp (ontvangende waterlopen van huishoudelijke en industriële lozingen Oostkamp), het volledige Afleidingskanaal van de Leie (invloed verontreiniging van Leie) en Zuidervaartje.

Waterbodem van het Zijdelings Vaartje, vervuild door een bedrijf

WATERBODEMKWALITEIT IN HET BEKKEN VAN DE BRUGSE POLDERS (1997-2000)

Triade-beoordeling van de waterbodems (1997-2000)

6.5. Effecten op de grondwaterkwaliteit

Zoals de kwaliteit van het oppervlaktewater, is ook de kwaliteit van het grondwater van zeer **groot belang** voor de vele elementen van de waterketen zoals **voor drinkwaterproductie, proceswater voor bedrijven en voor de watervoorziening in veeteelt, akker- en tuinbouw, en ook voor de levensgemeenschappen in natuurgebieden.** De samenstelling van het grondwater is afhankelijk van de voeding, de geochemie of samenstelling van de formaties waarmee het water in contact komt en de verblijftijd in deze formaties. De voeding van het grondwater gebeurt door neerslag en infiltratie van oppervlaktewater. In een infiltratiegebied

met een natuurlijke vegetatie wordt de chemische samenstelling van het ondiepe grondwater in sterke mate bepaald door de kwaliteit van de neerslag.

In een watervoerende laag heersen relatief stabiele omstandigheden, wat gunstig is voor de instelling van scheikundige evenwichten. Tijdens de doorstroming door de ondergrond zullen hydrogeochemische en biochemische processen de samenstelling van het grondwater veranderen.

Door menselijke invloed kan de kwaliteit van het grondwater op relatief korte termijn sterk verslechteren. Bij ongelukken kan de verontreiniging erg gelokaliseerd maar sterk

geconcentreerd zijn. Permanente vormen van **diffuse verontreiniging** zijn **gevaarlijk** omdat die het grondwater op grote schaal en bijna onomkeerbaar kunnen vervuilen. Gebruik van te veel mest, uitspoeling van bestrijdingsmiddelen, kapotte rioleringen, lekkende ondergrondse brandstoftanks, historische verontreiniging op industriële sites met zware metalen, koolwaterstoffen, ... , neerslag van luchtverontreiniging, ... zijn allemaal oorzaken van grondwatervervuiling. **Freatische watervoerende lagen** zijn het **meest kwetsbaar**, omdat ze niet zijn afgesloten. Hier zal de verontreiniging het eerst merkbaar zijn. Vervuiling kan ook doordringen naar de diepere watervoerende lagen. De omvang en de aard van de deklaag en van

de watervoerende laag, de hydraulische parameters van de formaties, de grondwatertoestand in natuurlijke en in kunstmatige omstandigheden, de wisselwerking tussen aangrenzende formaties en de aard en de omvang van de verontreiniging bepalen de kwetsbaarheid van het grondwater.

De kwetsbaarheid van de kwaliteit van het grondwater is voor de vijf Vlaamse provincies weergegeven in kwetsbaarheidskaarten met een schaal van vijf eenheden, van uiterst tot weinig kwetsbaar.

De evolutie van de grondwaterkwaliteit wordt onder andere door de afdeling Water opgevolgd. De resultaten worden weergegeven in **grondwaterkwaliteitskaarten**.

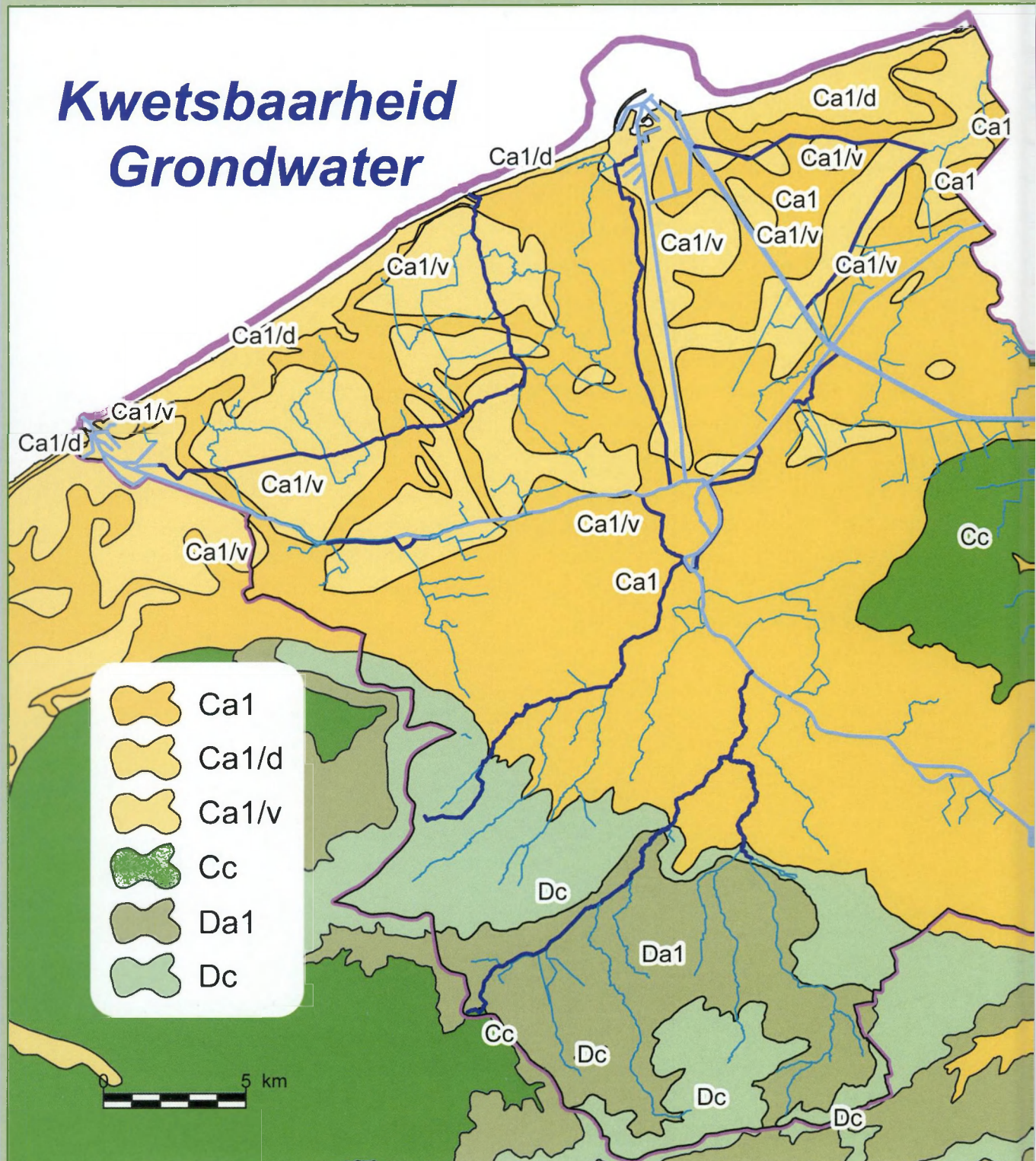
6.6. Kwetsbaarheid van het grondwater in het bekken van de Brugse Polders

In het Bekken van de Brugse Polders is de freatisch watervoerende laag voornamelijk opgebouwd uit zandige afzettingen van zowel Quartaire als Tertiaire ouderdom. Door de goede doorlatendheid van deze afzettingen is het **grondwater** zeer gevoelig voor kwaliteit- en kwantiteitsveranderingen waardoor het als **'zeer kwetsbaar'** wordt beschouwd. Binnen het Bekken van de Brugse Polders neemt het **kust- en poldergebied** een bijzondere plaats in. Tot ongeveer 1000 jaar geleden werd dit gebied beïnvloed door de zee waardoor verzilt grondwater voorkomt. De **zoetwaterlenzen** die zich **de laatste 1000 jaar** onder duin- en kreekgebieden hebben ontwikkeld, worden vandaag bedreigd door o.a. overmatige exploitatie waardoor verzilting optreedt. Deze gebieden vragen daarom een

bijzondere aandacht naar beheer en bescherming toe. Naast verzilting wordt de kwaliteit van het grondwater in het Bekken van de Brugse Polders bedreigd door overbemesting, verzuring en historische bodemverontreiniging.

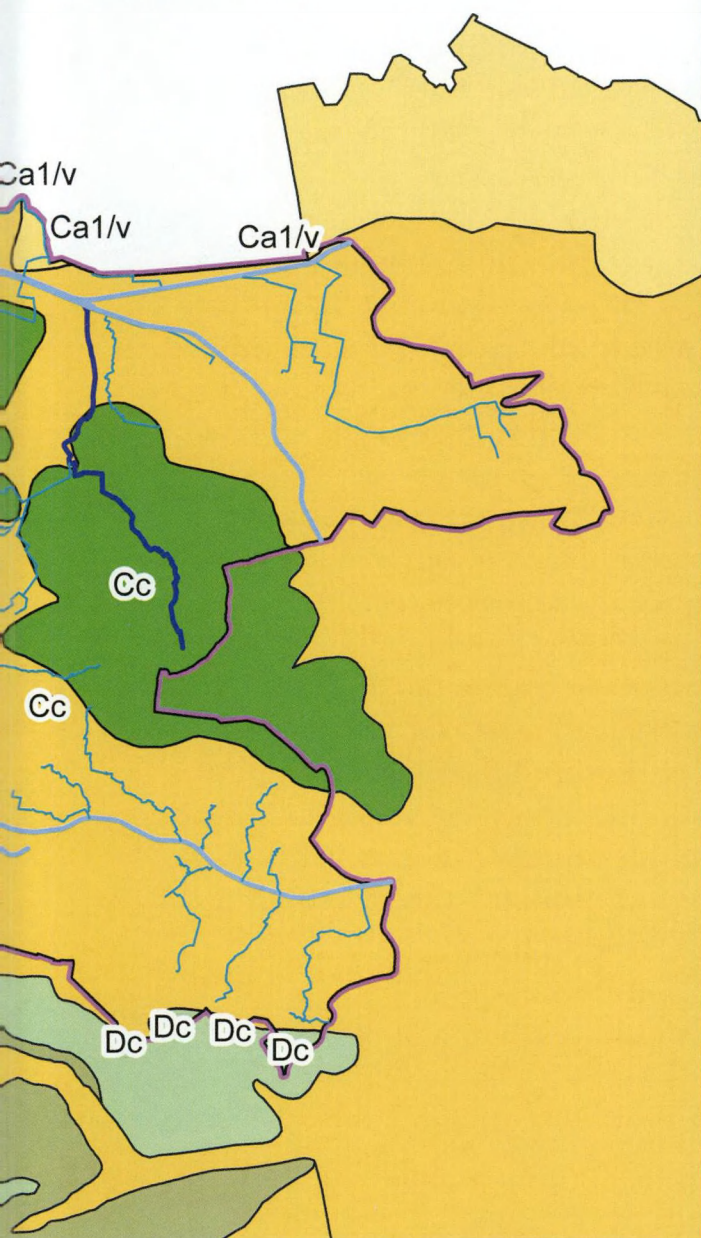
In het **oostelijk en zuidelijk deel van het bekken** bieden kleiige deklagen plaatselijk een bescherming voor de onderliggende watervoerende lagen. Het grondwater wordt er als **weinig kwetsbaar** aangeduid. Waar het Lid van Egem dagzoomt (afwisseling van goed en slecht doorlatende lagen) wordt het grondwater als matig kwetsbaar beschouwd.

Kwetsbaarheid Grondwater

indices	oppervlakte km ²	% bekken	omschrijving kwetsbaarheid	Watervoerende laag
Ca1	587	57%	Zeer Kwetsbaar	Zand
Ca1/d	27	3%	Zeer Kwetsbaar	Zand/Duinen
Ca1/v	155	15%	Zeer Kwetsbaar	Zand/Verzilt grondwater
Da1	83	8%	Matig Kwetsbaar	Leemhoudend of Kleihoudend zand
Dc	88	9%	Weinig Kwetsbaar	Leemhoudend of Kleihoudend zand
Cc	85	8%	Weinig Kwetsbaar	Zand

- bekkengrens Brugse Polders
- kanaal
- hoofdwaterloop
- zijwaterloop

	Deklaag	dikte van de onverzadigde laag
	=< 5 m en/of zandig	=< 10 m
	=< 5 m en/of zandig	=< 10 m
	=< 5 m en/of zandig	=< 10 m
nd	=< 5 m en/of zandig	< 10 m
nd	kleilig	=< of > 10 m
	kleilig	=< of > 10 m

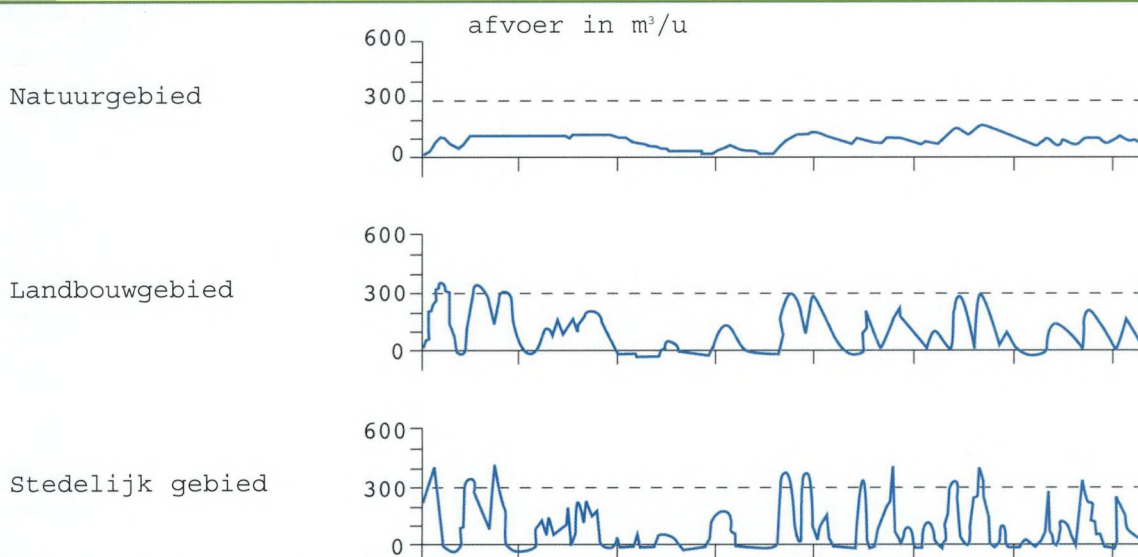
6.7. Invloed op de oppervlaktewaterkwantiteit

Al eeuwenlang wordt de afvoer van water heel sterk door draineringen, normaliseringen en peilbeheer beïnvloed. Water wordt nog steeds in toenemende mate **gewonnen uit grond- en oppervlaktewater en geloosd in waterlopen**.

Al deze activiteiten hebben een invloed op het debiet van de waterlopen. Afhankelijk van de duur, de intensiteit en de spreiding van de neerslag kunnen er op verschillende plaatsen in het stroomgebied **overstromingen** optreden. Overstromingen zijn een natuurlijk fenomeen, maar worden door ons als hinderlijk ervaren, zeker waar natuurlijke overstromingszones werden volgebouwd. De oorzaak van deze overstromingen ligt steeds meer bij de versnelde afvoer door een sterke toename van de verharde oppervlakte van wegen, bebouwing, ..., het verdwijnen en inbuizen van open grachten en de rechttrekking van waterlopen. Terwijl meer water versneld afstroomt, is er tegelijkertijd steeds minder plaats voor de berging van dit water door het verlies van natuurlijke komberging en door de inname van overstromingszones door industrieterreinen, verkavelingen, wegen, ... Wateroverlast

ontstaat ook door de **beperking van de infiltratie en de versnelde afstroming** door het verwijderen van de natuurlijke begroeiing en gewijzigde landbouwmethodes met toenemende erosie, bodemverdichting, ...als gevolg. Voor een oplossing van deze problemen, dient er een verdere toename van de verharde oppervlakte voorkomen te worden en dienen de infiltratiemogelijkheden voor neerslag verbeterd te worden. Dat kan door ondoorlatende oppervlakken te vervangen door doorlatende bodembedekking en door het grachtenstelsel te herwaarderen. Het is van groot belang om opnieuw ruimte te creëren voor overstromingsgebieden langs beken en rivieren. Bij het bodemgebruik moeten we de erosie beperken en de ruwheid van het landschap met lijnvormige landschapselementen laten toenemen, zodat de neerslag niet zo snel afspoelt. Naast herstel van meanderende beken kan het opnieuw inschakelen van open grachten voor opvang, berging, vertraagde afvoer en infiltratie van neerslag bijdragen tot het afzwakken van wateroverlast.

Vergelijking van het afvoerdebiet in functie van bodemgebruik (natuurgebied, landbouwgebied, stedelijk gebied)

6.8. Oppervlaktewaterkwantiteit in het bekken van de Brugse Polders

De toevoer van water afkomstig uit de beken in de zand- en zandleemstreek, zoals de Rivierbeek, Hertsbergebeek en Kerkebeek, vormt een bedreiging voor de stad Brugge. Bepaalde wijken in de randgemeenten van Brugge hebben frequent met wateroverlast te kampen.

Ook in de polders kan wateroverlast, zij het zelden in woongebieden, optreden. De voornaamste oorzaak is de beperkte afvoermogelijkheid naar zee.

Overstroming van de Velddambeek te Ruddervoorde

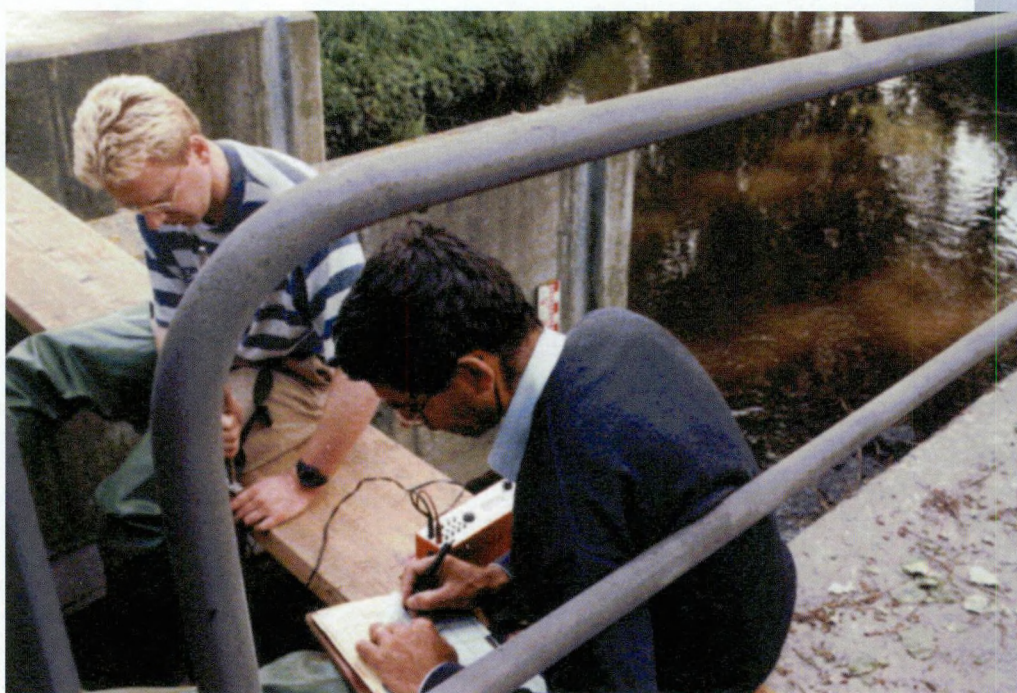

Romboutswerve
na hevige regens
in de winter

Stuw op de Zwinnevaart

Debietsmetingen op de Zwinnevaart

Natuurtechnische oeeververdediging

6.9. Verdroging

De oorzaken van verdroging zijn in belangrijke mate dezelfde als bij de versnelde afvoer van neerslag en oppervlaktewater.

Ten eerste is er de **vermindering** of vermindering van **infiltratie** door de uitbreiding van de verharde oppervlakte, de meer intensieve bodembewerking en drainering van landbouwgronden en de verdwijning van landschapselementen die regenwater ophouden.

Een tweede groep oorzaken ligt bij de **vermindering van de berging van oppervlaktewater** door de snellere afvoer door inbuizen, rechtekken en uitdiepen van waterlopen, het verdwijnen van natuurlijke overstromingsgebieden en de winning van oppervlaktewater.

Ten derde beperken de **toegenomen grondwaterwinning, draineringen, bemaling voor infrastructuurwerken, ...** de kansen om het grondwater te voeden.

Wijzigingen op niveau van bodemgebruik hebben een indirecte invloed op de watervoerende lagen, waterwinningen daarentegen hebben een rechtstreekse invloed. Oplossingen liggen bij het terugdringen van het grondwatergebruik, beperking van de te snelle waterafvoer en draineringen, waterbesparende maatregelen, met sensibiliserende campagnes zoals 'Water. Elke druppel telt', hergebruik van hemelwater, herstel van infiltratiemogelijkheden en landschapsherstel door de heraanleg van kleine landschapselementen.

Verminderde infiltratiemogelijkheden

6.10. Verdroging in het bekken van de Brugse Polders

In de polders treedt soms een sterke verdroging in de polderweiden op door dat een **laag waterpeil** omwille van landbouwkundige redenen **in het voorjaar** aangehouden wordt. Door lage waterpeilen wordt weiland gemakkelijker in akkerland omgezet. Zowel in de zandstreek als in de polders zorgt drainage van akkerland voor een snellere afvoer van neerslag. De wijziging in bodemgebruik (weiland in akkerland) vereist

een aangepaste waterhuishouding, die een snellere afvoer van neerslag als gevolg. Het toenemend verbruik van grond- en oppervlaktewater voor beregening veroorzaakt in een zandstreek een daling van het grondwater. Doordat **beregening in de zandstreek** juist in droge periodes gebeurt versterkt dit nog meer de **daling van het grondwaterpeil**.

6.11. Ecologische kwaliteit van waterlopen

Een waterloop is veel meer dan een afvoerkanaal. Elke waterloop bevat een **levensgemeenschap** en de planten- en diersoorten die er in voorkomen zijn sterk afhankelijk van wat er in of met de waterloop gebeurt. Er bestaan heel wat ingewikkelde relaties tussen de waterlopen en hun omgeving. Bomen en struiken die langs een beek groeien beschutten tegen de wind, zorgen voor beschaduwing, houden de oevers vast, nemen nutriënten op, produceren organisch materiaal dat in de waterloop terecht komt en vormen zelf een habitat voor planten- en diersoorten die langs de rivier leven. Of er al dan niet bomen en struiken op de oevers groeien, zal dus een groot effect hebben op de waterloop en op de omgeving.

De structuur van de waterloop, de waterkwaliteit en de levensgemeenschappen in de waterloop bepalen samen de ecologische kwaliteit van de waterloop. Menselijke ingrepen hebben de natuurlijke structuurkenmerken van vele waterlopen, zoals de meanders, het stroomkuilenpatroon,

holle en bolle oevers, sterk aangetast. Oeververstevingen die de holle oevers vernietigen en/of de vorming van zo'n holle oever verhinderen, laten heel veel levensruimte voor de beekbewoners verdwijnen. Oeververdediging in het algemeen en dijken in het bijzonder vernietigen de relatie tussen de beek en haar vallei. Deze relatie is erg belangrijk voor oever- en waterplanten en voor vispaaiplaatsen. Door het rechte trekken zijn de verschillen in stroomsnelheid, diepte en substraat nagenoeg verdwenen. De totale beeklengte is ingekort en het zelfreinigend vermogen van de beek is sterk verminderd. Intensieve slib- en kruidruiming en baggerwerkzaamheden vernietigen de diversiteit in de waterloop. Soms worden beken volledig ingebuisd: dan gaat de natuurlijke leefomgeving volledig verloren. Barrières in waterlopen zoals stuwen belemmeren de migratie van vissen. Door al deze ingrepen is de verscheidenheid aan levensgemeenschappen erg verschaald. De vismigratieknelpunten op de prioritaire

waterlopen in het Vlaamse Gewest worden geïnventariseerd en in een databank opgenomen.

Oplossingen liggen bij beek- en rivierherstel: hermeandering, het opnieuw open maken van ingebuisde stukken en herstel van mogelijkheden voor vismigratie door het opheffen van barrières in waterlopen. Bij het beheer van waterlopen is natuurtechnische milieubouw belangrijk als er geen ruimte meer

is voor rivierherstel. De waterbeheerder creëert dan een geschikt milieu voor planten en dieren, door af te stappen van de harde aanpak zoals het betonneren of kunstmatig verstevigen van oevers. Hij kiest dan voor de aanleg van zachtglooiende oevers, plasbermen, rietkragen, paaiplaatsen, vooroeververdedigingen, Zo wordt een nieuw biotoop gecreëerd voor tal van soorten.

Polderwaterloop met rietkragen langs de oevers

Polderwaterloop met plasdrasranden van de aanpalende weiden

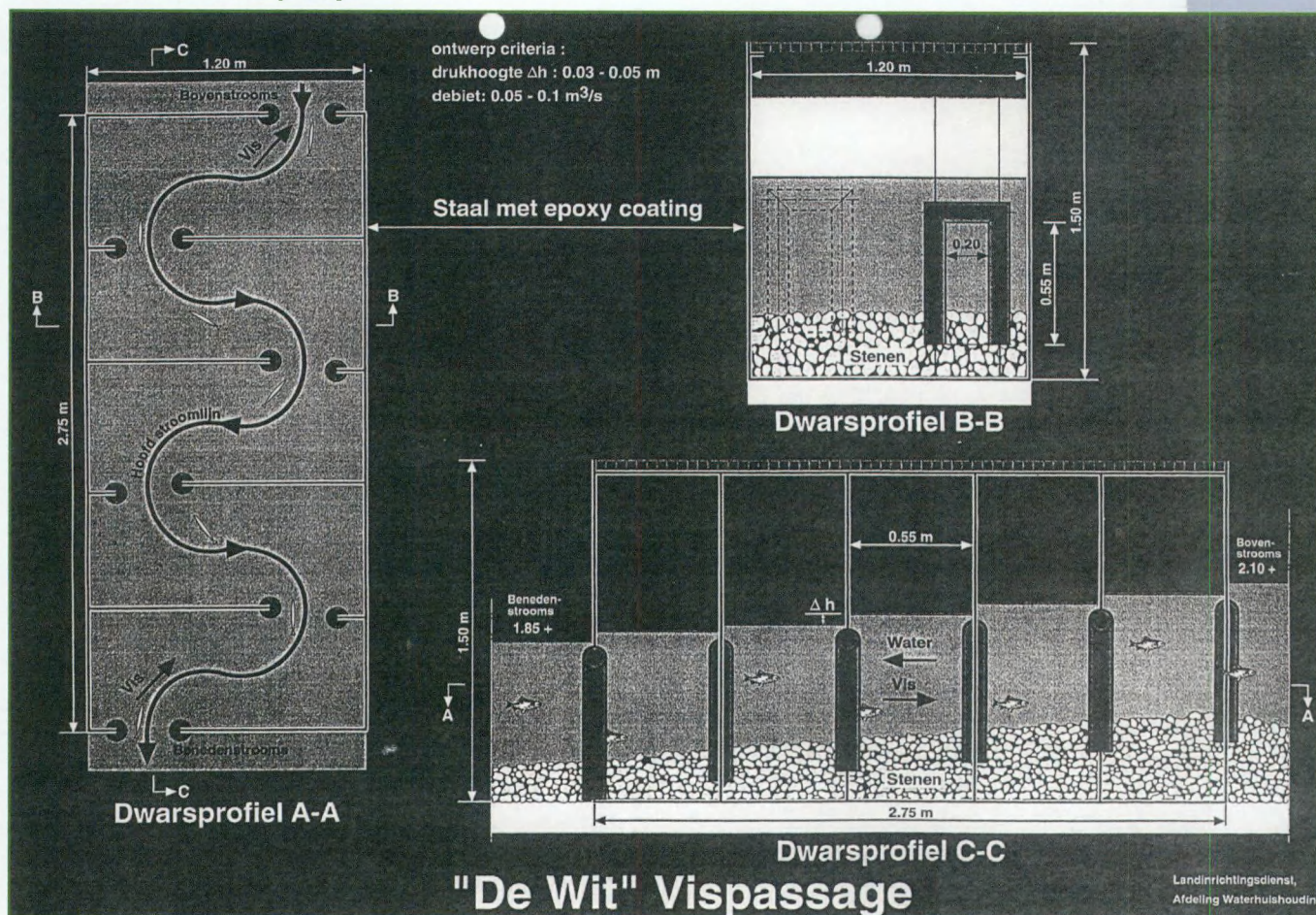
Polderwaterloop met plasdrasranden van de aanpalende weiden

Plasberm langs het kanaal Gent-Brugge

Schema van "De Wit" vispassage

6.12. De ecologische kwaliteit van de waterlopen in het bekken van de Brugse Polders

De hydrografie van de polders en zandstreek heeft al heel vroeg een **sterk kunstmatig** karakter gekregen. Vooral de aanleg van de grote **kanalen** Gent-Brugge en Brugge-Oostende, het Boudewijnkanaal, Schipdonkkanaal en Leopoldkanaal hebben de natuurlijke hydrografie sterk veranderd. De ontwatering van de **polders** gebeurt op kunstmatige wijze via **kreken en sloten** naar **vaarten en kanalen**. Her en der komen **nog verschillende waardevolle geul- en kreekrestanten** in de oostelijke polders voor: de Boerekreek, Oostpolderkreek, Blokkreek, Roeselarekreek en Molenkreek te St Laureins, de Hoekevaart, de Vuile Vaart en de Dievegatkreek te Knokke-Heist, alsook het Zuid-over-de-Lievegeleed, het Lapscheuregat en een naamloze kreekrestant te Damme. Ze worden gekenmerkt door vrij lage, zachthellende, plaatselijk door vee vertrappelde oevers en gradiëntrijke oeverzones, vaak met goed ontwikkelde riet- en biezenzone. Op een aantal plaatsen komen zeldzame drijftillen tot ontwikkeling, die niet enkel binnen Vlaanderen maar ook in Benelux-verband als onvervangbaar worden beschouwd. Op deze drijftillen kunnen kleurrijke pioniersvegetaties, en na verloop van tijd op de dikke vegetatie ook mossen, varens en moerasplanten voorkomen. Sommige drijftillen evolueren naar veenmosrietlanden en bij verlanding kiemen waterminnende bomen en struiken. In de meeste van de kreken wordt nog een vrij waardevolle visfauna aangetroffen met soorten als Blankvoorn, Rietvoorn, Winde, Baars, Snoek en Brasem. De meeste andere polderwaterlopen werden rechtgetrokken. Een aantal hebben oeverversterkingen en worden

met stuwen, pompen en sluizen op een kunstmatig polderpeil gehouden dat niet de natuurlijke waterstand weerspiegelt. Een belangrijk knelpunt in de stilstaand tot traagstromende polderwaterlopen is de hoge mate van eutrofiëring door nitraten en fosfaten. Door deze stoffen ontstaat algenbloei, waardoor vanaf de lente een sterke zuurstofverzadiging kan optreden. Gewoonlijk wordt er geen visfauna of slechts soorten zoals Paling die tolerant zijn aan verontreiniging aangetroffen.

De meeste beken **in de Zandstreek** werden eveneens rechtgetrokken en zijn bovendien op verschillende plaatsen overweld en/of

Mouwbeek

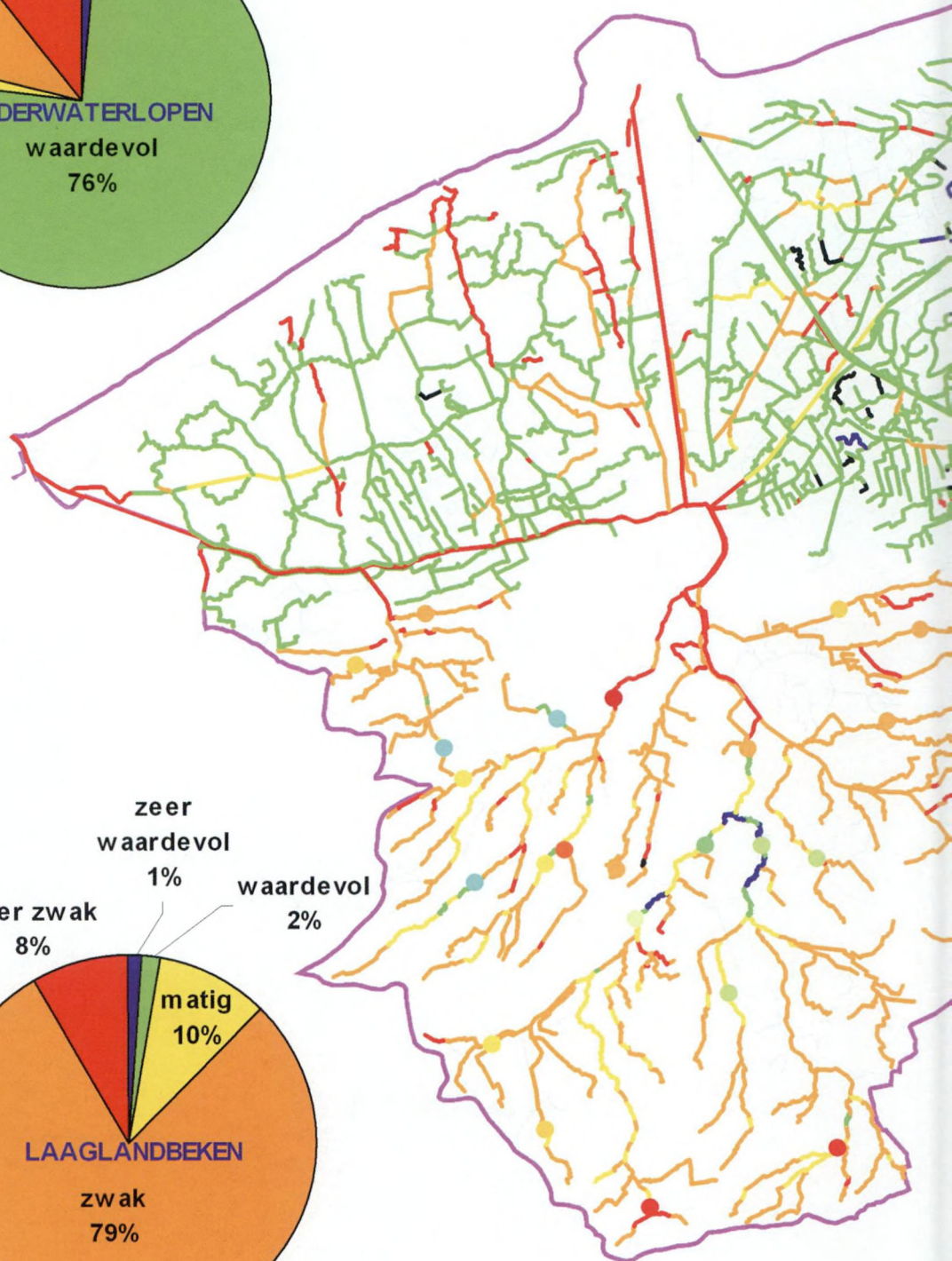
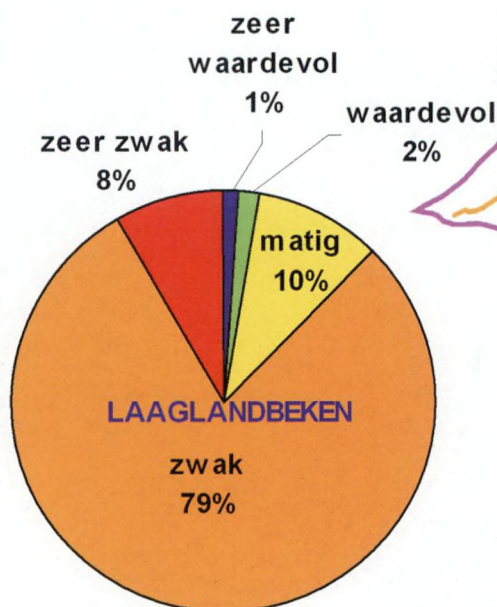
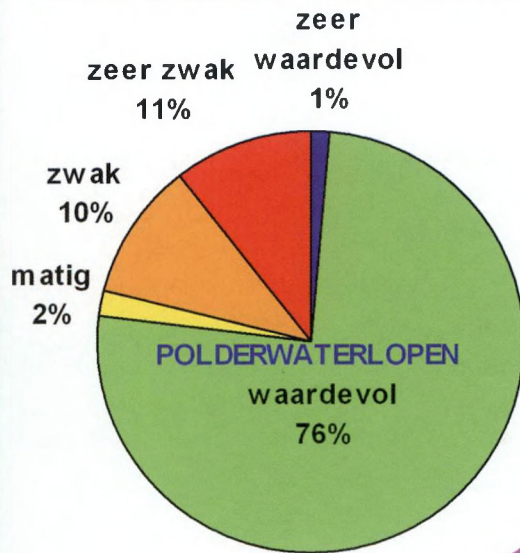
voorzien van oeeverversterking, zodat natuurlijke structuurkenmerken zoals meandering, holle oevers en een stroom-kuilen patroon vrijwel geheel ontbreken. Slechts **enkele gedeelten van beken** die tot het deelbekken van het Kerkebeek behoren, zoals de Mouwbeek, Plaatsebeek, Watermolenbeek en Veldbeek te Zedelgem alsook de Hertsbergbeek, Waarddammebeek en Velddambeek, vertonen **nog** een min of meer

natuurlijk verloop. Ze zijn potentieel waardevol: bij een toenemende verbetering van de waterkwaliteit zal de ecologische waarde sterk toenemen. Op dit ogenblik bezitten vele beken nog een hoge graad van eutrofiëring, waarbij Sterrekroos vaak de enige waterplant is die aangetroffen wordt. Sommige vrij zuivere bovenlopen zijn te sterk beschaduwd door de oeervervegetatie, waardoor ze van nature geen waterplanten bevatten.

Ecologisch waardevolle poldersloot met Waterviolier

Beoordeling Structuurkenn

Bron gegevens:
VHA (OC-GIS)
Beleidsvisie voor het herstel van
waterlooptypes in Vlaanderen
(Schneiders & Wils)

deling werken (1996)

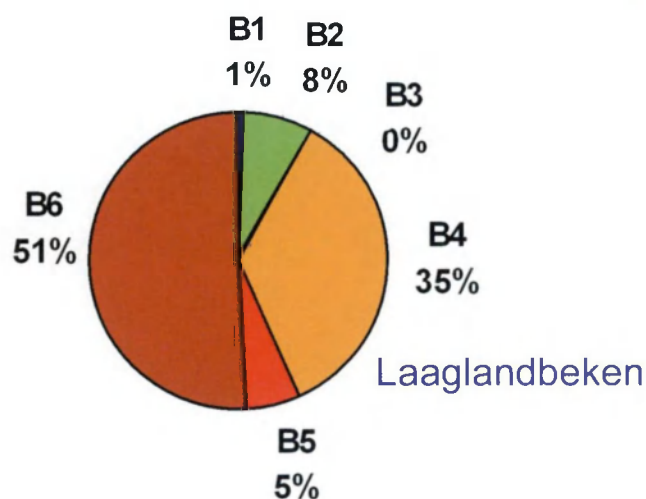
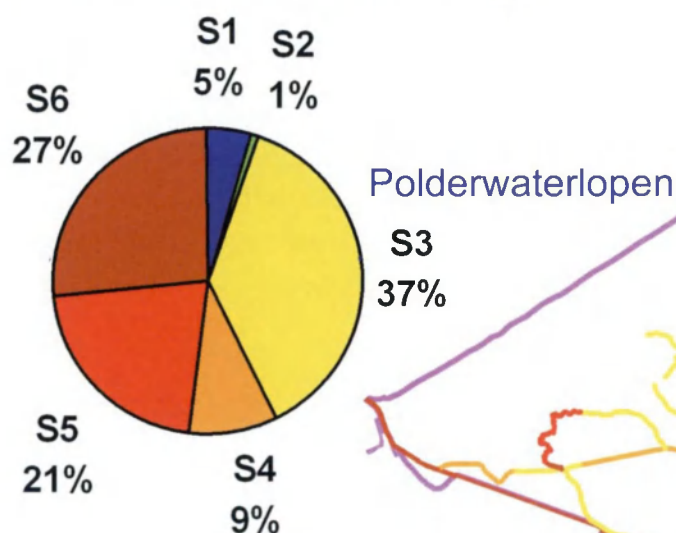
beoordeling waterlopen

- zeer waardevol
- waardevol
- matig
- zwak
- zeer zwak
- drooggevalle wtl

		laagland beken			polder water lopen		
beoordeling	kleur	code	lengte (km)	%	code	lengte (km)	%
zeer waardevol	blauw	B1	6	1,1%	S1	11	1,3%
waardevol	groen	B2	10	1,8%	S2	655	75,5%
matig	geel	B3	55	9,7%	S3	18	2,0%
zwak	oranje	B4	449	79,1%	S4	91	10,5%
zeer zwak	rood	B5	48	8,4%	S5	92	10,7%

Beoordeling Ecologische Kwaliteit van de waterlopen (1996)

actuele ecologische waarde

- waterkwaliteit = goed / structuurkenmerken = goed ontwikkeld
- waterkwaliteit = goed / structuurkenmerken = matig of slecht
- waterkwaliteit = matig / structuurkenmerken = goed
- waterkwaliteit = matig / structuurkenmerken = matig of slecht
- waterkwaliteit = slecht / structuurkenmerken = goed
- waterkwaliteit = slecht / structuurkenmerken = matig of slecht
- drooggevalen waterloop
- zonder beoordeling

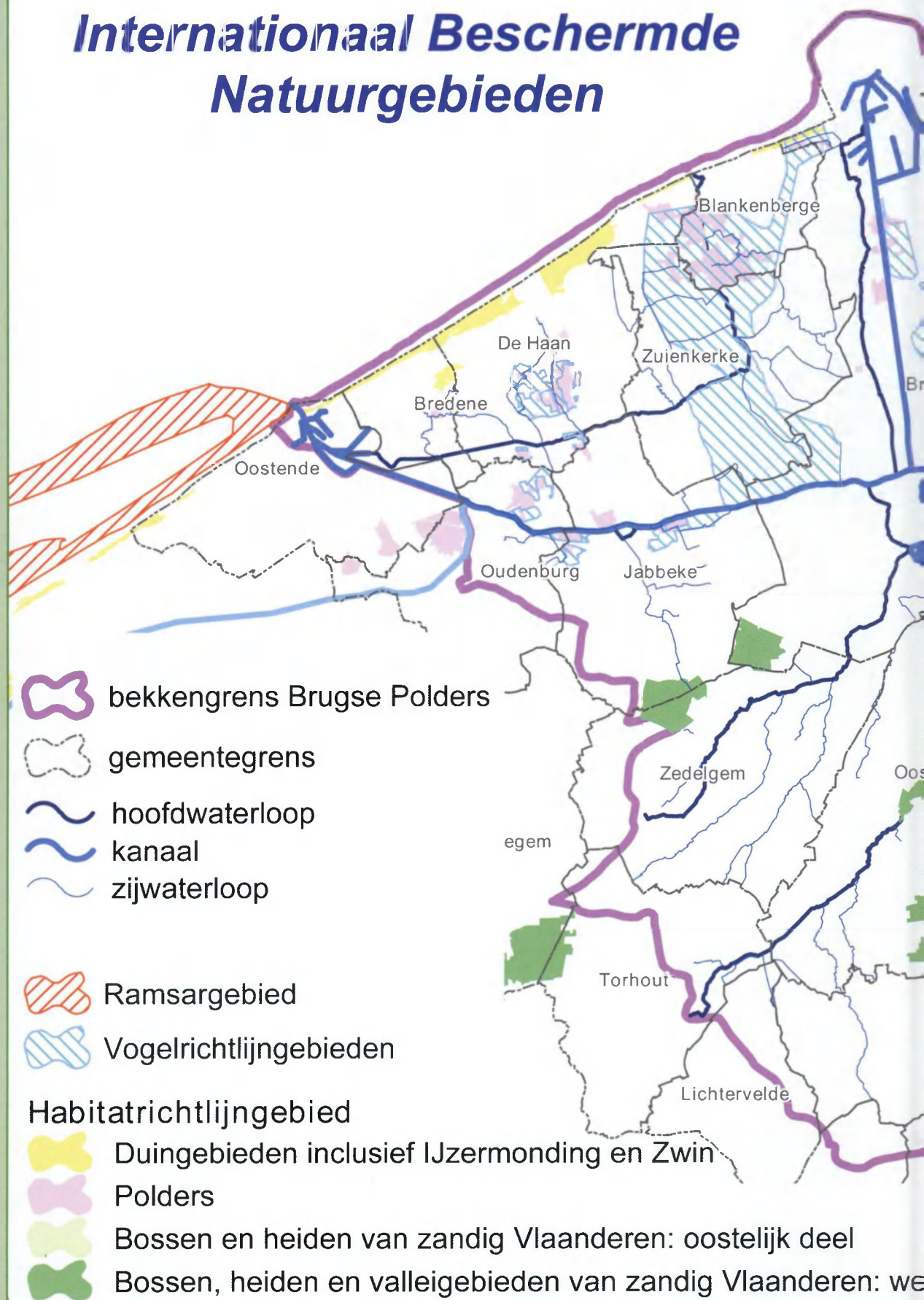

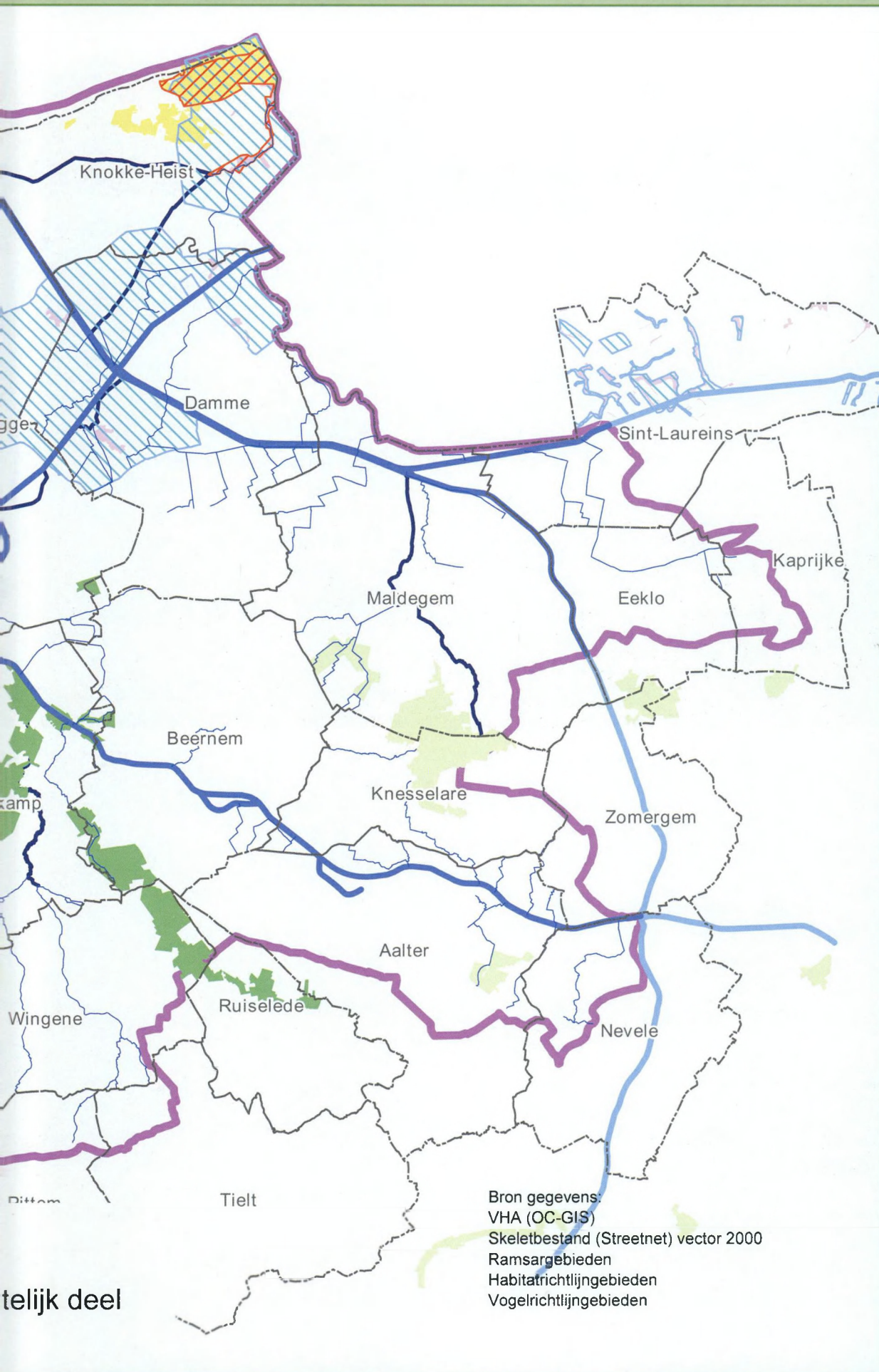
De inventarisatie van de **nog resterende ecologisch waardevolle waterlopen** in Vlaanderen is gebeurd door een beoordeling van vrijwel alle waterlopen op structuurkenmerken, waterkwaliteit en de aan-/afwezigheid van zeldame soorten flora en fauna.

Bron gegevens:
VHA (OC-GIS)
Beleidsvisie voor het herstel van
waterlooptypes in Vlaanderen
(Schneiders & Wils)

code					laaglandbeken		polderwaterlopen	
laagland beken	polder water lopen	kleur	water kwaliteit	structuur kenmerken	lengte	%	lengte	%
B1	S1	blauw	goed	goed	1,6	0,6%	13,2	4,9%
B2	S2	groen	goed	matig of slecht	19,4	7,6%	1,7	0,6%
B3	S3	geel	matig	goed	0,5	0,2%	102,1	37,4%
B4	S4	oranje	matig	matig of slecht	89,1	34,9%	24,2	8,9%
B5	S5	rood	slecht	goed	13,9	5,5%	58,0	21,2%
B6	S6	bruin	slecht	matig of slecht	130,5	51,2%	73,7	27,0%
TOTAAL					255,0		272,9	

Internationaal Beschermde Natuurgebieden

telijk deel

7. Integraal waterbeleid & planning

7.1. Integraal waterbeleid

De Kaderrichtlijn Water is de richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.

Integraal waterbeleid is gericht op het gecoördineerd en geïntegreerd ontwikkelen, beheren en herstellen van watersystemen, met het oog op het multifunctionele gebruik ten

behoefte van de huidige en toekomstige generaties.

Om tot integraal waterbeleid komen is een integratie noodzakelijk inzake watersysteemkennis, inhoudelijke, organisatorische en juridische aspecten en afstemming met andere beleidsdomeinen. Praktisch gezien komt dit op de hieronder vermelde 4 zaken neer.

1° Kennis van het watersysteem

Essentieel voor integraal waterbeheer is de kennis van het watersysteem en van de effecten van ingrepen daarop. Een natuurlijk watersysteem is per definitie complex. De traditionele opdeling in vakjes en deeldomeinen, die elk apart worden behartigd omdat ze slechts op die basis met kennis van

zaken beheersbaar zijn, heeft integraal waterbeheer vroeger in de weg gestaan. Deze vakjes zijn trouwens nog altijd in de structuur van onze overheidsadministratie herkenbaar. Dit hoeft niet noodzakelijk een probleem te vormen, op voorwaarde dat men in overleg treedt met elkaar en kennis uitwisselt.

2° Inhoudelijke integratie: respect voor het natuurlijk systeem en ieders aanspraken en belangen

Een voorwaarde is respect opbrengen voor eenieders aanspraken en belangen, in de mate dat deze belangen de draagkracht en het evenwicht van het natuurlijk systeem niet schaden. Dit komt niet alleen neer op het verhinderen van conflicten of van nieuwe problemen die zouden ontstaan bij het oplossen van een ander probleem, maar vooral

ook op het zoeken naar win-win situaties. De vroegere strijd van de mens met de natuur is niet langer zinvol. Integendeel, omwille van de grote verbondenheid van natuur en watersysteem dient de natuur beschermd te worden, willen de toekomstige generaties nog natuur en water ter beschikking hebben.

3° Organisatorische integratie: overleg om alternatieven te zoeken en belangen af te wegen

Het is belangrijk om tijd uit te trekken voor studiewerk, om mogelijke alternatieven te zoeken, scenario's door te rekenen, oplossingen tegenover elkaar af te wegen. Dit alles moet in maximaal overleg met alle betrokkenen gebeuren, om niet haalbare oplossingen tijdig te onderkennen, en dus ook om sneller tot onderbouwde en realistische scenario's te komen die voldoende ruim gedragen worden. De waterbeheerder heeft er alle belang bij de nodige argumenten aan te dragen in een open overlegcultuur. Dit is de enige weg om tot een maatschappelijk gedragen integraal waterbeheer te komen en dat is precies de essentiële voorwaarde voor een geslaagd waterbeheer.

Hiertoe is in Vlaanderen als belangrijke stap voor elk van de 11 rivierbekkens een bekkencomité als overlegorgaan opgericht. Voorlopig zijn een ambtenarenwerkgroep en een algemene vergadering samengesteld. Er wordt gewerkt aan een organisatievorm om een breed maatschappelijk forum te organiseren. De bekkencoördinator is het aanspreekpunt voor de werking van het bekkencomité.

Het Vlaams Integraal Wateroverleg Comité (VIWC) startte in mei 1996 om het integraal waterbeheer in Vlaanderen vorm te geven en te begeleiden. Het is een forum waar afspraken gemaakt worden tussen alle waterbeheerders en al wie betrokken is bij het waterbeleid.

4° Juridische integratie en afstemming met andere beleidsdomeinen

De juridische integratie is een doelstelling op zich, niet alleen voor wat de facetten van het waterbeheer betreft maar ook voor wat betreft de afstemming met andere beleidsdomeinen zoals ruimtelijke ordening, leefmilieu, mobiliteit en economie. Dit geldt ook voor de beleidsplanning. Niet enkel in het waterbeleid maar ook in de beleidsdomeinen ruimtelijke

ordening, mobiliteit, economie, leefmilieu en natuur worden namelijk beleidsplannen ontwikkeld. Het is duidelijk dat er structureel naar een consensus dient gestreefd te worden zoniet zal het ene plan een belemmering vormen voor het andere.

5° Doelstellingen en beginselen volgens het decreet betreffende het integraal waterbeleid

Bij de voorbereiding, vaststelling, uitvoering, opvolging en evaluatie van het integraal waterbeleid beogen het Vlaams Gewest, de diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, en de

publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest belast zijn met taken van openbaar nut, de verwezenlijking van de volgende 10 doelstellingen en 11 beginselen:

a. Doelstellingen

- 1) De bescherming, de verbetering of het herstel van oppervlaktewater- en grondwaterlichamen
- 2) Het voorkomen en verminderen van de verontreiniging van oppervlaktewater en grondwater
- 3) Het duurzaam beheer van de voorraden aan oppervlaktewater en grondwater
- 4) Het voorkomen van de verdere achteruitgang van aquatische ecosystemen, van rechtstreeks van waterlichamen afhankelijke terrestrische ecosystemen en van waterrijke gebieden
- 5) Het verbeteren en het herstellen van aquatische ecosystemen en van rechtstreeks van waterlichamen afhankelijke terrestrische ecosystemen
- 6) Het beheer van hemelwater en oppervlaktewater efficiënt organiseren
- 7) Het terugdringen van landerosie en van de aanvoer van sedimenten naar de oppervlaktewaterlichamen
- 8) Het beheer en het ontwikkelen van waterwegen
- 9) De integrale afweging van de diverse functies binnen een watersysteem
- 10) Het bevorderen van de betrokkenheid van de mens met het watersysteem

b. Beginselen

- 1) Het standstillbeginsel
- 2) Het preventiebeginsel
- 3) Het bronbeginsel
- 4) Het voorzorgsbeginsel
- 5) Het "de vervuiler betaalt" beginsel
- 6) Het kostenterugwinningsbeginsel
- 7) Het herstelbeginsel
- 8) Het participatiebeginsel
- 9) Het beginsel van hoog beschermingsniveau
- 10) Het beginsel dat het watersysteem van de ordende principes is in de ruimtelijke ordening
- 11) Het beginsel van de evaluatie ex ante

7.2. Integraal waterbeleid in het bekken van de Brugse Polders

Het bekken van de Brugse Polders is afgebakend op basis van VHA zones, op beslissing van Minister Kelchtermans. Onder impuls van het Vlaams Integraal Wateroverlegcomité (VIWC) werd in 1998 het bekken van de Brugse Polders opgericht. Tien verschillende instanties die direct bij het integraal waterbeleid betrokken zijn, zijn er vertegenwoordigd: AWZ, Afdeling Water, de Provinciale Technische Dienst Waterlopen, de Polders en Wateringen, VMM, de Vlaamse Drinkwatermaatschappijen, AROHM, VLM en VVSG.

Aangezien de grenzen van het bekken van de Brugse Polders niet samenvallen met de provinciegrenzen en aangezien de gemeenten en Polders slechts door 1 persoon worden vertegenwoordigd, dient belangrijke informatie zo snel mogelijk aan de zusterafdelingen doorgegeven te worden. Voor

concrete projecten worden ook andere bevoegde personen dan de effectieve leden uitgenodigd.

In principe wordt elk jaar een plenaire vergadering georganiseerd, waarop alle gemeentebesturen en andere instanties die betrokken zijn bij het waterbeheer uitgenodigd worden. Deze vergadering gaat door onder het voorzitterschap van een député van de Bestendige Deputatie van de Provincie West-Vlaanderen. Tijdens deze vergadering worden de werkzaamheden van de ambtenarenwerkgroep en de nieuwe ontwikkeling inzake integraal waterbeheer door de bekkencoördinator toegelicht. Gewoonlijk worden ook een aantal waterbeheerswerken als illustratie van de vernieuwde aanpak door een waterbeheerder voorgesteld.

7.3. Bekkenbeheerplannen

In Vlaanderen liggen de plannen voor integraal waterbeheer op verschillende niveaus. De hiërarchische lijn vertrekt vanuit de Waterbeleidsnota, die tegen 22 december 2004 dient vastgesteld te worden, naar de bekkenbeheerplannen die dan verder kunnen vertaald worden in beheerplannen per bevoegd bestuur (gemeente) en/of voor een deelbekken. Niettemin worden deze plannen interactief met elkaar opgesteld waarbij de randvoorwaarden aangegeven worden in het hiërarchisch hoger plan.

Om het integraal waterbeheer in de praktijk en op het terrein toe te passen, is voor de 11 rivierbekkens de aanzet gegeven tot het

opstellen van bekkenbeheerplannen. Het bekkenbeheerplan bepaalt het integraal waterbeleid voor het bekken. Het is een beleidsplan dat tevens de voorgenomen acties, maatregelen, middelen en termijnen bepaalt om de doelstellingen te bereiken. Het wordt opgesteld in uitvoering van de waterbeleidsnota en het toepasselijk stroomgebiedbeheerplan.

In dit bekkenbeheerplan zijn alle fysische, ruimtelijke, juridische en sectorgebonden aspecten van het stroomgebied beschreven. Het plan geeft ook een overzicht van de knelpunten in het stroomgebied maar het geeft vooral een stevig wetenschappelijk

onderbouwde watersysteemvisie.

Bekkenbeheerplannen zijn dus gebiedsgerichte actieplannen die uitvoering geven aan een integrale visie op het waterbeleid.

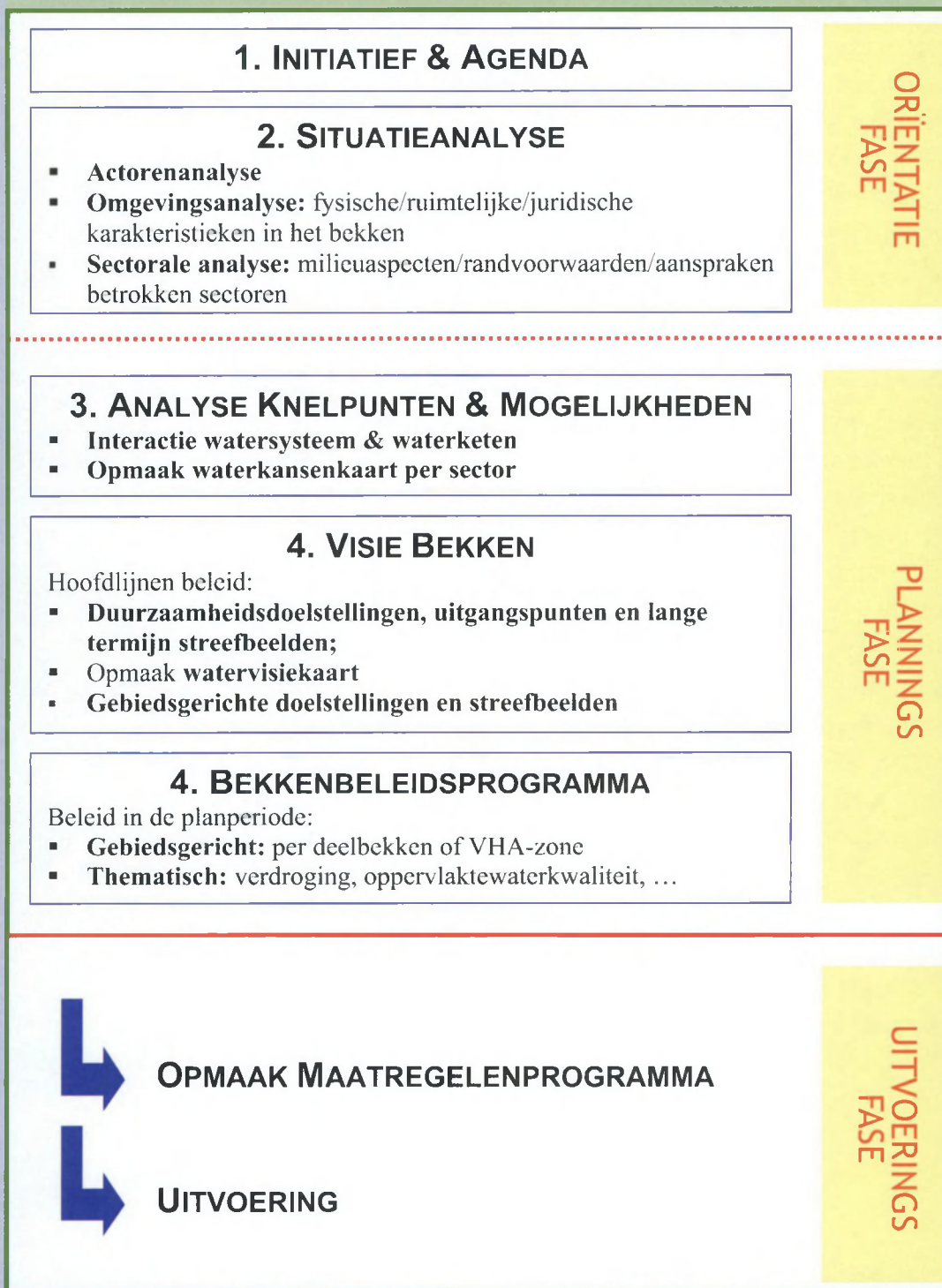
Samenwerking en overleg tussen de verschillende waterbeheerders, met andere beleidsdomeinen en met alle maatschappelijke sectoren is noodzakelijk om te komen tot een algemeen aanvaard bekkenbeheerplan.

Waterbeheer is namelijk een zaak voor en met iedereen.

De ambtenarenwerkgroep van het bekkencomité verschaft informatie, adviseert en zal een ontwerpplan voorleggen aan de gewestelijk bevoegde instanties voor de coördinatie en de opmaak van het bekkenbeheerplan.

Een bekkenbeheerplan geeft een beschrijving van de huidige toestand van het watersysteem op bekkenniveau, waaronder een omgevingsanalyse, een sectorfale analyse en een economische analyse. De omgevingsanalyse geeft een inventarisatie van de algemene fysische en ruimtelijke kenmerken van het bekken, een watersysteembeschrijving en relevante beleidsmatige en juridische aspecten voor het bekken. De sectorale analyse geeft de inventarisatie en analyse van de watergebonden milieuaspecten, randvoorwaarden en aanspraken van de in het bekken betrokken sectoren. De volgende

sectoren komen in aanmerking: land- en tuinbouw, huisvesting, toerisme en recreatie, transport en vervoersinfrastructuur, industrie en handel, ontginningen, jacht en visserij, energie, natuur, bos en landschap. De economische analyse bevat onder meer de langetermijn voorspellingen van vraag en aanbod, kosten voor waterdiensten, ramingen van relevante investeringen om het kostenterugwinningsbeginsel toe te passen. Daarnaast bevat een bekkenbeheerplan potenties en intersectorale knelpunten, een visie inzake de beleidsvoornemens, acties en maatregelen om de doelstellingen te realiseren, met inbegrip van de raming van de middelen. De volgende zaken worden op kaart aangeduid: de overstromingsgebieden, de oeverzones, de beschermde gebieden, de waterzuiveringszones, de functies toegekend aan oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, en wordt een indicatieve aanduiding van de geldende eutrofiëringsnormen weergegeven. Tevens worden de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg, die moeten worden opgemaakt of gewijzigd, alsook een indicatieve raming van de eventuele planschade die hieruit voortvloeit, opgenomen. Tot slot volgt een niet-technische samenvatting voor een breed publiek.

7.4. Bekkenbeheerplan voor het bekken van de Brugse Polders

Het bekkenbeheerplan vertrekt van een omgevings- en sectorale analyse, waarin de fysische, ruimtelijke, juridische en

sectorgebonden aspecten van het bekken beschreven worden. Met de omgevingsanalyse werd begin 2002 gestart. De omgevings- en

sectorale analyse zullen normalerwijze de mogelijkheden maar ook de knelpunten inzake integraal waterbeheer weergeven. Het bekkenbeheerplan, met daarin een maatregelenprogramma, dient eind 2006 afgewerkt zijn, dient eind 2006 afgewerkt te zijn, en wordt vervolgens om de 6 jaar getoetst en zonodig herzien.

Als bouwstenen voor het integraal waterbeheer werden reeds heel wat studies en projecten opgestart. Binnen AWZ wordt gewerkt aan een functieplan voor het kanaal Gent-Oostende. In opdracht van afdeling Water, wordt in samenwerking met de Provinciale Technische Dienst Waterlopen, een hydrologische en hydraulische modellering van het beekstelsel van de Kerkebeek ten zuiden van Brugge uitgevoerd. Er werd beslist om het

natuurlijk overstromingsgebied van de Kerkebeek nabij de ring van Brugge optimaal in te richten en een semi-natuurlijk wachtbekken stroomopwaarts nabij Merkemvelde aan te leggen. In 2003 werd de modellering van het stelsel van de Rivierbeek en Hertsbergebeek door de afdeling Water aangevat. De Provinciale Technische Dienst Waterlopen voorziet de realisatie van meerdere wachtbekkens in het kader van de overstromingsproblematiek. Meerdere polderbesturen hebben reeds maatregelen uitgevoerd met het oog op een ecologisch herstel van bepaalde waterlopen, en semi-natuurlijke bufferbekkens aangelegd. De VMM heeft een Algemeen Waterkwaliteitsplan (AWP-II) voor het bekken van de Brugse Polders opgesteld.

7.5. Deelbekkens

Het Vlaamse Gewest heeft gekozen voor de afbakening van een honderdtal deelbekkens, om ook op lokaal niveau de planning van het waterbeheer in overeenstemming te brengen met de watersysteemgrenzen. De indeling in deelbekkens gebeurt volgens de hydrografie van de waterlopen en vertrekt vanuit de Vlaamse Hydrografische Atlas. De deelbekkens zijn van belang voor de opmaak van Dulo-waterplannen, waterhuishoudingsplannen en in de toekomst deelbekkenbeheerplannen.

Een deelbekkenbeheerplan dient de acties en maatregelen te bevattendie zullen genomen worden om de doelstellingen te realiserenn, met inbegrip van een raming van de middelen daartoe, een evaluatie van de vorige planperiode, alsook een aanduiding van de

oeverzones en functies toegekend aan oppervlaktelichnamen, als die niet in het bekken beheerplan aangeduid waren. Tot slot wordt ook een niet-technische samenvatting opgenomen.

Per deelbekken of voor meerdere bekkens die behoren tot eenzelfde bekken wordt een waterschap opgericht. Het waterschap verleent haar goedkeuring aan het deelbekkenbeheerplan, dat het integraal waterbeleid voor het desbetreffende deelbekken bepaalt. Het is een beleidsplan dat tevens de voorgenomen acties, maatregelen, middelen en termijn bepaalt om de doelstellingen ervan te bereiken. Het wordt voor het eerst in december 2006 vastgesteld en om de 6 jaar getoetst.

7.6. Wetgeving

De wetgeving inzake alle mogelijke aspecten van het watersysteem is zeer verscheiden en heeft niet alleen betrekking op water, maar ook op thema's als natuur, ruimtelijke ordening, milieubeleid, hygiëne, bodem, afvalstoffen, meststoffen, delfstoffen en energie, en andere. Een opsomming van alle wetgeving inzake het watersysteem en de betreffende wijzigingen valt buiten het bestek van deze publicatie. Wetende dat er onvermijdelijk lacunes zullen zijn is toch gepoogd om ten titel van informatie de belangrijkste wetgeving inzake het thema water hieronder weer te geven.

INTEGRAAL WATERBELEID

- De Kaderrichtlijn Water is de richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PB.L., 2000, nr. 327/1)
- Decreet van 9 juli 2003 betreffende het integraal waterbeheer (B.S. 14.11.2003)

GRONDWATER

- Decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer (B.S. 5.6.1984)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 1985 houdende nadere regelen voor de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones (B.S. 20. 7.1985)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 1985 houdende reglementering van de handelingen binnen de waterwingebieden en de beschermingszones (B.S. 20.7.1985)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 1985 houdende reglementering van de handelingen die het grondwater kunnen verontreinigen (B.S. 20 juli 1985)
- Decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991 (B.S. 29.12.1990)

WATERKWALITEIT

- Wet van 1 augustus 1924 omtrent de bescherming der minerale of thermale wateren (B.S. 22.8.1924)
- Wet van 26 maart 1971 betreffende de bescherming van het oppervlaktewater tegen verontreiniging (B.S. 1.5.1971)
- Wet van 24 mei 1983 betreffende de algemene normen die de kwaliteitsobjectieven bepalen van oppervlaktewater bestemd voor welbepaalde doeleinden (B.S. 15.6.1983)
- K.B. van 17 februari 1984 tot vaststelling van de algemene imissienormen voor de kwaliteit van zoet water dat bescherming of verbetering behoeft teneinde geschikt te zijn voor het leven van vissen (30.3.1984)
- K.B. van 17 februari 1984 tot vaststelling van de algemene imissienormen waaraan het zwemwater dient te voldoen (B.S.10.4.1984)
- K.B. van 17 februari 1984 tot vaststelling van de algemene imissienormen waaraan schelpdierwater dient te voldoen (B.S. 10.4.1984)
- K.B. van 25 september 1984 tot vaststelling van de algemene normen die de kwaliteitsobjectieven bepalen van zoet oppervlaktewater dat bestemd is voor de productie van drinkwater (B.S. 27.2.1985)

- Besluit van de Vlaamse Executieve van 20 maart 1991 houdende vaststelling van regelen met betrekking tot de uitvoering van werken door de N.V. Aquafin in toepassing van de artikelen 32septies en 32octies van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging (B.S. 18.5.1991)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 tot aanduiding van de oppervlaktewateren bestemd voor de productie van drinkwater categorie A1, A2 en A3, zwemwater, viswater en schelpdierwater (B.S. 29.1.1999)

WATERWEGEN - WATERLOPEN - WATERKWANTITEIT

- Veldwetboek van 7 oktober 1886 (B.S. 14.10.1886) nog van toepassing op private grachten
- K.B. van 15 oktober 1935 houdende algemeen reglement der scheepvaartwegen van het Koninkrijk (B.S. 15.10.1936)
- K.B. van 10 juni 1955 betreffende het opmaken van nieuwe beschrijvende tabellen der onbevaarbare waterlopen en van plans waaruit hun toestand blijkt (B.S. 8.8.1955)
- Wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringen (B.S. 5.8.1956)
- Wet van 3 juni 1957 betreffende de polders (B.S. 21.6.1957)
- K.B. van 23 januari 1958 houdende bepaling van de datum waarop de wet betreffende de wateringen en de wet betreffende de polders in werking treden, en houdende afbakening van de polderzones (B.S. 5.2.1958)
- K. B. van 30 januari 1958 houdende algemeen politiereglement van de polders en de wateringen (B.S. 5.2.1958)
- Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen (B.S. 15.2.1968)
- K.B. van 29 november 1968 houdende vaststelling van de procedure bij de onderzoeken de commodo et incommodo, voorgeschreven door de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen (B.S. 9.1.1969)
- K. B. van 5 augustus 1970 houdende algemeen politiereglement van de onbevaarbare waterlopen (B.S. 5.11.1970)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 1988 houdende oprichting en regeling van provinciale coördinatiecommissies voor de waterhuishouding (B.S. 10.12.1988)
- Besluit van de Vlaamse Executieve van 3 mei 1991 betreffende het afleveren van vergunningen voor het capteren van water uit de in het Vlaamse Gewest gelegen bevaarbare waterlopen, kanalen en havens (B.S. 19.7.1991)
- Koninklijk besluit van 5 oktober 1992 tot vaststelling van de lijst van de waterwegen en hun aanhorigheden van de Staat aan het Vlaams Gewest (B.S. 6.11.1992)
- Decreet van 16 april 1996 betreffende de waterkeringen (B.S. 1.6.1996)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 16 maart 1994 betreffende het toekennen van vergunningen, het vaststellen en innen van retributies voor het privaat gebruik van het domein van de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeewering en de dijken ((B.S. 4.10.1994 en B.S. 7.2.1995)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 1997 betreffende de schouwing van de waterkeringen en betreffende de toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, wat de waterkeringen betreft, aan bepaalde categorieën van ambtenaren (B.S. 27.11.1997)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 1997 betreffende de wijziging van waterkeringen, overstromingsbekkens, wachtbekkens en toegangswegen (B.S. 27.11.1997)

8. Decreet betreffende het integraal waterbeleid

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

9 juli 2003

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het integraal waterbeleid

TEKST AANGENOMEN DOOR DE PLENAIRE VERGADERING

Zie :

1730 (2002-2003)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3 : Verslag over hoorzittingen
- Nr. 4 : Verslag

TITEL I

Doelstellingen, beginselen, organisatie,
voorbereiding en opvolging
van het integraal waterbeleid

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Dit decreet is van toepassing op de watersystemen
gelegen in het Vlaamse Gewest.

Artikel 3

§ 1. De definities opgenomen in artikel 1.1.2, § 1,
van het decreet van 5 april 1995 houdende algeme-
ne bepalingen inzake milieubeleid zijn van toepas-
sing op dit decreet.

§ 2. Voor de toepassing van dit decreet wordt ver-
staan onder :

1° Kaderrichtlijn Water : de Richtlijn 2000/60/EG
van het Europees Parlement en de Raad van 23
oktober 2000 tot vaststelling van een kader
voor communautaire maatregelen betreffende
het waterbeleid ;

2° binnenwateren : al het permanent of op gere-
gelde tijdstippen stilstaande of stromende
water op het landoppervlak, en al het grondwa-
ter, aan de landzijde van de basislijn vanaf waar
de breedte van de territoriale zee wordt geme-
ten ;

3° oppervlaktewater : binnenwateren, met uitzon-
dering van grondwater ;

4° grondwater : al het water dat zich onder het bo-
demoppervlak in de verzadigde zone bevindt
en dat in direct contact met bodem of onder-
grond staat ;

5° watervoerende laag : een of meer ondergrondse
rotslagen of andere geologische lagen die vol-
doende poreus en doorlatend zijn voor een be-
langrijke grondwaterstroming of voor de ont-
trekking van aanzienlijke hoeveelheden grond-
water ;

6° oppervlaktewaterlichaam : een onderscheiden
oppervlaktewater, zoals een meer, een wacht-
bekken, een spaarbekken, een stroom, een ri-
vier, een kanaal, een overgangswater, of een
deel van een stroom, rivier, kanaal of over-
gangswater ;

7° grondwaterlichaam : een onderscheiden grond-
watermassa in een of meer watervoerende
lagen of in een deel ervan ;

8° rivier : een oppervlaktewaterlichaam dat gro-
tendeels bovengronds stroomt, maar dat voor
een deel van zijn traject ondergronds kan stromen ;

9° meer : een massa stilstaand landoppervlaktewa-
ter ;

10° overgangswater : een oppervlaktewaterlichaam
dat gedeeltelijk zout is door de nabijheid van
zeewater, maar dat in belangrijke mate door
zoetwaterstromingen wordt beïnvloed ;

11° kunstmatig oppervlaktewaterlichaam : een
door menselijke activiteiten tot stand gekomen
oppervlaktewaterlichaam, dat is aangeduid
door of krachtens dit decreet ;

12° sterk veranderd oppervlaktewaterlichaam : een
oppervlaktewaterlichaam dat door fysische wij-
zigingen ingevolge menselijke activiteiten we-
zenlijk is veranderd van aard en dat is aange-
duid door of krachtens dit decreet ;

13° stroomgebiedsdistrict : het gebied van land en
zee, gevormd door een of meer aan elkaar
grenzende stroomgebieden met de bijbehoren-
de eraan toegewezen grondwaterlichamen, dat
als de voornaamste eenheid voor stroomge-
biedbeheer is omschreven ;

14° stroomgebied : het gebied vanaf waar al het
over het oppervlak lopende water, hetzij via
een kanaal, hetzij via een reeks stromen, rivie-
ren, beken en eventueel meren, met inbegrip
van de eraan toegewezen grondwaterlichamen,
door een riviermond in zee stroomt ;

- 15° deelstroomgebied of bekken : het gebied vanaf waar al het over het oppervlak lopende water, met inbegrip van de eraan toegewezen grondwaterlichamen, een reeks stromen, rivieren, kanalen en eventueel meren volgt, tot een bepaald punt in een waterloop of een kanaal ;
- 16° watersysteem : een samenhangend en functioneel geheel van oppervlaktewater, grondwater, waterbodems en oevers, met inbegrip van de daarin voorkomende levensgemeenschappen en alle bijbehorende fysische, chemische en biologische processen, en de daarbij behorende technische infrastructuur ;
- 17° schadelijk effect : ieder betekenisvol nadelig effect op het milieu dat voortvloeit uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit ; die effecten omvatten mede effecten op de gezondheid van de mens en de veiligheid van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, op het duurzaam gebruik van water door de mens, op de fauna, de flora, de bodem, de lucht, het water, het klimaat, het landschap en het onroerend erfgoed, alsmede de samenhang tussen een of meer van deze elementen ;
- 18° verontreinigende stof : iedere overeenkomstig de Vlaamse milieuwetgeving door de Vlaamse regering aangewezen stof die tot verontreiniging kan leiden ;
- 19° prioritaire stoffen : iedere overeenkomstig de Vlaamse milieuwetgeving door de Vlaamse regering aangewezen verontreinigende stof ;
- 20° prioritaire gevaarlijke stoffen : iedere overeenkomstig de Vlaamse milieuwetgeving door de Vlaamse regering aangewezen prioritaire stof ;
- 21° toestand van het oppervlaktewater : de aanduiding van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam, bepaald door de chemische toestand of de ecologische toestand, of in voorkomend geval het ecologisch potentieel, of de kwantitatieve toestand ervan, meer bepaald door de slechtste van deze toestanden ;
- 22° goede toestand van het oppervlaktewater : de toestand van een oppervlaktewaterlichaam waarvan zowel de chemische toestand, de ecologische toestand, of in voorkomend geval het ecologisch potentieel, als de kwantitatieve toestand ten minste goed zijn ;
- 23° toestand van het grondwater : de aanduiding van de toestand van een grondwaterlichaam, bepaald door de chemische of de kwantitatieve toestand ervan, meer bepaald door de slechtste van beide ;
- 24° goede toestand van het grondwater : de toestand van een grondwaterlichaam, waarvan zowel de chemische als de kwantitatieve toestand ten minste goed zijn ;
- 25° chemische toestand : de aanduiding van de concentraties van verontreinigende stoffen van een oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam ten opzichte van de door de Vlaamse regering vastgestelde milieukwaliteitsnormen voor het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam ;
- 26° goede chemische toestand : de toestand van een oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam waarin de concentraties van verontreinigende stoffen voldoen aan de door de Vlaamse regering vastgestelde milieukwaliteitsnormen voor het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam ;
- 27° ecologische toestand van het oppervlaktewater : de aanduiding van de kwaliteit van de structuur en het functioneren van aquatische ecosystemen die met het oppervlaktewaterlichaam zijn geassocieerd, ingedeeld overeenkomstig de door de Vlaamse regering vastgestelde biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen ;
- 28° goede ecologische toestand van het oppervlaktewater : de toestand van een oppervlaktewaterlichaam die voldoet aan de door de Vlaamse regering voor de goede ecologische toestand vastgestelde biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen ;
- 29° zeer goede ecologische toestand van het oppervlaktewater : de toestand van een oppervlaktewaterlichaam die voldoet aan de door de Vlaamse regering voor de zeer goede ecologische toestand vastgestelde biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen ;
- 30° ecologisch potentieel : de aanduiding van de kwaliteit van de structuur en het functioneren van aquatische ecosystemen die met sterk veranderde of kunstmatige oppervlaktewaterlichamen zijn geassocieerd, ingedeeld overeenkomstig de door de Vlaamse regering vastgestelde

biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen ;

31° matig ecologisch potentieel : de toestand van een kunstmatig of sterk veranderd oppervlaktewaterlichaam die voldoet aan de door de Vlaamse regering voor het matig ecologisch potentieel vastgestelde biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen ;

32° goed ecologisch potentieel : de toestand van een sterk veranderd of kunstmatig oppervlaktewaterlichaam die voldoet aan de door de Vlaamse regering voor het goed ecologisch potentieel vastgestelde biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen ;

33° maximaal ecologisch potentieel : de toestand van een sterk veranderd of kunstmatig oppervlaktewaterlichaam die voldoet aan de door de Vlaamse regering voor het maximaal ecologisch potentieel vastgestelde biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen ;

34° goede eco-hydrologische toestand van het grondwater : de toestand van een grondwaterlichaam waarvan zowel de chemische als de kwantitatieve toestand ten minste goed zijn en waarbij tevens de fysisch-chemische kwaliteit voldoet aan de door de Vlaamse regering vastgestelde bijzondere milieukwaliteitsnormen die nodig zijn met het oog op de instandhouding van de terrestrische natuurlijke habitats die rechtstreeks van het grondwaterlichaam afhangen ;

35° kwantitatieve toestand van het grondwater : de aanduiding van de mate waarin een grondwaterlichaam door directe en indirecte onttrekking en aanvulling wordt beïnvloed ten opzichte van de door de Vlaamse regering vastgestelde milieukwaliteitsnormen voor het desbetreffende grondwaterlichaam ;

36° goede kwantitatieve toestand van het grondwater : de toestand van een grondwaterlichaam waarbij de grondwaterstand en het evenwicht tussen de directe en indirecte onttrekking en aanvulling van het grondwater voldoet aan de door de Vlaamse regering vastgestelde milieukwaliteitsnormen voor het desbetreffende grondwaterlichaam ;

37° beschikbare grondwatervoorraad : het jaargemiddelde op lange termijn van de totale aanvulling van het grondwaterlichaam, verminderd met het jaargemiddelde op lange termijn van het debiet dat nodig is om de door de Vlaamse regering vastgestelde milieukwaliteitsnormen van de bijbehorende oppervlaktewaterlichamen te bereiken, alsmede om betekenisvolle schade aan de bijbehorende terrestrische ecosystemen te voorkomen ;

38° kwantitatieve toestand van het oppervlaktewater : de hoogte van de waterstand, het debiet en de stroomsnelheid van het water in een oppervlaktewaterlichaam, met inbegrip van seizoensgebonden toestanden ;

39° goede kwantitatieve toestand van het oppervlaktewater : de hoogte van de waterstand, het debiet en de stroomsnelheid van het water in een oppervlaktewaterlichaam, met inbegrip van seizoensgebonden toestanden, die nodig zijn om de door de Vlaamse regering vastgestelde milieukwaliteitsnormen voor het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam te bereiken ;

40° waterdiensten : alle diensten die ten behoeve van de huishoudens, openbare instellingen en andere economische actoren voorzien in winning, onttrekking, opstuwning, opslag, opvang, behandeling en distributie van oppervlakte- of grondwater, met inbegrip van de opvang en behandeling van afvalwater ;

41° bestrijdingsmiddel : elke stof bestemd voor de vernietiging of de aantasting van het metabolisme van schadelijk geachte dieren, planten, micro-organismen of virussen, waaronder onder meer zijn begrepen de fytofarmaceutische producten, de insectenverdelgers, de schimmelwerende middelen, de herbiciden, de groeiregelaars, de nematiciden, de mollusciciden, de rodenticiden en de repellenten ; de volgende stoffen worden niet beschouwd als bestrijdingsmiddelen in de zin van dit decreet : biologische bestrijdingsmiddelen en stoffen bestemd voor de specifieke bestrijding van levende organismen die gebouwen, woningen, vaartuigen en hun inboedel infesteren of die mens of dier parasiteren ;

42° talud : strook land binnen de bedding van een oppervlaktewaterlichaam vanaf de bodem van de bedding tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm ;

43° oeverzone : strook land vanaf de bodem van de bedding van het oppervlaktewaterlichaam die een functie vervult inzake de natuurlijke werking van watersystemen of het natuurbehoud of inzake de bescherming tegen erosie of inspoeling van sedimenten, bestrijdingsmiddelen of meststoffen ;

44° overstromingsgebied : door bandijken, binnendijken, valleiranden of op andere wijze begrensd gebied dat op regelmatige tijdstippen al dan niet op gecontroleerde wijze overstroomt of kan overstromen en dat als dusdanig een waterbergende functie vervult of kan vervullen ;

45° beschermde gebieden : de in artikel 71 van dit decreet bedoelde gebieden die bijzondere bescherming behoeven ;

46° waterbodem : de bodem van een oppervlaktewaterlichaam die altijd of een groot gedeelte van het jaar onder water staat ;

47° waterweg : een als bevaarbaar aangeduide waterloop of kanaal met een verbindingfunctie via het water, alsmede de havens en dokken ;

48° vrije vismigratie : verplaatsing van vissen die een groot deel van de populatie, dan wel een of meer leeftijdsklassen van een bepaalde soort betreffen, met een voorspelbare periodiciteit gedurende de levenscyclus van de soort en waarbij twee of meer ruimtelijk gescheiden habitats worden gebruikt ;

49° water bestemd voor menselijke aanwending : water bestemd voor menselijke consumptie, tweedecircuitwater en al het water dat wordt aangewend voor huishoudelijke, agrarische of industriële toepassingen, ongeacht de herkomst van dat water ;

50° water bestemd voor menselijke consumptie : al het water dat onbehandeld of na behandeling bestemd is voor drinken, koken, voedselbereiding of andere huishoudelijke doeleinden, ongeacht de herkomst en ongeacht of het water wordt geleverd via een waterdistributienetwerk of via een private waterwinning, uit een tankschip of tankauto, of in flessen of verpakkingen, met uitzondering van natuurlijk mineraalwater dat dusdanig is erkend overeenkomstig het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraalwater en bronwater, en water dat een geneesmiddel is ;

51° waterketen : het geheel van activiteiten die samenhangen met het water bestemd voor menselijke aanwending of met de collectering en de zuivering van afvalwater ;

52° waterrijke gebieden : gebieden met moerassen, vennen, veen- of plasgebieden, natuurlijk of kunstmatig, blijvend of tijdelijk, met stilstaand of stromend water, zoet, brak of zout, met inbegrip van zeewater, waarvan de diepte bij eb niet meer is dan zes meter.

HOOFDSTUK II

Voorwerp, doelstellingen en beginselen

Artikel 4

Integraal waterbeleid is het beleid gericht op het gecoördineerd en geïntegreerd ontwikkelen, beheeren en herstellen van watersystemen met het oog op het bereiken van de randvoorwaarden die nodig zijn voor het behoud van dit watersysteem als zodanig, en met het oog op het multifunctionele gebruik, waarbij de behoeften van de huidige en komende generaties in rekening wordt gebracht.

Artikel 5

Bij het voorbereiden, het vaststellen, het uitvoeren, het opvolgen en het evalueren van het integraal waterbeleid beogen het Vlaamse Gewest, de diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, alsmede de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest belast zijn met taken van openbaar nut, de verwezenlijking van de volgende doelstellingen :

1° de bescherming, de verbetering of het herstel van oppervlaktewater- en grondwaterlichamen op zo'n wijze dat tegen uiterlijk 22 december 2015 een goede toestand van de watersystemen wordt bereikt. Onder een goede toestand wordt verstaan :

a) minstens een goede chemische, ecologische en kwantitatieve toestand voor oppervlaktewaterlichamen ;

- b) minstens een goede chemische toestand en een goed ecologisch potentieel voor kunstmatige en sterk veranderde waterlichamen ;
 - c) minstens een goede chemische en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen ;
- 2° het voorkomen en verminderen van de verontreiniging van oppervlaktewater en grondwater, onder meer door :
- a) het progressief verminderen van de verontreiniging door prioritaire stoffen ;
 - b) het stopzetten of het progressief beëindigen van de verontreiniging door prioritair gevaarlijke stoffen ;
- 3° het duurzaam beheer van de voorraden aan oppervlakte- en grondwater door :
- a) een duurzame watervoorziening, met inbegrip van de winning, opvang, behandeling en distributie van water bestemd voor menselijke aanwending ;
 - b) een duurzaam watergebruik ;
- 4° het voorkomen van de verdere achteruitgang van aquatische ecosystemen, van rechtstreeks van waterlichamen afhankelijke terrestrische ecosystemen en van waterrijke gebieden, onder meer door :
- a) het zoveel mogelijk behouden en herstellen van de natuurlijke werking van watersystemen ;
 - b) het ongedaan maken of het beperken van het schadelijk effect van versnippering die is ontstaan door niet-natuurlijke elementen in en langs oppervlaktewaterlichamen ;
 - c) de vrije vismigratie te verzekeren voor alle soorten vis voor 1 januari 2010, in alle hydrografische stroomgebieden, en het voorkomen van nieuwe migratieknelpunten ;
 - d) het hanteren van technieken van natuurtechnische milieubouw ;
- 5° het verbeteren en het herstellen van aquatische ecosystemen en van rechtstreeks van waterlichamen afhankelijke terrestrische ecosystemen :
- a) tot op nader te bepalen of van toepassing zijnde referentieniveaus in de waterrijke gebieden van internationale betekenis ;
 - b) tot op nader te bepalen of van toepassing zijnde referentieniveaus in het Vlaams Ecologisch Netwerk ;
 - c) tot op nader te bepalen of van toepassing zijnde referentieniveaus in de groengebieden, de parkgebieden, de bosgebieden, de natuurontwikkelingsgebieden en de met al deze gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen die van kracht zijn in de ruimtelijke ordening ;
 - d) in de speciale beschermingszones voorzover het maatregelen betreft bedoeld in artikel 36ter, §§ 1 en 2, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu ;
- 6° het beheer van hemelwater en oppervlaktewater zo organiseren dat :
- a) het hemelwater zoveel mogelijk verdampt of nuttig wordt aangewend of geïnfiltreerd, en dat het overtollig hemelwater en effluentwater gescheiden van het afvalwater en bij voorkeur op een vertraagde wijze via het oppervlaktewaterenet wordt afgevoerd ;
 - b) verdroging wordt voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt ;
 - c) zoveel mogelijk ruimte wordt geboden aan water, met behoud en herstel van de watergebonden functies van de oeverzones en overstromingsgebieden ;
 - d) de risico's op overstromingen die de veiligheid aantasten van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, worden teruggedrongen ;
- 7° het terugdringen van landerosie en van de aanvoer van sedimenten naar de oppervlaktewaterlichamen, en van het door menselijk ingrijpen veroorzaakt transport en de afzetting van slib en sediment in het oppervlaktewaterlichaam ;
- 8° het beheer en het ontwikkelen van waterwegen met het oog op de bevordering van een milieuvriendelijker transportmodus van personen en goederen via de waterwegen en het realiseren

van de intermodaliteit met de andere vervoersmodi en het bevorderen van de internationale verbindingfunctie ervan ;

9° de integrale afweging van de diverse functies binnen een watersysteem, evenals het onderling verband tussen de verschillende functies van het watersysteem ;

10° het bevorderen van de betrokkenheid van de mens met het watersysteem, waaronder de verhoging van de beleevingswaarde in stedelijk gebied en vormen van zachte recreatie.

Bij de verwezenlijking van deze doelstellingen wordt rekening gehouden met het onderlinge verband tussen :

- a) het water en de andere onderdelen van het milieu, in het bijzonder het met het water verbonden ecosysteem ;
- b) het grondwater, oppervlaktewater en hemelwater ;
- c) de waterkwaliteit en de waterkwantiteit.

Artikel 6

Bij het voorbereiden, het vaststellen, het uitvoeren, het opvolgen en het evalueren van het integraal waterbeleid houden het Vlaamse Gewest, de diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, alsmede de publiek-rechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest belast zijn met taken van openbaar nut rekening met volgende beginselen :

- 1° het standstillbeginsel, op grond waarvan moet worden voorkomen dat de toestand van watersystemen verslechtert ;
- 2° het preventiebeginsel, op grond waarvan moet worden opgetreden om schadelijke effecten te voorkomen, veeleer dan die achteraf te moeten herstellen ;
- 3° het bronbeginsel, op grond waarvan preventieve maatregelen aan de bron worden genomen ;
- 4° het voorzorgsbeginsel, op grond waarvan het treffen van maatregelen ter voorkoming van schadelijke effecten niet moet worden uitgesteld omdat na afweging het bestaan van een

oorzakelijk verband tussen het handelen of nalaten en de gevolgen ervan niet volledig door wetenschappelijk onderzoek is aangetoond ;

- 5° het “de vervuiler betaalt”-beginsel, op grond waarvan de kosten voor maatregelen ter voorkoming, vermindering en bestrijding van schadelijke effecten en de kosten voor het herstellen van deze schade voor rekening zijn van de veroorzaker ;
- 6° het kostenterugwinningsbeginsel, op grond waarvan de kosten voor waterdiensten, met inbegrip van de milieukosten en de kosten van de hulpbronnen, in rekening worden gebracht met inachtneming van een economische analyse van het watergebruik ;
- 7° het herstelbeginsel, op grond waarvan bij schadelijke effecten deze voorzover mogelijk daadwerkelijk worden hersteld tot de van toepassing zijnde referentieniveaus ;
- 8° het participatiebeginsel, op grond waarvan aan de burgers vroeg, tijdig en doeltreffend inspraak wordt verleend bij het voorbereiden, het vaststellen, het uitvoeren, het opvolgen en het evalueren van het integraal waterbeleid ;
- 9° het beginsel van hoog beschermingsniveau, op grond waarvan een zo hoog mogelijk beschermingsniveau wordt nagestreefd van de aquatische ecosystemen, met inbegrip van de rechtstreeks afhankelijke terrestrische ecosystemen en waterrijke gebieden, zonder evenwel het multifunctionele gebruik van de watersystemen uit het oog te verliezen ;
- 10° het beginsel dat het watersysteem een van de ordenende principes is in de ruimtelijke ordening ;
- 11° het beginsel van de evaluatie ex ante, op grond waarvan een voorafgaande, systematische en grondige evaluatie van de gevolgen van het integraal waterbeleid op het milieu, het economische en sociale aspect en voor de samenleving, en voor de uitvoerende en handhavende instanties wordt uitgevoerd.

Artikel 7

De doelstellingen en beginselen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op alle aspecten van het integraal waterbeleid.

Bij de verwezenlijking van de in artikel 5 bedoelde doelstellingen en de toepassing van de in artikel 6 bedoelde beginselen wordt met het oog op het multifunctionele gebruik van watersystemen ook rekening gehouden met de sociale en economische gebruiksfuncties ervan.

HOOFDSTUK III

Algemene instrumenten van het integraal waterbeleid

AFDELING I

De watertoets

Artikel 8

§ 1. De overheid die over een vergunning, een plan of programma moet beslissen, draagt er zorg voor, door het weigeren van de vergunning of door goedkeuring te weigeren aan het plan of programma dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma, dat geen schadelijk effect ontstaat of zoveel mogelijk wordt beperkt en, indien dit niet mogelijk is, dat het schadelijk effect wordt hersteld of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van hemelwater of de vermindering van ruimte voor het watersysteem, gecompenseerd.

Wanneer een vergunningsplichtige activiteit, een plan of programma, afzonderlijk of in combinatie met een of meerdere bestaande vergunde activiteiten, plannen of programma's, een schadelijk effect veroorzaakt op de kwantitatieve toestand van het grondwater dat niet door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma kan worden voorkomen, kan die vergunning slechts worden gegeven of kan dat plan of programma slechts worden goedgekeurd omwille van dwingende redenen van groot maatschappelijk belang. In dat geval legt de overheid gepaste voorwaarden op om het schadelijke effect zoveel mogelijk te beperken, of indien dit niet mogelijk is, te herstellen of te compenseren.

§ 2. De overheid houdt bij het nemen van die beslissing rekening met de relevante door de Vlaamse regering vastgestelde waterbeheerplannen, bedoeld in hoofdstuk VI, voorzover die bestaan.

De beslissing die de overheid neemt in het kader van § 1 wordt gemotiveerd, waarbij in elk geval de doelstellingen en de beginselen van het integraal waterbeleid worden getoetst.

§ 3. De overheid die moet beslissen over een vergunningsaanvraag kan advies vragen over het al dan niet optreden van een schadelijk effect en de op te leggen voorwaarden om dat effect te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen of te compenseren aan de door de Vlaamse regering aan te wijzen instantie. Die brengt een gemotiveerd advies uit binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van het dossier. Wordt er al op basis van andere regelgeving advies gevraagd in de loop van de vergunningsprocedure, dan beschikt de door de Vlaamse regering aan te wijzen instantie over dezelfde termijn als de andere adviesverleners.

Als er binnen die termijnen geen advies is verleend, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

Zolang geen plannen als bedoeld in hoofdstuk VI zijn vastgesteld of in het in § 1, tweede lid, bedoelde geval, moet de vergunningverlenende overheid bij twijfel over het al dan niet optreden van een schadelijk effect en de op te leggen voorwaarden om dat effect te voorkomen, te beperken, te herstellen of te compenseren advies vragen aan de door de Vlaamse regering aangewezen instantie.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen over de wijze waarop dit advies moet worden aangevraagd en over de integratie ervan in andere adviesprocedures.

§ 4. Voor de vergunningsplichtige activiteit of een plan of programma die zijn onderworpen aan een milieueffectenrapportage geschiedt de analyse en evaluatie van het al dan niet optreden van een schadelijk effect en de op te leggen voorwaarden om dat effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren, in dit rapport.

§ 5. De Vlaamse regering kan algemene richtlijnen uitvaardigen of nadere regels vaststellen aan de hand waarvan wordt vastgesteld of handelingen of activiteiten een schadelijk effect veroorzaken. Ze kan eveneens algemene richtlijnen uitvaardigen of nadere regels vaststellen voor het bepalen van gepaste voorwaarden om het schadelijk effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren.

AFDELING II

Oeverzones

Artikel 9

§ 1. De oeverzone van elk oppervlaktewaterlichaam, met uitzondering van de waterwegen, omvat ten minste de taluds ervan.

Als met het oog op de natuurlijke werking van watersystemen of het natuurbehoud, of de bescherming tegen erosie of inspoeling van sedimenten, bestrijdingsmiddelen of meststoffen een bredere oeverzone nodig is, wordt die op gemotiveerde wijze afgebakend in het bekkenbeheerplan of het deelbekkenbeheerplan.

§ 2. Met het oog op de natuurlijke werking van watersystemen of het natuurbehoud, of inzake de bescherming tegen erosie of inspoeling van sedimenten, bestrijdingsmiddelen of meststoffen kan de oeverzone van een waterweg op gemotiveerde wijze afgebakend worden in het stroomgebiedbeheerplan of bekkenbeheerplan.

Artikel 10

§ 1. In de oeverzones gelden ten minste de volgende bepalingen :

1° elke vorm van bemesting is verboden, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing. Indien de oeverzone enkel de taluds omvat, is elke vorm van bemesting, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing verboden binnen :

- a) vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van het oppervlaktewaterlichaam ;
- b) tien meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van het oppervlaktewaterlichaam in het Vlaams Ecologisch Netwerk ;
- c) tien meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van het oppervlaktewaterlichaam indien een helling grenst aan het oppervlaktewaterlichaam ;

2° het aanbrengen van bestrijdingsmiddelen, met uitzondering van rodenticiden die worden aangewend in het kader van de rattenverdelging, is verboden. Indien de oeverzone enkel de taluds omvat, is het aanbrengen van bestrijdingsmiddelen verboden binnen een meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van het oppervlaktewaterlichaam. Ingeval van acute en redelijkerwijs niet te voorzien plagen die een gevaar inhouden voor mens of milieu of in het geval van situaties die een ernstige bedreiging vormen of kunnen vormen voor de veiligheid van de mens en waarvoor tegelijkertijd geen afdoende alternatieve bestrijdingsmiddelen voorhanden zijn, kan tijdelijk van dit verbod worden afgeweken, mits de beheerder van de oeverzone dit voorafgaandelijk meldt aan de bevoegde administratie ;

3° er mag geen ruimingsslib op de oeverzone worden aangebracht, behoudens de uitzonderingen, bepaald in het bekkenbeheerplan of het deelbekkenbeheerplan en de uitzonderingen die de Vlaamse regering kan bepalen voor grachten ;

4° grondbewerkingen zijn verboden binnen een meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een oppervlaktewaterlichaam ; de grondbewerkingen uitgevoerd vanaf een meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud moeten beantwoorden aan de code van goede landbouwpraktijken ;

5° er mogen geen nieuwe bovengrondse constructies worden opgericht, met uitzondering van die constructies die noodzakelijk zijn voor het beheer van het oppervlaktewaterlichaam, voor het vervullen van de functie of de functies die werden toegekend aan het oppervlaktewaterlichaam, van werken van algemeen belang en van de constructies die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone ;

6° bij het uitvoeren van de in § 1, 5°, bedoelde werken, andere dan die welke zijn gericht op het herstel van de natuurlijke werking van het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam, worden bij voorkeur en waar mogelijk de technieken van natuurtechnische milieubouw gehanteerd.

§ 2. De Vlaamse regering kan in de oeverzones andere noodzakelijke maatregelen opleggen, met inbegrip van erfdienstbaarheden.

In dat geval kunnen particuliere grondeigenaars of gebruikers aan het Vlaamse Gewest een vergoeding vragen. Deze vergoeding kan echter slechts

worden gevraagd indien maatregelen worden opgelegd die verder gaan dan wat voor het bereiken van de basismilieukwaliteitsnormen is vereist of die verder gaan dan de maatregelen die vereist zijn voor het realiseren van het standstillbeginsel zoals bedoeld in artikel 6, 1°.

De Vlaamse regering kan nadere regels bepalen voor het beheer van oeverzones, de financiering ervan en de vergoedingsregeling zoals bedoeld in het tweede lid.

§ 3. De aangelanden, de gebruikers en de eigenaars van kunstwerken op de oppervlaktewaterlichamen zijn verplicht om :

1° doorgang te verlenen aan de personeelsleden van de beheerder van een waterloop of waterweg, aan de werklieden en aan de andere personen die in opdracht van de overheid met uitvoering van het beheer van een oeverzone zijn belast ;

2° op hun gronden of eigendommen de materialen, het gereedschap en de werktuigen te laten plaatsen die voor de uitvoering van de werkzaamheden nodig zijn.

AFDELING III

Verwerving van onroerende goederen,
aankoopplicht en vergoedingsplicht

ONDERAFDELING I

Onteigening ten algemene nutte

Artikel 11

Voor de verwerving van onroerende goederen, vereist om de in artikel 5 van dit decreet genoemde doelstellingen van het integraal waterbeleid te verwezenlijken, kan het Vlaamse Gewest overgaan tot een onteigening ten algemene nutte. Ongeacht de bepalingen die andere rechtspersonen bevoegd verklaren tot onteigenen, kunnen eveneens de provincies en gemeenten door de Vlaamse regering hiertoe worden gemachtigd.

ONDERAFDELING II

Recht van voorkoop

Artikel 12

§ 1. Het Vlaamse Gewest heeft een recht van voorkoop bij verkoop van onroerende goederen die geheel of gedeeltelijk zijn gelegen in afgebakende overstromingsgebieden en oeverzones. Dit recht van voorkoop is niet van toepassing op onroerende goederen van het openbaar of privaat domein van de federale overheid en van andere gemeenschappen en gewesten.

De Vlaamse regering kan aan een door haar aan te wijzen agentschap een machtiging verlenen om in haar naam, voor haar rekening en volgens de door haar gestelde voorwaarden dit recht van voorkoop uit te oefenen.

§ 2. Het recht van voorkoop kan worden uitgeoefend vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het stroomgebiedbeheerplan, het bekkenbeheerplan of het deelbekkenbeheerplan waarin de oeverzones en overstromingsgebieden worden afgebakend.

Dit recht doet geen afbreuk aan de regelingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet al bestaan over het recht van voorkoop en die steeds voorrang hebben. De Vlaamse regering kan de nodige maatregelen nemen om in het geval het recht van voorkoop wordt uitgeoefend op een verpacht perceel, een vrijwillige grondruil mogelijk te maken. Voor die gronden kan slechts een einde worden gemaakt aan de lopende pacht bij het verstrijken van de pachtperiode zoals voorzien in artikel 7, 9°, van de Pachtwet, tenzij de pachter vroeger of vrijwillig afstand doet van zijn pachtrecht.

§ 3. Het recht van voorkoop geldt niet als het onroerend goed wordt verkocht aan een van de onderstaande personen, voorzover die voor eigen rekening kopen en voorzover het goed niet geheel of gedeeltelijk opnieuw wordt verkocht binnen een termijn van vijf jaar :

1° de echtgenoot van de eigenaar of een van de mede-eigenaars of de persoon met wie de eigenaar of een van de mede-eigenaars wettelijk samenwoont als bedoeld in artikel 1475, § 1, van het Burgerlijk Wetboek ;

2° de afstammelingen of aangenomen kinderen van de eigenaar of van een van de mede-eigenaars, en de afstammelingen of de aangenomen kinderen van de echtgenoot of degene met wie de eigenaar wettelijk samenwoont als bedoeld in artikel 1475, § 1, van het Burgerlijk Wetboek ;

3° de echtgenoten van die afstammelingen of aangenomen kinderen of de personen met wie die afstammelingen of aangenomen kinderen wettelijk samenwonen als bedoeld in artikel 1475, § 1, van het Burgerlijk Wetboek.

§ 4. Het goed kan slechts worden verkocht nadat de verkoper de Vlaamse regering de gelegenheid heeft gegeven om haar recht van voorkoop uit te oefenen. Naargelang het gaat om een openbare verkoop of om een onderhandse verkoop wordt gehandeld overeenkomstig artikel 13 of artikel 14.

Artikel 13

§ 1. Bij een openbare verkoop brengt de instrumenterende ambtenaar ten minste dertig kalenderdagen vooraf de Vlaamse regering of het door haar aangewezen agentschap bij aangetekende brief op de hoogte van plaats, dag en uur van de verkoop.

§ 2. Als de verkoop wordt gehouden zonder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, is de instrumenterende ambtenaar ertoe gehouden bij het einde van de opbieding en vóór de toewijzing, in het openbaar te vragen of de Vlaamse regering haar recht van voorkoop wenst uit te oefenen tegen de laatst geboden prijs.

Indien de gemachtigde van de Vlaamse regering met de vraag van de instrumenterende ambtenaar instemt, komt de verkoop tot stand. In geval van weigering, afwezigheid of stilzwijgen wordt de verkoop voortgezet.

§ 3. Als de verkoop wordt gehouden onder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, is de instrumenterende ambtenaar er niet toe gehouden aan de gemachtigde van de Vlaamse regering te vragen of hij het recht van voorkoop uitoefent.

Als er geen hoger bod wordt gedaan of als de instrumenterende ambtenaar het hoger bod niet aanneemt, betekent hij het laatste bod aan de Vlaamse regering en vraagt of de Vlaamse regering haar recht van voorkoop wenst uit te oefenen. Als de Vlaamse regering binnen een termijn van vijftien

kalenderdagen haar instemming niet aan de instrumenterende ambtenaar heeft betekend met een aangetekende brief of die instemming niet heeft gegeven in een akte van de instrumenterende ambtenaar, is de toewijzing definitief.

Als er wel een hoger bod is, wordt dat door de instrumenterende ambtenaar aan de gemachtigde van de Vlaamse regering en aan de koper meege-deeld. In dat geval gelden opnieuw de bepalingen van §§ 1 en 2.

Artikel 14

§ 1. Bij een verkoop uit de hand brengt de instrumenterende ambtenaar de Vlaamse regering of het door haar aangewezen agentschap met een aangetekende brief op de hoogte van de inhoud van de akte die wordt opgesteld onder opschortende voorwaarde van niet-uitoefening van het recht van voorkoop, waarbij enkel de identiteit van de koper wordt opengelaten. Deze kennisgeving geldt als aanbod van verkoop.

§ 2. Het recht van voorkoop wordt uitgeoefend binnen zestig kalenderdagen na datum van de kennisgeving. Daartoe brengt de Vlaamse regering de instrumenterende ambtenaar met een aangetekende brief ervan op de hoogte dat ze het aanbod aanvaardt.

§ 3. Wordt het recht van voorkoop niet uitgeoefend binnen de termijn, vermeld in § 2, dan mag de eigenaar het goed niet uit de hand verkopen tegen een lagere prijs of tegen gunstiger voorwaarden zonder instemming van de Vlaamse regering.

Artikel 15

De instrumenterende ambtenaar voor wie een akte van verkoop wordt verleden met betrekking tot een onroerend goed waarop een recht van voorkoop rust, moet binnen dertig kalenderdagen na de registratie, de Vlaamse regering met een aangetekende brief op de hoogte brengen van de prijs en van de voorwaarden van de verkoop.

Artikel 16

§ 1. In geval van miskenning van het recht van voorkoop van het Vlaamse Gewest heeft het

Vlaamse Gewest het recht, ofwel in de plaats van de koper te worden gesteld, ofwel van de verkoper een schadevergoeding te eisen ten bedrage van twintig percent van de verkoopprijs.

In het eerste geval moet de vordering gelijktijdig tegen de verkoper en de eerste koper worden ingesteld, en is de vordering pas ontvankelijk na inschrijving op de kant van de overschrijving van de betwiste akte en, eventueel, op de kant van de overschrijving van de laatst overgeschreven titel.

De in de plaats gestelde betaalt aan de koper de prijs terug die hij heeft betaald, alsook de kosten van de akte. De in de plaats gestelde is slechts gebonden aan de verplichtingen die voor de koper voortvloeien uit de authentieke akte van verkoop en aan de lasten waarin de koper heeft toegestemd, voorzover die lasten zijn ingeschreven of overgeschreven voor de inschrijving van zijn eis.

Als de rechter de vordering tot indeplaatsstelling inwilligt, verwijst hij de partijen voor het verlijden van de akte naar de door hen gekozen instrumenterende ambtenaar of, bij gebrek aan overeenstemming, naar een ambtshalve aangewezen instrumenterende ambtenaar.

De kosten van de akte zijn voor rekening van de in de plaats gestelde.

Elke uitspraak op een eis tot indeplaatsstelling wordt ingeschreven achter de inschrijving van de eis.

§ 2. De vordering tot indeplaatsstelling en de vordering tot schadeloosstelling verjaren honderdtachtig kalenderdagen na de kennisgeving, bedoeld in artikel 15.

ONDERAFDELING III

Aankoopplicht en vergoedingsplicht

Artikel 17

§ 1. De eigenaar van een onroerend goed kan van het Vlaamse Gewest de verwerving daarvan eisen indien hij aantoonst dat, ten gevolge van de afbakening van een oeverzone of overstromingsgebied waarbinnen dit onroerend goed is gelegen, de waardevermindering van zijn onroerend goed ernstig is of de leefbaarheid van de bestaande bedrijfsvoering ernstig in het gedrang komt.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere voorwaarden en de procedure van de aankoopplicht. De Vlaamse regering bepaalt de wijze van berekening van het bedrag van de aankoopprijs waarop de eigenaar recht heeft. Bij de berekening van de aankoopprijs wordt rekening gehouden met het verschil in waarde van het onroerend goed voor de opname in de oeverzone of het overstromingsgebied en de waarde na de afbakening hiervan.

Het bedrag dat de eigenaar van het Vlaamse Gewest ontvangt met toepassing van dit artikel, wordt in voorkomend geval verminderd met het bedrag dat de eigenaar heeft ontvangen ten gevolge van planschade voor hetzelfde onroerend goed. Wanneer een eigenaar toepassing maakt van de aankoopplicht van het Vlaamse Gewest, kan hij geen aanspraak meer maken op planschade, patrimoniumverlies, schadevergoeding of andere aankoopplicht van het Vlaamse Gewest voor hetzelfde onroerend goed.

§ 2. Indien een onroerend goed wordt gebruikt dat binnen een afgebakend overstromingsgebied ligt, kan van het Vlaamse Gewest een vergoeding worden gevraagd in de mate dat, ten gevolge van het actief inschakelen ervan door de overheid in de waterbeheersing, inkomstenverlies kan worden aangetoond.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere voorwaarden en de procedure van de vergoedingsplicht. De Vlaamse regering bepaalt de wijze van berekening van het bedrag van de vergoeding waarop de gebruiker recht heeft.

De hoogte van de vergoeding bedoeld in eerste lid houdt rekening met :

- a) het in artikel 6, 1°, bedoelde standstillbeginsel en het in artikel 6, 5°, bedoelde "de vervuiler betaalt"-beginsel ;
- b) de verordenende bepalingen inzake ruimtelijke ordening, in het bijzonder de stedenbouwkundige voorschriften van de plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening.

Er is geen vergoeding verschuldigd als het inkomstenverlies het gevolg is van beperkingen, voorschriften en voorwaarden die door of krachtens een andere regelgeving zijn opgelegd.

Wanneer een gebruiker toepassing maakt van de vergoedingsplicht van het Vlaamse Gewest, kan hij geen aanspraak meer maken op een andere ver-

goedingsplicht van het Vlaamse Gewest of een andere vergoedingsregeling voor hetzelfde inkomstenverlies met betrekking tot hetzelfde onroerend goed.

HOOFDSTUK IV

De geografische indeling van watersystemen

AFDELING I

De stroomgebieden en de stroomgebiedsdistricten

Artikel 18

In het Vlaamse Gewest liggen vier stroomgebieden : het stroomgebied van de Schelde, van de Maas, van de IJzer en van de Brugse Polders.

De Vlaamse regering duidt op nauwkeurige wijze op kaart de grenzen van de stroomgebieden aan.

Artikel 19

§ 1. Het in het Vlaamse Gewest gelegen gedeelte van het stroomgebied van de Schelde maakt deel uit van het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Schelde. Met instemming van de partijen bij het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde wordt de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde aangewezen als bevoegde autoriteit voor de coördinatie van het waterbeleid binnen dit stroomgebiedsdistrict, in het bijzonder voor de opmaak van een stroomgebiedbeheerplan.

Bij gebrek aan instemming tussen de partijen bij het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde voorziet de Vlaamse regering in een passende internationale coördinatie.

§ 2. Het in het Vlaamse Gewest gelegen gedeelte van het stroomgebied van de Maas maakt deel uit van het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Maas. Met instemming van de partijen bij het Verdrag inzake de bescherming van de Maas wordt de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Maas aangewezen als bevoegde autoriteit voor de coördinatie van het waterbeleid binnen dit

stroomgebiedsdistrict, in het bijzonder voor de opmaak van een stroomgebiedbeheerplan.

Bij gebrek aan instemming tussen de partijen bij het Verdrag inzake de bescherming van de Maas voorziet de Vlaamse regering in een passende internationale coördinatie.

§ 3. Het in het Vlaamse Gewest gelegen gedeelte van het stroomgebied van de IJzer kan met instemming van de partijen bij het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde worden toegewezen aan het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Schelde. De bevoegdheid van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde strekt zich onder dezelfde voorwaarden uit tot het stroomgebied van de IJzer.

Bij gebrek aan instemming tussen de partijen bij het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde kan in overeenstemming met de Franse overheden een bevoegde autoriteit worden aangewezen voor de coördinatie van het waterbeleid binnen het internationaal stroomgebiedsdistrict van de IJzer, in het bijzonder voor de opmaak van een stroomgebiedbeheerplan.

§ 4. Het stroomgebied van de Brugse Polders kan met instemming van de partijen bij het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde worden toegewezen aan het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Schelde. Met instemming van de partijen bij dat Verdrag strekt de bevoegdheid van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde zich uit tot dit stroomgebied.

Bij gebrek aan instemming tussen de partijen bij het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde kan in overeenstemming met de Nederlandse overheden een bevoegde autoriteit worden aangewezen voor de coördinatie van het waterbeleid binnen het internationaal stroomgebiedsdistrict van de Brugse Polders, in het bijzonder voor de opmaak van een stroomgebiedbeheerplan.

§ 5. Grondwaterlichamen en oppervlaktewaterlichamen die aan de hand van in hoofdzaak hydrografische criteria niet volledig tot een bepaald stroomgebied behoren, worden door de Vlaamse regering nauwkeurig bepaald en toegewezen aan het meest dichtbij gelegen of meest geschikte stroomgebiedsdistrict.

AFDELING II

De bekkens

Artikel 20

§ 1. De in het Vlaamse Gewest gelegen gedeelten van de stroomgebieden van de Schelde en de Maas worden door de Vlaamse regering aan de hand van in hoofdzaak hydrografische criteria ingedeeld in bekkens.

De Vlaamse regering bakt op nauwkeurige wijze op kaart de grenzen van deze bekkens af.

§ 2. Grondwaterlichamen en oppervlaktewaterlichamen die aan de hand van in hoofdzaak hydrografische criteria niet volledig tot een bepaald bekken behoren, worden door de Vlaamse regering geheel of gedeeltelijk toegewezen aan het meest dichtbij gelegen of meest geschikte bekken.

§ 3. Het in het Vlaamse Gewest gelegen gedeelte van het stroomgebied van de IJzer en het stroomgebied van de Brugse Polders worden aangewezen als bekkens.

AFDELING III

De deelbekkens

Artikel 21

§ 1. De Vlaamse regering deelt de bekkens aan de hand van in hoofdzaak hydrografische criteria verder op in deelbekkens.

Ze bakt op nauwkeurige wijze op kaart de grenzen daarvan af.

§ 2. Oppervlaktewaterlichamen die aan de hand van in hoofdzaak hydrografische criteria niet volledig tot een bepaald deelbekken behoren, worden door de Vlaamse regering geheel of gedeeltelijk toegewezen aan het meest dichtbij gelegen of meest geschikte deelbekken.

HOOFDSTUK V

De organisatie van het integraal waterbeleid

AFDELING I

Het stroomgebiedsdistrict

Artikel 22

§ 1. De Vlaamse regering neemt de passende initiatieven die er op gericht zijn dat de voor de internationale stroomgebiedsdistricten van de Schelde, de Maas en, in voorkomend geval, de IJzer en de Brugse Polders, bevoegde autoriteiten binnen de door de Kaderrichtlijn Water bepaalde termijn een stroomgebiedbeheerplan kunnen opstellen voor het volledige stroomgebiedsdistrict en dat dit plan overeenkomstig de termijnen, bepaald in de Kaderrichtlijn Water, wordt getoetst en herzien.

§ 2. Als het niet mogelijk blijkt om binnen de door de Kaderrichtlijn Water bepaalde termijn een stroomgebiedbeheerplan vast te stellen voor het volledige internationale stroomgebiedsdistrict, dan stelt de Vlaamse regering in elk geval voor elk van de op het Vlaamse grondgebied liggende delen van de internationale stroomgebiedsdistricten een stroomgebiedbeheerplan vast overeenkomstig afdeling II van hoofdstuk VI.

De Vlaamse regering doet hetzelfde voor die gebieden die geen internationaal stroomgebiedsdistrict zijn.

Artikel 23

De Vlaamse regering en de door haar aangewezen openbare diensten en agentschappen alsmede de bekkenbesturen, verlenen hun medewerking aan de opstelling van het stroomgebiedbeheerplan waarin de doelstellingen voor het desbetreffende internationale stroomgebiedsdistrict nader worden bepaald en waarin de maatregelen, vereist voor het realiseren van die doelstellingen, overeenkomstig de Kaderrichtlijn Water worden omschreven.

AFDELING II

Het Vlaamse Gewest

Artikel 24

§ 1. De Vlaamse regering wijst de minister aan die belast is met de coördinatie en de organisatie van de planning van het integraal waterbeleid.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de krachtlijnen van het integraal waterbeleid.

Daartoe stelt de Vlaamse regering een waterbeleidsnota vast.

Artikel 25

§ 1. De Vlaamse regering stelt een Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, afgekort CIW, in. De CIW is multidisciplinair en beleidsdomeinoverschrijdend samengesteld.

§ 2. De CIW staat op het niveau van het Vlaamse Gewest in voor de voorbereiding, de planning, de controle en de opvolging van het integraal waterbeleid, waakt over de uniforme aanpak van de bekkenwerking en is belast met de uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse regering inzake integraal waterbeleid.

§ 3. De Vlaamse Milieumaatschappij verzekert het secretariaat en de ondersteuning van de planningscel van de CIW. De Vlaamse regering stelt nadere regels vast voor de samenstelling en de werking van de CIW.

AFDELING III

Het bekkenniveau

Artikel 26

Per bekken wordt een bekkenbestuur en een bekkenraad opgericht.

Het bekkenbestuur richt een bekkensecretariaat op.

Het Vlaamse Gewest stelt per bekken de nodige middelen en het nodige personeel ter beschikking voor de werking van het bekkenbestuur, van het bekkensecretariaat en van de bekkenraad.

Artikel 27

§ 1. In het bekkenbestuur zetelen minstens :

1° een vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest, die door de Vlaamse regering wordt aangewezen, op voordracht van de minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, II, 1°, en 4°, van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980 ;

2° een vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest, die door de Vlaamse regering wordt aangewezen, op voordracht van de minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, III, 2°, 8°, 9° en 10°, van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980 ;

3° twee vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest, die door de Vlaamse regering worden aangewezen, op voordracht van de minister bevoegd voor de openbare werken en het verkeer, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, X, 2°, 3° en 5°, van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980 ;

4° een vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest, die door de Vlaamse regering wordt aangewezen, op voordracht van de minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, I, van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980 ;

5° een provinciaal mandataris van elke provincie wiens grondgebied geheel of gedeeltelijk deel uitmaakt van het bekken ;

6° een bestuurlijke mandataris van elk deelbekken dat deel uitmaakt van het bekken.

Het bekkenbestuur wordt voorgezeten door de gouverneur van de provincie waarvan het grondgebied deel uitmaakt van het bekken. Als het grondgebied van meerdere provincies deel uitmaakt van een zelfde bekken, wordt het voorzitterschap waargenomen door de provinciegouverneur die in onderlinge overeenstemming wordt aangewezen.

De aangewezen provinciegouverneur staat in voor het overleg en de samenwerking met de besturen van naburige Staten of gewesten, die bevoegd zijn voor het waterbeheer, met het oog op de afstemming van de aspecten van het waterbeheer van regionaal belang.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels voor de werking van het bekkenbestuur.

§ 2. Het bekkenbestuur heeft tot taak :

- 1° het bekkensecretariaat te organiseren en aan te sturen ;
- 2° het ontwerp van bekkenbeheerplan goed te keuren, rekening houdend met het advies dat de bekkenraad hierover heeft uitgebracht en met de resultaten van het openbaar onderzoek, bedoeld in artikel 47 ;
- 3° het bekkenvoortgangsrapport vast te stellen, rekening houdend met het advies dat de bekkenraad hierover heeft uitgebracht ;
- 4° de onderlinge afstemming van de relevante deelbekkenbeheerplannen met het bekkenbeheerplan te onderzoeken ;
- 5° een advies uit te brengen over de waterbeleidsnota ;
- 6° een advies uit te brengen over de in artikel 37, § 1, bedoelde documenten ;
- 7° een advies uit te brengen aan de overheden die bevoegd zijn voor het vaststellen ervan over :
 - a) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen met een rechtstreekse invloed op de watersystemen ;
 - b) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen inzake openbare rioleringen en groot- en kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties ;
- 8° het voorstellen van een adequate bevoegdheidsverdeling van de waterwegen en de onbevaarbare waterlopen om een meer geïntegreerd, logisch samenhangend en efficiënter beheer te realiseren ;
- 9° een advies uit te brengen over alle andere onderwerpen die worden voorgelegd door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering kan de in het eerste lid, 7°, bedoelde programma's en plannen nader omschrijven.

Artikel 28

§ 1. Het bekkensecretariaat bestaat minstens uit het personeel dat door het Vlaamse Gewest ter beschikking wordt gesteld van het bekkenbestuur en uit afgevaardigden van de bij het integraal waterbeleid in het desbetreffende bekken betrokken besturen, diensten en agentschappen en de voor afvalwater bevoegde maatschappijen.

§ 2. Het bekkensecretariaat is in het bijzonder belast met :

- 1° het voorbereiden van het ontwerp van bekkenbeheerplan ;
- 2° het jaarlijks voorbereiden van het ontwerp van bekkenvoortgangsrapport ;
- 3° het organiseren van het openbaar onderzoek met betrekking tot het ontwerp van bekkenbeheerplan ;
- 4° alle andere taken die door het bekkenbestuur worden opgedragen.

Artikel 29

§ 1. De bekkenraad bestaat uit vertegenwoordigers van de onderscheiden maatschappelijke belangengroepen die betrokken zijn bij het integraal waterbeleid.

De vergaderingen zijn openbaar.

De Vlaamse regering bepaalt het aantal leden, alsook de wijze van voordracht en benoeming van de leden en de nadere regels voor de werking van de bekkenraad.

§ 2. De bekkenraad brengt advies uit over :

- 1° de in artikel 37, § 1, bedoelde documenten ;
- 2° het ontwerp van bekkenbeheerplan ;
- 3° het ontwerp van bekkenvoortgangsrapport ;

4° alle andere onderwerpen die worden voorgesteld door de CIW, het bekkensecretariaat of het bekkenbestuur.

§ 3. De bekkenraad kan op eigen initiatief advies uitbrengen over de planning en uitvoering van het bekkenbeheerplan en alle overige aspecten van integraal waterbeleid.

AFDELING IV

Het deelbekkenniveau

Artikel 30

Per deelbekken of voor meerdere deelbekkens die behoren tot eenzelfde bekken wordt een waterschap opgericht.

Artikel 31

§ 1. Op initiatief van de provincie op wiens grondgebied het deelbekken gelegen is, of indien het bekken gelegen is in meerdere provincies, de provincie die in onderlinge overeenstemming wordt aangeduid, wordt een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid opgericht. Dit samenwerkingsverband wordt waterschap genoemd en bestaat uit vertegenwoordigers van :

- 1° het Vlaamse Gewest ;
- 2° de provincie of de provincies op wiens grondgebied het deelbekken geheel of gedeeltelijk gelegen is ;
- 3° de gemeente of de gemeenten op wiens grondgebied het deelbekken geheel of gedeeltelijk gelegen is ;
- 4° in voorkomend geval, de polders en wateringen in wiens ambtsgebied het deelbekken voor het grootste gedeelte gelegen is.

§ 2. Het samenwerkingsverband wordt opgericht met het oog op het opmaken van het ontwerp van deelbekkenbeheerplan en het uitbrengen van een advies over het ontwerp van bekkenbeheerplan.

Het samenwerkingsverband stelt eveneens een adequate bevoegdheidsverdeling van de waterwegen en de onbevaarbare waterlopen voor om een

meer geïntegreerd, logisch samenhangend en efficiënter beheer te realiseren.

Bovendien kan het samenwerkingsverband worden opgericht met het oog op het gecoördineerd uitvoeren door de bevoegde overheden van een of meer van de volgende taken :

- 1° het beheer van de onbevaarbare waterlopen, waaronder beheersaspecten van waterlopen van eerste categorie, naargelang van wat daarover is bepaald in het bekkenbeheerplan ;
- 2° het beheer van het water bestemd voor menselijke aanwending, met uitzondering van het water bestemd voor menselijke consumptie ;
- 3° het beheer en de exploitatie van de openbare rioleringen en de kleinschalige waterzuivering ;
- 4° het beheer van de ondiepe grondwatercyclus, voor zover er geen effect is op andere grondwatercycli, en met uitzondering van de adviesverlening voor grondwaterwinningen ;
- 5° alle andere taken die krachtens de in § 3 bedoelde overeenkomst worden opgedragen.

§ 3. Het samenwerkingsverband is gegrond op een overeenkomst, die de organisatie en werking ervan regelt.

§ 4. Het secretariaat van het samenwerkingsverband wordt waargenomen door de provincie op het grondgebied waarvan het deelbekken geheel of gedeeltelijk gelegen is. Indien het deelbekken gelegen is op het grondgebied van meerdere provincies, wordt het secretariaat waargenomen door de provincie die in onderlinge overeenstemming wordt aangewezen.

Het secretariaat is in het bijzonder belast met :

- 1° het voorbereiden van het ontwerp van deelbekkenbeheerplan ;
- 2° de coördinatie en de opvolging van de uitvoering van de in § 2, tweede en derde lid, bedoelde taken ;
- 3° het voorbereiden van de vergaderingen van het samenwerkingsverband ;
- 4° alle andere taken die door de in § 3 bedoelde overeenkomst worden toevertrouwd.

§ 5. Het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten en, in voorkomend geval, de polders en wateringen, stellen voor de werking van het samenwerkingsverband, in functie van hun taken, de nodige middelen ter beschikking.

§ 6. De vertegenwoordiging van de maatschappelijke belangen gebeurt via de provinciale en gemeentelijke adviesraden voor milieu en natuur. De in § 3 bedoelde overeenkomst legt hiervoor de nadere regels vast.

§ 7. De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen betreffende de samenstelling en de werking van het samenwerkingsverband.

HOOFDSTUK VI

Vorbereiding en opvolging
van het integraal waterbeleid

AFDELING I

De waterbeleidsnota

Artikel 32

§ 1. De waterbeleidsnota legt de krachtlijnen vast van de visie van de Vlaamse regering op het integraal waterbeleid voor het Vlaamse Gewest in zijn geheel en per stroomgebied afzonderlijk.

De waterbeleidsnota geeft eveneens aan in hoeverre de krachtlijnen van het integraal waterbeleid vastgelegd in de waterbeleidsnota afgestemd zijn op gewestelijke beleidsplannen.

§ 2. De eerste waterbeleidsnota wordt uiterlijk op 22 december 2004 vastgesteld.

De waterbeleidsnota wordt minstens om de zes jaar herzien.

§ 3. Het ontwerp van waterbeleidsnota wordt voor advies voorgelegd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Het ontwerp wordt tegelijkertijd voor advies voorgelegd aan de bekkenbesturen.

§ 4. Aan de waterbeleidsnota wordt een ruime bekendheid gegeven.

AFDELING II

Stroomgebiedbeheerplannen

Artikel 33

De Vlaamse regering stelt voor elk stroomgebiedsdistrict overeenkomstig artikel 22 een stroomgebiedbeheerplan vast.

Artikel 34

§ 1. De stroomgebiedbeheerplannen worden uiterlijk 22 december 2009 voor het eerst vastgesteld en bekendgemaakt.

§ 2. Deze stroomgebiedbeheerplannen worden vervolgens om de zes jaar getoetst en zo nodig herzien overeenkomstig de regels voor de opmaak ervan.

De plannen blijven in ieder geval van kracht tot de nieuwe stroomgebiedbeheerplannen zijn bekendgemaakt.

Artikel 35

§ 1. Het ontwerp van stroomgebiedbeheerplan wordt voorbereid door de CIW.

§ 2. De diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, de bekkensecretariaten, alsook de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest belast zijn met taken van openbaar nut, stellen op eenvoudig verzoek van de CIW, alle informatie waarover ze beschikken en die nodig is voor het opstellen van de stroomgebiedbeheerplannen ter beschikking van de CIW.

De Vlaamse regering kan de voorwaarden bepalen waaronder deze informatie ter beschikking wordt gesteld.

Artikel 36

§ 1. Het stroomgebiedbeheerplan bepaalt de hoofdlijnen van het integraal waterbeleid voor het desbetreffende stroomgebiedsdistrict, met inbegrip van de voorgenomen maatregelen, middelen en termijnen die worden bepaald om de doelstellingen ervan te bereiken.

Het bevat minstens de in Bijlage I genoemde gegevens.

Bovendien worden de stroomgebiedbeheerplannen zo opgesteld, en verlopen de besluitvormingsprocedures zodanig dat ze voldoen aan de essentiële kenmerken van de milieueffectrapportage, bedoeld in artikel 4.1.4 van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieu-beleid.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen voor de inhoud en de methodologie voor de opmaak van dit plan.

§ 2. De Vlaamse regering duidt de onderdelen van de stroomgebiedbeheerplannen aan die bindend zijn voor de diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, alsook de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest zijn belast met taken van openbaar nut.

Behoudens in het geval, bedoeld in § 3, tweede en derde lid, kan van het bindende gedeelte van de stroomgebiedbeheerplannen niet in minder strenge zin worden afgeweken.

§ 3. Indien de realisatie van het bindende gedeelte van de stroomgebiedbeheerplannen de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of de wijziging van een ruimtelijk uitvoeringsplan of een plan van aanleg vereist, dan wordt uiterlijk binnen de twee jaar na het van kracht worden van het stroomgebiedbeheerplan, het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan verstuurd naar de bestendige deputatie van de betrokken provincie of provincies, de colleges van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten en de door de Vlaamse regering aangewezen adviserende instellingen en administraties.

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg zoals bedoeld in het eerste lid, kunnen slechts afwijken van de bindende bepalingen van de stroomgebiedbeheerplannen op basis van een gemotiveerde en gelijktijdige afweging van de ruim-

telijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten, op basis van het verslag van de plenaire vergadering of op basis van de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde bezwaren en opmerkingen, of de adviezen, uitgebracht door de aangeduide administraties en overheden, of het advies van de bevoegde commissies voor ruimtelijke ordening. In dat geval wordt bij de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg, het stroomgebiedbeheerplan onverwijld terug aangepast door de CIW.

Het stroomgebiedbeheerplan kan tevens de opmaak van een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg noodzakelijk maken. Indien in dat geval wordt afgeweken van de bindende bepalingen van het stroomgebiedbeheerplan, is het voorgaande lid van overeenkomstige toepassing.

De aangepaste stroomgebiedbeheerplannen worden door de Vlaamse regering vastgesteld, bekendgemaakt, ter inzage gelegd en ter kennis gebracht overeenkomstig artikel 38.

Artikel 37

§ 1. Tijdens de opmaak van het stroomgebiedbeheerplan worden ten minste volgende documenten bekendgemaakt aan het publiek :

- 1° minstens drie jaar voor het begin van de periode waarop het stroomgebiedbeheerplan betrekking heeft : een tijdschema en werkprogramma voor de opstelling en, in voorkomend geval, de bijstelling van de stroomgebiedbeheerplannen, met inbegrip van de te nemen raadplegingsmaatregelen ;
- 2° minstens twee jaar voor het begin van de periode waarop het stroomgebiedbeheerplan betrekking heeft : een tussentijds overzicht van de belangrijkste waterbeheerproblemen die zijn vastgesteld in het stroomgebied ;
- 3° minstens een jaar voor het begin van de periode waarop het stroomgebiedbeheerplan betrekking heeft : het ontwerp van stroomgebiedbeheerplan.

§ 2. De in § 1 bedoelde documenten worden voor een termijn van honderdtachtig kalenderdagen ter inzage gelegd bij de gemeenten waarvan het grond-

gebied geheel of ten dele worden bestreken door de stroomgebiedbeheerplannen.

Iedereen kan gedurende die termijn zijn schriftelijke opmerkingen indienen bij de colleges van burgemeester en schepenen.

Op verzoek wordt inzage gegeven in de achtergronddocumentatie en informatie die werd gebruikt bij de voorbereiding van het ontwerp van stroomgebiedbeheerplan.

§ 3. De in § 1 bedoelde documenten worden tegelijkertijd bezorgd aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die hierover binnen de in § 2 genoemde termijn een advies uitbrengen.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen zenden hun adviezen aan de CIW.

Wanneer het advies niet is verleend binnen de in het eerste lid bepaalde termijn, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

§ 4. De in § 1 bedoelde documenten worden tegelijkertijd bezorgd aan de betrokken bekkenraden en de bekkenbesturen, die hierover binnen de in § 2 genoemde termijn een advies uitbrengen.

De bekkenraden en bekkenbesturen zenden hun adviezen aan de CIW.

Als het advies niet is verleend binnen de in het eerste lid bepaalde termijn, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

§ 5. De CIW maakt bekend dat de in § 1 bedoelde documenten ter inzage worden gelegd, onder meer door middel van :

- 1° mededelingen in de geschreven pers ;
- 2° mededelingen op radio en televisie ;
- 3° elektronische dragers.

Die bekendmaking vermeldt minstens :

1° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek ;

2° de plaats waar de in § 1 bedoelde documenten ter inzage liggen ;

3° de vermelding bij wie de opmerkingen kunnen worden ingediend ;

4° de plaats en de datum van de in § 6 bedoelde informatievergadering.

§ 6. Na bekendmaking van het in § 1, 3°, bedoelde document en uiterlijk negentig kalenderdagen voor het verstrijken van de periode waarbinnen schriftelijke opmerkingen kunnen worden gemaakt, organiseert de CIW, in samenwerking met de bekkensecretariaten, in elk bekken minstens een informatie- en inspraakvergadering.

§ 7. De gemeente verstuurt uiterlijk de tiende werkdag na het openbaar onderzoek de schriftelijke opmerkingen aan de CIW.

§ 8. De CIW onderzoekt binnen een termijn van zestig kalenderdagen na ontvangst ervan de ingebrachte opmerkingen en adviezen, stemt de stroomgebiedbeheerplannen onderling op elkaar af, maakt een definitief ontwerp van stroomgebiedbeheerplan op en legt dat ter goedkeuring voor aan de Vlaamse regering.

Artikel 38

§ 1. De Vlaamse regering stelt het bekkenbestuur en de bekkenraad, alsook de betrokken provincies en gemeenten in kennis van het vastgestelde stroomgebiedbeheerplan.

§ 2. De bij besluit van de Vlaamse regering vastgestelde stroomgebiedbeheerplannen worden bekendgemaakt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad en liggen ter inzage bij de betrokken provincies en gemeenten en bij de bekkensecretariaten.

AFDELING III

De bekkenbeheerplannen,
deelbekkenbeheerplannen
en bekkenvoortgangsrapporten

ONDERAFDELING I

De bekkenbeheerplannen
en deelbekkenbeheerplannen

Artikel 39

De Vlaamse regering stelt voor elk bekken een bekkenbeheerplan vast.

Artikel 40

§ 1. De bekkenbeheerplannen worden uiterlijk 22 december 2006 voor het eerst vastgesteld en bekendgemaakt.

§ 2. De bekkenbeheerplannen worden vervolgens ten minste om de zes jaar getoetst en zo nodig herzien overeenkomstig de regels voor de opmaak ervan.

De plannen blijven in ieder geval van kracht tot de nieuwe bekkenbeheerplannen zijn bekendgemaakt.

Artikel 41

§ 1. Het ontwerp van bekkenbeheerplan wordt voorbereid door het bekkensecretariaat.

§ 2. De diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, alsook de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest belast zijn met taken van openbaar nut, stellen op eenvoudig verzoek van het bekkensecretariaat, alle informatie waarover ze beschikken en die nodig is voor het opstellen van de bekkenbeheerplannen en het bekkenvoortgangsrapport ter beschikking van het bekkensecretariaat.

De Vlaamse regering kan de voorwaarden bepalen waaronder deze informatie ter beschikking wordt gesteld.

Artikel 42

§ 1. Het bekkenbeheerplan bepaalt het integraal waterbeleid voor het desbetreffende bekken. Het is een beleidsplan dat tevens de voorgenomen acties, maatregelen, middelen en termijnen bepaalt om de doelstellingen ervan te bereiken. Het geeft nadere uitvoering aan de waterbeleidsnota en, in voorkomend geval, het toepasselijke stroomgebiedbeheerplan.

De maatregelen bedoeld in het eerste lid kunnen beperkingen opleggen. Zij mogen evenwel geen beperkingen vaststellen die absoluut werken of handelingen verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, noch de realisatie van die plannen en hun bestemmingsvoorschriften verhinderen, met uitzondering van de werken of handelingen binnen overstromingsgebieden en oeverzones.

Het bekkenbeheerplan bevat minstens de in Bijlage III genoemde gegevens.

Bovendien worden de bekkenbeheerplannen zodanig opgesteld, en verlopen de besluitvormingsprocedures zodanig dat ze voldoen aan de essentiële kenmerken van de milieueffectrapportage, bedoeld in artikel 4.1.4 van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen voor de inhoud en de methodologie voor de opmaak van dit plan.

§ 2. Het bekkenbeheerplan mag niet in minder strenge zin afwijken van de als bindend aangeduide bepalingen van het stroomgebiedbeheerplan.

Het bekkenbeheerplan houdt rekening met en is afgestemd op onder meer de natuurrichtplannen en de landinrichtingsplannen.

§ 3. Het bekkenbestuur duidt de onderdelen van het bekkenbeheerplan aan die bindend zijn voor de diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, alsook de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest zijn belast met taken van openbaar nut.

Behoudens in het geval bedoeld in § 4, tweede en derde lid, kan van het bindende gedeelte van de

bekkenbeheerplannen niet in minder strenge zin worden afgeweken.

§ 4. Indien de realisatie van het bindende gedeelte van de bekkenbeheerplannen de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of de wijziging van een ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg vereist, dan wordt uiterlijk binnen de twee jaar na het van kracht worden van het bekkenbeheerplan het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan verstuurd naar de bestendige deputatie van de betrokken provincie of provincies, de colleges van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten en de door de Vlaamse regering aangewezen adviserende instellingen en administraties.

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg zoals bedoeld in het eerste lid, kunnen slechts afwijken van de bindende bepalingen van de bekkenbeheerplannen op basis van een gemotiveerde en gelijktijdige afweging van de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten, op basis van het verslag van de plenaire vergadering of op basis van de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde bezwaren en opmerkingen, of de adviezen, uitgebracht door de aangeduide administraties en overheden, of het advies van de bevoegde commissies voor ruimtelijke ordening. In dat geval wordt bij de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg, het bekkenbeheerplan onverwijld terug aangepast door het bekkenbestuur.

Het bekkenbeheerplan kan tevens de opmaak van een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg noodzakelijk maken. Indien in dat geval wordt afgeweken van de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan, is het voorgaande lid van overeenkomstige toepassing.

De aangepaste bekkenbeheerplannen worden door de Vlaamse regering vastgesteld, bekendgemaakt, ter inzage gelegd en ter kennis gebracht overeenkomstig artikel 48.

Artikel 43

Het in artikel 30 bedoelde waterschap verleent haar goedkeuring aan het deelbekkenbeheerplan.

Het deelbekkenbeheerplan wordt als een deelplan toegevoegd aan het bekkenbeheerplan.

Artikel 44

§ 1. De deelbekkenbeheerplannen worden uiterlijk op 22 december 2006 voor het eerst vastgesteld en bekendgemaakt.

§ 2. De deelbekkenbeheerplannen worden ten minste om de zes jaar getoetst en zo nodig herzien overeenkomstig de regels voor de opmaak ervan.

De plannen blijven in ieder geval van kracht tot de nieuwe deelbekkenbeheerplannen zijn bekendgemaakt.

Artikel 45

§ 1. Het ontwerp van deelbekkenbeheerplan wordt voorbereid door het waterschap.

§ 2. De diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, de bekkensecretariaten alsook de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest belast zijn met taken van openbaar nut, stellen op eenvoudig verzoek van het waterschap, alle informatie waarover ze beschikken en die nodig is voor het opstellen van het deelbekkenbeheerplan, ter beschikking van het waterschap.

De Vlaamse regering kan de voorwaarden bepalen waaronder deze informatie ter beschikking wordt gesteld.

Artikel 46

§ 1. Het deelbekkenbeheerplan bepaalt het integraal waterbeleid voor het desbetreffende deelbekken. Het is een beleidsplan dat tevens de voorgenomen acties, maatregelen, middelen en termijn bepaalt om de doelstellingen ervan te bereiken. Het geeft nadere uitvoering aan het bekkenbeheerplan.

De maatregelen bedoeld in het eerste lid kunnen beperkingen opleggen. Zij mogen evenwel geen beperkingen vaststellen die absoluut werken of handelingen verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met de plannen van aanleg of de

ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, noch de realisatie van die plannen en hun bestemmingsvoorschriften verhinderen, met uitzondering van handelingen en werken in overstromingsgebieden en oeverzones.

Het deelbekkenbeheerplan bevat minstens de in Bijlage IV genoemde gegevens.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen voor de inhoud en de methodologie voor de opmaak van dit plan.

§ 2. De bepalingen van de deelbekkenbeheerplannen mogen niet in minder strenge zin afwijken van de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan, noch van de bindende bepalingen van het stroomgebiedbeheerplan.

§ 3. Het waterschap duidt de onderdelen van de deelbekkenbeheerplannen aan die bindend zijn voor de diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, alsook de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest zijn belast met taken van openbaar nut.

§ 4. Het waterschap bezorgt het ontwerp van deelbekkenbeheerplan aan de adviesverlenende instantie, zoals bepaald in artikel 31, § 6.

Als geen advies is verleend binnen een termijn van negentig kalenderdagen, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

§ 5. Het waterschap bezorgt het ontwerp van deelbekkenbeheerplan, samen met het in § 4 bedoelde advies, binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst ervan aan de instantie die, op grond van de in artikel 31, § 3, bedoelde overeenkomst, bevoegd is het deelbekkenbeheerplan goed te keuren.

Deze instantie onderzoekt het advies en verleent binnen een termijn van zestig kalenderdagen na ontvangst ervan haar goedkeuring aan het ontwerp van deelbekkenbeheerplan.

De beslissing houdende goedkeuring van het deelbekkenbeheerplan maakt in voorkomend geval melding van de minderheidsstandpunten.

§ 6. Het waterschap bezorgt het goedgekeurde deelbekkenbeheerplan, samen met het in § 4 bedoelde advies, uiterlijk de tiende werkdag na de goedkeuring ervan aan het bekkenbestuur. Het bekkenbestuur onderzoekt binnen een termijn van

zestig kalenderdagen na ontvangst ervan de onderlinge afstemming van het goedgekeurde deelbekkenbeheerplan met het bekkenbeheerplan en in voorkomend geval met deelbekkenbeheerplannen van aangrenzende deelbekkens in hetzelfde bekken.

Het bekkenbestuur brengt de wijzigingen aan die noodzakelijk zijn om die afstemming te verzekeren, motiveert deze en stelt het waterschap hiervan in kennis.

Het bekkenbestuur integreert het desgevallend gewijzigde deelbekkenbeheerplan in het bekkenbeheerplan.

Artikel 47

§ 1. Het ontwerp van bekkenbeheerplan wordt voor een termijn van zestig kalenderdagen ter inzage gelegd bij de gemeenten waarvan het grondgebied geheel of ten dele wordt bestreken door de bekkenbeheerplannen. Het ontwerp van deelbekkenbeheerplan of van de deelbekkenbeheerplannen die de betreffende gemeente geheel of gedeeltelijk bestrijken worden eveneens ter inzage gelegd, als onderdeel van het bekkenbeheerplan. Gedurende die periode kan iedereen schriftelijk opmerkingen indienen bij de colleges van burgemeester en schepenen.

Het ontwerp wordt tegelijkertijd bezorgd aan de bekkenraad en aan de waterschappen die deel uitmaken van het betrokken bekken, die hierover binnen de in het eerste lid genoemde termijn een advies uitbrengen.

Als geen advies is verleend binnen die termijn, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

§ 2. Het ontwerp van bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen kan tegelijkertijd met een van de in artikel 37, § 1, bedoelde documenten ter inzage worden gelegd. In dat geval wordt de in § 1 bedoelde termijn op honderdtachtig en de in § 4 bedoelde termijn op negentig kalenderdagen gebracht.

§ 3. Het bekkensecretariaat maakt bekend dat het ontwerp van bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen ter inzage wordt gelegd, onder meer door middel van :

1° mededelingen in de geschreven pers ;

2° mededelingen op radio en televisie ;

3° elektronische dragers.

Die bekendmaking vermeldt minstens :

1° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek ;

2° de plaats waar het ontwerp van bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen ter inzage ligt ;

3° de vermelding bij wie de opmerkingen kunnen worden ingediend ;

4° plaats en datum van de in § 4 bedoelde informatievergadering.

§ 4. Gedurende de in § 1 bepaalde termijn en uiterlijk dertig kalenderdagen vóór het verstrijken van de periode waarbinnen schriftelijke opmerkingen kunnen worden gemaakt, wordt door het bekkensecretariaat minstens een informatie- en inspraakvergadering georganiseerd.

§ 5. De gemeente verstuurt uiterlijk op de tiende werkdag na het openbaar onderzoek de schriftelijke opmerkingen aan het bekkensecretariaat.

§ 6. Het bekkensecretariaat bundelt en coördineert de opmerkingen van het openbaar onderzoek en bezorgt die samen met het advies van de bekkenraad en de waterschappen die deel uitmaken van het betrokken bekken binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst ervan aan het bekkenbestuur. Het bekkenbestuur onderzoekt het advies en verleent binnen een termijn van zestig kalenderdagen na ontvangst ervan haar goedkeuring aan het ontwerp van bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen.

De beslissing houdende goedkeuring van het bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen maakt in voorkomend geval melding van de minderheidsstandpunten.

§ 7. Het bekkenbestuur bezorgt het goedgekeurde bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen, samen met het advies van de bekkenraad uiterlijk de tiende werkdag na de goedkeuring ervan aan de CIW. De CIW onderzoekt binnen een termijn van zestig kalenderdagen

na ontvangst ervan de onderlinge afstemming van het goedgekeurde bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen met het stroomgebiedbeheerplan, de andere bekkenbeheerplannen en de waterbeleidsnota.

De CIW brengt de wijzigingen aan die noodzakelijk zijn om die afstemming te verzekeren, motiveert deze en stelt het bekkenbestuur hiervan in kennis.

Het bezorgt het desgevallend gewijzigde bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen aan de Vlaamse regering.

Artikel 48

§ 1. De Vlaamse regering brengt het bekkenbestuur, de bekkenraad, de waterschappen die deel uitmaken van het bekken, alsook de betrokken provincies en gemeenten op de hoogte van het vastgestelde bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen.

§ 2. Het bij besluit van de Vlaamse regering vastgestelde bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en ligt ter inzage bij de betrokken provincies en gemeenten, bij het bekkensecretariaat en bij de waterschappen die deel uitmaken van het bekken.

Artikel 49

Op voorstel van de CIW heft de Vlaamse regering binnen een termijn van negentig kalenderdagen na de vaststelling van een nieuw stroomgebiedbeheerplan, de bepalingen van het bestaande bekkenbeheerplan met inbegrip van de deelbekkenbeheerplannen die strijdig zijn met de bindende bepalingen van het nieuwe stroomgebiedbeheerplan op bij gemotiveerd besluit.

Dit besluit wordt op de in artikel 48 bedoelde wijze bekendgemaakt.

ONDERAFDELING II

Het bekkenvoortgangsrapport

Artikel 50

§ 1. Jaarlijks wordt een bekkenvoortgangsrapport vastgesteld dat ten minste is samengesteld uit :

1° een geïntegreerd voortgangsverslag van de stand van uitvoering van het bekkenbeheerplan ;

2° een opgave van de nog te verrichten activiteiten en te nemen maatregelen in het bekken ter uitvoering van het bekkenbeheerplan.

§ 2. Het ontwerp van bekkenvoortgangsrapport wordt opgemaakt door het bekkensecretariaat. Het wordt voor advies voorgelegd aan de bekkenraad, die hierover binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst ervan een advies uitbrengt.

Als geen advies is verleend binnen de in het eerste lid genoemde termijn, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

Het bekkenvoortgangsrapport wordt vervolgens door het bekkenbestuur vastgesteld.

§ 3. Het bekkenvoortgangsrapport wordt door het bekkenbestuur meegedeeld aan de CIW, aan de in artikel 24, § 1, bedoelde minister en aan de waterschappen die deel uitmaken van het bekken.

§ 4. Het bekkenvoortgangsrapport ligt ter inzage op het bekkensecretariaat.

HOOFDSTUK VII

Bijzondere verplichtingen met betrekking tot de stroomgebiedsdistricten

AFDELING I

Milieudoelstellingen

ONDERAFDELING I

Vaststellen en bereiken van de milieudoelstellingen

Artikel 51

§ 1. De Vlaamse regering stelt, door middel van milieukwaliteitsnormen, overeenkomstig het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, de milieudoelstellingen voor oppervlaktewater en grondwater vast die uiterlijk tegen 22 december 2015 moeten worden bereikt.

De Vlaamse regering stelt tevens milieukwaliteitsnormen voor waterbodems en milieukwantiteitsnormen vast, overeenkomstig de procedure van artikel 2.2.2. van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Ze houdt bij het vaststellen en bereiken van de milieudoelstellingen rekening met de strengere normen die vastgesteld zijn overeenkomstig andere specifieke regelgeving.

§ 2. De milieudoelstellingen die uiterlijk tegen 22 december 2015 moeten worden bereikt, hebben betrekking op :

1° voor oppervlaktewater :

a) de goede chemische toestand ;

b) de goede of zeer goede ecologische toestand ;

2° voor grondwater :

a) de goede chemische toestand ;

b) de goede kwantitatieve toestand ;

3° voor kunstmatige of sterk veranderde waterlichamen :

a) de goede chemische toestand ;

b) het goed of maximaal ecologisch potentieel.

§ 3. Behoudens de in de artikelen 53 tot 57 bedoelde gevallen, dient bij het realiseren van de milieudoelstellingen minstens de goede toestand van het oppervlaktewater en het grondwater of het goede ecologisch potentieel van kunstmatige of sterk veranderde oppervlaktewaterlichamen, en indien mogelijk, de zeer goede ecologische toestand of het maximale ecologisch potentieel van kunstmatige of sterk veranderde oppervlaktewaterlichamen, te worden bereikt.

§ 4. Behoudens de in artikel 55 en artikel 56, §§ 2 en 3, bedoelde gevallen, mag de bestaande toestand van het oppervlaktewater en het grondwater in geen geval achteruitgaan.

ONDERAFDELING II

Aanduiding van kunstmatige of sterk veranderde oppervlaktewaterlichamen

Artikel 52

Met het oog op het vaststellen van de milieudoelstellingen kan de Vlaamse regering oppervlaktewaterlichamen als kunstmatig of sterk veranderd aanduiden als :

1° de voor het bereiken van de goede ecologische toestand noodzakelijke wijzigingen van de hydromorfologische kenmerken een betekenisvol nadelig effect zouden hebben het op :

a) het milieu ;

b) activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor

water bestemd voor menselijke consumptie of hernieuwbare energieopwekking ;

c) de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen gelegen buiten overstromingsgebieden ;

2° het doel dat door de kunstmatige of veranderde aard van het oppervlaktewaterlichaam wordt gediend, niet kan worden bereikt met andere voor het milieu aanmerkelijk gunstigere middelen, omdat dit technisch niet haalbaar is of onevenredig hoge kosten zou meebrengen.

De aanduiding wordt overeenkomstig artikel 61 om de zes jaar getoetst en zonodig herzien.

ONDERAFDELING III

Omstandigheden waarin van het bereiken van de milieudoelstellingen kan worden afgeweken

Artikel 53

De Vlaamse regering kan de in artikel 51, § 2, bedoelde termijn verlengen als alle noodzakelijke verbeteringen in de toestand van het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam niet binnen die termijn kunnen worden bereikt omdat dit technisch niet haalbaar is, of onevenredig hoge kosten zou meebrengen, of niet mogelijk is omwille van natuurlijke omstandigheden.

In dat geval zorgt de Vlaamse regering ervoor dat :

a) alle maatregelen worden genomen die noodzakelijk worden geacht om de oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen voor het verstrijken van de verlengde termijn geleidelijk in de vereiste toestand te brengen ;

b) de redenen voor de betekenisvolle vertraging bij de uitvoering van deze maatregelen worden onderzocht ;

c) het vermoedelijke tijdschema voor de uitvoering van deze maatregelen wordt aangeduid ;

d) er geen verdere achteruitgang optreedt in de toestand van het aangetaste waterlichaam.

De verlengingen zijn beperkt tot maximaal twee herzieningen van het stroomgebiedbeheerplan, be-

halve wanneer de natuurlijke omstandigheden zodanig zijn dat de milieudoelstellingen niet binnen die termijn kunnen worden bereikt.

Artikel 54

De Vlaamse regering kan minder strenge milieudoelstellingen vaststellen voor oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen wanneer het bereiken van de milieudoelstellingen technisch niet haalbaar zou zijn of onevenredig hoge kosten met zich zou meebrengen als gevolg van :

- 1° de aantasting van die oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen door menselijke activiteiten, zoals vastgesteld in de overeenkomstig artikel 60 uitgevoerde analyses en beoordelingen ;
- 2° de natuurlijke gesteldheid van die oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen.

Bij het vaststellen van de minder strenge milieudoelstellingen neemt de Vlaamse regering de volgende voorwaarden in acht :

- 1° aan de ecologische en sociaal-economische behoeften die door die menselijke activiteiten worden gediend, kan niet worden voldaan met andere voor het milieu gunstiger middelen, die geen onevenredig hoge kosten met zich meebrengen ;
- 2° er wordt zorg voor gedragen dat :
 - a) voor oppervlaktewaterlichamen de best mogelijke ecologische en chemische toestand wordt bereikt die haalbaar is gezien de redelijkerwijs niet te vermijden effecten vanwege de aard van de menselijke activiteiten of verontreiniging ;
 - b) voor grondwaterlichamen zo gering mogelijke veranderingen in de goede grondwater-toestand optreden, gezien de redelijkerwijs niet te vermijden effecten vanwege de aard van de menselijke activiteiten of verontreiniging.
- 3° er treedt geen verdere achteruitgang op in de toestand van het aangetaste waterlichaam.

De Vlaamse regering herzielt om de zes jaar de gevallen waarin ze van de milieudoelstellingen afwijkt.

Artikel 55

Een tijdelijke achteruitgang van de toestand van oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen houdt geen schending in van de vastgestelde milieudoelstellingen als die het gevolg is van een van de volgende omstandigheden :

- 1° omstandigheden die zich door een natuurlijke oorzaak voordoen en die uitzonderlijk zijn of redelijkerwijs niet waren te voorzien, met name extreme overstromingen of lange droogteperiodes ;
- 2° omstandigheden die zijn veroorzaakt door redelijkerwijs niet te voorziene ongevallen.

Hierbij neemt de Vlaamse regering al de volgende voorwaarden in acht :

- 1° alle haalbare maatregelen worden getroffen om de verdere achteruitgang van de toestand te voorkomen zodat het bereiken van de milieudoelstellingen bij andere, niet door de omstandigheden getroffen oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen, niet in het gedrang wordt gebracht. Deze maatregelen mogen het herstel van de toestand van het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam niet in de weg staan wanneer de omstandigheden van het eerste lid niet meer bestaan ;
- 2° het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam moet zo snel als redelijkerwijs haalbaar worden hersteld in de toestand waarin het zich bevond voordat de gevolgen van die omstandigheden intraden, behalve indien dit niet mogelijk is omwille van het feit dat :
 - a) de vereiste verbeteringen technisch niet haalbaar zijn ;
 - b) de kostprijs van die maatregelen onevenredig hoog is ;
 - c) de natuurlijke omstandigheden een tijdige verbetering van de toestand van het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam beletten.

De effecten van die omstandigheden worden jaarlijks geëvalueerd. De Vlaamse regering kan de nadere regels van die evaluatie bepalen.

Artikel 56

§ 1. Het niet bereiken van de goede toestand van een grondwaterlichaam, de goede ecologische toestand van een oppervlaktewaterlichaam of het goed ecologisch potentieel van een kunstmatig of sterk veranderd oppervlaktewaterlichaam houdt geen schending in van de vastgestelde milieudoelstellingen indien dit het gevolg is van nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam of indirecte wijzigingen in de grondwaterstand, omwille van :

- 1° activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor water bestemd voor menselijke consumptie of hernieuwbare energieopwekking ;
- 2° de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen gelegen buiten overstromingsgebieden ;

§ 2. Het niet voorkomen van de achteruitgang van de zeer goede of goede toestand van een oppervlaktewaterlichaam houdt geen schending in van de vastgestelde milieudoelstellingen als dit het gevolg is van nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam, omwille van activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de bescherming tegen overstromingen van vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen gelegen buiten overstromingsgebieden.

§ 3. Het niet voorkomen van de achteruitgang van de zeer goede toestand naar een goede toestand van een oppervlaktewaterlichaam houdt geen schending in van de vastgestelde milieudoelstellingen als dit het gevolg is van nieuwe activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de openbare voorzieningen voor water bestemd voor de menselijke consumptie of de inrichting van een overstromingsgebied langs het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam.

§ 4. In het geval van §§ 1, 2 en 3 neemt de Vlaamse regering de volgende voorwaarden in acht :

- 1° alle haalbare stappen en maatregelen worden genomen om de negatieve effecten op de toestand van het oppervlaktewaterlichaam of het grondwaterlichaam tegen te gaan ;
- 2° het doel dat met die veranderingen of wijzigingen van het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam wordt gediend, kan niet worden

bereikt met andere voor het milieu aanmerkelijk gunstiger middelen, omdat dit technisch niet haalbaar is of onevenredig hoge kosten met zich zou meebrengen.

De Vlaamse regering herziet om de zes jaar de gevallen waarin ze van de milieudoelstellingen afwijkt.

Artikel 57

Bij het aanduiden van kunstmatige of sterk veranderde oppervlaktewaterlichamen en bij de overeenkomstig de in de artikelen 53 tot 56 bedoelde afwijkingen van de milieudoelstellingen zorgt de Vlaamse regering ervoor :

- 1° dat het bereiken van de milieudoelstellingen in andere oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen in hetzelfde stroomgebiedsdistrict niet in het gedrang worden gebracht of niet blijvend worden verhinderd ;
- 2° dat alle maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de toepassing van de nieuwe bepalingen tenminste hetzelfde beschermingsniveau waarborgt als datgene dat wordt gewaarborgd door de bestaande wetgeving.

Artikel 58

Wanneer uit monitoringgegevens of andere gegevens blijkt dat de milieudoelstellingen voor waterlichamen vermoedelijk niet worden bereikt, zorgt de Vlaamse regering ervoor dat :

- 1° de oorzaken van het eventuele falen worden onderzocht ;
- 2° de betrokken vergunningen en toestemmingen worden onderzocht en zo nodig worden herzien ;
- 3° de monitoringprogramma's worden getoetst en zo nodig herzien ;
- 4° de noodzakelijke aanvullende maatregelen worden genomen teneinde de milieudoelstellingen te bereiken, met inbegrip van de vaststelling van strengere milieudoelstellingen.

Indien de in het eerste lid, 1°, bedoelde oorzaken het resultaat zijn van redelijkerwijs niet te voorzie-

ne of uitzonderlijke omstandigheden die het gevolg zijn van natuurlijke oorzaken of overmacht, in het bijzonder extreme overstromingen of lange droogteperioden, kan de Vlaamse regering afwijken van hetgeen is bepaald in het eerste lid, 4°, onder voorbehoud van de in artikel 55 bedoelde tijdelijke achteruitgang.

ONDERAFDELING IV

Kostenterugwinning van waterdiensten

Artikel 59

De Vlaamse regering doet de gepaste voorstellen van maatregelen om het in artikel 6, 6°, bedoelde kostenterugwinningsbeginsel tegen het jaar 2010 toe te passen.

AFDELING II

Analyses en beoordelingen

Artikel 60

De Vlaamse regering zorgt er voor dat voor elk stroomgebiedsdistrict de volgende analyses en beoordelingen worden uitgevoerd :

1° de kenmerken van het stroomgebiedsdistrict :

a) voor oppervlaktewateren :

- 1) het vaststellen van de ligging en de grenzen van de oppervlaktewaterlichamen ;
- 2) het indelen van de oppervlaktewaterlichamen in de categorieën rivieren, meren en overgangswateren ;
- 3) het aanduiden van oppervlaktewaterlichamen als kunstmatige of sterk veranderde waterlichamen en het indelen van deze in de categorieën rivieren, meren en overgangswateren ;
- 4) het voor elke categorie onderscheiden van de oppervlaktewaterlichamen in typen ;

5) het bepalen van de referentieomstandigheden voor de typen oppervlaktewaterlichamen ;

b) voor grondwater :

- 1) de ligging en de grenzen van de grondwaterlichamen ;
- 2) de karakterisering van de grondwaterlichamen ;

2° een beoordeling van de effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater en het grondwater ;

3° een economische analyse van het watergebruik, die voldoende gedetailleerde informatie bevat voor :

a) de relevante berekeningen die nodig zijn om rekening te houden met het kostenterugwinningsbeginsel.

Dit impliceert :

1) langetermijnvoorspellingen van vraag en aanbod naar water in het stroomgebiedsdistrict ;

2) waar nodig ramingen van volume, prijzen en kosten voor waterdiensten, en ramingen van relevante investeringen, inclusief voorspellingen van dergelijke investeringen ;

b) een oordeel over de meest kosteneffectieve combinatie van maatregelen op het gebied van watergebruik, gebaseerd op ramingen van de potentiële kosten van dergelijke maatregelen.

Bij het maken van de in het eerste lid, 3°, bedoelde economische analyse van het watergebruik wordt rekening gehouden met de kosten voor het verzamelen van de relevante gegevens.

Artikel 61

De analyses en beoordelingen zijn uiterlijk op 22 december 2004 uitgevoerd.

Ze worden voor het eerst uiterlijk op 22 december 2013 en vervolgens om de zes jaar getoetst en zo nodig herzien.

Artikel 62

Personen die ingevolge hun ambt of in opdracht van de overheid werken aan de uitvoering van de in artikel 60 bedoelde analyses en beoordelingen, mogen voor de uitoefening van hun opdracht onroerende goederen betreden, met uitzondering van woningen en gebouwen, bestemd voor privé- of bedrijfsactiviteiten, om er de noodzakelijke opmetingen en onderzoeken te verrichten. Zij dienen zich daarbij steeds te legitimeren en moeten in staat zijn bewijs te leveren van hun opdracht.

Voor de uitvoering van deze analyses en beoordelingen kunnen de noodzakelijke meetinstallaties en de eventueel bijbehorende nutsleidingen bij wijze van erfdiensbaarheid van openbaar nut worden aangebracht.

De in het eerste lid bedoelde personen mogen bij de uitoefening van hun opdracht de bijstand van de politie vorderen.

Artikel 63

De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast voor de inhoud en de uitvoering van de analyses en beoordelingen.

AFDELING III

De maatregelenprogramma's

Artikel 64

De Vlaamse regering stelt voor elk stroomgebiedsdistrict afzonderlijk of voor het Vlaamse Gewest in zijn geheel een maatregelenprogramma vast ter verwezenlijking van de doelstellingen vermeld in artikel 5 en artikel 51.

De Vlaamse regering kan nadere regels vastleggen inzake de afstemming op of de integratie van het maatregelenprogramma in bestaande waterbeheerplannen en bestaande maatregelenprogramma's.

Artikel 65

De maatregelenprogramma's bevatten de in bijlage II bepaalde gegevens.

Artikel 66

§ 1. De maatregelenprogramma's worden uiterlijk op 22 december 2009 voor het eerst vastgesteld.

De maatregelenprogramma's worden vervolgens om de zes jaar getoetst en zo nodig herzien.

§ 2. De maatregelen dienen uiterlijk op 22 december 2012 in uitvoering te zijn.

Nieuwe of herziene maatregelen dienen binnen drie jaar na de vaststelling ervan in uitvoering te zijn.

AFDELING IV

Programma's voor de monitoring

Artikel 67

De Vlaamse regering stelt voor elk stroomgebiedsdistrict programma's op voor de monitoring van de watertoestand.

De programma's dienen uiterlijk op 22 december 2006 in uitvoering te zijn.

Artikel 68

De programma's bevatten :

1° voor oppervlaktewater :

- a) de chemische toestand ;
- b) de kwantitatieve toestand ;
- c) de mate waarin het oppervlaktewater aan erosie onderhevig is ;
- d) de aanvoer en afzetting van sedimenten ;
- e) de ecologische toestand en het ecologisch potentieel.

2° voor grondwater :

- a) de chemische toestand ;
- b) de kwantitatieve toestand van het grondwater.

Voor de beschermde gebieden worden de programma's aangevuld met de bijzondere voorschriften van de communautaire wetgeving op grond waarvan de beschermde gebieden zijn ingesteld.

Artikel 69

De Vlaamse regering kan de nadere regels vaststellen voor de inhoud en de uitvoering van de programma's, met inbegrip van de uitbouw en het beheer van waterkwantiteits- en waterkwaliteitsmeetnetten.

Artikel 70

Personen die ingevolge hun ambt of in opdracht van de overheid werken aan de uitvoering van de in artikel 67 bedoelde programma's, mogen voor de uitoefening van hun opdracht onroerende goederen betreden, met uitzondering van woningen en gebouwen, bestemd voor privé- of bedrijfsactiviteiten, om er de noodzakelijke opmetingen en onderzoeken te verrichten. Zij dienen zich daarbij steeds te legitimeren en moeten in staat zijn bewijs te leveren van hun opdracht.

Voor de uitvoering van deze programma's kunnen de noodzakelijke meetinstallaties en de eventueel bijbehorende nutsleidingen bij wijze van erfdienstbaarheid van openbaar nut worden aangebracht.

De in het eerste lid bedoelde personen mogen bij de uitoefening van hun opdracht de bijstand van de politie vorderen.

AFDELING V

Register van beschermde gebieden

Artikel 71

De Vlaamse regering maakt voor elk stroomgebiedsdistrict een register op van alle daarin gelegen beschermde gebieden.

Het register bevat tenminste de volgende in het kader van de communautaire wetgeving aangeduide beschermde gebieden :

- 1° oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen binnen elk stroomgebiedsdistrict die dagelijks gemiddeld meer dan 10 m³ per dag leveren of meer dan 50 personen bedienen, aangewezen voor de onttrekking van water bestemd voor menselijke consumptie en de voor dat toekomstig gebruik bestemde oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met inbegrip van de beschermingszones voor die oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen ;
- 2° gebieden voor de bescherming van economisch betekenisvolle in het water levende planten- en diersoorten ;
- 3° oppervlaktewaterlichamen met als bestemming recreatiewater of zwemwater ;
- 4° de kwetsbare zones water in uitvoering van de richtlijn 91/271 van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater, de kwetsbare zones in uitvoering van richtlijn 91/676/EEG van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, de kwetsbare zones ecologische waardevolle agrarische gebieden en de kwetsbare zones natuur, bedoeld in artikel 15bis en 15ter van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen ;
- 5° de definitief vastgestelde speciale beschermingszones in uitvoering van artikel 36bis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en de waterrijke gebieden van internationale betekenis bedoeld in artikel 2, 21°, van hetzelfde decreet.

Artikel 72

Het register wordt uiterlijk op 22 december 2004 opgesteld en wordt voortdurend opgevolgd en bijgewerkt.

Artikel 73

Het register omvat minstens kaarten waarop de ligging van elk beschermd gebied is aangegeven, alsmede een beschrijving van de communautaire en Vlaamse wetgeving op grond waarvan zij als beschermde gebieden zijn aangewezen.

De Vlaamse regering kan de nadere regels bepalen met betrekking tot de inhoud, het opstellen en het bijwerken van het register.

HOOFDSTUK VIII

Slotbepalingen

AFDELING I

Overgangsbepaling

Artikel 74

Tot zolang er geen bekkenbeheerplan is vastgesteld, kan een deelbekkenbeheerplan voorlopig worden vastgesteld door de Vlaamse regering na advies van het bekkenbestuur.

Het voorlopig vastgestelde deelbekkenbeheerplan wordt bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad, en ligt ter inzage bij het bekkenbestuur, het waterschap en de betrokken besturen.

Alle bepalingen uit dit decreet die van toepassing zijn op het deelbekkenbeheerplan zijn in dat geval onverminderd van toepassing.

AFDELING II

Wijzigingsbepalingen

Artikel 75

In artikel 2.2.1, tweede lid, eerste zin, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid worden tussen de woorden "water" en "of" de woorden "het sediment of de biota" ingevoegd.

Artikel 76

In artikel 17, § 2, eerste lid, van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, gewijzigd bij het decreet van 21 april 1983, worden de woorden "de oever" vervangen door de woorden "het einde van de oeverzone".

Artikel 77

In artikel 17 van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, vervangen bij het decreet van 11 mei 1999 en gewijzigd bij het decreet van 3 maart 2002 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 wordt 7° geschrapt ;

2° § 5 wordt vervangen door wat volgt :

"§ 5. Elke vorm van bemesting is verboden, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing, binnen :

- a) de oeverzones afgebakend in de bekkenbeheerplannen ; als de oeverzones enkel de taluds van een oppervlaktewaterlichaam omvatten, geldt het verbod binnen vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van het oppervlaktewaterlichaam ;
- b) tien meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van het oppervlaktewaterlichaam dat gelegen is in het Vlaams Ecologisch Netwerk ;
- c) tien meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een oppervlaktewaterlichaam, als een helling grenst aan een oppervlaktewaterlichaam."

Artikel 78

§ 1. Artikel 1 van de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringen wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 1

Wateringen zijn openbare besturen, buiten de polderzones ingesteld, met als taak, binnen de grenzen van hun territoriaal gebied, het verwezenlijken van de doelstellingen en het rekening houden met de beginselen zoals bedoeld in de artikels 4, 5 en 6 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid en het uitvoeren van het deelbekkenbeheerplan."

§ 2. Artikel 1 van de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 1

Polders zijn openbare besturen, met als taak, binnen de grenzen van hun territoriaal gebied, het verwezenlijken van de doelstellingen en het rekening houden met de beginselen zoals bedoeld in de artikels 4, 5 en 6 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid en het uitvoeren van het deelbekkenbeheerplan.”.

Bijlage I. Inhoud van de stroomgebiedbeheerplannen

1. Algemene gegevens

- 1.1. de integratie van alle beleidsvoornemens van de betrokken waterbeheerders voor alle aspecten van het waterbeleid binnen het betreffende stroomgebied ;

2. Gegevens met betrekking tot de milieudoelstellingen

- 2.1. een lijst van de overeenkomstig artikel 5 en artikel 51 vastgestelde milieudoelstellingen voor oppervlaktewater, grondwater en de in artikel 71 bedoelde beschermde gebieden ;
- 2.2. de aanduiding van de gevallen waarin overeenkomstig de in de artikelen 53 tot en met artikel 58 bedoelde gevallen moest worden afgeweken van de milieudoelstellingen, met inbegrip van de redenen daarvoor, de vereiste maatregelen en de in verband hiermee vereiste informatie, en in het bijzonder :

1° in het geval van artikel 53, een overzicht van :

- a) de maatregelen die noodzakelijk worden geacht om de oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen vóór het verstrijken van de verlengde termijn geleidelijk in de vereiste toestand te brengen ;
- b) de redenen voor de betekenisvolle vertraging bij de uitvoering van deze maatregelen ;
- c) het vermoedelijke tijdschema voor de uitvoering van deze maatregelen ;

2° in het geval van artikel 54, een aanduiding van de redenen voor het vaststellen van minder strenge milieudoelstellingen ;

3° in het geval van artikel 55 :

- a) de voorwaarden waaronder uitzonderlijke of redelijkerwijs niet te voorzien omstandigheden mogen worden aangevoerd, met inbegrip van de vaststelling van passende indicatoren daarvoor ;
- b) de in artikel 55, tweede lid, 1°, bedoelde maatregelen ;

4° in het geval van artikel 56 : een aanduiding van de redenen voor die veranderingen of wijzigingen ;

3. Gegevens met betrekking tot de analyses en beoordelingen

- 3.1. overeenkomstig artikel 60, 1°, een algemene beschrijving van de kenmerken van het stroomgebiedsdistrict :

1° voor oppervlaktewateren :

- a) kaarten met de ligging en de grenzen van de oppervlaktewaterlichamen ;
- b) kaarten van de typen oppervlaktewaterlichamen in het stroomgebied ;
- c) aanduiding op kaart van de overeenkomstig artikel 52, als kunstmatig of sterk veranderd aangeduide oppervlaktewaterlichamen ;
- d) bepaling van de referentieomstandigheden voor de typen oppervlaktewaterlichamen ;

2° voor grondwater : kaarten met de ligging en de grenzen van de grondwaterlichamen ;

3.2. overeenkomstig artikel 60, 2°, een overzicht van de betekenisvolle belastingen en effecten van menselijke activiteiten op de toestand van oppervlaktewater en grondwater, met inbegrip van :

1° een raming van de verontreiniging door puntbronnen ;

2° een raming van de verontreiniging door diffuse bronnen, met inbegrip van een overzicht van het bodemgebruik ;

3° een raming van de effecten op de kwantitatieve toestand van het water, met inbegrip van onttrekkingen ;

4° een analyse of beoordeling van de andere effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater en het grondwater ;

3.3. een samenvatting van de overeenkomstig artikel 60, 3°, uitgevoerde economische analyse van het watergebruik ;

4. Gegevens met betrekking tot de maatregelenprogramma's

4.1. een samenvatting van de overeenkomstig artikel 64 en bijlage II vastgestelde maatregelenprogramma's, met inbegrip van de wijze waarop de overeenkomstig artikel 5 en artikel 51 vastgestelde doelstellingen moeten worden bereikt ;

5. Gegevens met betrekking tot de programma's voor de monitoring

5.1. een kaart van de overeenkomstig artikel 67 gevormde monitoringnetwerken, en een presentatie in kaartvorm van de resultaten van de overeenkomstig artikel 67 uitgevoerde programma's voor de monitoring voor de toestand van :

1° oppervlaktewater : ecologische, chemische en kwantitatieve toestand ;

2° grondwater : chemische en kwantitatieve toestand ;

3° de in artikel 71 bedoelde beschermde gebieden ;

6. Gegevens met betrekking tot de beschermde gebieden

6.1. vermelding en kaarten van de in artikel 71 bedoelde beschermde gebieden waarvan een register moet worden opgemaakt ;

7. Gegevens met betrekking tot functies van oppervlaktewaterlichamen, de overstromingsgebieden en oeverzones en de grondwaterlichamen

7.1. de aanduiding op kaart van de functies, andere dan die welke betrekking hebben op beschermde gebieden, die worden toegekend aan oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen op niveau van het stroomgebiedsdistrict, met een voor een breed publiek bedoelde nota waarin die aanduidingen worden gemotiveerd ;

7.2. de aanduiding op kaart van de overstromingsgebieden en van de oeverzones voor de waterwegen, voorzover deze het belang van een bekken overstijgen ;

8. Overige gegevens

- 8.1. een register van de bekkenbeheerplannen en andere meer gedetailleerde plannen en programma's die betrekking hebben op sectoren, aangelegenheden of watertypen, alsmede een samenvatting daarvan ;
- 8.2. een samenvatting van de overeenkomstig artikel 37 genomen maatregelen inzake voorlichting en raadpleging van het publiek, de resultaten daarvan alsmede de planwijzigingen die daarvan het gevolg zijn ;
- 8.3. een lijst van de autoriteiten bevoegd voor de toepassing van de bepalingen van de richtlijn binnen ieder stroomgebiedsdistrict ;
- 8.4. de contactpunten en procedures om de achtergrondinformatie en de in artikel 37, § 1, bedoelde informatie en de overeenkomstig artikel 67 verzamelde monitoringgegevens, te verkrijgen ;

9. Herzieningen van het stroomgebiedbeheerplan

- 9.1. een samenvatting van alle veranderingen of actualiseringen sinds de publicatie van het vorige stroomgebiedbeheerplan ;
- 9.2. een beoordeling van de vooruitgang die is geboekt bij het bereiken van de milieudoelstellingen, met een presentatie in kaartvorm van de monitoringresultaten voor de vorige planperiode, en een verklaring voor de milieudoelstellingen die niet zijn bereikt ;
- 9.3. een samenvatting van en een verklaring voor eventuele maatregelen in het vroegere stroomgebiedbeheerplan die niet zijn uitgevoerd ;
- 9.4. een samenvatting van alle aanvullende tussentijdse maatregelen die in het overeenkomstig artikel 64 opgestelde maatregelenprogramma zijn vastgesteld sedert de publicatie van het vorige stroomgebiedbeheerplan ;
- 9.5. In de in de artikelen 53 tot 58 bedoelde gevallen, moet de herziening van het stroomgebiedbeheerplan daarenboven de volgende informatie bevatten :
 - 1° een samenvatting van de herzieningen van de gevallen waarin overeenkomstig de artikelen 53 tot 58 van de milieudoelstellingen is afgeweken ;
 - 2° een evaluatie van de uitvoering van de maatregelen ;
 - 3° een overzicht van eventuele extra maatregelen ;
 - 4° in de in artikel 53 bedoelde gevallen daarenboven de redenen voor de betekenisvolle vertraging en het vermoedelijke tijdschema voor de uitvoering van de maatregelen ;
 - 5° in de in artikel 55 bedoelde gevallen daarenboven een overzicht van de effecten van de in artikel 55 bedoelde omstandigheden en van de in artikel 55, tweede lid, 1°, bedoelde maatregelen ;

10. Opmaak of wijziging van ruimtelijke uitvoeringsplannen en plannen van aanleg

In het geval bedoeld in artikel 36, § 3, worden de volgende elementen aangegeven in het stroomgebiedbeheerplan :

- 1° de aanduiding van de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg die moeten worden opgemaakt of gewijzigd ;

2° de aanduiding van de elementen die in de op te maken of te wijzigen plannen moeten worden opgenomen ;

3° een indicatieve raming van de eventuele planschade die hieruit voortvloeit ;

11. Niet-technische samenvatting

Een goed onderscheiden, voor een breed publiek bedoelde samenvatting van de krachtlijnen van het stroomgebiedbeheerplan.

Bijlage II. Inhoud van de maatregelenprogramma's

1. Maatregelen voor de toepassing van communautaire wetgeving

De maatregelen die nodig zijn voor de toepassing van de communautaire wetgeving voor de waterbescherming en andere communautaire wetgeving ;

2. Maatregelen voor de realisatie van het kostenterugwinningsbeginsel en het vervuiler-betaalt-beginsel

2.1. de overeenkomstig artikel 59 genomen maatregelen die nodig zijn voor de realisatie van het in artikel 6, 5° en 6°, bedoelde vervuiler-betaalt-beginsel en kostenterugwinningsbeginsel, met inbegrip van :

1° de in artikel 60, 3°, b), bedoelde beoordeling over de meest kosteneffectieve combinatie op het gebied van watergebruik, gebaseerd op ramingen van de potentiële kosten van dergelijke maatregelen ;

2° de redenen voor het niet onverkort toepassen van de maatregelen ;

3° het aandeel van de verschillende vormen van watergebruik in de terugwinning van kosten voor waterdiensten ;

3. Maatregelen met betrekking tot duurzaam watergebruik

3.1. maatregelen om duurzaam watergebruik te bevorderen om de overeenkomstig artikel 5 en artikel 51 vastgestelde milieudoelstellingen te bereiken ;

4. Maatregelen met betrekking tot de in artikel 71 bedoelde beschermde gebieden en met betrekking tot de waterrijke gebieden

4.1. maatregelen om aan de bij decreet of besluit vastgestelde voorschriften met betrekking tot voor de onttrekking van water bestemd voor menselijke consumptie gebruikt water te voldoen, met inbegrip van maatregelen om de waterkwaliteit veilig te stellen om het niveau van zuivering dat voor de productie van water bestemd voor menselijke consumptie vereist is, te verlagen ;

4.2. maatregelen inzake waterrijke gebieden ;

5. Maatregelen met betrekking tot kwantiteit

5.1. beheersingsmaatregelen voor de onttrekking van zoet oppervlaktewater en grondwater en de opstuwung van zoet oppervlaktewater, met inbegrip van :

1° een register of registers van wateronttrekkingen ;

2° de vermelding van de gevallen waarin vrijstelling is verleend van de beheersingsmaatregelen ;

5.2. beheersingsmaatregelen voor de aanvulling van grondwaterlichamen ;

6. Maatregelen met betrekking tot overstromingen

6.1. beheersingsmaatregelen, zowel bovenstrooms als benedenstrooms, in verband met de risico's op overstromingen die de veiligheid aantasten van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden ;

7. Maatregelen met betrekking tot verontreiniging

7.1. maatregelen ter voorkoming of vermindering van verontreiniging door puntbronnen ;

7.2. maatregelen ter voorkoming of vermindering van verontreiniging door diffuse bronnen ;

7.3. maatregelen voor het progressief voorkomen of verminderen van de verontreiniging van oppervlaktewateren door prioritaire stoffen en van verontreiniging door andere stoffen, die het bereiken van de overeenkomstig artikel 5 en artikel 51 vastgestelde milieudoelstellingen kunnen verhinderen ;

7.4. maatregelen om elke betekenisvolle en aanhoudende stijging van de concentratie van verontreinigende stoffen in grondwater ten gevolge van menselijke activiteiten om te buigen, om de grondwaterverontreiniging te verminderen ;

7.5. maatregelen ter voorkoming van verontreiniging uit technische installaties en ter voorkoming of beperking van de gevolgen van incidentele verontreiniging ;

8. Maatregelen voor andere schadelijke effecten

8.1. maatregelen voor andere schadelijke effecten op de toestand van het oppervlaktewater en het grondwater die overeenkomstig de in artikel 60 uitgevoerde analyses en beoordelingen worden vastgesteld, in het bijzonder maatregelen om ervoor te zorgen dat de hydromorfologische toestand verenigbaar is met het bereiken van de vereiste ecologische toestand of het goed ecologisch potentieel ;

9. Andere maatregelen om de milieudoelstellingen te bereiken

9.1. alle andere maatregelen die nodig zijn om de overeenkomstig artikel 5 en artikel 51 door de Vlaamse regering vastgestelde milieudoelstellingen te bereiken, met inbegrip van :

1° de maatregelen die overeenkomstig artikel 58 moeten worden genomen in geval de milieudoelstellingen vermoedelijk niet worden bereikt ;

2° de maatregelen die moeten worden genomen in geval van de in de artikelen 53 tot 58 bedoelde gevallen, in het bijzonder :

a) in het geval van artikel 53 :

- de maatregelen die noodzakelijk worden geacht om de oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen voor het verstrijken van de verlengde termijn geleidelijk in de vereiste toestand te brengen ;
- de redenen voor de betekenisvolle vertraging bij de uitvoering van deze maatregelen ;
- het vermoedelijke tijdschema voor de uitvoering van deze maatregelen ;

b) in het geval van artikel 55 : de in artikel 55, tweede lid, 1°, bedoelde maatregelen.

Bijlage III. Inhoud van de bekkenbeheerplannen

1. Situatietanalyse

Een beschrijving van de huidige toestand van het watersysteem op bekkenniveau, waaronder een omgevingsanalyse, een sectorale analyse en een economische analyse :

- 1.1. een omgevingsanalyse : de inventarisatie van algemene fysische en ruimtelijke kenmerken van het bekken, een watersysteembeschrijving en relevante beleidsmatige en juridische aspecten voor het bekken ;
- 1.2. een sectorale analyse : de inventarisatie en analyse van de watergebonden milieuaspecten, randvoorwaarden en aanspraken van de in het bekken betrokken sectoren. De volgende sectoren worden minstens in aanmerking genomen :
 - land- en tuinbouw ;
 - huisvesting ;
 - toerisme en recreatie ;
 - transport- en vervoersinfrastructuur ;
 - industrie en handel ;
 - ontginningen ;
 - jacht en visserij ;
 - energie ;
 - natuur, bos en landschap ;
- 1.3. een economische analyse : informatie voor de relevante berekeningen om het in artikel 6, 6°, bedoelde kostenterugwinningsbeginsel toe te passen. Dit bevat onder meer langetermijnvoorspellingen van vraag en aanbod naar water in het bekken, de ramingen van volume, prijzen en kosten voor waterdiensten, ramingen van relevante investeringen en een oordeel over de meest kosteneffectieve combinatie van maatregelen op het gebied van watergebruik, gebaseerd op ramingen van de potentiële kosten van dergelijke maatregelen ;

2. Potenties en intersectorale knelpunten

- 2.1. een beschrijving van de knelpunten en de mogelijkheden, waarin de interactie tussen de toestand van het watersysteem, haar functies en de waterketen wordt geanalyseerd ;

3. Visie

- 3.1. de integratie van alle beleidsvoornemens van de betrokken waterbeheerders met betrekking tot alle aspecten van het waterbeleid binnen het desbetreffende bekken. Dit omvat minstens de gebiedsgerichte langetermijnstreefbeelden en de operationele doelstellingen ;

4. Acties en maatregelen

- 4.1. de acties en de maatregelen die zullen worden genomen om de doelstellingen te realiseren, met inbegrip van de raming van de middelen. Dit bevat onder meer een overzicht van de binnen het desbetreffende bekken vereiste infrastructuur- en inrichtingswerken, de daarmee gepaard gaande beheerswerken, met inbegrip van beheersingsmaatregelen, zowel bovenstrooms als benedenstrooms, in verband met de risico's op overstromingen die de veiligheid aantasten van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, en de aanduiding van de met de uitvoering ervan belaste diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, of de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest zijn belast met taken van openbaar nut ;

5. Functietoekenning

5.1. de aanduiding op kaart van :

- a) de overstromingsgebieden binnen het desbetreffende bekken ;
- b) de oeverzones binnen het desbetreffende bekken, voorzover deze het belang van het deelbekken overschrijden ;
- c) de in artikel 71 bedoelde beschermde gebieden binnen het desbetreffende bekken ;
- d) de mijnverzakkingsgebieden binnen het desbetreffende bekken ;
- e) de waterzuiveringszones binnen het desbetreffende bekken ;

5.2. de aanduiding op kaart van de functies, toegekend aan oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen binnen het desbetreffende bekken, voorzover deze het belang van het deelbekken overschrijden.

5.3. een indicatieve aanduiding van de binnen het bekken geldende eutrofiëeringsnormen ;

5.4. een voor een breed publiek bedoelde nota waarin de in 5.1., 5.2. en 5.3. bedoelde aanduidingen worden gemotiveerd ;

6. Opmaak of wijziging van ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg

In het geval bedoeld in artikel 42, § 4, worden de volgende elementen aangegeven in het bekkenbeheerplan :

- 1° de aanduiding van de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg die moeten worden opgesteld of gewijzigd ;
- 2° de aanduiding van elementen die in de op te maken of te wijzigen plannen moeten worden opgenomen ;
- 3° een indicatieve raming van de eventuele planschade die hieruit voortvloeit ;

7. Niet-technische samenvatting

Een goed onderscheiden, voor een breed publiek bedoelde samenvatting van de krachtlijnen van het bekkenbeheerplan.

Bijlage IV. Inhoud van de deelbekkenbeheerplannen**1. Acties en maatregelen**

- 1.1. de acties en maatregelen die zullen worden genomen om de operationele doelstellingen en taakstellingen te realiseren, met inbegrip van een raming van de middelen daartoe ;
- 1.2. een evaluatie van de in de vorige planperiode geheel of gedeeltelijk uitgevoerde acties en maatregelen, met inbegrip van een berekening van de kostprijs ervan ;

2. Functietoekenning

- 2.1. de aanduiding van de oeverzones, andere dan deze welke werden aangeduid in het bekkenbeheerplan ;
- 2.2. de functies toegekend aan oppervlaktewaterlichamen binnen het desbetreffende deelbekken, die niet in het bekkenbeheerplan zijn aangeduid ;
- 2.3. een nota waarin de in 1.1. en 1.2. bedoelde aanduidingen worden gemotiveerd ;

3. Niet-technische samenvatting

Een goed onderscheiden, voor een breed publiek bedoelde samenvatting van de krachtlijnen van het deelbekkenbeheerplan.

9. Toelichting door de minister

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak het ontwerp van decreet betreffende het integraal waterbeleid op 5, 10, 12, 17 en 19 juni 2003.

Op 10 en 12 juni 2003 werden in de commissie hoorzittingen gehouden over het ontwerp van decreet. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl. St.* VI. Parl. 2002-2003, nr. 1730/3.

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER

Op 5 juni 2003 geeft de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, een toelichting in de commissie.

I.1. Inleiding

De minister stelt dat de Vlaamse regering met dit ontwerp van decreet een decretale basis wil leggen voor een integraal waterbeleid in Vlaanderen. Dit ontwerp is een eerste titel van het decreet betreffende het integraal waterbeleid (Titel I. Doelstellingen, beginselen, organisatie, voorbereiding en opvolging van het integraal waterbeleid) dat later nog zal worden aangevuld met meer specifieke decretale bepalingen in titels bij dit decreet en via uitvoeringsbesluiten.

Dit ontwerp van decreet biedt tevens de decretale basis voor de omzetting van de Europese Kaderrichtlijn Water (Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor Communautaire maatregelen betreffende waterbeleid). Het doel van deze richtlijn was in de eerste plaats de duurzame bescherming van onze kostbare watervoorraden voor de huidige en toekomstige generaties, maar ook de bescherming van de ecosystemen die ermee samenhangen en het garanderen van voldoende water voor de menselijke gebruiksfuncties. De preambule vermeldt een lange lijst van overwegingen en doelstellingen, waarvan de minister de belangrijkste wil aanhalen :

- de verbetering van de ecologische kwaliteit van de oppervlaktewateren ;
- het voorkomen van de achteruitgang van de kwaliteit van de zoetwatervoorraden ;

- het verstandig gebruik van waterrijke gebieden ;
- het behoud, de bescherming en de verbetering van milieukwaliteit en een behoedzaam en rationeel gebruik van hulpbronnen ;
- de noodzaak tot betrokkenheid van publiek en watergebruikers bij de beslissingen over watergebruik, die het best zo lokaal mogelijk genomen worden ;
- de nood aan horizontale integratie van bescherming van water in andere beleidsdomeinen (energie, vervoer, landbouw, visserij, toerisme, enzovoort) ;
- het verband tussen grondwater, ecologische kwaliteit van oppervlaktewater en van terrestrische ecosystemen ;
- de nood aan de progressieve vermindering van de lozing van gevaarlijke stoffen en van de volledige eliminatie van prioritaire gevaarlijke stoffen ;
- het veiligstellen van drinkwater, waarbij drinkwatervoorziening een dienst van algemeen belang is ;
- de nood aan coördinatie van de maatregelen voor oppervlaktewater en grondwater binnen eenzelfde watersysteem ;
- een betere integratie van kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van oppervlaktewater en grondwater, waarbij de beheersing van waterkwantiteit mede in functie staat van goede waterkwaliteit ;
- de terugwinning van kosten van waterdiensten, gebaseerd op economische analyse en langetermijnvooruitzichten over vraag en aanbod ;
- de preventie en bestrijding van verontreiniging via gecombineerde aanpak waarbij men enerzijds emissiegrenswaarden oplegt en anderzijds milieukwaliteitsnormen nastreeft.

Het uitgangspunt van de Europese kaderrichtlijn Water is een integrale benadering van de waterproblematiek op stroomgebiedniveau. Deze integrale benadering heeft betrekking op oppervlaktewater, op grondwater en op het gebruik ervan, en dit in de ruimst mogelijke betekenis.

De Kaderrichtlijn Water voorziet in het vaststellen van milieudoelstellingen voor oppervlaktewater en

grondwater die in 2015 bereikt moeten zijn. Voor oppervlaktewater hebben de milieudoelstellingen betrekking op de chemische toestand en de ecologische toestand, voor grondwater op de chemische toestand en de kwantitatieve toestand. Een goede ecologische toestand voor oppervlaktewater beperkt zich niet tot de kwaliteit van de waterkolom sensu stricto, maar geldt voor het gehele waterecosysteem en heeft betrekking op zowel fysico-chemische, biologische als hydromorfologische aspecten. Voor grondwater wordt de bescherming van de kwaliteit en de beschikbare watervoorraden vooropgesteld.

Belangrijk hierbij is wel dat niet de staatsgrenzen of andere administratieve grenzen, maar wel de stroomgebieden het uitgangspunt vormen. Voor grensoverschrijdende stroomgebieden (of stroomgebiedsdistricten) moeten de nodige overlegstructuren opgericht worden om de coördinatie van de bepalingen van de Kaderrichtlijn Water te voorzien.

Om de milieudoelstellingen te bereiken, moeten op regelmatige tijdstippen (internationale) stroomgebiedbeheerplannen opgesteld worden en maatregelenprogramma's uitgewerkt worden (2009). Deze plannen en programma's vertrekken van een analyse van de bestaande toestand en van een evaluatie van de druk van de menselijke activiteiten op het watersysteem (2004). Deze analyse dient onderbouwd en aangevuld te worden door monitoringresultaten (2006). Een economische analyse moet toelaten een kostenefficiënte combinatie van maatregelen uit te werken. Een belangrijk aandachtspunt in de kaderrichtlijn is het beleid ten aanzien van gevaarlijke stoffen.

De kaderrichtlijn voorziet ook in een maximale betrokkenheid van het publiek. Burgers en belangengroepen dienen ingeschakeld te worden bij de opstelling en de bijwerking van de beheersplannen teneinde deze te informeren over de actuele toestand en de vooruitgang bij de toepassing van de maatregelen.

Deze kaderrichtlijn vormt de ruggengraat voor het toekomstige Europese waterbeleid en is uitermate belangrijk voor het ontwerpdecreet dat vandaag voorligt. Dit decreet is in belangrijke mate een implementatie van de Kaderrichtlijn Water. Toch wil Vlaanderen op een aantal punten nog verder gaan dan wat de Kaderrichtlijn Water oplegt :

- de kaderrichtlijn is volgens vele waarnemers vooral op waterkwaliteit toegespitst, terwijl ook de beheersing van debieten, waterstanden, ont-

trekkingen en dergelijke meer, bijzonder belangrijk is om de voorraden te beschermen, maar ook om wateroverlast en droogte tegen te gaan. De integrale aanpak mag wat de Vlaamse regering betreft ruimer geïnterpreteerd worden dat datgene wat daarover in de Kaderrichtlijn is uitgewerkt ;

- de bedoeling is ook een sterkere band creëren tussen het waterbeleid en de ruimtelijke ordening, omdat beslissingen in het ene domein grote gevolgen kunnen hebben voor het andere domein. De nood aan "Ruimte voor Water" is in het Vlaams parlement al ruimschoots ter sprake gekomen ;
- ondanks een merkbare verbetering blijft de toestand van onze watersystemen nog ver onder het Europese gemiddelde. Daarom wil de Vlaamse regering ook niet te gul omspringen met de uitzonderingsbepalingen die in de Kaderrichtlijn voorzien zijn voor het niet bereiken van de vooropgestelde milieukwaliteitsdoelstellingen ;
- de Kaderrichtlijn voorziet in een planmatige aanpak van het waterbeleid op stroomgebiedniveau. Vlaanderen wil verder gaan, door ook op het intermediaire niveau (de 11 Vlaamse bekens) en het lokale niveau (de deelbekkens) planvorming en participatie op te leggen, zodat het waterbeleid zoveel mogelijk kan gevoerd worden op de schaal waarop de problemen een oplossing behoeven ;
- tenslotte is er de wil om stilaan komaf te maken met de versnippering van de bevoegdheden inzake waterbeheer, die vaak mede de oorzaak is van onefficiënt beheer, soms met dramatische situaties tot gevolg.

De kaderrichtlijn moet eind 2003 omgezet zijn. Daarvoor dienen nog bepalingen van dit decreet te worden uitgewerkt in uitvoeringsbesluiten. Het is dus van belang dat snel een decretale basis wordt gelegd voor de realisatie van het integraal waterbeleid in Vlaanderen.

De implementatie van de kaderrichtlijn vormt een belangrijke uitdaging voor de komende jaren en ligt in het verlengde van de prioriteiten die de Vlaamse regering vooropgesteld heeft in haar regeerprogramma. Meer in het bijzonder wordt in deel IV van het regeerprogramma gesteld dat het Vlaamse milieubeleid afgestemd dient te worden op de Europese normen, normen die afdwingbaar en controleerbaar moeten zijn. Metingen dienen

aan te tonen wat de toestand in Vlaanderen is ten opzichte van deze in de andere Europese lidstaten. De Vlaamse regering steunt voorstellen die duurzaamheid bevorderen.

Daarenboven wil de Vlaamse regering de snelheid van de omzetting in Europese regelgeving verbeteren en wenst zij de mogelijkheden van de multilaterale samenwerking ten volle te benutten.

I.2. Inhoud van het voorontwerp van decreet

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

In dit hoofdstuk worden, in aanvulling op de definities van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, definities opgenomen die specifiek gericht zijn op integraal waterbeleid en overwegend zijn geïnspireerd op de definities uit de Kaderrichtlijn Water.

HOOFDSTUK II

Voorwerp, doelstellingen en beginselen

In dit hoofdstuk wordt integraal waterbeleid gedefinieerd in het kader van het concept duurzame ontwikkeling, worden de belangrijkste doelstellingen van een integraal waterbeleid gedefinieerd, alsook de voor het integraal waterbeleid noodzakelijke beginselen. De doelstellingen van het decreet zijn ruimer dan het kader waarin de Kaderrichtlijn Water voorziet. De multifunctionaliteit van watersystemen wordt in het decreet sterk benadrukt.

HOOFDSTUK III

Algemene instrumenten van het integraal waterbeleid

AFDELING 1

De watertoets

De watertoets is volgens de minister allicht één van de sterkste instrumenten van dit decreet en zal bijvoorbeeld kunnen ingezet worden in de strijd tegen wateroverlast.

De watertoets geeft uitvoering aan het principe van de integratie door de beoordeling van schadelijke effecten van handelingen of activiteiten op het watersysteem bij het verlenen van vergunningen of het goedkeuren van plannen. De vergunningverlenende overheid dient in geval van schadelijke effecten voor het watersysteem voorwaarden op te leggen of de vergunning te weigeren. De vergunningverlenende overheid dient bij de beoordeling van de schadelijke effecten rekening te houden met de relevante waterbeheerplannen die in hoofdstuk VI aan bod komen. Zolang geen plannen zijn vastgesteld, dient de vergunningverlenende overheid bij twijfel advies te vragen over het al dan niet optreden van schadelijke effecten bij een door de Vlaamse regering aan te wijzen instantie. De Vlaamse regering kan algemene richtlijnen uitvaardigen voor de beoordeling van schadelijke effecten en voor het bepalen van de voorwaarden.

AFDELING 2

Oeverzones

Deze afdeling bevat bepalingen met betrekking tot de aanduiding en het beheer van oeverzones. Oeverzones vervullen een functie inzake de natuurlijke werking van watersystemen of het natuurbehoud of inzake de bescherming tegen erosie of inspoeling van sedimenten, bestrijdingsmiddelen of meststoffen. In het decreet worden voor oeverzones een aantal minimum geldende erfdienstbaarheden opgelegd die betrekking hebben op bemesting, het aanbrengen van ruimslib en bestrijdingsmiddelen, grondbewerkingen en het oprichten van constructies.

AFDELING 3

Verwerving van onroerende goederen

In deze afdeling worden bepalingen voorzien met betrekking tot de verwerving van onroerende goederen door middel van onteigening te algemene nutte en van het recht van voorkoop teneinde de doelstellingen van het integraal waterbeleid te kunnen verwezenlijken. Het instrument van de voorkoopregeling wordt in het kader van het integraal waterbeleid ingezet om gronden te verwerven die zijn gelegen binnen de op kaart afgebakende overstromingsgebieden of oeverzones. Tevens wordt de aankoopplicht en de vergoedingsplicht ingevoerd : eigenaars die kunnen aantonen dat hun eigendom door de ligging in een afgebakende oeverzone of overstromingsgebied in waarde vermin-

dert, kunnen van het Vlaams Gewest de verwerking van het eigendom eisen of vergoeding vragen voor de schade ingevolge het actief inzetten van een overstromingsgebied.

HOOFDSTUK IV

De geografische indeling van watersystemen

Dit hoofdstuk voorziet in de geografische indeling van watersystemen in stroomgebiedsdistricten, bekkens en deelbekkens.

Om te voldoen aan de verplichtingen van de Kaderrichtlijn Water, moeten stroomgebieden en stroomgebiedsdistricten worden aangewezen. Grensoverschrijdende stroomgebieden dienen aan internationale stroomgebiedsdistricten te worden toegewezen. Door samenvoeging van de stroomgebieden van de IJzer, de Brugse Polders en de Schelde zal Vlaanderen behoren tot twee internationale stroomgebiedsdistricten, namelijk de Schelde en de Maas.

De stroomgebieden van de Schelde en de Maas worden verder ingedeeld in bekkens. Binnen het Vlaamse Gewest is het bekkenniveau zowat het belangrijkste niveau voor de voorbereiding en afstemming van een integraal waterbeleid.

Aangezien de bekkens toch een vrij omvangrijk gebied kunnen beslaan, wordt voorzien in een verdere indeling in meer kleinschalige deelbekkens. Dit is het niveau waar de meeste maatregelen op het terrein moeten worden uitgevoerd.

HOOFDSTUK V

Organisatie van het integraal waterbeleid

Het decreet streeft binnen de respectievelijke bevoegdheden tot een integratie van de beleidsvoorbereiding via de planning en de uitvoering van het integraal waterbeleid.

AFDELING 1

Het stroomgebiedsdistrict

De coördinatie voor de Kaderrichtlijn Water zal in de stroomgebiedsdistricten plaatsvinden in de schoot van de Internationale Schelde Commissie

(ISC) en de Internationale Maascommissie (IMC). In het decreet is nog sprake van de ICBS en ICBM, omdat de recente verdragen van Gent nog niet geratificeerd zijn.

AFDELING 2

Het Vlaamse Gewest

De Vlaamse regering wijst in het kader van het integraal waterbeleid een minister aan die bevoegd is voor de coördinatie en de organisatie van de planning van het integraal waterbeleid. Het integraal waterbeleid impliceert regelmatig en gestructureerd overleg tussen de verantwoordelijken van het waterbeleid en de verantwoordelijken van andere beleidsdomeinen. Beleidsafstemming is ook vereist op het niveau van de ambtelijke structuren. Hiervoor wordt voorzien in een Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW), die onder meer de werkzaamheden van het huidige VIWC (Vlaams Integraal WateroverlegComité) zal voortzetten.

AFDELING 3

Het bekkenniveau

Er wordt in elk bekken een structuur uitgebouwd, bestaande uit een bekkenbestuur (politiek overleg tussen Vlaams Gewest, provincies en gemeenten) en een bekkenraad (maatschappelijk overleg). Het bekkenbestuur wordt ondersteund door een bekkensecretariaat (technisch-ambtelijk overleg). In het decreet worden de samenstelling en de taken van deze organen bepaald in het kader van het integraal waterbeleid op bekkenniveau.

AFDELING 4

Het deelbekkenniveau

Op het meer lokale niveau wordt per deelbekken of per cluster van deelbekkens een waterschap opgericht. Volgens de huidige wetgeving zijn de bevoegdheden inzake waterbeheer op deelbekkenniveau verspreid over het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten en de polders en wateringen. Om op het niveau van het deelbekken een op elkaar afgestemd waterbeleid en waterbeheer te kunnen voeren, is dan ook samenwerking nodig tussen de verschillende waterbeheerders.

Er wordt in het decreet voorlopig slechts één organisatiemodel voorzien, namelijk het waterschap zonder rechtspersoonlijkheid, waarin vooral de gezamenlijke planvorming centraal staat. Het is echter aangewezen dat er naast de samenwerking op vlak van planvorming en beleidsafstemming ook daadwerkelijke beheersoverdracht gerealiseerd wordt naar één instantie. Hierdoor kan bijvoorbeeld verhinderd worden dat, zoals nu vaak het geval is, de waterbeheerders van de verschillende bestuursniveaus de verantwoordelijkheid naar elkaar doorschuiven als er zich een overstroming heeft voorgedaan. Een dergelijke beheersoverdracht kan gebeuren door de waterschappen rechtspersoonlijkheid te verschaffen, zodat zij zelf het beheer kunnen uitvoeren. In het kerntakendebat was daarover een consensus bereikt, die inhield dat een vorm van interbestuurlijke samenwerking 'sui generis' zou gecreëerd worden waarin Vlaams gewest, provincies en gemeenten kunnen participeren. In de tweede principieel goedgekeurde versie van het voorontwerp van decreet was een dergelijk model summier uitgewerkt, maar de Raad van State was van oordeel dat dat model beter gestoffeerd moest worden, onder meer voor wat betreft de oprichting, de samenstelling, de werking en het toezicht op de waterschappen met rechtspersoonlijkheid. Dit is een vrij technische aangelegenheid gebleken. Om de timing van de goedkeuring van het decreet niet daarvan te laten afhangen, is in de regering afgesproken dat dit voorlopig uit het ontwerp van decreet wordt gelicht en in een vervolgdecreet wordt geregeld.

In overeenstemming met het subsidiariteitsprincipe wordt voor het waterschap zonder rechtspersoonlijkheid geen gedwongen taakwaarneming opgelegd, uitgezonderd de plicht om in gezamenlijk overleg een deelbekkenbeheerplan op te maken. De deelnemende overheden en besturen bepalen in een overeenkomst de omvang van hun samenwerking. Als zij dat wensen, kunnen zij ook een aantal beheerstaken gecoördineerd uitvoeren. De doelstelling is te komen tot onder meer een afgestemde en efficiënte uitvoering van het beheer van de onbevaarbare waterlopen, het ondiepe grondwater, het water voor menselijke aanwending (met uitzondering van het drinkwater), het beheer van de afvoerwegen van hemelwater en/of afvalwater die niet tot het bovengemeentelijke patrimonium behoren en de kleinschalige waterzuivering binnen het deelbekken.

Omdat de provincies een belangrijke rol moeten kunnen spelen in het integraal waterbeleid op deelbekeniveau wordt het secretariaat van het samenwerkingsverband waargenomen door de provincie.

HOOFDSTUK VI

Vorbereiding en opvolging van het integraal waterbeleid.

Dit hoofdstuk bevat bepalingen in verband met de verplichte planning opgelegd door de Kaderrichtlijn op het stroomgebiedniveau, aangevuld met de beleidsplanning via de waterbeleidsnota en bepalingen in verband met de bekkenbeheerplannen en deelbekkenbeheerplannen. In dit hoofdstuk wordt ook de hiërarchie van de plannen bepaald en de afstemming met de plannen inzake ruimtelijke ordening. Het hoofdstuk bevat tevens bepalingen met betrekking tot de inhoud van de plannen, de opmaak en het openbaar onderzoek.

AFDELING 1

De waterbeleidsnota

De krachtlijnen van de visie van de Vlaamse regering op integraal waterbeleid worden vastgelegd in een waterbeleidsnota. Deze krachtlijnen worden, in de filosofie van een gebiedsgerichte benadering van het integraal waterbeleid, zowel voor het Vlaamse Gewest in zijn geheel als per stroomgebiedsdistrict vastgesteld. De eerste waterbeleidsnota moet uiterlijk eind 2004 worden vastgesteld.

AFDELING 2

Stroomgebiedbeheerplannen

De Kaderrichtlijn verplicht de lidstaten tot coördinatie om voor internationale stroomgebiedsdistricten tot een enkel internationaal stroomgebiedbeheerplan te komen. Indien er geen internationaal stroomgebiedbeheerplan wordt opgesteld, maken de lidstaten een stroomgebiedbeheerplan op voor de op hun grondgebieden liggende delen van het internationale stroomgebiedsdistrict. In dit geval zal coördinatie tussen de gewesten en de federale overheid noodzakelijk zijn. De gegevens die voor de Kaderrichtlijn Water moeten worden opgenomen in de plannen, zijn vervat in bijlage I bij het decreet. Belangrijk voor Vlaanderen is dat een stroomgebiedplan de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of de wijziging van een ruimtelijk uitvoeringsplan of een plan van aanleg kan impliceren, zodat de ruimtelijke aanspraken, zoals bijvoorbeeld de afbakening van overstromingsgebieden en oeverzones, in de ruimtelijke planning vertaald kunnen worden, zonder in te breken in de autonomie van de ruimtelijke ordening.

AFDELING 3

De bekkenbeheerplannen en bekkenvoortgangsrapporten

Op het bekkenniveau voorziet het decreet in bekkenbeheerplannen en bekkenvoortgangsrapporten. Het jaarlijks bekkenvoortgangsrapport beoogt in de eerste plaats de rapportering over de uitgevoerde elementen van het bekkenbeheerplan en de opgave van de nog te verrichten activiteiten. Ook voor de bekkenbeheerplannen is een duidelijke link voorzien met de ruimtelijke planning.

AFDELING 4

Het deelbekkenbeheerplan

Het lokale waterbeleid is een belangrijke schakel in het integrale waterbeleid. Om ook op dit niveau te zorgen voor een goede organisatie en uitvoering van het integrale waterbeheer, wordt voorzien in de opmaak van deelbekkenbeheerplannen. De bestaande lokale waterplannen, zoals de DuLo-waterplannen die in het kader van de samenwerkingsovereenkomst tussen Vlaams gewest, gemeenten en provincies worden voorbereid, en de waterhuishoudingsplannen van de polders en wateringen kunnen worden gebruikt als bouwstenen voor de deelbekkenbeheerplannen. Anderzijds spreekt het voor zich dat lokale initiatieven moeten worden ingepast in het waterbeleid dat werd uitgetekend op deelbekkenniveau.

HOOFDSTUK VII

Bijzondere verplichtingen met betrekking tot de stroomgebiedsdistricten.

In dit hoofdstuk wordt aan een aantal basisverplichtingen uit de Kaderrichtlijn (andere dan het opstellen van stroomgebiedbeheerplannen) een decretale basis gegeven.

In afdeling 1 van dit hoofdstuk wordt de bevoegdheid van de Vlaamse regering omschreven om de milieudoelstellingen vast te stellen. Het betreft zowel de milieudoelstellingen van de Kaderrichtlijn als de bijkomende milieudoelstellingen die in het decreet werden opgenomen. Voor oppervlaktewater moet volgens de Kaderrichtlijn minstens de goede chemische toestand en de goede ecologische toestand bereikt worden. Het decreet voegt voor oppervlaktewater doelstellingen met betrekking tot de kwantitatieve toestand toe. Voor grondwater

moet volgens de Kaderrichtlijn minstens de goede chemische toestand en de goede kwantitatieve toestand bereikt worden. Het decreet voegt voor grondwater milieudoelstellingen met betrekking tot de ecohydrologische toestand toe, waardoor het verband tussen grondwatertoestand, het grondgebruik en de ecosystemen benadrukt wordt.

Deze afdeling bevat ook de voorwaarden, waaronder oppervlaktewaterlichamen als kunstmatig of sterk veranderd kunnen worden aangeduid, en de voorwaarden, waaronder van de milieudoelstellingen kan worden afgeweken.

De Kaderrichtlijn voorziet in het uitvoeren van analyses en beoordelingen. Dit is in het decreet geregeld in afdeling 2 van dit hoofdstuk. Het betreft een analyse van de kenmerken van het stroomgebied, een beoordeling van de effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater en het grondwater en een economische analyse van het watergebruik.

Afdeling 3 stelt dat de Vlaamse regering voor elk stroomgebiedsdistrict of voor het Vlaamse gewest in zijn totaliteit een maatregelenprogramma moet vaststellen, conform de Kaderrichtlijn. De inhoud ervan is opgenomen in de bijlage II bij het decreet.

Afdeling 4 voorziet in het uitvoeren van de verplichte programma's voor de monitoring en afdeling 5 tenslotte bepaalt dat er een register moet worden gemaakt van de gebieden die op grond van Europese richtlijnen inzake water of voor het behoud van habitats of rechtstreeks van water afhankelijke soorten moeten worden beschermd.

1.3. Besluit

De minister wil zich beperken tot deze summier toelichting bij het ontwerp van decreet. Hij realiseert zich dat het een zeer technisch decreet is, maar het is ook een noodzakelijk decreet. Niet enkel omdat de Kaderrichtlijn moet worden omgezet, maar ook omdat Vlaanderen de laatste jaren steeds vaker geconfronteerd wordt met de gevolgen van de slechte waterkwaliteit en van overstromingen. Het is reeds de derde maal dat een regering een ontwerp van decreet integraal waterbeleid maakt. Het is echter de eerste maal dat het ontwerp in het Vlaams Parlement wordt besproken en dat verheugt de minister. Hij hoopt dat het ontwerp van decreet op de steun van de commissieleden kan rekenen, zodat spoedig de volgende stap, met name de goedkeuring van de uitvoeringsbesluiten, kan worden gezet.

Referenties

- AMINAL, afdeling Natuur en Natuurreservaten vzw. Beken voor de toekomst. Kansen en mogelijkheden voor ecologisch verantwoord beekbeheer, Brussel, 1998, 49p.
- AMINAL, afdeling Water. Een beleidsvisie voor het herstel van waterlooptypen in Vlaanderen. Brussel, 1995, 28 p.
- AMINAL, afdeling Water. Inventarisatie van kleinschalige en industriële waterzuiveringssystemen in Vlaanderen. Brussel, 1998, 120 p.
- AMINAL, afdeling Water. Waterbodem: beter voorkomen dan genezen. Brussel, 1998, 40 p.
- AMINAL, afdeling Water, Onderzoek naar de verspreiding en de typologie van ecologisch waardevolle waterlopen in Vlaanderen. Bekken van de Polders en de Gentse Kanalen, Brussel, 1996, 53p.
- AMINAL, afdeling Water en Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling Meetnetten en Onderzoek. Karakterisatie van de bodems van de Vlaamse onbevaarbare waterlopen. Brussel, 1998, 56 p.
- AMINAL, afdeling Water en Vlaamse Milieumaatschappij. Riooloverstorten, randvoorzieningen. Brussel, 2000, 31 p.
- AMINAL, afdeling Water en Vlaamse Milieumaatschappij. Elke druppel telt. Brussel, 2000, 60 p.
- AROL. Modellen integraal waterbeheer Vlaams Gewest, eindverslag, uitgevoerd door VUB, RUG, KUL. Brussel, 1990.
- Dua, V., Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw. Beleidsnota Leefmilieu 2000-2004.
- Hermey, M. Natuurbeheer. Uitgeverij Marc Van de Wiele, Brugge, 1989, 224 p.
- Instituut voor Natuurbehoud. Natuurrapport 1999. Brussel, 1999, 250 p.
- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Kwetsbaarheidskaart van het grondwater in West-Vlaanderen. Brussel, 1986, 28 p. met kaarten in bijlage.
- VIWC. Integraal Waterbeheer in Vlaanderen: concept, methodologie en structuren. Brussel, 1999, 265 p. met bijlagen.
- Vlaamse Milieumaatschappij. Waterkwaliteit in Vlaanderen 1998. Erembodegem, 2000, 105 p.
- Wel vzw. Code voor goede praktijk in praktijk. Afkoppelen, bufferen en infiltreren, 1998.

Adressen

Bekkencomité van de Brugse Polders

Bekkencoördinator

Wilfried Godderis

AMINAL, afdeling Natuur

Zandstraat 255, 8200 Sint-Andries (Brugge)

Tel.: 050-45 41 80 - fax: 050-45 41 75

E-mail: wilfried.godderis@lin.vlaanderen.be

Planningsverantwoordelijke

Mathias Vanden Bulcke

AMINAL, afdeling Water

Zandstraat 255, 8200 Sint-Andries (Brugge)

Tel.: 050-45 41 61 - fax: 050-45 41 75

E-mail: mathias.vandenbulcke@lin.vlaanderen.be

Vlaams Integraal Wateroverleg Comité (VIWC)

Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 2, 1000 Brussel

Tel.: 02-553 71 09 fax: 02-553 71 07

E-mail: viwc@lin.vlaanderen.be

Oppervlaktewater - kwantiteit - gewestelijk - provinciaal

AWZ, Afdeling Bovenschelde

Nederkouter 28, 9000 Gent

Tel.: 09-268 02 11, fax: 09-268 02 72

E-mail: bovenschelde@lin.vlaanderen.be

AWZ, Afdeling Waterwegen Kust

Administratief Centrum, Vrijhavenstraat 3, 8400 Oostende

Tel.: 059-55 42 11, fax: 059-50 70 37

E-mail: waterwegen_kust@lin.vlaanderen.be, www.awz.be

Maatschappij van de Brugse

Zeevaartinrichtingen n.v.

Isabellalaan 1, 8380 Lissewege

Tel.: 050-54 32 11, fax: 050-54 32 24

AMINAL, Afdeling Water - buitendienst West-Vlaanderen

Zandstraat 255, 8200 Sint-Andries (Brugge)

Tel.: 050-45 41 00, fax: 050-31 75 02

e-mail: water.wvl@lin.vlaanderen.be

AMINAL Afdeling Water -

buitendienst Oost-Vlaanderen

Elfulistraat 43, 9000 Gent

Tel.: 09-244 83 11, fax: 09-244 83 00

E-mail: water.ovl@lin.vlaanderen.be

Provincie West-Vlaanderen -

Technische dienst Waterlopen

Provinciehuis Abdijbeke, Abdijbekestraat 9, 8200 Sint-Andries (Brugge)

Tel.: 050-40 33 32

Provincie Oost-Vlaanderen -

Technische dienst Waterlopen

Provinciaal Administratief Centrum 'Het Zuid'

Woodrow Wilsonplein 2 - 6de verdieping, 9000 Gent

Tel.: 09-267 76 00 - fax: 09-267 77 99

E-mail: ptd@oost-vlaanderen.be

Oppervlaktewater - kwantiteit - Polders en wateringen

Vereniging van Vlaamse Polders en Wateringen

Kortestraat 1, 3990 Peer

Tel.: 011-61 15 85, fax: 011-61 15 86

E-mail: fr.creemers@vvpw.be

Damse Polder

Wagenmakersstraat 25,

8310 Sint-Kruis (Brugge)

Tel.: 050-35 20 89

E-mail: damsepolder@pandora.be

Generale Vrije Polders

St.-Margrietestraat 51, A, 9961 St.-Laureins

Tel.: 09-379 03 39

Isabellapolder

Sleidingedorp 8, 9940 Sleidinge

Tel.: 09-357 57 70

Keignaert Polder

Brittenlaan 2, 8470 Gistel

Tel.: 059-27 74 49

Nieuwe Hazegraspolder

Prins Filiplaan 53, 8300 Knokke-Heist
Tel.: 050-62 11 11, fax: 050-60 04 73
E-mail: sb@zoute.be

Nieuwe Polder van Blankenberge

Kapellestraat 36, 8377 Houtaave (Zuikerkerke)
Tel.: 050-31 98 50, fax: 050-31 94 49
E-mail: daniel.demeyere@polderblankenberge.be
www.polderblankenberge.be

Polder Ghistel-Oost-over-de-Waere

Brittenlaan 2, 8470 Gistel
Tel.: 059-27 74 49

Polder Sint-Trudoledeken

Markt 17 bus 2, 8730 Oedelem (Beernem)
Tel.: 050-78 18 12, fax: 050-78 18 12
E-mail : Krida@vt4.net

Polder van Maldegem

Kwezelweg 56A, 9990 Maldegem
Tel.: 050-71 74 25

Slependammepolders

Kruiskenstraat 1, 9980 Sint-Laureins
Tel.: 09-379 85 83, fax: 09-256 43 62
E-mail: rodezutter@pi.be

Zandvoorde Polder

Arendstraat 34, 8000 Brugge
Tel.: 050-33 32 71, fax: 050-34 61 20
E-mail: Zandvoordepolder@skynet.be

Zwin-Polder

Arendstraat 34, 8000 Brugge
Tel.: 050-33 32 71, fax: 050-34 61 20
E-mail: Zwinpolder@skynet.be

Watering Het Vrijgeweid

Torhoutsestraat 288,
8020 Ruddervoorde (Oostkamp)
Tel.: 050-27 79 98

Watering De Burggravenstroom

Sleidingedorp 6, 9940 Evergem
Tel.: 09-357 57 70

Watering De Wagemakersstroom

Halewijnstationsstraat 98,
9031 Drongen (Gent)
Tel.: 09-226 66 76

Oppervlaktewater - gemeenten

Tevens kan men terecht bij de Technische Dienst van de Gemeentebesturen van Aalter, Ardooie, Beernem, Blankenberge, Bredene, Brugge Damme, De Haan, Eeklo, Ichtegem, Jabbeke, Kaprijke, Knesselare, Knokke-Heist, Lichtervelde, Maldegem, Nevele, Oostende, Oostkamp, Oudenburg, Pittem, Ruiselede, Sint-Laureins, Tielt, Torhout, Wingene, Zedelgem, Zomergem, Zuikerkerke

Oppervlaktewater - kwaliteit

Aquafin - hoofdbestuur

Dijkstraat 8, 2630 Aartselaar
Tel.: 03-450 45 11, fax: 03-458 30 20
E-mail: info@aquafin.be
www.aquafin.be

Vlaamse Milieumaatschappij - hoofdbestuur

Alfons Van de Maelestraat 96, 9320 Erembodegem
Tel.: 053-72 62 11, fax: 053-71 10 24
E-mail: info@vmm.be
www.vmm.be

Vlaamse Milieumaatschappij - buitendienst Oostende

Zandvoordestraat 375, 8400 Oostende
Tel.: 059-56 26 11, fax: 059-56 26 00

Drinkwater

Gemeentelijk Waterbedrijf Knokke

Helmweg 50, 8300 Knokke
Tel.: 050-36 83 11

Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Waterbedeling (TMVW)

TMVW -Brugge
Schaakstraat 100, 8000 Brugge
Tel.: 050-36 83 11

TMVW - Gent

Stropkaai 14, 9000 Gent
Tel.: 09-240 02 11

Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening - VMW

Hoofdbestuur
Belliardstraat 73, 1040 Etterbeek
www.vmw.be

VMW - Directie Oost-Vlaanderen - Sectoraal dienstencentrum Eeklo

Ringlaan 13, 9900 Eeklo
Tel.: 09-377 27 91, fax: 09-377 05 44
E-mail: info.oost.vlaanderen@vmw.be

VMW - Directie West-Vlaanderen - Sectoraal dienstencentrum Noord

Zedelgemsesteenweg 2, 8480 Eernegem
Tel.: 059-29 99 83, fax: 059-29 8144
E-mail: info.west.vlaanderen@vmw.be

Waterdistributie Electrabel Blankenberge

Koninginlaan 61, 8370 Blankenberge
Tel.: 050-41 79 34

Watervoorzieningsbedrijf Oostende

C/o Electrabel - Exploitatietoeel Middenkust
Prinses Elisabethlaan 47, 8450 Bredene
Tel.: 059-34 05 00

Andere

AMINAL, Afdeling Bos en Groen - buitendienst West-Vlaanderen

Zandstraat 255, 8200 Sint-Andries (Brugge)
Tel.: 050-45 41 56, fax: 050-31 94 58
E-mail: bos.groen.wvl@lin.vlaanderen.be

AMINAL, Afdeling Bos en Groen - buitendienst Oost-Vlaanderen

Gebr. Van Eyckstraat 4, 9000 Gent
Tel.: 09-265 45 82, fax: 09-265 45 81
E-mail: bos.groen.ovl@lin.vlaanderen.be

AMINAL, Afdeling Land - buitendienst West-Vlaanderen

Zandstraat 255, 8200 Sint-Andries (Brugge)
Tel.: 050-45 42 18, fax: 050-45 42 19
E-mail: land.wvl@lin.vlaanderen.be

AMINAL, Afdeling Land - buitendienst Oost-Vlaanderen

Gebr. Van Eyckstraat 4, 9000 Gent
Tel.: 09-265 46 33, fax: 09-265 46 37
E-mail: land.ovl@lin.vlaanderen.be

AMINAL, Afdeling Natuur - buitendienst West-Vlaanderen

Zandstraat 255, 8200 Sint-Andries (Brugge)
Tel.: 050-45 41 80, fax: 050-45 41 75
E-mail: natuur.wvl@lin.vlaanderen.be

AMINAL, Afdeling Natuur - buitendienst Oost-Vlaanderen

Gebr. Van Eyckstraat 4, 9000 Gent
Tel.: 09-265 46 40, fax: 09-265 45 88
E-mail: natuur.ovl@lin.vlaanderen.be

AROHM, buitendienst West-Vlaanderen

Werkhuisstraat 9, 8000 Brugge
Tel.: 050-44 28 11, fax: 050-44 28 13
E-mail: rohm.wvl@lin.vlaanderen.be

AROHM, buitendienst Oost-Vlaanderen

Gebr. Van Eyckstraat 4-6, 9000 Gent
Tel.: 09-265 45 11, fax: 09-265 45 01
E-mail: rohm.ovl@lin.vlaanderen.be

Euregio Scheldemond

Gouvernementstraat 1, 9000 Gent
Tel.: 09-223 88 47, fax: 09-233 63 21
E-mail: euregio.scheldemond@oost-vlaanderen.be
www.euregioscheldemond.be

GOM West-Vlaanderen

Baron Ruzettelaan 33,
8310 Assebroek (Brugge)
Tel.: 050-36 71 00, fax: 050-37 77 23
E-mail: gom@gomwvl.be
www.gomwvl.be

GOM Oost-Vlaanderen

Huis van de Economie, Seminariestraat 2,
9000 Gent
Tel.: 09-267 86 30, fax: 09-267 86 96
E-mail: gomov@gomov.be
www.gom.oost-vlaanderen.be

Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer

Gaverstraat 4, 9500 Geraardsbergen
Tel.: 054-43 71 11, fax: 054-43 61 60
E-mail: ibw@lin.vlaanderen.be

Instituut voor Natuurbehoud
Kliniekstraat 25, 1070 Anderlecht
Tel.: 02-558 18 11, fax: 02-558 18 05
E-mail: info@instnat.be

Internationale Commissie ter Bescherming
van de Schelde (ICBS)
Italiëlei 124, 19de verdieping, 2000
Antwerpen
Tel.: 03-206 06 80, fax: 03-206 06 81
E-mail : sec@icbs-cipe.com
www.icbs-cipe.com

Provinciale Visserijcommissie -
Oost-Vlaanderen
Gouvernementsstraat 1, 9000 Gent
Tel.: 09-267 84 86

Provinciale Visserijcommissie -
West-Vlaanderen
Riddersstraat 13, 8000 Brugge
Tel.: 050-33 62 20
www.users.skynet.be/PVC-W-VL/

Regionaal Landschap Houtland vzw
Kasteel Tillegem, 8200 Sint-Michiels
Tel.: 050-40 34 74
E-mail: pauwel.bogaert@west-vlaanderen.be

Regionaal Landschap Meetjesland vzw
Boelare 131, 9900 Eeklo
Tel.: 09-376 71 09, fax: 09-376 71 09
E-mail: info@rlm.be
www.rlm.be

VLM Vlaamse Landmaatschappij - PA Brugge
Emmanuel de Neckerestraat 5, 8000, Brugge
Tel.: 050-45 81 00, fax: 050-45 81 99

VLM Vlaamse Landmaatschappij - PA Gent
Ganzendries 149, 9000 Gent
Tel.: 09-244 85 00, fax: 09-244 85 99

Colofon

Ministerie van de
Vlaamse Gemeenschap

Een opdracht van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en
Ontwikkelingssamenwerking Ludo Sannen
Deze brochure kwam tot stand in het kader van de uitvoering van het deel
"Gebiedsgerichte benadering" van het Vlaamse Milieubeleidsplan (1997-2001)

Redactie coördinator en verantwoordelijke uitgever

Wilfried Godderis, bekkencoördinator
AMINAL, afdeling Natuur West-Vlaanderen
Zandstraat 255, 8200 St Andries (Brugge)
Tel.: 050-45 41 80, fax 050-45 41 75
E-mail: Wilfried.Godderis@lin.vlaanderen.be

Redactieleden

Jan Desaevers, Wilfried Godderis,
Jacques Leliaert, Kris Muylle,
Mathias Vanden Bulcke en
Dirk Vancraeynest

Kaarten

Jacques Leliaert, John Meyfroidt, Mathias Vanden Bulcke, AMINAL, afdeling Water

Fotografie

De foto's werden gemaakt door Yves Adams (VMM), met uitzondering van deze door:

- AWZ: p. 53
- Jan Burggraeve (AMINAL, Afdeling): p. 37
- Vera De Vliegere (AWZ, Afdeling Bovenschelde): p. 4
- Patrick Keirsebilck: p. 49
- Dirk Vancraeynest (Zwinpolder): p. 18, 76, 77
- Karin Vermeulen (AMINAL, Afdeling Water): p.6, 75

Vormgeving

Departement Leefmilieu en Infrastructuur
Afdeling Logistiek-Digitale Drukkerij
Nadia De Braekeler

Voor het bestellen van deze brochure

Wilfried Godderis, AMINAL, afdeling Natuur,
Zandstraat 255, 8200 St Andries (Brugge),
Tel.: 050-45 41 76, fax 050-45 41 75
e-mail: wilfried.godderis@lin.vlaanderen.be

Wijze van refereren

AMINAL, Afdeling Natuur, Het Bekken van de Brugse Polders,
Op weg naar integraal waterbeleid en -beheer, Brussel, 2004, 164 p.

Uitgave februari 2004

Water. Elke druppel telt.

De afdeling Water verzorgt met de medewerking van de Vlaamse Milieumaatschappij de informatie- en sensibiliseringscampagne 'Water. Elke druppel telt.' Met televisiespots en advertenties in kranten en tijdschriften worden burgers uitgenodigd om de handen uit de mouwen te steken voor een watervriendelijk huishouden.

Folders en een meer uitgebreide brochure geven praktische tips om water te besparen, hemelwater te benutten en verontreiniging te voorkomen. Voor een gratis brochure, bel naar de Vlaamse Infolijn 0800 - 30 201.

Voor architecten is er een 'waterwegwijzer' beschikbaar: een handleiding voor duurzaam watergebruik in en om de particuliere woning. Die is te verkrijgen bij: Besteldienst VMM-publicaties, VMM Buitendienst Oostende, Zandvoordestraat 375, 8400 Oostende, Tel. 059 - 56 26 11, fax 059 - 56 26 00

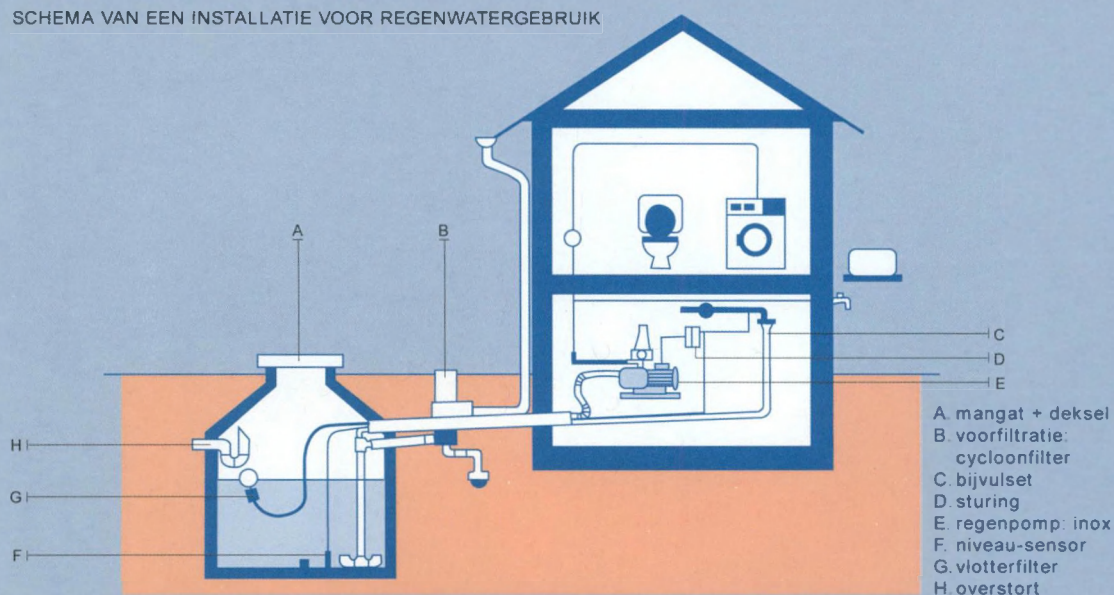
Premies voor hergebruik van hemelwater en infiltratievoorzieningen

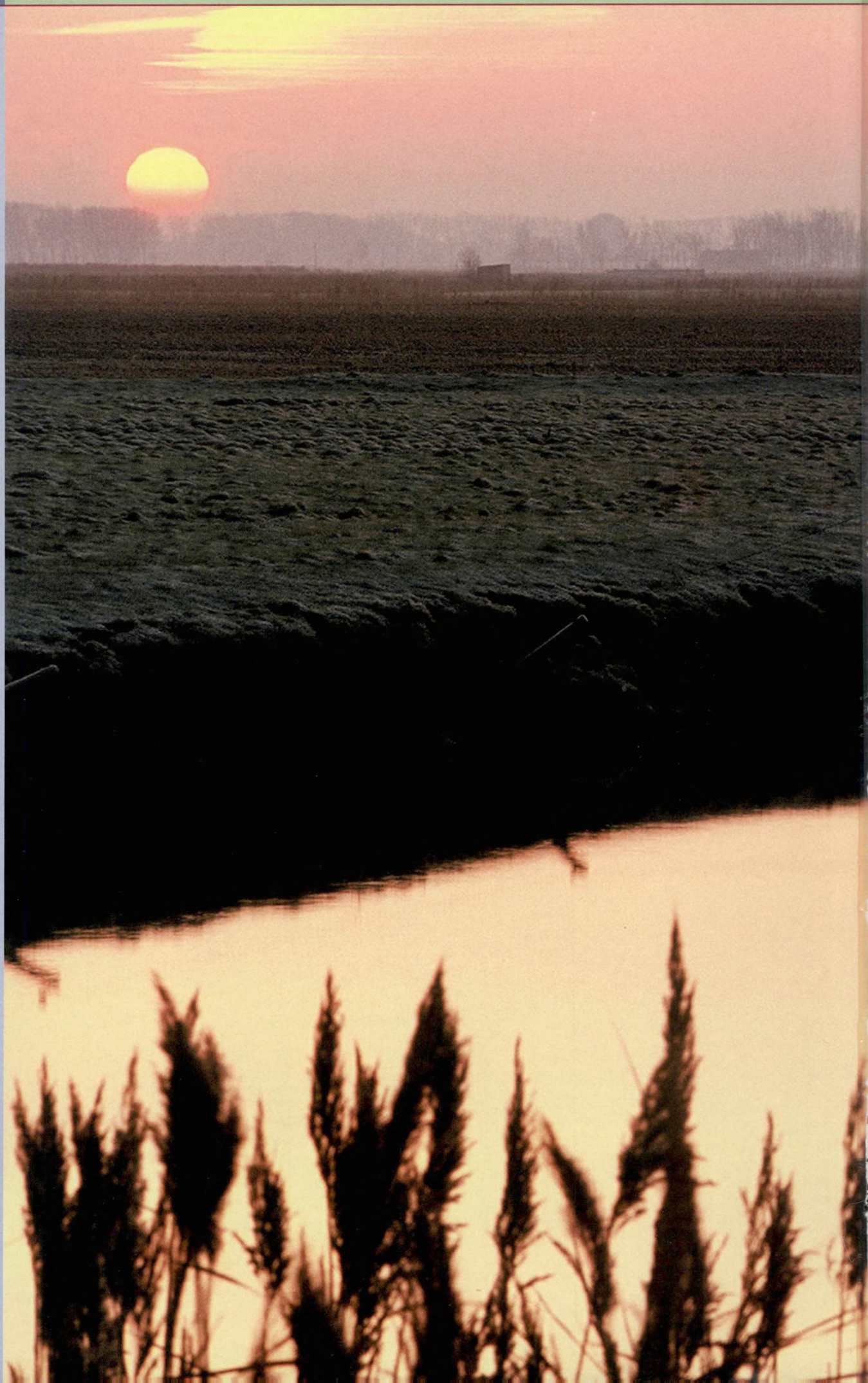
Bij het bouwen of herbouwen van een eengezinswoning met een dakoppervlak vanaf 50 m², is men verplicht een regenwaterput aan te leggen. Voor bestaande woningen is de aanleg van een regenwaterput niet verplicht. De overheid wil de aanleg van een regenwaterput en/of van een infiltratievoorziening financieel aanmoedigen. Particulieren binnen de gemeenten die optie 10, deel A van de gemeentelijke milieuconvenant hebben getekend, kunnen naast de gemeentelijke premie ook een bijkomende subsidie van het Vlaamse Gewest krijgen.

Voor meer informatie kunt u terecht bij: afdeling Water, Alhambragebouw, E. Jacquemainlaan 20 bus 5, 1000 Brussel, Tel. 02 - 553 21 11, fax 02 - 553 21 05, e-mail: water@in.vlaanderen.be

SCHEMA VAN EEN INSTALLATIE VOOR REGENWATERGEBRUIK

bron: Waterwegwijzer voor architecten

Errata

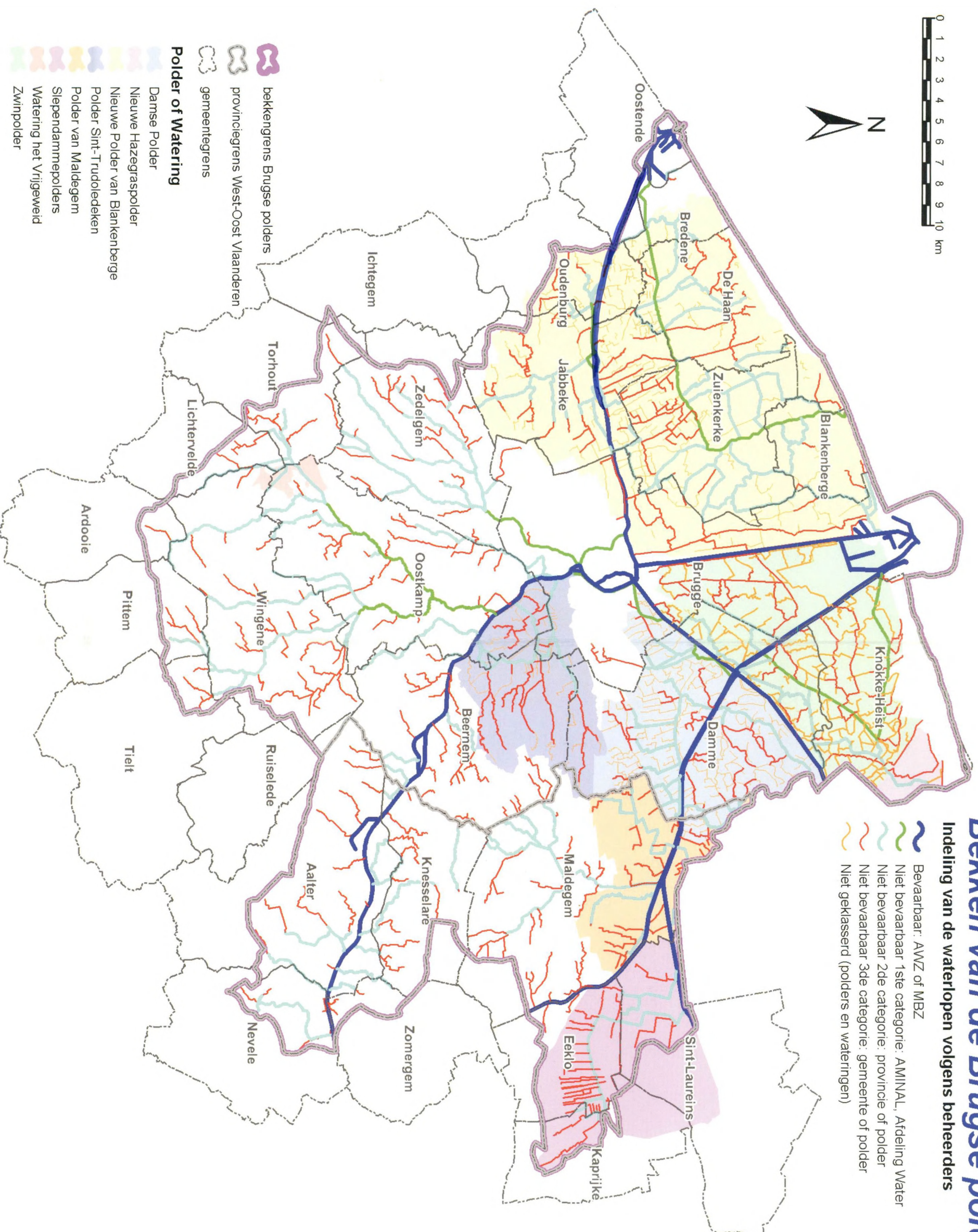
Infobrochure: Het Bekken van de Brugse Polders - op weg naar Integraal Waterbeleid en - Beheer

- pg 6 foto + tekst De ambtenarenwerkgroep van het Bekken van de Brugse Polders is een overlegorgaan m.b.t. het integraal waterbeleid. Deze ambtenarenwerkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van overheidsinstanties die direct betrokken zijn bij het waterbeleid. **Op de foto ontbreekt Kris Muylle die de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) vertegenwoordigt.**
- pg 44 foto onderaan (~~Leopoldkanaal~~) Afleidingsvaart van de Leie of Schipdonkkanaal
- pg 45 foto linksboven (~~Keersluis te~~) Uitwatering in de haven van Zeebrugge
- pg 64 bovenste foto Selectortank (~~nabezinktank~~) van de RWZI te Brugge
- pg 65 tekst Aquafin is verantwoordelijk voor de installaties groter dan **500 IE (i.p.v. 200)**. **Momenteel wordt iedere installatie kleiner dan 2.000 IE als KWZI aangeduid.**
- pg 77 onderste foto Harde (~~natuurtechnische~~) oeeververdediging met begroeiing
- pg 102 titel blad De tekst van het goedgekeurd decreet is identiek aan deze van ontwerp van decreet .

Bekken van de Brugse polders

Indeling van de waterlopen volgens beheerders

- Bevaarbaar: AWZ of MBZ
- Niet bevaarbaar 1ste categorie: AMINAL, Afdeling Water
- Niet bevaarbaar 2de categorie: provincie of polder
- Niet bevaarbaar 3de categorie: gemeente of polder
- Niet geklasserd (polders en wateringen)

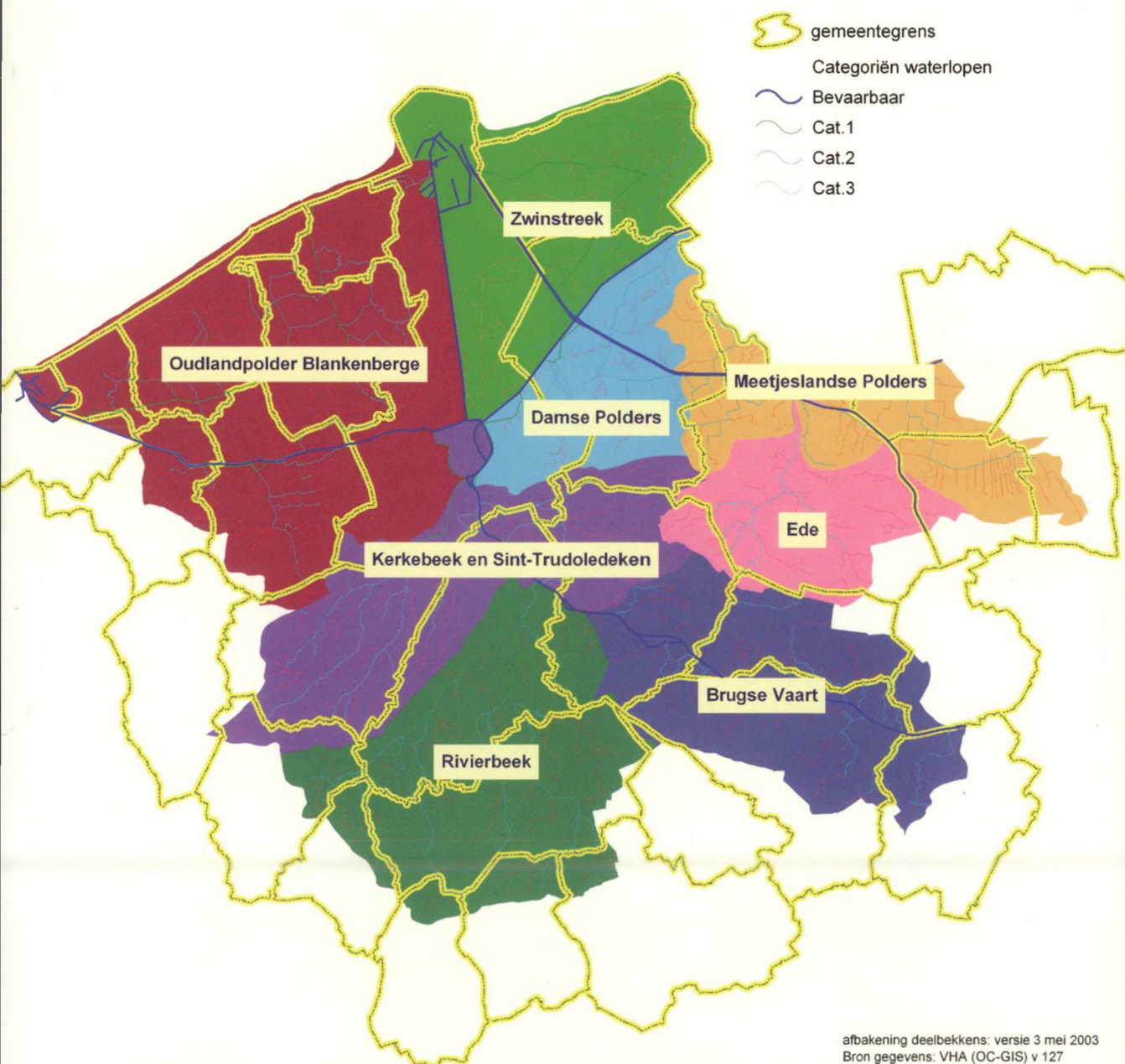

- bekkengrens Brugse polders
- provinciegrens West-Oost Vlaanderen
- gemeentegrens

Polder of Watering

- Damse Polder
- Nieuwe Hazegraspolder
- Nieuwe Polder van Blankenberge
- Polder Sint-Trudledeken
- Polder van Maldegem
- Slependammepolders
- Watering het Vrijgeweld
- Zwinpolder

Deelbekkens

afbakening deelbekkens: versie 3 mei 2003
Bron gegevens: VHA (OC-GIS) v 127

Ministerie van de
Vlaamse Gemeenschap

Bekken van de Brugse Polders
Zandstraat 255, 8200 Sint-Andries (Brugge)
Fax: 050-31 75 02
E-mail: water.wvl@lin.vlaanderen.be

